

EGYETEMEK RANGSORAI

Aczél Petra
kommunikáció-
és jövőkézség-kutató

Petra: Az egyik legfontosabb kérdés ma nem az, hogy milyen lesz a világ tíz év múlva, hanem hogy mi kik akarunk lenni benne. (189. oldal)

A Széchenyi István Egyetem AI- és Jövőstratégiák Központjának vezetője.

Gundel Takács Gábor
műsorvezető, kommentátor

Gábor: A boldogság titka végső soron az, hogy az ember a helyére kerüljön. (166. oldal)

Táncsics Mihály-díjas magyar újságíró, műsorvezető, sportriporter, kommentátor.

Pap Sára
alapító-tulajdonos

Sára: A fiatalokkal nincs semmi baj, csak másképp kell velük kommunikálni. (34. oldal)

A Neteducatio Kft. és a Tejmadár alapítója.

Antal Emese
dietetikus,
szociológus

Emese: Ahhoz, hogy korrekt legyen egy tanács, főleg, ha valakinek több problémája is van, akkor ott szükség lesz az emberi szakértelemre. (140. oldal)

Dietetikus, szociológus.

Guld Ádám
egyetemi docens

Ádám: A digitalizációban és a felhasználói kultúrában is volt egy túlfutás, most pedig elindult egy visszarendeződés. (10. oldal)

A PTE Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszékének egyetemi docense.

Az Oktatási Hivatal adatai alapján

1 JELÖLD HELYEN az SZTE-t

SZÁMOLD KI KÖNNYEDÉN FELVÉTELI PONTJAID!

- ! Az SZTE Pontkalkulátorral pillanatok alatt kiszámíthatod várható pontszámodat
- ! Gyors és egyszerű használat
- ! Akár szakonként kiszámíthatod a pontjaid

-
- ! 13 képzési terület
 - ! Több, mint 4000 kollégiumi férőhely
 - ! Pezsgő kulturális és sportélet
 - ! Nemzetközi diploma egy igazi egyetemi városban

u-szeged.hu/felvételi

Előfizetői akció!

Vegyéél egyszerre több lapot, kedvezményt adunk!

Ha az UNI in&out 2026 nyár (május), az UNI in&out 2026 Innováció és az UNI in&out 2027 lapjainkat együtt megrendeled, most kedvezményesen, postaköltséggel együtt csak **9900 Ft.***

A lapról itt tájékozódhatsz:

uniside.hu/uni-in-out-kiadvanyok

Osztályoknak, osztályfőnököknek és tanároknak, szülőknek is nagy segítség, hogy a pályaválasztás előtt állóknak segíthessenek.

9900 Ft

CSOMAGAJÁNLAT**

****Postaköltséggel együtt**

*A képek csak illusztrációk

Digitális csomagajánlat

Amennyiben mindhárom kiadvány digitális verzióját megrendeled most, akkor bruttó 4470 Ft helyett csak

3990 Ft

A webshopban egyesével és a kedvezményrel is megvásárolhatóak a lapok:

shop.uniside.hu

Ha további mennyiségi kedvezményes ajánlataink is érdekelnek, kérjük, vedd fel velünk kapcsolatot a +36 30 381-8225-ös telefonszámon, vagy a partnerkapcsolat@uniside.hu e-mail címen.

KEDVES OLVASÓ!

Brassói Sándor

Az oktatás világa globálisan is folyamatosan változik, ahogyan a gazdasági környezet, úgy a pályaválasztással kapcsolatos elvárások és lehetőségek is új értelmezést nyernek. Az UNIside magazin legújabb lapszámában ezúttal a pénzügyek témakörét állítják fókuszba a szerkesztők, miközben szélesebb perspektívából vizsgálják meg a pályaaorientáció kérdéseit, továbbá azzal összefüggésben a jövő munkaerőpiaci kihívásait. Kiemelt figyelmet fordítanak arra, milyen készségek és kompetenciák segíthetik a fiatalokat és a pályamódosítókat abban, hogy sikeresen boldoguljanak a gyorsan változó munkaerőpiacon. Egyre inkább felértékelődik a kooperáció, a kreativitás, az alkalmazkodóképesség, a kritikai gondolkodás, a pénzügyi tudatosság és az együttműködés – mindezek már most is nélkülözhetetlenek a hosszú távú érvényesüléshez. Külön figyelmet kap a mesterséges intelligencia szerepe is: miként segítheti a tájékozódást, az önismeretet, a döntéshozatalt, és hogyan válhat a pályaaorientáció egyik fontos eszközévé.

A pályaválasztás azonban nem csupán egy döntés, hanem egy tudatos folyamat is, amiben kulcsszerepet játszik a megfelelő tájékozódás. Az egyes szakmák, a képzési lehetőségek és a továbbtanulási utak megismerése alapvető feltétele annak, hogy mindenki a számára leginkább megfelelő irányt választhassa, azt, amelyik a boldogulási esélyeit a legjobban támogatja. Ebben a folyamatban a pályaválasztást segítő támogatások jelentősége felbecsülhetetlen: a hiteles információk, a személyre szabott tanácsadás és a naprakész tudás mind hozzájárul a megalapozott döntésekhez.

Az Oktatási Hivatal is elkötelezett abban, hogy az érdeklődők számára elérhetővé tegye azokat a szolgáltatásait, amelyekkel mindezt biztosítani tudja. A Diplomás Pályakövetési Rendszerrel, a felvi.hu oldalon található felsőoktatási információkkal, a saját fejlesztésű digitális pályaaorientációs mérő- és támogatóeszközünkkel (pom.oktas.hu) már sok éve sikeresen segítjük a fiatalokat, a szülőket és a pedagógusokat abban, hogy eligazodjanak a lehetőségek között, és magabiztosan tervezhessék meg saját maguk, vagy a gyermekeik, tanítványaik számára a munkaerőpiaci jövőt.

Bízunk benne, hogy ez a lapszám hasznos iránymutatást és inspirációt nyújt mindazok számára, akik tudatosan szeretnék alakítani a pályájukat a jelen és a jövő kihívásai közepette.

Brassói Sándor, az Oktatási Hivatal elnöke

DEBRECENI EGYETEM

**AZ ÉV SPORT- ÉS KARRIERÉPÍTŐ
EGYETEME 2026-BAN**

VERSENYKÉPES TUDÁS ÉS
NEMZETKÖZI LEHETŐSÉGEK

SORRENDMÓDOSÍTÁS JÚLIUS 7-IG!

**LEGYÜNK NÁLAD IS
AZ ELSŐ HELYEN!**

 /debrecenuniversity

 /unideb_official

 /unideb_official

**DEBRECENI
EGYETEM**

- 4 **Köszöntő**
– Brassói Sándor, az Oktatási Hivatal elnöke
- 6 **Tartalom**
- 9 **Előszó** – Pintér Livia

ÁTTEKINTÉS

- 10 „Nem a technológiával van baj, hanem a felhasználói kultúrával” – interjú Guld Ádámmal, a PTE Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszékének egyetemi docensével
- 16 Hogy osszuk be jól a nyári fizetést?
– Így tehetsz félre már diákként
- 18 Paradoxon a vállalati képzések világában:
a „tréningcsapda” – Farkas Dániel HR- és szervezetfejlesztési stratégiai tanácsadó, tréner, az Ewolves Agents Hungary Kft. ügyvezetőjének írása
- 21 Adattartalom és módszertan
- 25 Államilag elismert magyar felsőoktatási intézmények és karok – Rövidítések jegyzéke

RANGSOROK

- 30 Képzési területek

AGRÁR képzési terület

- 32 Az agrár képzési terület legnépszerűbb szakjai
- 35 „Engem mindig az új érdekelt” – interjú Pap Sárával, a Neteducatio Kft. és a Tejmadár alapítójával
- 40 „Szerintem kulcskérdés, hogy honnan jön az étel” – diákinterjú Vona Violával, a Semmelweis Egyetem harmadéves dietetikus hallgatójával, a MATE első éves élelmiszermérnök-hallgatójával

ÁLLAMTUDOMÁNYI képzési terület

- 44 Az államtudományi képzési terület legnépszerűbb szakjai
- 46 A tárgyalóasztalnál a nőkkel együtt ülnek a hozott minták és elvárások – interjú Sulciová Silvia vezetői és üzleti tanácsadóval, önismereti mentorral
- 49 „A fejlődés nem pusztán egyéni feladat, hanem közös ügy” – interjú Vigassyné Asztalos Anikóval, az MCC Középiskolák Programjának vezetőjével
- 51 „Sokféle emberrel kell együtt dolgoznom” – diákinterjú Szombat Benedekkel, Miskolc diákpolgármesterével, az MCC tanulóival

BÖLCSESZETTUDOMÁNY képzési terület

- 54 A bölcsészettudomány képzési terület legnépszerűbb szakjai
- 57 „A lélek útján próbálok segíteni” – interjú Gábor-Vigh Vanda kommunikációs szakemberrel, televíziós és rádiós újságíróval, általános és családügyi mediátorral

- 62 Térhez kötött emlékek a múltból – interjú Hoffmann István nyelvészrel, a Magyar Nemzeti Helynévtár Program vezetőjével
- 68 „Minden mesének van üzenete” – interjú Tóth Anitával, a Szamóca konyhája című, ételérzékeny gyerekeknek szóló mesekönyv írójával
- 73 „Kiléptem a komfortzónámból és fejlődtem” – diákinterjú Eötvös Zoéval, a PTE BTK pszichológushallgatójával

GAZDASÁGTUDOMÁNYOK képzési terület

- 76 A gazdaságtudományok képzési terület legnépszerűbb szakjai
- 79 „Ma már nem elég állást kínálni, élményt és perspektívát is kell adni” – interjú Erdélyi Zomborral, a Gránit Alapkezelő vezérigazgató-helyettesével
- 83 Okosabbnak kell lennünk, mint a gépeknek – interjú Andor Györggyel, a Budapesti Gazdaságtudományi Egyetem rektorával
- 87 „Hétfőtől szombatig, reggeltől estig mindig van mit csinálnom” – diákinterjú Akaró Rafaellel, a PTE harmadéves gazdálkodási és menedzsment szakos hallgatójával

INFORMATIKA képzési terület

- 90 Az informatika képzési terület legnépszerűbb szakjai
- 94 „Az IT-biztonságban nincs mindenre kész recept” – interjú Decsi Tamás Vilmosssal, az OTP Bank IT-biztonsági irányítási vezető tanácsadójával
- 98 Napjainkban az informatikai készségek összetett rendszere számít igazán értékesnek” – interjú Hajdu Andrással, a Debreceni Egyetem Informatikai Karának dékánjával

JOGI képzési terület

- 104 A jogi képzési terület legnépszerűbb szakjai
- 106 „A jó ügyvéd ismerve az alapos gondolkodás, a vállalkozó szellem és az emberismeret” – interjú Rippel-Szabó Péterrel, a LeitnerLaw vezető ügyvédjével
- 110 Több perspektívából építkezve – diákinterjú Illés Borbálával, a Széchenyi István Egyetem harmadéves jogáshallgatójával

MŰSZAKI képzési terület

- 112 A műszaki képzési terület legnépszerűbb szakjai
- 114 Cégalapítás az iskolapadból – interjú Hegyi Benjammal, az AutoConnect társulajdonosával

Válaszd az Óbudai Egyetemet!

TEDD MAGAD

AZ ELSŐ HELYRE!

**Óbudai
Egyetem**
OBUDA UNIVERSITY

119 „Az átlagos teljesítmény ma jellemzően átlagos munkaerőpiaci megítélést is eredményez” – interjú Siménfalvi Zoltánnal, a Miskolci Egyetem Gépészmérnöki és Informatikai Karának dékánjával

125 „A jövőre vonatkozó terveim tiszták és világosak” – diákinterjú Horpácsy Márk Donáttal, a Széchenyi István Egyetem harmadéves közlekedésmérnök hallgatójával

MŰVÉSZET ÉS MŰVÉSZETKÖZVETÍTÉS képzési terület

128 A művészet és művészetközvetítés képzési terület legnépszerűbb szakjai

130 „A művészet és az emberek közé hidakat kell építeni” – interjú Berger Annával, a Tokaj Art Wine társalapítójával és vezetőjével

134 „Aki igazán szereti a táncot, megtalálja benne az útját” – interjú Fodorné Molnár Mártával, a Magyar Táncművészeti Egyetem rektorával

ORVOS- ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNY képzési terület

138 Az orvos- és egészségtudomány képzési terület legnépszerűbb szakjai

140 „A táplálkozási szemlélet formálását már gyermekkorban el kell kezdeni” – interjú Antal Emese dietetikussal, szociológussal

145 Multidiszciplináris ismeretek az orvostudományban – interjú Peták Ferencsel, az SZTE Orvosi Fizikai és Orvosi Informatikai Intézetének vezetőjével

PEDAGÓGUSKÉPZÉS képzési terület

150 A pedagógusképzés képzési terület legnépszerűbb szakjai

154 „Számomra a legnagyobb örömet elsősorban a mindennapok adják” – interjú Horváthné Hidegh Anikóval, a Százhalombattai Arany János Általános Iskola és Gimnázium főigazgatójával

160 „Szemeket szeretnék csillogtatni egész életemben” – diákinterjú Hegyi Lili Gerdával, az ELTE tanárszakos hallgatójával

SPORTTUDOMÁNY képzési terület

164 A sporttudomány képzési terület legnépszerűbb szakjai

166 Edzett testben edzett lélek – beszélgetés Gundel Takács Gáborral

171 Sport, fejlődés és nemzetközi tapasztalatok a Nagyerdőben – interjú Balogh Lászlóval, a Debreceni Egyetem Sporttudományi és Koordinációs Intézetének igazgatójával

177 „Nincs annál fontosabb, mint hogy a szívünk vágját kövessük” – diákinterjú Szmolár Anna Boglárkával, a Dunakeszi Radnóti Miklós Gimnázium és az MCC tanulójával

TÁRSADALOMTUDOMÁNY képzési terület

180 A társadalomtudomány képzési terület legnépszerűbb szakjai

182 Fiatalon a vezérigazgatói székben – interjú Szabó Balázssal, a HOLD Alapkezelő vezérigazgatójával

189 A figyelem ma nagyon: őriznünk és gyarapítanunk kell – interjú Aczél Petra kommunikáció-, újmédia- és jövőképeség-kutatóval

TERMÉSZETTUDOMÁNY képzési terület

194 A természettudomány képzési terület legnépszerűbb szakjai

196 „A legkorszerűbb módszerek mellett is nélkülözhetetlen marad a kutatói gondolkodás” – interjú Mádlé Szőnyi Judit hidrogeológussal, az ELTE általános ügyekért felelős rektorhelyettesével

201 „A matematika alapszak elvégzése sok ajtót nyit meg az ember előtt” – diákinterjú Milich Zakariással, az ELTE első éves hallgatójával

IMPRESSZUM

Főszerkesztő: Pintér Livia | Felelős szerkesztő: Török Sára | Olvasószerkesztő, korrektor: Baross Gábor, Török Sára | Címlap: Puzzlepix/ Shutterstock | Felhasznált fotók: 123RF, Akaró Rafael, Balogh László, BGE, Csontos Szabolcs, Debreceni Egyetem, Decsi Tamás, Emmer László, Erdélyi Zombor, Flamstop, Gundel Takács Gábor, Hegyi Lili Gerda, HOLD Alapkezelő Zrt., Horpácsy Márk, Horváth Adrienne, Illés Borbála, Kovács Tamás, Kristóf Dániel, Mádlé Szőnyi Judit, Máté Péter, MCC, Miskolci Egyetem, MTVA, Peták Ferenc, Százhalombattai Arany János Általános Iskola és Gimnázium, Szegedi Tudományegyetem, Széphegyi Szilvia, Szmolár Anna, TV2 | Vezető tervezőszerkesztő: Babay Zsolt | Közreműködtek: Devecsei János, Farkas Dániel, Török Sára, Pisztrai Beatrix | Képszerkesztő: Dávid Dóra

Meghatározott szempontrendszer alapján a módszertani részleteket kidolgozta az elemzéseket és a rangsorokat összeállította: Nagy Zoltán | ISSN 3004-0221

Kiadó: UNISide Kft. | E-mail: uni@uniside.hu | Felelős kiadó: az UNISide Kft. ügyvezetője | Terjesztés: uni@uniside.hu, Lapker Zrt. és alternatív terjesztési pontok | Nyomás: Pauker Holding Kft., 1047 Budapest, Baross utca 11-15. | Felelős vezető: a Pauker Holding Kft. ügyvezetője

A jelen kiadvány az Oktatási Hivatal Felvételi adatbázis – 2025. évi általános és pótfelvételi eljárás adataiból egyedi kérésre összeállított, csoportosított adatállomány felhasználásával készült. A magazinban foglalt számítások és az azokból levont következtetések kizárólag az UNISide Kft. mint szerző szellemi termékei. A kiadványban megjelent minden szerzői mű (cikk, foto, táblázat, grafika) a nyilvánosság számára a sajtóban a kiadó előzetes hozzájárulásával tehető hozzáférhetővé, illetve többszörözhető. Ez a nyilatkozat a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 36. § (2) bekezdésében foglaltak szerinti tiltó nyilatkozatnak minősül. A kiadványban közölt adatok és elemzések után közlésekor a forrást minden esetben jelölni szükséges.

ELŐSZÓ

Négyévente mindig különösen izgalmas a májusi, nyári számunk kiadása. Épp a lapzártánkat követő napokban jelentik be az új oktatási minisztert, ami már önmagában jó hír, hiszen a terület saját minisztériumot kap. Sok ponton szorulnak átalakításra rendszerek, és az is látszott az elmúlt években, hogy a digitalizáció és a mesterséges intelligencia térnyerése sem kedvez annak, hogy a fiatalok fókuszáltak, felkészülten kezdjenek bele egyetemi tanulmányaikba.

A Glow up! programunkkal épp ebben segítünk: megtalálva, felismerve a saját útjukat, motiváltabbá válhatnak a pályájukat keresők, ami máris több energia befektetését eredményezi. Mindenki jobban küzd azért, amit szeret csinálni és a magáénak érez.

Május 30-án pedig egy egész napos programmal várjuk az ebben fejlődni vágyókat *(részletek a QR-kódon elérhető linken).*

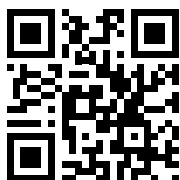
Pintér Livia főszerkesztő

Mindezen programokkal és a trendfordulóval talán hatásos lesz az a visszarendeződési folyamat is, amiről *Guld Ádám* médiakutató beszélt nekünk az általa adott interjúban *(lásd a 10. oldalon)*. Mint mondta, a Pécsi Tudományegyetemen megint szóban és papíron, kézzel írt formában kérik számon a tananyagot, hiszen másképp egyre kevésbé lehet felmérni a hallgatók valódi tudását, és így járnak el a BGE-n is – derül ki az *Andor György* rektorral készített interjúból *(83. oldal)*.

A felsőoktatásba igyekvők számára is egyre fontosabb kiemelni a tudományterületek közötti együttműködés igényét, az interdiszciplinaritást, többféle szak ismeretét ahhoz, hogy megállhassák a helyüket. *Aczél Petra a 189. oldalon* beszél arról a mesterséges intelligencia fényében, hogy valódi felkészültségre, meggyőződésre és hivatástudatra lesz szükség, *Antal Emese* a dietetikusi szakma és a pszichológia, a szociológia összefüggéseire mutatott rá *(lásd az 140. oldalon)*, míg *Hoffmann István* a helynévkutatás, a névtan jelentőségének interdiszciplináris vonatkozásait emelte ki a *62. oldalon*. Diákok közül is hozunk példát erre a szemléletre: *Vona Viola* dietetikusi tanulmányait az élelmiszer-mérnöki tudományok elsajátításával egészíti ki, a vele készült interjú a *40. oldalon* olvasható.

Az egyetemi tanulmányok korábban kezdődnek, mint gondolnánk. Ahhoz, hogy nyitott szemléletű, motivált és elkötelezett hallgatók lépjenek be a felsőoktatásba, olyan általános és középiskolai képzésre van szükségük, amiben pszichológiai biztonság, fejlődési lehetőség és megfelelő tanulási körülmények veszik őket körül. Szerencsére ilyen alapokon egyre több intézmény működik, ahogy a *154. oldalon Horváthné Hidegh Anikó* főigazgató által az olvasóknak is bemutatott Százhalombattai Arany János Általános Iskola és Gimnázium is.

Hasznos olvasást kíván
az UNIside csapata nevében
Pintér Livia főszerkesztő

„NEM A TECHNOLOGIÁVAL VAN BAJ, HANEM A FELHASZNÁLÓI KULTÚRÁVAL”

Mi történik a fiatalokkal a digitális térben, miért nő a szorongás és az elszigetelődés? Guld Ádám, a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kara Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszékének egyetemi docense szerint a probléma nem a digitális eszközökben rejlik, hanem abban, ahogyan használjuk őket.

Guld Ádám

■ **Mi vonzott a médiakutatás felé?**

A média gyerekkorom óta foglalkoztatott, általános iskola ötödik osztályában döntöttem el, hogy újságíró leszek. Annyira erős volt ez az elhatározás, hogy az osztálytársaimmal szerveztem is egy kis „szerkesztőséget”, és kézzel írott kiad-

ványokat is készítettünk. Aztán amikor a 90-es évek végén elértem a pályaválasztáshoz, szembesültem vele, hogy Magyarországon alig létezik újságíró- vagy médiaképzés. A lehetőségek száma roppant szűk volt: az egyik az ELTE volt, ahová nagyon nehéz volt bekerülni, a másik Szeged, a harmadik pedig a Pécsi Tudományegyetem, ahol Horányi Özséb alapításával működött az ország első kommunikáció- és médiatudományi tanszéke. Végül Pécsre mentem, de ott kommunikációt önmagában nem lehetett hallgatni, csak szakpárban, így az angol nyelv és irodalom lett a másik szakom.

Úgy kezdtem az egyetemet, hogy rádiós vagy televíziós újságíró szeretnék lenni, de nagyon gyorsan kiderült, hogy Pécsen ez nem szakmai gyakorlati képzés, sokkal inkább tudományos, elméleti, interpretatív megközelítés. És bár nem erre számítottam, nagyon megtetszett. A képzés felétől kezdve már tudományos munkákat készítettem, TDK-ztam, majd elhelyültem a szakdolgozati témámban, és egy idő után sokkal jobban izgattott a jelenségek megértése, mint maga a klasszikus újságírói munka.

Mi ragadott meg benne ennyire?

Az, hogy pont akkoriban, 2004 és 2007 között robbant be igazán Magyarországon a digitális forradalom. Megjelentek a közösségi platformok, az okoseszközök, és látszott, hogy a hagyományos médiára hamarosan egyre kevesebb figyelem jut, különösen a fiatalok részéről. Ez egy nagyon izgalmas, gyorsan változó közeg volt. Az kezdett érdekelni, hogy mindennek mi a kulturális logikája, hogyan működik, miként alakítja át a társadalmat, a médiafogyasztást, a fiatalok világát. Így fordult a pályám a tudományos élet felé.

Innentől egyenes út vezetett a kutatói pályához?

Gyakorlatilag igen. 2007 júniusában végeztem az egyetemen, szeptemberben pedig már el is kezdtem a PhD-képzést, és azóta is ezzel foglalkozom. Ha össze akarom foglalni, hogy mely témakörök a közösek a munkáimban, akkor mindenképpen ott van a hírnév és az ismertség kérdése. Az egyik fő területem a sztárkultusz és annak médiatörténeti átalakulása, ezen belül a rajongói kultúrák vizsgálata a fiatalok körében. Emellett foglalkoztam ifjúsági szubkultúrákkal és életstíluscsoportokkal is, például a PhD-értekezésemet az emo kultúráról írtam, amely a 2000-es évek végén már kifejezetten digitális, online szubkultúráként jelent meg.

A generációs téma máig nagyon erősen jelen van a közbeszédben.

Igen, és ez számomra is érdekes. Többször gondoltam azt, hogy ez a téma kifulladás, de nem így történt. Va-

lószerűleg azért nem, mert folyamatosan nőnek fel újabb és újabb digitális korcsoportok, közben pedig a technológiai környezet is olyan gyorsan változik, hogy újra és újra felmerül, hogy vajon hogyan hat ez a fiatalokra. Ráadásul már nemcsak a generációk közötti különbségek fontosak, hanem az is, hogy egy nemzedéken belül is jelentős eltérések lehetnek.

Sokszor elhangzik, hogy a fiatalok ma már szinte kizárólag a digitális tértől tájékozódnak, de közben látjuk a könyvek, magazinok iránti reneszánszt is, Svédország például visszatért a hagyományos oktatáshoz a digitálissal szemben, emellett virágzanak az olvasást népszerűsítő kampányok. Te hogy látod ezt?

Fontos hangsúlyozni, hogy a generációs megközelítés nagyon erősen általánosít. Amikor Z nemzedékről beszélünk, tisztában kell lenni azzal, hogy ez egy nagyon tág kategória. Mi ezt már tíz évvel ezelőtt is felismertük egy egyetemi kutatócsoportban, és próbáltuk kezelni, például úgy, hogy azt vizsgáltuk, a magyar Z generáción belül milyen életstíluscsoportokat lehet elkülöníteni, és ezeknek mennyiben tér el a médiahasználata. Fontos látni, hogy ezek a trendek egyszerre vannak jelen, csak más-más csoportokban. Az életritmus, a társadalmi státusz, a kulturális és gazdasági háttér nagyon erősen befolyásolja, hogy ki milyen platformokat használ vagy milyenek a médiafogyasztási szokásai. Minél magasabb valakinek a társadalmi státusza, minél több kulturális tőkét hoz otthonról, annál valószínűbb, hogy vál-

”

Az oktatásban igenis van helye a digitális eszköznek, sőt szükség is van rájuk, mert a gyerekek olyan világba lépnek ki majd, ahol ezek nélkül nem lehet boldogulni.

”

NÉVJEGY

- A Pécsi Tudományegyetemen szerzett diplomát angol nyelv és irodalom, valamint kommunikáció- és médiatudomány szakon 2007-ben. Doktori fokozatát ugyancsak a PTE-n szerezte meg; a PhD-fokozatát 2013-ban, a habilitációját pedig 2021-ben.
- Pályája szorosan kötődik a Pécsi Tudományegyetemhez: jelenleg a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Karának Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszékének egyetemi docense. Kutatási területei közé tartozik a sztár- és influenszerkultúra, a generációkutatás, valamint a fiatalok médiahasználata.

tozatosabb a médiahasználata, vagyis a digitális mellett könyvet is olvas, printanyagokat is kézbe vesz. Ha viszont a társadalmi perifériák felé mozdulunk, ott sokkal egységibbé válik a médiafogyasztás, és a könyvnek vagy a nyomtatott sajtónak gyakorlatilag nincs szerepe.

Az egyes csoportokat csak gazdasági státusz alapján különítették el?

Nem, az egyik fontos dimenzió az életritmus sebessége volt: valaki gyors vagy lassú életet él-e. Ebbe olyan tényezők tartoznak bele, mint hogy hány barátja van, nagyvárosban él-e vagy kistelepülésen, mennyit utazik, beszél-e nyelveket, mennyi minden érdekli. A másik dimenzió az értékorientáció volt: inkább materiális értékek dominálnak nála – pénz, külső, márkák –, vagy inkább az immateriális tényezők, mint a barátság, a segítségnyújtás, az érzelmek. E két változó metszetében rajzolódtak ki az életstíluscsoportok, és természetesen az is látszott, hogy ebben a társadalmi háttérnek nagyon komoly szerepe van.

A „lassulás” mint trend inkább csak a felső tízezer hóbortja?

Ezt egyelőre inkább egy elit mikro-trendnek látom. A hallgatóim között már megfigyeltem ennek jeleit. Például pár éve találkozom olyan egyetemistákkal, akik nem okostelefont hoznak be magukkal az egyetemre, hanem régi butatelefont. Amikor megkérdezem őket, miért, azt mondják, azt az 5-6 órát, amit az egyetemen töltenek az oktatókkal és a társikkal, valóban velük akarják eltölteni, nem a digitális térben. Ez az érdekes

és pozitív jelenségek közé tartozik, de arányaiban a kisebbséget jelentik.

Közben viszont a mentális nehézségek, a túlzott képernyőhasználat, az elszigetelődés problémája egyre látványosabb. Ezen a téren mik a tapasztalataid?

Az egyetemen is döbbenet látnom évek óta, hogy 30-35 fős csoportok két-három évet töltenek együtt, és nincs valódi kapcsolat közöttük. Ez sokszor egészen hétköznapi helyzetekben bukik ki, például ha valaki hiányzik, a csoporttársai még az e-mail-címét vagy a telefonszámát sem tudják. Ez nem ritkaság, hanem egyre gyakoribb jelenség.

Korábbi kutatásokban vizsgáltuk például az online és offline barátságokat. Azt kérdeztük a fiataloktól: hány ismerősöd, hány barátod van? Hányan mennének el neked a gyógyszerárba, ha beteg lennél? Az első kérdésekre még jöttek a számok, de erre az utolsóra volt, aki azt mondta, hogy egy sem. Tehát ez a napi 6-7, hétvégén akár 10-12 órás képernyőhasználat nem múlik el nyomtalanul. Sokszor azt látjuk, hogy ezt az időt otthon, a saját szobájukban, egyedül töltik el fiatalok, ami nagyon nyomasztóan hat kívülről nézve. Ennek nagyon komoly szociális és mentális következményei lesznek és már vannak is.

Tehát valóban nagy a baj?

Bár nő azoknak az aránya, akik tudatosabban próbálják kezelni ezt a problémát, ez még messze nem érte el a kritikus tömeget. Sokat járok szülői fórumokra, iskolákba, egyházi és civil közösségekbe előadni. Hat-hét évvel ezelőtt egy ilyen előadás után

jó, ha egyetlen szülő odajött azzal, hogy ő korlátozza a gyereke médiahasználatát. Ma már egy osztályközösségben hat-hét ilyen van. Ez pozitív változás, csak lassú, és nagyon látszik, hogy azok a szülők, akik így járnak el, jellemzően a jobb társadalmi helyzetű családokból kerülnek ki.

Melyik korosztály a legveszélyeztetettebb?

A 0–3 éves a legkritikusabb. Ott olyan idegrendszeri és fejlődési hatások jelentkezhetnek, amelyek hosszú távon is problémát okozhatnak. Sok mai kisgyereket Z generációs szülők nevelnek, akik maguk is problematikus médiahasználati mintázatokkal élnek, amiket a gyerekek nagyon korán átvesznek.

Az utóbbi időben többször voltam óvodai rendezvényeken, ahol nemcsak előadást tartottam, hanem sokat beszélgettem a szakemberekkel is. Ők megerősítették azokat a kutatási eredményeket, amik azt mutatják, hogy nagyon sok szülő már 2–3 éves korban akár kontroll nélkül, több órára a gyerek kezébe adja az okoseszközöket. Ennek látszanak a következményei az óvodában: beszédfejlődési problémák, szocializációs nehézségek, elmaradó rajzkészség, figyelmi és fegyelmi problémák jelentkeznek nagyon hamar.

Tehát mire a gyerek óvodába kerül, sok minden eldőlhet?

Pontosan. Ezért gondolom azt, hogy a szülőkkel már ebben a 0–3 éves időszakban kapcsolatba kellene kerülni. Mert mire a gyerek óvodába ér, addigra nagyon sok minden szétcsúszhat.

Ha ezen a kritikus időszakon túl vagyunk, és a gyerek már iskolás, mit lehet tenni?

Nagyon fontos tisztázni, hogy nem a technológiával, hanem a felhasználói kultúrával van probléma. Az emberiség fantasztikus lehetőségeket kapott ezekkel az eszközökkel, a kérdés az, hogyan használjuk őket. Az oktatásban igenis van helye a digitális eszközöknek, sőt szükség is van rájuk, mert a gyerekek olyan világba lépnek ki majd, ahol ezek nélkül nem lehet boldogulni. De a saját eszköz kontrollálatlan jelenléte az iskolában szerintem nagyon problémás.

Mi lehetne a jó irány?

Két dolgot kell világosan meghatározni: az egyik a szituatív korlát, vagyis hogy milyen helyzetben lehet használni az eszközt, a másik az időkorlát, vagyis meddig. Például most tíz percig ezt használjuk ehhez a feladathoz, aztán eltesszük. A kontrollálatlan, túlbujánczó eszközhasználat elvonja a fókuszot, kiszippantja a gyereket az edukációs helyzetből és bezippantja egy digitális nyúlüregbe.

Szerintem trendfordulóban vagyunk. Az, hogy az oktatási intézményekben kitiltották a saját eszközöket, szerintem egy irányváltás előjele. A másik, hogy az MI megjelenésével az egyetemi számonkérés is teljesen átalakul. Nálunk például nagyon gyorsan létrejött az MI-szabályozás, mert az első időszakban a hallgatók 60–70 százaléka lényegében teljesen MI által generált dolgot adott be.

Eleinte azt gondoltam, az lesz a fő kockázat, hogy nem fognak írni, ma már inkább azt mondom, az a leg-

”

Két dolgot kell világosan meghatározni: az egyik a szituatív korlát, vagyis hogy milyen helyzetben lehet használni a digitális eszközöket, a másik az időkorlát, vagyis meddig.

”

”
**Szerintem trend-
 fordulóban va-
 gyunk. Az, hogy
 az oktatási in-
 tézményekben
 kitiltották a saját
 digitális eszkö-
 zöket, szerintem
 egy irányváltás
 előjele.**

nagyobb veszély, hogy nem fognak olvasni. Akinek van egy kis pénze, előfizet egy prémiumverzióra, feltölt egy könyvet, és megkéri az MI-t, hogy foglalja össze neki öt oldalban. Vagyis elmarad az a befektetett energia, ami a tudás feldolgozásához szükséges. Ez vezet el a kognitív lustasághoz.

■ **Ez az egyetemen is kézzelfogható?**

Nagyon. Ezért van az, hogy visszamentünk az analóg számonkérés irányába, és újra vannak szóbeli vizsgák, papíralapú tesztek. Mert csak így lehet valahogy mérni, hogy van-e a hallgató fejében interiorizált tudás. Én határozottan azt gondolom, hogy kritikai gondolkodás interiorizált tudás nélkül nincs, kell egy stabil saját tudásbázis, amihez képest az ember el tudja helyezni, amit a digitális rendszer vagy az MI elé tesz.

■ **Tehát hiába mondják sokan, hogy a lexikális tudás kimegy a divatból?**

Igen. Mert az a diskurzus, amely szerint már nem kell tudás, csak kritikus gondolkodás, félreérti a helyzetet. Kritikai gondolkodás csak akkor van, ha vannak olyan saját, megszerzett sarokpontjaid, amikhez viszonyítani tudsz. Ha minden kívül van, és semmi nincs bent, akkor nincs mihez mérni, nincs mi alapján kérdéseket feltenni.

Sajnos az elmúlt másfél-két évben, főként az MI hatására, nagyon látványosan romlik a fiatalok önkifejezése. Szóbeli vizsgán rendszeresen találkozom azzal, hogy a hallgató kihúzza a tételt, leír a lapra egy 8-10 szavas vázlatot, majd ezeket minden összefüggés nélkül felolvassa,

és hátradől, hogy „ez a tétel”. És akkor ott ülünk még egy órán keresztül, hogy próbáljuk kibontani, hogy miről szól, hogyan kapcsolódnak egymáshoz ezek a fogalmak, tud-e rá példát mondani.

■ **Ez szerinted miből fakad?**

Abból, hogy sok esetben nagyon hiányzik a tudás elmélyítése. Sok szempontból a morzsainformációk és töredéktudások korszakát éljük. Az íráskészség az olvasásból jön, aki sokat olvas, jobban ír. Amikor szakdolgozatokat olvasok, sokszor egészen alapvető problémák látszanak: nem működik a bekezdéskiosztás, nincs lineáris logika, nincs bevezetés, tárgyalás, befejezés szerkezet. Ez persze nem mindenkinél van így, de egy jelentős csoportnál igen.

Ami jó, hogy ezekről a problémákról most már beszélünk. Önmagában az is fontos, hogy felismerjük és leírjuk ezeket a kihívásokat, és láthatjuk, hogy mik a buktatók. A digitalizációban és a felhasználói kultúrában is volt egy túlfutás, most pedig elindult egy visszarendeződés. Én a munkámban ezt a visszarendeződést próbálom segíteni.

■ **A mesterséges intelligencia korában mire lesz szükségük a fiataloknak?**

Nem szeretnék nagyon elszakadni a saját szakterületemtől, de azt egyértelműen látom, hogy a sikeres emberek ma nagyon jó kommunikátorok, és ebben benne van az önismeret is. Határozottan, meggyőzően csak az tud kommunikálni, aki valamennyire rendben van önmagával, fel tudja mérni a helyzetet, amiben van, és annak megfelelően tud megszólalni. ■

A résztvevők között kisorsolunk egy PractiWork pályaaorientációs mérést,
valamint 2 darab EFOTT páros napjegyet a jubileumi koncertre.
Sőt, minden résztvevő kap egy példányt a legfrissebb lapszámunkból is!

WEB: uniside.hu/glow-up

**Diákoknak segítünk abban,
hogyan készüljenek
tudatosabban a
pályaválasztásra, miként
erősítsék az önbizalmukat és
találjanak rá a saját útjukra.**

HOGY OSSZUK BE JÓL A NYÁRI FIZETÉST?

- ÍGY TEHETSZ FÉLRE MÁR DIÁKKÉNT

Az első fizetés mindig különleges élmény: végre ott a saját pénz, amiről önállóan lehet dönteni. Fesztiválbérlet, új ruhák, spontán programok a barátokkal – pár hét alatt könnyen el is tűnhet az egész. Sok végzős gimnazista csak az egyetem első hónapjaiban jön rá, milyen hasznos lenne egy kis tartalék. A jó hír, hogy néhány egyszerű, tudatos döntéssel már a nyári hónapok alatt is félre lehet tenni annyit, ami az egyetem első időszakában komoly segítséget jelent.

LASSAN JÖN, GYORSAN MEGY

A középiskola vége sok fiatal számára az első komoly pénzügyi tapasztalatok időszaka. Sokan ekkor vállalnak először diákmunkát vagy kapnak nagyobb összeget egy-egy projektért, szezonális munkáért. A saját pénz szabadságot jelent: lehet belőle utazni, koncertre menni vagy megvenni azt, amire régóta vágytak. Éppen ezért történik meg gyakran, hogy a pénz gyorsabban elfogy, mint ahogy érkezik.

A nyár tele van programokkal: fesztiválok, nyaralások, baráti találkozók, aztán ott vannak az új ruhák vagy technikai eszközök. Ezek mind élményeket adnak, mégis sok diák csak összeveszi észre, hogy a teljes szünidei keresete szinte nyom nélkül eltűnt. **Pedig a nyár arra is jó alkalom, hogy az ember megtanuljon tudatosabban bánni a pénzzel.** Nem arról van szó, hogy le kell mondani a programokról, de néhány apró döntéssel az élmények és a megtakarítás is működik egyszerre.

KIS DÖNTÉSEK, AMELYEK SOKAT SZÁMÍTANAK

A spórolás sokak számára nagy lemondásnak tűnik, pedig gyakran inkább apró szokásokon múlik. **Az egyik legegyszerűbb módszer, ha már a nyár elején eldöntöd, hogy minden bevételod egy részét félreteszed.** Már 10-20 százalék is elég lehet ahhoz, hogy a nyár végére érezhető összeg gyűljön össze.

A diákélet egyik nagy előnye a kedvezmények sora. A diákigazolvány sok helyen jelent árenged-

ményt közlekedésre, kulturális programokra vagy akár fesztiválokra. Aki tudatosan figyeli ezeket a lehetőségeket, ugyanazokat az élményeket sokszor olcsóbban élheti át.

A mindennapi kiadásoknál is sok múlik a szokásokon. A házhoz rendelt ételek vagy a gyorséttermi kitérők pluszösszegei könnyen felhalmozódnak, miközben egy otthoni étkezést sokkal kevesebből is ki lehet hozni. Hasonló a helyzet az impulzusvásárlásokkal: egy spontán online rendelés apróságnak tűnik, de a sok ilyen döntés hamar összeadódik.

A fesztiválok és a bulik külön kategóriát jelentenek a diákok költségvetésében. A korai jegyvásárlás, a bérletek megosztása barátokkal vagy az előre megtervezett napi költség segíthet abban, hogy a szórakozás ne vigye el az egész nyári fizetést.

MI SEGÍTHET AZ EGYETEMI ÉVEK ALATT?

Sok végzős gimnazista csak az egyetem kezdetén szembesül a mindennapi élet költségeivel. A kollégiumi díj, az albérlet, a közlekedés, a tankönyvek vagy az étkezés mind olyan kiadás, amely addig kevésbé volt látható. **Ebben a helyzetben a nyári megtakarítás komoly segítséget jelenthet. Egy kisebb tartalék csökkenti a stresszt az első hónapokban, amikor még minden új, és felmerülhetnek váratlan költségek is.**

Az egyetemi évek alatt több lehetőség is segítheti a pénzügyi stabilitást. A tanulmányi ösztöndíj például a jó eredményt jutalmazza, a szociális

A spórolás sokak számára nagy lemondásnak tűnik, pedig gyakran inkább apró szokásokon múlik.

támogatások a nehezebb helyzetben lévő hallgatókat segítik, míg egyes programok kutatási vagy szakmai munkához kapcsolódnak. **Emellett léteznek olyan pénzügyi konstrukciók, amelyek kifejezetten a hallgatók számára jöttek létre. Ilyen például a diákhitel, amely kedvező feltételekkel nyújt forrást a tanulmányok ideje alatt. A törlesztést csak a tanulmányok befejezése után kell megkezdeni, a visszafizetés részletei pedig a jövedelemhez igazod-**

nak. A tanulmányi önköltségre fordítható Diákhitel2 ráadásul kamatmentesen igénylehető.

MIÉRT ÉRDEMES MÁR MOST ELKEZDENI?

A pénzügyi tudatosság egy tanulható készség. Minél korábban kezdi fejleszteni valaki, annál természetesebbé válik számára. **Azok a diákok, akik már középiskola végén elkezdnek tudatosan bánni a pénzzel, gyakran magabiztosabban kezelik az egyetemi évek kihí-**

vásait. A felsőoktatásba készülve érdemes a nyári keresetekre vagy akár már a zsebpénzre is úgy tekinteni, mint az első lépésre a pénzügyi önállóság felé. A spórolás ebben az értelemben nem korlátozás, hanem lehetőség: egy kis tartalék nagyobb mozgásteret ad és biztonságérzetet teremt egy új életszakasz kezdetén. ■

A diákhitelekről bővebb információ a www.diakhitel.hu oldalon érhető el.

HIRDETÉS

BIZTOS FORRÁS A TANULMÁNYAIDHOZ

Diákhitel1

A HÉTKÖZNAPI
KIADÁSOKHOZ

Szabad felhasználásra

Diákhitel2

AZ ÖNKÖLTSÉG
KIFIZETÉSÉHEZ

Kamatmentesen

DIÁKHITEL

www.diakhitel.hu

PARADOXON A VÁLLALATI KÉPZÉSEK VILÁGÁBAN: A „TRÉNINGCSAPDA”

A vállalati képzések már rég nem számítanak extrának a piacon, a versenyképesség alapfeltételei, mégis egyre több szervezet szembesül azzal, hogy a hatásuk elmarad a várttól. A „tréningcsapda-paradoxon” arra mutat rá, hogyan válhat a fejlesztés kényszerre, a képzési hatékonyságot és a részvételi motivációt romboló tényezővé, és mi kell ahhoz, hogy a képzések újra valódi értéket jelentsenek. Farkas Dániel HR- és szervezetfejlesztési stratégiai tanácsadó, tréner, az Ewolves Agents Hungary Kft. ügyvezetőjének írása.

Magyarországra 1990 és 1993 között megérkeztek a multinacionális cégek, és ezzel kezdetét vette a felnőttoktatásnak egy olyan ága, amely addig nem vagy nagyon másfajta formában volt jelen a Magyarországon működő vállalkozások életében. 1992 óta azonban határozottan megfigyelhető, hogy a nyugati értelemben vett vállalati tréningek, azaz a nonformális céges képzések beépülnek a szervezeti kultúrába.

A felnőttképzés, különösen a munkaerőpiaci igényekre fókuszáló, képzési egységeként néhány napos vállalati tréningek kiemelt szerepet játszanak a versenyszférában lévő profitorientált cégeknél a versenyelőny fenntartásában. Létezik egyfajta „képzési kötelezőség”, azaz ha nem képzik a dolgozót, hamar el fog menni a cégtől. A fejlődés azonban kisebb mértékű vagy akár ellentétes irányú, mint azt elsőre gondolnánk.

A jelenlegi, VUCA/BANI (*Volatile, gyorsan változó; Uncertain, kiszámíthatatlan; Complex, bonyolult és Ambiguous, bizonytalan; Brittle, törékeny; Anxious, szorongó; Non-linear nem-lineáris, Incomprehensible, érthetetlen*) környezetben a cégek számára létfontosságú, hogy a munkavállalóiknak naprakész tudásuk és releváns készségeik legyenek, és ez a nyomás megjelenik a folyamatos kompetenciafejlesztés igényében. Egy HR-vezető kollégámat idézve: „muszáj képzésekre küldeni az embereket, mert ha én nem küldöm, elmegy máshová, ott pedig küldik”, és ez máris egy kényszerparadigmat hoz létre. A tréningekre tehát nem egyfajta extra elemként, hanem alapvető túlélési stratégiaiként tekintenek.

ATRÉNINGCSAPDA JELENSÉGE

Azonban ha a háttérben meghúzódó mechanizmusok mögé nézünk, gyakran egy olyan jelenséggel találjuk szembe magunkat, amit leginkább a *tréningcsapda* szóval lehet leírni. Ez nem csupán a képzések hatékonyságát csökkenti, hanem hosszú távon a munkavállalók képzések iránti motivációjára és a szervezet innovációs képességére is kedvezőtlen hatást gyakorol. Nézzük, mik lehetnek ennek a spirálnak az elemei.

Versenyelőny és költségvetések

A tréningcsoport kialakulásának elsődleges oka a vállalatok „kényszere” a versenyelőny fenntartására. Ez az elv azonban gyakran találkozik egy másik, pragmatikus, de annál nagyobb problémát generáló tényezővel, az éves költségvetések kényszerével. Az adott büdztét a képzésért felelős learning and development (L&D) döntéshozónak úgy mond „muszáj” elkölteni, ellenkező esetben a megmaradt, fel nem használt összeget a vállalat margin-növelő elemként, boldogan érvényesíti az adott év pénzügyi eredményeiben. Ennek további, várható következménye, hogy a következő évi büdztében ennyivel kevesebbet is fog adni, mondván, „tavaly ennyi is elég volt”. És akkor még nem beszéltünk a profitvédelem érdekében eszközölt megszorításokról, ahol általában a képzési és a marketingköltségek állnak az első helyen.

„Udvari beszállítók” és minőségromlás

Íme, máris megjelent a költségi kényszer. A képzé-

si és költségi nyomás együttese már létre is hozza a nem hatékony képzési struktúra spiráljának első csavarjait. Ehhez hozzáadódik egy újabb tényező, az „udvari beszállítók” fogalomköre. A cégek ugyanis tendereket írnak ki a hosszú távú együttműködést biztosítandó képzési feladatokra, és a nyertes 1-3-5 évig – akár egyedi beszállítóként – automatikusan megkapja a képzési igényeket és képzéseket tart. Természetesen sok előnye van annak, hogy ha egy ilyen cég ismeri a dolgozókat, a vezetőket, a vállalati kultúrát, az elvárásokat, a teljesítményértékelési rendszert, hiszen ez elviekben mind hozzájárul ahhoz, hogy a szükséges képzéseket jól tervezhessék meg, testreszabhassák, és aktívan tegyenek az egyének, valamint a szervezet fejlesztéséért.

Azonban ezzel a ponttal meg is jelenik egy potenciális kockázati elem: a tenderen nyertes képzési cégek pozíciója stabilizálódik, és „udvari beszállítókká” válnak. Mivel évekre biztosított a bevételek és a partneri viszony, a külső verseny-

tól – a versenytárs képzési cégektől – való fenyegetettségük jelentősen csökken. És pontosan ez a stabilizált helyzet, talán korántsem paradox módon, megjeleníti az innováció és a minőségromlás potenciális veszélyét.

Konzerválás és túltréningezettség

A képzési piacon régóta jelen lévő jelenség, hogy vannak olyan cégek, akár nagyobbak is, ahol a képzési tudásanyag és módszertan jelentős része még mindig a kilencvenes években itthon megjelent angol-szász képzési anyagok importjából származó, a hatvanas, hetvenes, nyolcvanas években fejlesztett tudásanyagot „ad el” – azaz tulajdonképpen konzervált, minimálisan átalakított programokat. Példaként a „klasszikus” tárgyalástechnikai programokat vagy az 5–7–9 lépéses értékesítéstechnikai képzést lehet említeni. Ezek a programok – legyen szó akár kommunikációs, vezetői vagy salestréningekről – az akkori kontextusban úttörőnek számíthattak, de a munkavállalók jelentős részénél (a képzési kényszer hatására) megjelent az úgynevezett „túltréningezettség”, azaz az eltelt évtizedekben sokan sokszor vettek részt ezeken a képzéseken, akár más-más munkahelyeken dolgozva.

Demotiváció és ellenállás

A dolgozók évről évre szembesülnek azzal, hogy – kis túlzással élve – „ugyanazokat” a témákat „ugyanazokkal” a módszerekkel, kvázi „ugyanazoktól” a trénerektől kell „elsajátítaniuk”.

Az eredeti cél, a versenyképesség megőrzése és a munkavállalók fejlesztése máris torzulásra hajlamos lehet, és a képzések pusztán adminisztratív tevékenységgé válhatnak, amelyek elsődleges célja a büdzsé elköltése és a papírforma szerinti „fejlesztés” igazolása. A tréningek hatékonysága és hatásszáma mélypontra esik, a résztvevők pedig demotiváltakká, cinikussá válnak, mindemellett erős ellenállás jelenik meg bennük a további részvé-

Farkas Dániel

tel felé: „Jaj, már megint egy tárgyalástechnikai képzés, ez lesz a huszoneödik az életemben...”

SZÜKÜLŐ SPIRÁL, DEMOTIVÁCIÓ ÉS PÉNZSZÓRÁS

Ezzel valójában át is tekintettük a tréningcsapda összes alkotóelemét. A képzési cégek, a stabil szerződések és a valós verseny korlátozottsága miatt nincs automatikus fejlesztési kényszer, és ez potenciális veszélyét hozza annak, hogy a tréningek minősége eshet, az aktualitásuk megkérdőjelezhetővé

válhat és a munkavállalók számára csak egy újabb kötelező „terhet” jelenthetnek a munkaidőben.

Emiatt a résztvevők kifejezetten negatívak – ezt sokszor nem is titkolják –, sőt gyakran ellenállást tanúsítanak (vagy nem vesznek részt aktívan), hiszen az elvárásaik a tapasztalataikban gyökereznek, és tudják, hogy az adott tudásanyag vagy készségfejlesztés nem feltétlenül járul majd hozzá érdemben a munkájukhoz vagy a karrierútjukhoz fejlesztéséhez – de kötelezően meg kell jelenniük, ami tovább mélyíti a frusztrációjukat és a kiábrándultságukat. Ráadásul időpocsékolásnak érzik, ami elveszi az időt az elvégzendő feladatokról.

A „tréningcsapda-paradoxon” nem csupán a pénzügyi források szuboptimális felhasználásához vezet, hanem a résztvevők idejét, energiáját és motivációs szintjét is eltékoztolja. Ahelyett, hogy valóban fejlesztő és inspiráló élmények lennének, ezek a képzések a rutin és az unalom szinonimáivá válnak. Ahhoz, hogy ebből a csapdából kilépünk, alapvető szemléletváltásra van szükség mind a vállalatok, mind a képzési szolgáltatók részéről. A valódi szükségleteken alapuló képzési rendszerek, a képzési és tréneri módszertanok korszerű megújítása, a mérhető hatékonyságra fókuszáló tenderek és szerződések, valamint az innovációt ösztönző verseny helyezheti új alapokra a tréningcsapda-paradoxontól szenvedő cégek esetében a hazai vállalati felnőttképzést, visszaadva annak értékét és célját. ■

AZ UNI 2026 KIADVÁNY

ADATTARTALMA ÉS MÓDSZERTANA

Rangsorok

A legnépszerűbb szakok rangsora

Az egyes képzési területeken belül a három legnépszerűbb alap- vagy osztatlan képzési szakot, az egyes szakok

kon belül pedig a képzést meghirdető összes kar/intézményt mutatjuk be.

A szakos rangsorba akkor került be egy kar/intézmény, ha az adott szakra legalább 10 nappali munkarend-

re felvett hallgatója volt. A legnépszerűbb szakokat a 2025. évi általános és pótfelvételi eljárásban mért első helyes jelentkezők száma alapján választottuk ki.

A finanszírozási formát a rangsor-elemzésnél nem vettük figyelembe, az állami ösztöndíjas és az önköltséges képzésre jelentkezők és/vagy felvett hallgatók adatait együttesen kezeltük. Összevontuk továbbá az egyes szakokon meghirdetett különböző szakirányokat. Az osztatlan tanári képzés esetén a lehetséges tárgykombinációk száma rendkívül nagy, ami megnehezítette volna az összehason-

lítást, ezért az osztatlan tanárképzésre rangsort nem készítettünk.

Indikátorok

A bemutatott rangsorokat ugyanazon szempontok mentén állítottuk össze (az egyes aggregációs szinteken felmerülő technikai sajátosságok kivételével). A nyomtatott kiadványban terjedelmi okból nem jelenítünk meg minden mutatót, de valamennyi itt jelzett rangsorképző indikátor beleszámított az összesített pontszámba. Indikátorainkat az alábbi három kategóriába soroltuk:

1. Felvett hallgatók kiválósága

Indikátor	Leírás
1.1 Felvett hallgatók pontátlag	Az itt feltüntetett átlagot a felvettek által megszerzett (legfeljebb 500) pont alapján számoltuk ki. Megjegyzés: adatvédelmi okokból a kis létszámú (legfeljebb 5 felvett hallgatóval induló) szakok esetén a pontátlag csak diszkrétizálva állt a rendelkezésünkre, így ezekben az esetekben az intervallum közepével számoltunk.
1.2 Legalább egy tárgyból jeles értékelésű emelt szintű érettségivel bejutottak aránya	A legalább egy tárgyból jeles értékelésű emelt szintű érettségit szerzők aránya a felvettek körében.
1.3 Tanulmányi vagy sportversenyen eredményt elérők aránya	A tanulmányi vagy sportversenyen elért eredményüket a felvételi eljárás során benyújtók aránya a felvettek körében.

2. Oktatási-kutatói teljesítmény

Indikátor	Leírás
2.1 Tudományos fokozattal rendelkező oktatók, kutatók és tanárok aránya	A teljes- vagy részmunkaidőben, illetve megbízási szerződéssel foglalkoztatott oktatókat, kutatókat és tanárokat vettük figyelembe. Az adat kari (illetve a kari tagozódás nélküli intézmények esetén intézményi) bontásban állt rendelkezésünkre, így a mutatószám az egyes karokon (vagy intézményeken) belül megegyezik a szakos rangsoroknál.
2.2 Oktatók és tanárok/hallgatók aránya (nyomtatásban nem közölt)	Ez az indikátor az adott karokon (vagy intézményekben) foglalkoztatott oktatók és tanárok számát viszonyítja az általuk indított képzéseken résztvevők számához. A torzítás elkerülése érdekében a hallgatói összlétszámot is még a szüretlen adatok alapján (vagyis valamennyi képzési területen, képzési szinten és munkarendben tanuló hallgató figyelembevételével) számoltuk, mivel az alkalmazottak száma nem állt rendelkezésre szakonkénti bontásban.
2.3 Nemzetközi kutatói produktivitás	Ehhez az indikátorhoz a korábbi évben az UNI-rangsorban szereplő adatokat vettük figyelembe. Az elmúlt évek módszertana során a publikált, nemzetközi adatbázisokban indexelt közlemények számát vettük alapul. A közleményeket leszűrtük a cikk (article), szemle (review) illetve konferenciakiadvány (conference proceedings) típusokra. Végül az így kapott közlemények számát viszonyítottuk az oktatók, kutatók és tanárok számához (abszolút rangsor esetén össztanulmányi létszám). Mivel kari szinten nem állt rendelkezésre publikációs adat, a tudományos eredményeket nem tudtuk egyértelműen az egyes karokhoz rendelni, ami torzítást okozhat olyan intézményeknél, ahol több kar is tartozik ugyanahhoz a tudományterülethez.

3. Nemzetközi környezet

Indikátor	Leírás
3.1 Külföldi hallgatók aránya	A külföldi (nem magyar állampolgár) hallgatók aránya a képzésen résztvevők körében.
3.2 Külföldön részképzésben résztvevők aránya a képzési területi átlaghoz viszonyítva (nyomtatásban nem közölt)	A külföldi részképzésben résztvevők aránya a teljes képzési területre vett átlagos arányhoz viszonyítva. Az arányt clipping módszerrel korrigáltuk (a kiugróan magas értékeket egy meghatározott felső határra, 10-re állítottuk), mivel bizonyos területeken a külföldi részképzés nagyon ritka, ami aránytalan kilengést okozna a mutatóban.

4. Tájékoztató indikátorok

Indikátor	Leírás
4.1 Felvettek száma	A 2025-ös általános és pótfelvételi eljárásban összesen felvettek száma.
4.2 Első helyes jelentkezők száma (nyomtatásban nem közölt)	Az első helyes jelentkezők összlétszáma a 2025-ös általános és pótfelvételi eljárásban.
4.3 Végzettek bruttó átlagjövedelme	Hogy az azóta eltelt időszak munkaerőpiaci folyamatait (bérnövekedés) is érvényesítsük, a KSH által közölt éves bérváltozás alapján (a teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete a legmagasabb iskolai végzettség szerint) módosítottuk az értékeket. Az eredeti adatokat a főiskolai vagy alapképzési diplomások bérnövekedésének mértékével korrigáltuk. Csak a rendelkezésre álló évek (2023, 2024) adatait tudtuk figyelembe venni.
4.4 Átlagos felvételi ponthatár	Ezt az indikátort csak a legnépszerűbb szakokra lebontott rangsorok esetén tüntetjük fel. Átlagolásra azért van szükség, mert az általános és pótfelvételi eljárásban a különböző finanszírozási formák között, illetve településenként eltérhet a felvételi ponthatár.

ADATFORRÁSOK

Az indikátorok adatforrásai a következők voltak:

A központi felsőoktatási felvételi (Felvi) 2025. évi általános és póteljárásának jelentkezési és felvételi adatbázisa. Ebből az adatforrásból származnak a felvett hallgatók kiválóságára vonatkozó rangsorképző indikátorok és a tájékoztató indikátorok egy része (felvettek száma, felvételi ponthatár).

A Felsőoktatási Információs Rendszer (FIR) 2024/2025. tanévre vonatkozó őszi statisztikai adatai. A FIR a felsőoktatási intézmények kötelező adatszolgáltatása alapján működik. Innen származ-

nak a nemzetközi környezetre vonatkozó rangsorképző, illetve az oktatási teljesítményre, oktatókra vonatkozó indikátorok.

A nemzetközi kutatói produktivitási indikátort a korábbi évek UNI-rangsora alapján vettük figyelembe.

A Diplomás Pályakövetési Rendszer (DPR) Adminisztratív Adatok Egyesítésén (AEE) nyugvó 2023-as adatbázisa, amelyből a végzettek képzésre lebontott, hétéves referencia-időszakra vonatkozó bruttó átlagjövedelme ismerhető meg. Mivel szakos és kari/intézményi bontásban számunkra frissebb adat nem volt elérhető, emiatt az adatokat a KSH képzettség szerinti jövedelmi adatai (STADAT 20.1.1.50.) alapján indexáltuk.

A SORREND KIALAKÍTÁSA

A rangsor kialakításához a fenti mutatókból egy összpontszámot számoltunk a megfelelő aggregálási szinten (intézményi és képzési területi-szakos-kari/intézményi).

Standardizálás: először standardizáltuk az egyes indikátorokat, mivel az eredeti értékek nem összehasonlíthatók. A standardizálás biztosítja, hogy minden indikátor a nullás átlag körül mozogjon, a szórásuk pedig egy-egy legyen.

Súlyozott összeg: ezután kiszámoltuk a standardizált indikátorok súlyokkal vett súlyozott összegét.

Normálás: a rangsorokban közölt összpontszámhoz az így kapott értéket a 0–100

intervallumra normáltuk. A 0 pont felel meg annak az esetnek, mikor minden rangsorképző indikátor 0, a maximálisan elérhető 100 pont pedig a hipotetikusán végtelen teljesítményt reprezentálja, mivel bizonyos indikátoroknak (az oktató/hallgató aránynak és a publikációkhoz kapcsolódó mutatóknak) nincs elméleti felső korlátja.

Fontos megjegyezni, hogy az így kapott összpontszám csak a rangsorokon belüli különbségek érzékeltetésére szolgál, a sortrendet ez a 0–100 intervallumra vetítés nem befolyásolja. Továbbá, bár a táblázatokban csak egy tizedes jegyig közöljük a pontszámot, a valós összpontszámok egyediek voltak minden rangsorban, ami lehetővé tette az egyértelmű sorrend felállítását.

RÖVIDÍTÉSJEGYZÉK

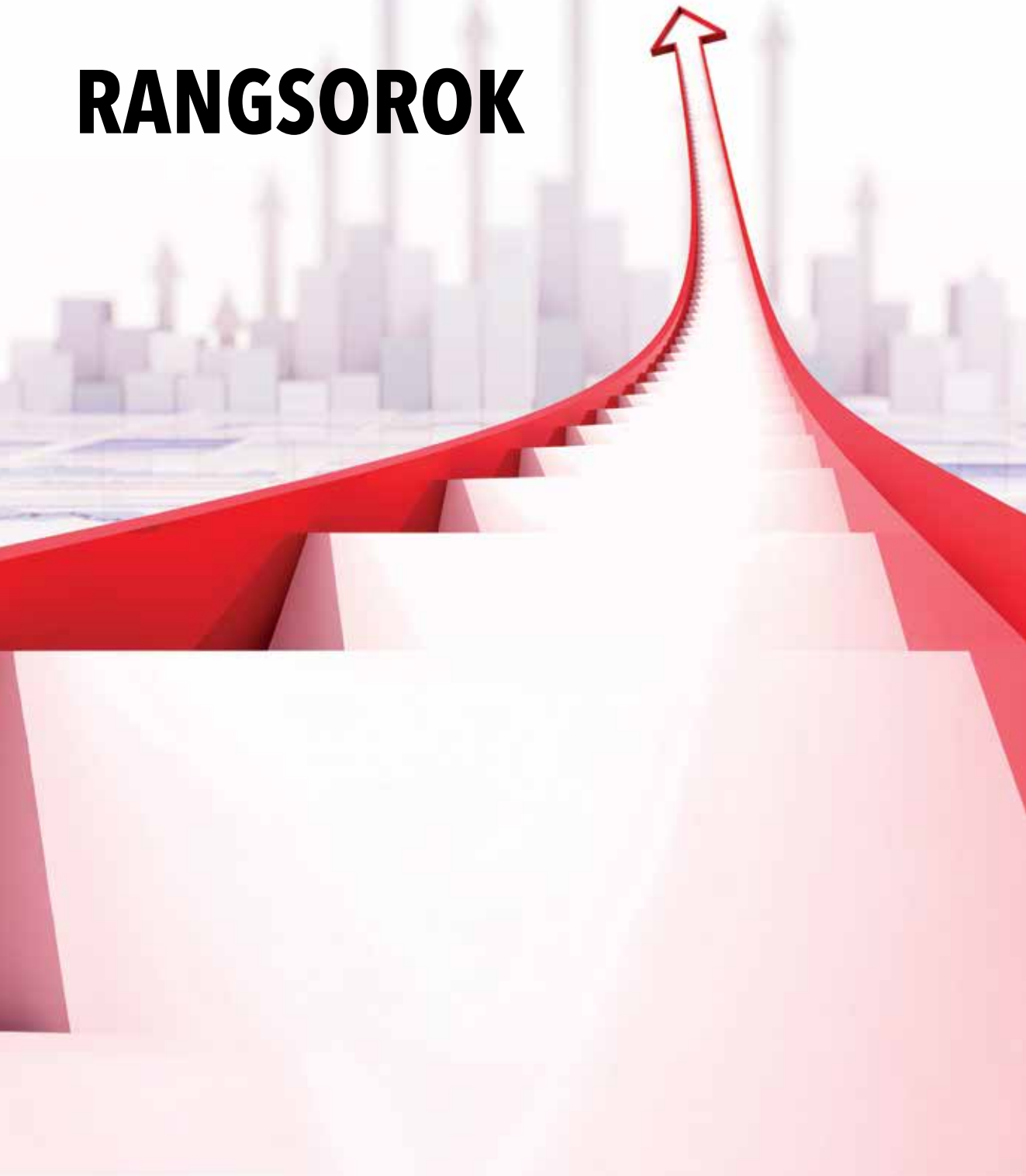
Kar	Kód
A Tan Kapuja Buddhista Főiskola	TKBF
Adventista Teológiai Főiskola	ATF
Állatorvostudományi Egyetem	ATE
Andrássy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem	ANNYE
Apor Vilmos Katolikus Főiskola	AVKF
Baptista Teológiai Akadémia	BTA
Bhaktivedanta Hittudományi Főiskola	BHF
Brenner János Hittudományi Főiskola	BJHF
Budapest Cirkuszművészeti és Kortárástánc Főiskola	BCKF
Budapesti Corvinus Egyetem	CORVINUS
Budapesti Gazdaságtudományi Egyetem	BGE
Budapesti Gazdasági Egyetem Külkereskedelmi Kar	BGE-KKK
Budapesti Gazdasági Egyetem Pénzügyi és Számviteli Kar	BGE-PSZK
Budapesti Gazdasági Egyetem Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Kar	BGE-KVIK
Budapesti Metropolitan Egyetem	METU
Budapesti Metropolitan Egyetem Művészeti és Kreatívipari Kar	METU-ART
Budapesti Metropolitan Egyetem Üzleti, Kommunikációs és Turisztikai Kar	METU-ÜKT
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem	BME
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építésztechnológiai Kar	BME-ÉPK
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építőmérnöki Kar	BME-ÉMK
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar	BME-GTK
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gépészmérnöki Kar	BME-GPK
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar	BME-KJK
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Természettudományi Kar	BME-TTK
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Vegyészmérnöki és Biomérnöki Kar	BME-VBK
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Villamosmérnöki és Informatikai Kar	BME-VIK
Debreceni Egyetem	DE
Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar	DE-ÁJK
Debreceni Egyetem Általános Orvostudományi Kar	DE-ÁOK
Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar	DE-BTK
Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar	DE-ETK
Debreceni Egyetem Fogorvostudományi Kar	DE-FOK
Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar	DE-GTK
Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar	DE-GYGYK
Debreceni Egyetem Gyógyszerésztudományi Kar	DE-GYTK
Debreceni Egyetem Informatikai Kar	DE-IK
Debreceni Egyetem Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Kar	DE-MÉK
Debreceni Egyetem Műszaki Kar	DE-MK
Debreceni Egyetem Természettudományi és Technológiai Kar	DE-TTK
Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kar	DE-ZK
Debreceni Református Hittudományi Egyetem	DRHE
Dunaújvárosi Egyetem	DUE
Edutus Egyetem	EDUTUS
Egri Hittudományi Főiskola	EGHF

Kar	Kód
Eötvös József Főiskola	EJF
Eötvös Loránd Tudományegyetem	ELTE
Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar	ELTE-ÁJK
Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar	ELTE-BGGYK
Eötvös Loránd Tudományegyetem Berzsenyi Dániel Pedagógusképző Központ	ELTE-BDPK
Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar	ELTE-BTK
Eötvös Loránd Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar	ELTE-GTK
Eötvös Loránd Tudományegyetem Informatikai Kar	ELTE-IK
Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar	ELTE-PPK
Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító- és Óvőképző Kar	ELTE-TÓK
Eötvös Loránd Tudományegyetem Társadalomtudományi Kar	ELTE-TÁTK
Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kar	ELTE-TTK
Esztergomi Hittudományi Főiskola	ESZHF
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem	EKKE
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi és Művészeti Kar	EKKE-BMK
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar	EKKE-GTK
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Informatikai Kar	EKKE-IK
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Pedagógiai Kar	EKKE-PK
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Természettudományi Kar	EKKE-TTK
Evangelikus Hittudományi Egyetem	EHE
Gábor Dénes Egyetem	GDE
Gál Ferenc Egyetem	GFE
Gál Ferenc Egyetem Egészség- és Szociális Tudományi Kar	GFE-ESZK
Gál Ferenc Egyetem Gazdasági Kar	GFE-GK
Gál Ferenc Egyetem Pedagógiai Kar	GFE-PK
Gál Ferenc Egyetem Teológiai Kar	GFE-TK
IBS Nemzetközi Üzleti Főiskola	IBS
Károli Gáspár Református Egyetem	KRE
Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar	KRE-ÁJK
Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar	KRE-BTK
Károli Gáspár Református Egyetem Gazdaságtudományi, Egészségtudományi és Szociális Kar	KRE-GESZK
Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kar	KRE-HTK
Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kar	KRE-PK
Kodolányi János Egyetem	KJE
Közép-európai Egyetem	KEE
Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem	LFZE
Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem	MATE
Magyar Képzőművészeti Egyetem	MKE
Magyar Táncművészeti Egyetem	MTE
Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem	TF (MTSE)
Milton Friedman Egyetem	MILTON
Miskolci Egyetem	ME
Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar	ME-ÁJK
Miskolci Egyetem Anyag- és Vegyészmérnöki Kar	ME-AVK
Miskolci Egyetem Bartók Béla Zeneművészeti Kar	ME-BBZK
Miskolci Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar	ME-BTK
Miskolci Egyetem Egészségtudományi Kar	ME-ETK
Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar	ME-GTK

Kar	Kód
Miskolci Egyetem Gépészmérnöki és Informatikai Kar	ME-GÉIK
Miskolci Egyetem Műszaki Föld- és Környezettudományi Kar	ME-MFKK
Moholy-Nagy Művészeti Egyetem	MOME
Nemzeti Közszerológálati Egyetem	NKE
Nemzeti Közszerológálati Egyetem Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar	NKE-ÁNTK
Nemzeti Közszerológálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar	NKE-HHK
Nemzeti Közszerológálati Egyetem Nemeskürty István Tanárképző Kar	NKE-NETK
Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Kar	NKE-RTK
Nemzeti Közszerológálati Egyetem Vízttudományi Kar	NKE-VTK
Neumann János Egyetem	NJE
Neumann János Egyetem GAMF Műszaki és Informatikai Kar	NJE-GAMF
Neumann János Egyetem Gazdaságtudományi Kar	NJE-GTK
Neumann János Egyetem Kertészeti és Vidékfejlesztési Kar	NJE-KVK
Nyíregyházi Egyetem	NYE
Óbudai Egyetem	OE
Óbudai Egyetem Alba Regia Műszaki Kar	OE-AMK
Óbudai Egyetem Bánki Donát Gépész és Biztonságttechnikai Mérnöki Kar	OE-BGK
Óbudai Egyetem Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar	OE-KVK
Óbudai Egyetem Keleti Károly Gazdasági Kar	OE-KGK
Óbudai Egyetem Neumann János Informatikai Kar	OE-NIK
Óbudai Egyetem Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Kar	OE-RKK
Óbudai Egyetem Ybl Miklós Építésttudományi Kar	OE-YBL
Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem	OR-ZSE
Pannon Egyetem	PE
Pannon Egyetem Gazdálkodási Kar Zalaegerszeg	PE-GKZ
Pannon Egyetem Gazdaságtudományi Kar	PE-GTK
Pannon Egyetem Humántudományi Kar	PE-HK
Pannon Egyetem Mérnöki Kar	PE-MK
Pannon Egyetem Műszaki Informatikai Kar	PE-MIK
Pápai Református Teológiai Akadémia	PRTA
Pázmány Péter Katolikus Egyetem	PPKE
Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar	PPKE-BTK
Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hitttudományi Kar	PPKE-HTK
Pázmány Péter Katolikus Egyetem Információs Technológiai és Bionikai Kar	PPKE-ITK
Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar	PPKE-JÁK
Pécsi Püspöki Hitttudományi Főiskola	PPHF
Pécsi Tudományegyetem	PTE
Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar	PTE-ÁJK
Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar	PTE-ÁOK
Pécsi Tudományegyetem Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar	PTE-BTK
Pécsi Tudományegyetem Egészségttudományi Kar	PTE-ETK
Pécsi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Kar	PTE-GYTK
Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar	PTE-KTK
Pécsi Tudományegyetem Kultúrtudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar	PTE-KPVK
Pécsi Tudományegyetem Műszaki és Informatikai Kar	PTE-MIK
Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar	PTE-MK
Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar	PTE-TTK
Püsködi Teológiai Főiskola	PTF

Kar	Kód
Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola	SSZHF
Sárospataki Református Hittudományi Egyetem	SRHE
Semmelweis Egyetem	SE
Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar	SE-ÁOK
Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar	SE-ETK
Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közzszolgálati Kar	SE-EKK
Semmelweis Egyetem Fogorvostudományi Kar	SE-FOK
Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Kar	SE-GYTK
Semmelweis Egyetem Pető András Kar	SE-PAK
Sola Scriptura Teológiai Főiskola	SSTF
Soproni Egyetem	SOE
Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar	SOE-BPK
Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kar	SOE-EMK
Soproni Egyetem Faipari Mérnöki és Kreatívipari Kar	SOE-FMK
Soproni Egyetem Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar	SOE-LKK
Széchenyi István Egyetem	SZE
Széchenyi István Egyetem Albert Kázmér Mosonmagyaróvári Kar	SZE-AKMK
Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Kar	SZE-AK
Széchenyi István Egyetem AUDI Hungaria Járműmérnöki Kar	SZE-AHJK
Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar	SZE-DFK
Széchenyi István Egyetem Egészség- és Sporttudományi Kar	SZE-ESK
Széchenyi István Egyetem Építés-, Építő- és Közlekedésmérnöki Kar	SZE-ÉÉKK
Széchenyi István Egyetem Gépészmérnöki, Informatikai és Villamosmérnöki Kar	SZE-GIVK
Széchenyi István Egyetem Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar	SZE-GK
Széchenyi István Egyetem Művészeti Kar	SZE-MUK
Szegedi Tudományegyetem	SZTE
Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar	SZTE-ÁJK
Szegedi Tudományegyetem Bartók Béla Művészeti Kar	SZTE-BBMK
Szegedi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar	SZTE-BTK
Szegedi Tudományegyetem Egészségtudományi és Szociális Képzési Kar	SZTE-ETSZK
Szegedi Tudományegyetem Fogorvostudományi Kar	SZTE-FOK
Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar	SZTE-GTK
Szegedi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Kar	SZTE-GYTK
Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar	SZTE-JGYPK
Szegedi Tudományegyetem Mérnöki Kar	SZTE-MK
Szegedi Tudományegyetem Mezőgazdasági Kar	SZTE-MGK
Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Kar	SZTE-SZAOK
Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar	SZTE-TTIK
Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola	SZAGKHF
Szent Pál Akadémia	SZPA
Színház- és Filmművészeti Egyetem	SZFE
Tokaj-Hegyalja Egyetem	THE
Tomori Pál Főiskola	TPF
Veszprémi Érseki Főiskola	VÉF
Wekerle Sándor Nemzetközi Egyetem	WSNE
Wesley János Lelkészképző Főiskola	WJLF

RANGSOROK

RÖVID ÁTTEKINTÉS A KÉPZÉSI TERÜLETEKRŐL

A hazai felsőoktatási rangsorok átfogó képet adnak a hallgatói kiválóságról, az oktatás minőségéről és a diploma munkaerőpiaci értékéről. Az adatok alapján kirajzolódik, hogy az egyes képzési területeken mely intézmények nyújtják a legmagasabb színvonalat.

”

Míg az informatikai és műszaki területeken a milliós határt súrolják az átlagbérek, a pedagógus- és államtudományi szférában a központilag meghatározott bértáblák garantálják a stabilitást.

”

PIACVEZETŐ INTÉZMÉNYEK ÉS KAROK

Az összesített pontszámok és szakos rangsorok alapján az orvosi területet az SE-ÁOK és az SZTE-SZAOK (holtversenyben 95,2 pont) vezeti. A műszaki képzések élén a BME-GPK és az ÉPK áll, az informatika területén a BME-VIK és az ÓE-NIK (82,3) osztozik az első helyen. A gazdaságtudományok abszolút győztese a CORVINUS (81,8), a jogi képzés élén a PPKE-JÁK (88,1), a bölcsészettudománynál az ELTE-BTK és a KRE-BTK áll, az agrárképzésben pedig a MATE (81,8) bizonyult a legjobbnak.

KIVÁLÓSÁG ÉS NEMZETKÖZI VONZERŐ

A hallgatói kiválóság tekintetében a jogi és orvosi karok emelkednek ki: a PPKE-JÁK 99,2 százalékos jeles emelt érettségi aránya és az SE-ÁOK 461,9 pontos felvételi átlaga az ország legmagasabbjai közé tartozik. A minősített oktatók arányában a DE-ÁJK (88,5 százalék) és a DE-MÉK (86,6) hozza a két legerősebb mutatót. A nemzetközi hallgatók aránya a DE-ÁOK-n (60 százalék) és a DE-IK-n (48,6) a legmagasabb, ami jelzi ezen diplomák globális elismertségét.

JÖVEDELMI KILÁTÁSOK

A friss diplomások kezdő jövedelme jelentős szórást mutat a szektorok között. Míg az informatikai és műszaki területeken a milliós határt súrolják az átlagbérek, a pedagógus- és államtudományi szférában a központilag meghatározott bértáblák garantálják a stabilitást. A rendelkezésre álló dokumentumok alapján az egyes képzési területeken és szakokon a legmagasabb bruttó kezdő bérekre itt számíthatnak a végzettek.

INFORMATIKA KÉPZÉSI TERÜLET

Az informatikai szakokon mérték a legmagasabb kezdő fizetéseket, az alábbi bontásban: a mérnökinformatikus szak bérlistáját a BME-VIK végzettjei vezetik bruttó 1 180 792 forinttal, őket követi az ME-GÉIK 1 164 180 forintos átlaggal.

MŰSZAKI KÉPZÉSI TERÜLET

A gépészmérnöki szakon a legmagasabb bruttó kezdő béreket vidéki intézményeknél mérték: a győri SZE-GIVK esetén 1 005 613, a miskolci ME-GÉIK-nál pedig 993 873 forint az átlag.

GAZDASÁGTUDOMÁNYOK KÉPZÉSI TERÜLET

A gazdálkodás és menedzsment szakon a fizetési listát a CORVINUS vezeti, bruttó 866 638 forinttal. ■

AGRÁR KÉPZÉSI TERÜLET

AGRÁR KÉPZÉSI TERÜLET

AZ AGRÁR KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAI

Az agrár képzési terület felöleli a mezőgazdaság, az állatorvos-tudomány, az élelmiszeripar, továbbá a természet- és környezetvédelem technológiai, illetve tudományos vetületeit. Az itt diplomázók mélyreható tudást szereznek az állategészségügy, az élelmiszer-biztonság, a vidékfejlesztés és a fenntartható gazdálkodás témakörében. A munkaerőpiacon jellemzően élelmiszeripari vállalatoknál, agrárcégeknek, állami ellenőrző hatóságoknál talál-

nak munkát, de sokan saját vállalkozást, gazdaságot alapítanak.

Tavaly több mint 3000 jelentkező jutott be az agrárterület valamely alap- vagy osztatlan szakjára, amelyek közül a legnépszerűbb az osztatlan állatorvosi szak, a mezőgazdasági mérnöki és az élelmiszer-mérnöki szak volt.

ÁLLATORVOSI OSZTATLAN SZAK

Ezt a specifikus képzést kizárólag az Állatorvostudományi Egyetem (ATE) biztosítja. Az oktatás nemcsak magyarul, hanem idegen nyelveken is

AGRÁR KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAINAK SZAKOS RANGSORAI

			Felvett hallgatók kiválósága			Tudományos fokozattal rendelkezők aránya	Nemzetközi kutatói produktívitas (oktatói kutatási teljesítmény)	Külföldi hallgatók aránya (nemzetközi közeg)	Tájékoztató indikátorok		
Ranghely	Intézmény neve	Összpontszám	Felvett hallgatók pontatlaga	Legalább egy tárgyból jeles értékelésű emelt szintű érettségivel bejutottak aránya	Tanulmányi vagy sportversenyen eredményt igazolóak aránya				Felvettek száma	Végzettek bruttó átlagjövedelme a 2023-as DPR-adatok alapján	Átlagos felvételi ponthatár
ÁLLATORVOSI											
1.	ATE	–	419,2	98,6%	23,2%	53,2%	0,5	56,3%	207	n. a.	381
MEZŐGAZDASÁGI MÉRNÖKI											
1.	MATE	83,1	369,3	34,6%	12,4%	66,7%	0,7	6,5%	153	644 393 Ft	293
2.	SZE-AKMK	83,1	359,8	12,1%	15,2%	75,4%	0,1	29,4%	33	525 078 Ft	290
3.	DE-MÉK	82,7	327,9	21,7%	21,7%	86,6%	1,6	13,7%	69	580 013 Ft	268
4.	SZTE-MGK	82,1	338,0	19,2%	21,2%	55,7%	1,0	29,1%	52	558 697 Ft	302
5.	NJE-KVK	80,3	303,4	14,3%	0,0%	63,4%	n. a.	2,4%	14	n. a.	256
6.	NYE	79,6	336,5	11,8%	0,0%	48,1%	n. a.	9,4%	17	569 024 Ft	216
ÉLELMISZERMÉRŐKI											
1.	MATE	81,8	393,1	65,7%	10,2%	66,7%	0,7	8,1%	108	696 087 Ft	313
2.	SZE-AKMK	81,5	334,8	25,0%	15,0%	75,4%	0,1	12,7%	20	681 251 Ft	291
3.	DE-MÉK	81,0	314,0	36,5%	11,1%	86,6%	1,6	11,4%	63	673 461 Ft	228
4.	SZTE-MK	79,7	347,4	47,5%	13,1%	50,5%	0,7	6,8%	61	711 809 Ft	244

elérhető a hallgatók számára. A felvettek 419,2 pontos átlaga a teljes agrárterület viszonylatában is az egyik legkiemelkedőbb. A sikeresen bejutók szinte mindegyike, 98,6 százaléka jeles emelt szintű érettségivel került be, így ez már-már alapfeltétel. Az elit minőség dacára a felvettek száma jelentős, több mint 200 hallgató kezdhet meg a tanulmányait. A diákok 56,3 százalékát a világ más országából érkezők teszik ki, azaz a hazai képzésnek globálisan is erős a szakmai renoméja.

MEZŐGAZDASÁGI MÉRNÖKI SZAK

Ezen a szakon az első helyet azonos pontszámmal, holtversenyben birtokolja a MATE és az SZE-AKMK (Széchenyi István Egyetem Albert Kázmér Mosonmagyaróvári Kar) (83,1-83,1 pont). A nyomukban szorosan ott a DE-MÉK 82,7-tel. A bejutási átlagokat tekintve a MATE (369,3), valamint az SZE-AKMK (359,8) eredményei múlják felül a többi egyetemét. A kitűnő emelt szintű érettségit felmutatók aránya a MATE-n a legmagasabb (34,6 százalék), bár más tudományágakhoz mérten ez nem számít kirívóan magas értéknek. Ezen a szakon a nemzetközi hallgatók körében a Széchenyi Egyetem mosonmagyaróvári campusa (SZE-AKMK) a legnépszerűbb (29,4 százalék). A minősített oktatók aránya a DE-MÉK (86,6 százalék) és az SZE-AKMK (75,4) karain a legmagasabb. A diploma megszerzése utáni várható induló bruttó bér (644 393 forint) tekintetében a MATE hallgatói vannak a legkedvezőbb helyzetben.

ÉLELMISZERMÉRNÖKI SZAK

Ezen a képzésen a MATE számít a legjobbnak 81,8 ponttal, ezt az SZE-AKMK (81,5) és a DE-MÉK (81) köveit. A felvettek átlagpontszáma a MATE esetén (393,1 pont) messze túlszárnyalta a többi képzőhelyét. A jeles emelt érettségivel érkezők arányánál is náluk az első hely, ráadásul a legtöbb jelentkezőt is ide vették fel. A nemzetközi diákok arányát tekintve azonban az SZE-AKMK vezet, 12,7 százalékkal. A tudományos minősítésű tanárok arányában a DE-MÉK (86,6 százalék) és az SZE-AKMK (75,4) emelkedik ki. A statisztikák alapján ugyanakkor a MATE-n végzett élelmiszer-mérnökök várhatják az egyik legmagasabb, 696 087 forintos induló bruttó átlagbért. Az SZTE-MK végzettjei ennél átlagosan magasabb bruttó bérrel, 711 809 forinttal lépnek ki a munkaerőpiacra. ■

”

Az itt diplomázók mélyreható tudást szereznek az állategészségügy, az élelmiszer-biztonság, a vidékfejlesztés és a fenntartható gazdálkodás témakörében.

”

„ENGEM MINDIG AZ ÚJ ÉRDEKELT”

Majdnem mindegy, hogy tankönyvet árulsz, cipőt vagy madártejet: a vállalkozói logika mindenütt ugyanaz – állítja Pap Sára, a Neteducatio Kft. és a Tejmadár alapítója.

Pap Sára

”

Közgazdászként végeztem, és viccesen azt szoktam mondani, hogy a közgazdász egy kicsit mindenhez is meg egy kicsit semmihez sem ért.

”

Közgazdászvégzettséged van, a pályád első fontos állomása mégis a pedagógiai terület lett. Miért alakult így?

Közgazdászként végeztem, és viccesen azt szoktam mondani, hogy a közgazdász egy kicsit mindenhez is meg egy kicsit semmihez sem ért. Pedagógus felmenőim vannak: a dédszüleim alapították a paksi iskolát, így a nevelés és az oktatás világa mindig közel állt hozzám.

Az egyetem után először egy kereskedelmi cégnél dolgoztam, aztán megláttam egy hirdetést: ügyvezetőt kerestek egy alapítvány élére. Jelentkeztem, és ott kezdtem igazán belelátni a pedagógusok világába. Rengeteg tapasztalatot gyűjtöttem, nagyon komoly szakmai kapcsolatrendszer épült körém, és ott értettem meg igazán, milyen problémákkal küzdenek ezen a területen.

Mikor jött a saját vállalkozás gondolata?

Amikor látszott, hogy az intézményekből a pedagógusok már egyre nehezebben tudnak tanítási időben elmenni jelenléti képzésekre. Egyszerűen nem volt rá idő, kapacitás, sokszor forrás sem. Jól látszott, hogy az online képzésnek óriási jövője lehet.

Ez majdnem húsz éve történt, amikor az online oktatás még egyáltalán nem volt magától értetődő. Olyannyira új volt ez a terület, hogy még az akkreditációs testület sem igazán tudta, hogyan kezelje az online képzéseket. Mi az első között dolgoztuk ki ennek a módszertanát: hogyan lehet úgy tudást átadni, hogy nem egy tanteremben állsz a résztvevők előtt, hanem digitális felületen keresztül tanítasz.

Ebből nőtt ki a Neteducatio, amely ma oly sok tanár számára kínál reális fejlődési lehetőséget?

Igen. Először iskolai képzéseink voltak, aztán beléptünk az óvodai szegmensbe, majd a középiskolai területre, végül a bölcsődei intézményeknek kínáltunk megoldásokat. Ma már gyakorlatilag a teljes spektrumot lefedjük, és elsősorban módszertani képzésekkel foglalkozunk: hogyan lehet korszerűen, jól, hatékonyan tanítani.

Ehhez idővel felépítettünk egy kiadói lábat is: pedagógusoknak készítünk módszertani kiadványokat, segédanyagokat, foglalkozásokhoz használható anyagokat. Különösen szeretünk új szerzőkkel dolgozni, olyanokkal, akik nem feltétlenül ismertek, de van egy friss, jó ötletük. Ez állandó megújulást hoz a cégbe.

A harmadik fő területünk pedig a NetEdu Klub, egy előfizetéses pedagógusklub, ahol szakmai tartalmakat, webinárokat, előadásokat biztosítunk a tagoknak. Ez is egy nagyon izgalmas irány, mert a pedagógiai piacon kevés az ilyen típusú szolgáltatás, miközben egyre nagyobb az igény a rugalmasan fogyasztható szakmai tartalmakra.

Az egész rendszer hogyan épült fel üzletileg?

Lépésről lépésre. Először ketten voltunk, aztán hárman, és ma már hatan dolgozunk ebben a cégben; ez a méret nagyjából 6-8 éve stabil. Mikrovállalkozásként működünk, de közben nagyon tudatosan építkezünk.

Körülbelül tíz éve indítottuk el a Modern Pedagógus Konferenciát, mert azt éreztük, hogy az online világ mellett igény van a személyes kapcsolódásra is. Ez ma már egy komoly szakmai esemény, az idén négyszáz résztvevővel futott, és a pedagógusképzésben tanuló diákokat is rendszeresen meghívjuk rá.

Aztán a divatipar is szerepet kapott az életedben.

Párhuzamosan mindig volt egy másik életem. Több mint tizenöt éve kezdtem el kereskedelemmel foglalkozni, és különböző nemzetközi prémiummárkákat hoztam be Magyarországra. Többek között a Palmerst, a Marina Rinaldit, a Kazart, az Inglotot vagy a Michal Negrin-t is piacra vezettem mint magyarországi franchise-tulajdonos.

Egy komoly üzlethálózatot építettem fel Budapesten, később Ma-

NÉVJEGY

- Vállalkozó, a Tejmadár alapítója és vezetője.
- 51 éves, házas, 3 gyermek édesanyja.
- A Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskolán marketing-kereskedelem szakon végzett 1998-ban.
- A Neteducatio Kft. ügyvezető-tulajdonosa 2011 óta, majd a Leman-Line Kft. ügyvezető-tulajdonosa, amely egy franchise-holding céggént a Palmers, a Marina Rinaldi, a Michal Negrin és az Inglot márka tulajdonosa volt 2012–2022 között. A Tejmadár Kft. ügyvezető-tulajdonosa 2022 óta.
- A Tejmadár márka létrehozásával a hagyományos madártejet egy modern, különleges gasztronómiai élménnyé formálta. Munkájában fontos szerepet kap az újítás, a közösségépítés és az emberséges vezetés, ezért a hazai üzleti és lifestyle médiában is gyakran szerepel mint sikeres női vezető.

”

Mindig ez érdekelt igazán: az új felépítése, elindítása. Ezért kezdtem el azon gondolkodni, mi lehetne az a koncepció, ami egyszerre különleges, szerethető, és üzletileg is működőképes.

”

gyarország más részein és Csehországban. Ez egy jelentős, erős cégcsoporttá nőtte ki magát, aztán jött a Covid, és gyakorlatilag legyalulta az egészet. Volt olyan márka, amit visszaadtam az anyacégnek, volt, amelyik kivonult a régióból, más egyszerűen tönkrement. Ez egy nagyon kemény, embert próbáló időszak volt.

Ezt követően egy éles váltással a gasztronómia irányába fordultam, de azt vallom, hogy alapvetően nem vendéglátós szemlélettel működöm. Szeretem a kereskedelmet, a marketing a legkedvesebb területem, és a márkaépítés vonz igazán. Az üzletfejlesztést, a márka menedzselését és vizuális megjelenítését, a plázák működését, a bérleti tárgyalásokat, illetve az ezekkel kapcsolatos buktatókat nagyon jól ismerem. Szerintem bizonyos szempontból majdnem mindegy, hogy tankönyvet árulsz, cipőt vagy madártejet: a logika, a márkaépítés, az ügyfélmény, a rendszer hasonlóan épül fel.

A Covid után úgy döntöttem, hogy nem más márkáinak útját akarom tovább egyengetni, saját brandet szeretnék létrehozni. Mindig ez érdekelt igazán: az új felépítése, elindítása. Ezért kezdtem el azon gondolkodni, mi lehetne az a koncepció, ami egyszerre különleges, szerethető és üzletileg is működőképes.

Miért éppen a madártej mint termék és a Tejmadár lett ez a felépítendő márka?

Egyszer csak kipattant az ötlet, hogy madártej, és abból szinte azon-

nal jött Tejmadár név. Rögtön éreztem, hogy ebben van valami nagyon erős.

A madártej különleges termék, mert mindenkiben érzelmeket mozgat meg. A mi generációnknak biztosan van hozzá valamilyen családi emléke, egy nagymama, egy vasárnapi ebéd, valami otthonos és ismerős hangulat. Ez rögtön kötődést teremt. Ugyanakkor a fiatalabb generáció sokszor egyáltalán nem ismeri ezt a desszertet, mert otthon már nem készítik.

Ezért újragondoltuk, frissítettünk rajta, könnyedebbé tettük korszerűbb alapanyagokkal, és ebből készült el a Tejmadár signature termék, a madártej.

Sok-sok kombinációval, ízzel és öntettel turbóztuk, így mindenki a saját kedvére ízesítheti. Különböző szórattal, öntettel, laktózmentes vagy vegán verzióban, habbal vagy hab nélkül 700-féle változatban kérhető. Ettől lett újra izgalmas.

A Tejmadár mégsem klasszikus gasztronómiai vállalkozásnak tűnik.

Nem is az, mi nem Michelin-csillagra pályázunk, ez alapvetően egy szerethető lifestyle brand akar lenni. Nem az az elsődleges üzenetünk, hogy itt életed legnagyobb kulináris élményét kapod, hanem az, hogy kapsz egy kulturált, szép, komfortos környezetet és igényes harapnivalót a városi rohanásban, ahol találkozni tudsz barátokkal, családtagokkal és üzletfelekkel.

A plázákban általában két véglet van: vagy sok pénzért beülsz valahová hosszú időre, vagy ott marad

a food court, ami sokszor zsúfolt és személytelen. Mi a kettő közé érkezünk. Le tudsz ülni, tudsz tárgyalni, gyorsan enni valamit, de közben nem kell kompromisszumot kötnöd a környezet minőségében. Ez a márka lényege.

Hol tart most a Tejmadár?

Jelenleg két helyszínen várjuk a vendégeket, a Westendben és az Etele Plázában. A márka fiatal, de már most nagyon erős a karaktere. Ehhez sokat tett hozzá a belsőépítészet és az arculat, Gál Gabi tervezte a belső tereket, Jakus Anita az arculati és grafikai világot. Egy márkaépítésnél ezek kulcsfontosságúak.

Most viszont nem a látványos terjeszkedés, hanem a háttérrendszerek fejlesztésének az éve jön. Sok folyamatot digitalizálunk, összekötjük a különböző rendszereket, back office-t építünk. Kívülről ez kevésbé látványos, belülről viszont ez teszi fenntarthatóvá és skálázhatóvá a működést.

Mennyire nehéz ma csapatot építeni, főleg fiatalokkal?

A Tejmadár két egységében körülbelül 18-20 ember dolgozik, és a többségük 20 és 25 év közötti. Ez ma minden vállalatnak komoly tanulási feladat, amihez valamennyi cégnek fel kell nőni. Szerintem a fiatalokkal nincs semmi

Pap Sára

baj, csak másképp kell velük kommunikálni.

Az a régi típusú vezetői működés, hogy „itt a feladat, csináld meg, és ne kérdezz”, náluk nem működik.

Ők azt kérdezik: miért? És ez egy jogos kérdés. Tudni akarják, mi a cél, mi az értelme a munkájuknak, miért fontos, amit csinálnak. Nagyon igénylik a visszajelzést, akár napi szinten is, és ha ezt megkapják, akkor hadra foghatók, kreatívak és óriási segítséget jelentenek.

Mi például sokat támaszkodunk rájuk a márkaépítésben, a social media trendek figyelésében, a tartalomgyártásban, sőt a termékfejlesztésben is. Be kell őket vonni a mi értékeinkbe, és akkor ők is be fognak kapcsolódni a válaszokba.

”

Szerintem nagyon sok fiatalnak valójában kevés az önbizalma, csak ezt sokszor felvett szerepekkel, túlzott magabiztossággal próbálják elfedni.

”

Szerinted nekik mi a legnagyobb kihívásuk?

Sokan azt mondják, hogy túl nagy az önbizalmuk, ám én pont az ellenkezőjét látom. Szerintem nagyon sok fiatalnak valójában kevés az önbizalma, csak ezt sokszor felvett szerepekkel, túlzott magabiztossággal próbálják elfedni. Belül gyakran érzékenyek, sérülékenyek és nagyon magányosak. Azt látom, hatalmas szükségük lenne arra, hogy higgyenek magukban, elhiggyék, hogy képesek megcsinálni dolgokat, és az első akadállynál ne torpanjanak meg. Ez szerintem ma az egyik legfontosabb fejlesztendő terület.

Mit vársz el egy fiatal munkatársától?

A Tejmadárban fontos az angoltudás, legalább érettségi szintű végzettség, jó kommunikáció, talpraesettség, ambíció és motiváció. De őszintén: engem kevésbé érdekel, hogy van-e baristaképzése vagy tud-e madártejet főzni. Azt meg tudjuk tanítani.

Engem az érdekel, hogy csillogjon a szeme, hogy legyen benne energia, kíváncsiság, tenni akarás.

Az MI-t mennyire használjátok a cégeidben?

Nagyon sokat. A Tejmadárban például termékfejlesztéskor is használtuk. Mesterséges intelligencia segítségével fejlesztettünk egy különleges márdártejterméket, és ehhez egy olyan kampány kapcsolódott, amellyel Marketing Diamond díjat nyertünk. Emellett napi szinten jelen van a marketingben, a kommunikációban, a feliratozásban, a meeting-összefoglalókban, a szervezésben. A pedagógiai vállalkozásban pedig a képzésfejlesztésnél, a tananyagírásnál, a könyvek előkészítésénél is sokat használjuk. Többféle előfizetésünk van, folyamatosan figyeljük az új eszközöket, tanulunk, képezzük magunkat.

Szerinted mi kell ahhoz, hogy valaki hozzád hasonlóan vállalkozást tudjon építeni?

Az egyik, hogy nem szabad túl könnyen elfogadni a nemet. Ha valamit a fejembe veszek, azon át akarok menni és meg akarom oldani. Nagyon tudok küzdeni. A másik pedig az, hogy tudni kell felállni a kudarcból. Engem is érnek pofonok, csalódások, rossz döntések, veszteségek, de azt hiszem, abban vagyok igazán erős, hogy hamar ki tudom rántani magam ezekből az állapotokból. Nem hagyom magam benne ragadni a rosszban, megrázom magam és megyek tovább. Szerintem ez óriási érték, mert pofonokat mindenki kap, a kérdés az, hogy beleragadsz-e, vagy képes vagy továbbmenni. ■

LÁTOGASS EL WEBOLDALUKRA!

diplomatszerzek.hu

Uni ★ Tudástár ★ Példakép ★ Munka
Rangsorok ★ Pénzügyek
Kvíz ★ Free

**SZAKMÁT
SZERZÉK!**

LÁTOGASS EL WEBOLDALUKRA!

szakmatszerzek.hu

Mi lesznek? ★ Egészség ★ Iskolák
Munka ★ Szakmák ★ Fősodor
Kikapcs ★ Kvíz ★ Videó

„SZERINTEM KULCSKÉRDÉS, HOGY HONNAN JÖN AZ ÉTEL”

Diákinterjú Vona Violával, a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Karának harmadéves dietetikus hallgatójával, aki emellett a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem budai campusán első éves élelmiszmérnök-hallgató. A dietetikát nappali, az élelmiszmérnöki képzést levelező tagozaton végzi.

Dietetikusnak és élelmiszmérnöknek tanulsz. Miért épp ezeket a területeket választottad?

Eredetileg gyógytornász szerettem volna lenni, nagyjából hat éven keresztül ez volt a tervem. Mindenképpen emberekkel akartam foglalkozni, és valamilyen módon segíteni nekik/rajtuk, emellett az is szempont

volt, hogy Budapesten maradjak. Biológiából tettem emelt érettségit, és ez bizonyos mértékben korlátozta, hogy hová jelentkezhetek. Bejelöltem több budapesti egyetemet, köztük a Semmelweist, és én lepődtem meg a legjobban, amikor megjött az üzenet, hogy hová vettek fel, mivel arra sem emlékeztem pontosan, hogy mi hányadik helyen szerepelt. Utólag viszont nagyon hálás vagyok, hogy arra a szakra kerültem.

Mikor érezted azt, hogy a dietetika a te területed?

Amikor elkezdtem tanulni, nagyon hamar beleszerettem a táplálkozástudományba. Igazából ez már korábban is foglalkoztatott, a gimnáziumban is én voltam az, aki turmixot meg salátát vitt az iskolába, illetve próbáltam változatosabban étkezni, miközben körülöttem sokan inkább pékárut, müzliket ettek egész nap. Ebben a tekintetben nálunk otthon mindig jelen volt tudatosság, főleg anyukám részéről. Szóval valahogy mindig érdekelt, hogy az étkezés miként hat az emberre, és amikor dietetikán elkezdtem mélyebben tanulni róla, akkor éreztem, hogy ez tényleg az én irányom.

Mikor kapcsolódott ehhez a családi vállalkozás, illetve az élelmiszeripar világa?

Ez később jött. Már lement az első évem a Semmelweisen, amikor elmentem nyári munkára a nagynéném egyik mintaboltjába. Ott kezdtem el igazán látni, hogy mennyi embernek segítenek a termékeink, és hogy mennyire egyedi az, amit csinálunk.

Volt egy nagyon kedves kolléganőm, Alma, aki beleásta magát a táplálkozástudományba, a különféle érzékenységekbe, és ki

is képzett minket. Megtanultuk, hogy ha jön egy vevő, hogyan kérdezzünk rá az esetleges érzékenységekre, és miként tudunk valóban segíteni.

Nekem az a nyár hozott egy nagy felismerést, hogy milyen érték az, ha az állatok tiszta forrásból származnak, a gondozásunkban nőnek fel, mi dolgozzuk fel őket, tehát végigkövetjük az egész folyamatot, és pontosan tudjuk, mi kerül a termékbe, illetve a tányérra.

Milyen volt belülről a Semmelweis? Mi jelentette a legnagyobb kihívást az első években?

Az első időszak nagyon kemény volt, rengeteg vizsgával, az első félévben tizenkilenc számonkérés volt, ha jól emlékszem. Nem voltam az a nagyon aktív, minden pluszprogramban részt vevő hallgató, inkább arra törekedtem, hogy felvegyem a ritmust és teljesíteni tudjak. Az első félévben még úgy tanultam, mint a gimnáziumban: mindent kiírtam füzetbe, de az egyetemen ez nem működött az anyag nagysága és tömörsége miatt.

Kicsit elvesztem a részletekben, aztán a második félévre már sokkal célszerűbben tudtam tanulni.

Mit jelentett nálad a tanulási módszer megváltoztatása?

Számomra a leghatékonyabb, hogy először egy jól érthető, strukturált vázlatot készítek kulcsszavakkal, lényeges gondolatokkal érthető logikai felépítésben. Ebben például a mesterséges intelligencia is nagyban segít, és akár gyorsítja a tanulást, majd utána olvasom el a teljes, részletes tananyagot.

A dietetika mellett miért döntöttél úgy, hogy élelmiszermérnöknek is tanulsz?

Azért, mert azt éreztem, hogy a dietetika az egyik oldalról közelíti meg a táplálkozást:

NÉVJEGY

- A Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Karának harmadéves dietetikus hallgatója, emellett a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem budai campusán első éves élelmiszermérnök-hallgató. Tanulmányai középpontjában a táplálkozástudomány, az élelmiszerek minősége és az egészségtudatos szemlélet áll.

azt nézzük, hogy például milyen a tápértéke egy élelmiszernek, betegként vagy egészséges emberként miért jó nekünk mondjuk egy csirkemell vagy egy joghurt. Az élelmiszermérnöki oldal viszont azt is megmutatja, hogyan keletkezik az adott termék, mi történt vele, mit vettek el belőle, mit adtak hozzá.

Mi a két képzés közötti különbség?

Nagyon más a közeg. A Semmelweisen jellemzően olyan diákok vannak körülöttem, akik közvetlenül gimnázium után jöttek. A MATE levelező képzésén viszont sokkal több a felnőtt, sokaknak már van vállalkozásuk, saját tapasztalatuk. Egész más a légkör, mert ők már hoznak magukkal valamit az életből és a szakmából.

Ilyen szempontból ez tényleg networking-lehetőség is, hiszen az egyetem egy remek hely az ismerkedéshez, a különböző nézőpontok megismeréséhez. Már többször megtapasztaltam, hogy sosem lehet tudni, hogy kivel mikor és hol találkozik újra az ember.

Harmadéves dietetikus hallgatóként hogyan látod a különféle táplálkozási trendeket?

Rengeteg irányzat van, és laikusként sokszor nehéz eligazodni köztük.

A hivatalos ajánlások közül most a mediterrán étrend az, aminek talán a legtöbb tudományosan elismert pozitív hozadéka van. Az emberek nagyon szeretik a „diéta” szót, de valójában a hosszú távon fenn-

tartható kiegyensúlyozott táplálkozás a lényeg.

A hivatalos álláspont természetesen az Okostányér, ami a Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége által összeállított, tudományosan megalapozott ajánlás. Hallgatóként én ezt nem is írhatom felül.

■ *Van magánvéleményed is erről?*

Igen, de azt mindig külön kell választani a hivatalos szakmai állásponttól. Szerintem a kulcskérdés, honnan jön az étel, miként állították elő, milyen takarmányon nőtt fel az állat és mennyire természetes az egész feldolgozási folyamat.

Mi például a saját termékeinknél ezeket pontosan látjuk. Egy gyöngytyúknál például tudom, hogy 5000 forint alatt nem lehet tisztességesen felnevelni. Ha valahol ennél jóval olcsóbban jelenik meg, akkor ott joggal merül fel a kérdés, hogyan készült.

És az is igaz, hogy egy jobb minőségű élelmiszer sokszor jobban telít, jobban táplál, tehát nem csak az árát kell nézni.

■ *A családi vállalkozásban szerzett tapasztalat mennyire formálta a szemléletedet?*

Nagyon. A boltban és a cégnél azt láttam, hogy rengeteg olyan ember van, akiről már szinte lemondtak, vagy azt mondták neki, hogy ilyen-olyan betegséggel már nincs sok esélye. Viszont amikor életmódot vált, elhagy bizonyos élelmiszereket, odafigyel az étkezésére, akkor egészen komoly változások történnek.

■ *A dietetikáról sokan azt gondolnák, hogy egyre nagyobb szükség van rá, te korábban mégis kritikusan beszéltél a lehetőségekről. Miért?*

Mert a valóság azért sokkal bonyolultabb. Nagyon sokan vagyunk a szakon, és az egyetemek évről évre sok végzős dietetikus bocsátanak ki. Közben a kórházi státu-

szok telítettek, a fizetés alacsony, a magánpraxis felépítéséhez pedig olyan gyakorlat kellene, amit nem könnyű megszerezni. És sokszor sajnos pont azok kapnak hamarabb lehetőséget a piacon, akik valamilyen táplálkozási tanácsadó képzést végeztek el.

Szóval nagy szükség lenne dietetikusokra, de ez nem feltétlenül jelenik meg rendszerszinten a lehetőségekben.

■ *Ez is közrejátszik abban, hogy inkább a családi cégben képezed el a jövődet?*

Igen, számomra sokkal kézzelfoghatóbb az, amit ott létre tudunk hozni.

Nyilván fejlődni lehet és kell is, most is bővült az üzemrész, ami növeli a kapacitást, de ez nem egy olyan történet, ahol a végtelenségig lehet növekedni. Van egy adott földterület, azon meghatározott számú állatot lehet tartani, és van egy üzemi kapacitás. Egy ponton túl, ha tovább akarsz nőni, akkor már valamin változtatni kellene, és sokszor épp azon, amin nem szeretnénk.

Mi inkább meg akarjuk tartani a családi jelleget, hogy átlátható legyen, hogy tudjuk, mit csinálunk, és hogy mit adunk ki a kezünk közül.

■ *Ha azokhoz szólnál, akik most kacsingatnak a dietetika vagy az élelmiszeripar felé, mit mondanál nekik?*

Azt, hogy érdemes végiggondolniuk, mi érdekli őket igazán. A dietetika gyönyörű terület, rengeteget ad, de nem egyszerű. Az élelmiszeripari oldal pedig egy másfajta tudást nyújt, sokkal inkább a termékek, az alapanyagok, az előállítás irányából.

Én azt érzem, hogy nekem a kettő együtt ad egy teljes képet. A dietetika megadta azt a szemléletet, hogy mi történik az emberi szervezetben, az élelmiszermérnöki tanulmányok pedig azt, hogy mi történik az étellel, mielőtt eljut hozzánk. ■

ÁLLAMTUDOMÁNYI KÉPZÉSI TERÜLET

ÁLLAMTUDOMÁNYI KÉPZÉSI TERÜLET

”

Hazánkban ez a képzési terület kizárólag a Nemzeti Közzolgálati Egyetem (NKE) kínálatában szerepel.

”

AZ ÁLLAMTUDOMÁNYI KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAI

Az államtudományi képzések főku-sza a rendvédelem, a közszolgálat, a honvédelem és a nemzetbiztonság elméleti hátterének, valamint gyakorlati fogásainak az elsajátításán van. A diplomát szerzők az állam zavartalan működéséhez elengedhetetlen te-rületeken – így a honvédelemben, a nemzetbiztonsági szerveknél, a rend-védelmi egységeknél, a közigazgatás-ban vagy az adó- és vámigazgatásban – töltenek be pozíciókat. A felvéte-li követelmények gyakran speciálisak: a fegyveres testületekhez kapcsoló-dó képzések esetén az állampolgár-ság, a jogállás vagy egyéb kritériumok is befolyásolhatják a jelentkezést. Bi-zonyos szakokon a hallgatók különle-ges jogállásba kerülnek (például tiszt-jelöltek lehetnek), ami a tanulmányi kötelezettségek mellett további válla-lásokkal jár.

Hazánkban ez a képzési terület ki-zárólag a Nemzeti Közzolgálati Egye-tem (NKE) kínálatában szerepel. Az in-

tézmény különböző karai (például a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar – HHK, a Rendészettudományi Kar – RTK vagy az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar – ÁNTK) speciális, az államtudományi körbe tartozó szakirányokat működtetnek. A tavalyi általános felvételi eljárás során több mint 1800-an nyertek felvételt e terület képzéseire, amelynek a legnépszerűbb szakjai a bűnügyi alapszak, a katonai vezető alapszak és a pénzügyi rendészeti alapszak volt.

BŰNÜGYI ALAPSZAK

Meghirdető kar: NKE-RTK (Rendészettudományi Kar)

A 2025-ös felvételi adatok alapján a bejutók átlagpontszáma igen meggyőző, 425,1 pont volt. A felvettek 88 százaléka jeles emelt szintű érettségivel érkezett, és figyelemreméltóan magas, 28 százalék volt azok aránya, akik sport- vagy tanulmányi versenyeredményekért kaptak többletpontot. A 2023-as statisztikák szerint a friss diplomások induló bruttó bére kimagasló, a végzettek a rendőrség kötelékében kezdik meg a szakmai pályafutásukat.

A szakon 75 fő kezdhetette meg a tanulmányait.

KATONAI VEZETŐ ALAPSZAK

Meghirdető kar: NKE-HHK (Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar)

A felvettek átlagosan 373 pontot értek el, és a bejutók 85,7 százalékának volt kitűnő emelt szintű érettségije. A bekerüléshez elengedhetetlen volt az emelt szintű vizsga, a B2-es angol-

ÁLLAMTUDOMÁNYI KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAINAK SZAKOS RANGSORAI

		Felvett hallgatók kiválósága			Tudományos fokozattal rendelkezők aránya	Nemzetközi kutatói produktivitás (oktatás-kutatási teljesítmény)	Külföldi hallgatók aránya (nemzetközi közeg)	Tájékoztató indikátorok		
Ranghely	Intézmény neve	Felvett hallgatók pontatlaga	Legalább egy tárgyból jeles értékelésű emelt szintű érettségivel bejutottak aránya	Tanulmányi vagy sport-versenyen eredményt igazolók aránya				Felvettek száma	Végzettek bruttó átlagjövedelme a 2023-as DPR-adatok alapján	Átlagos felvételi pont-határ
BÜNYÜGYI										
1.	NKE-RTK	425,1	88,0%	28,0%	39,5%	0,0	0,0%	75	957 065 Ft	389
KATONAI VEZETŐI										
1.	NKE-HHK	373,0	85,7%	16,3%	48,1%	0,0	1,1%	98	1 331 497 Ft	284
PÉNZÜGYI RENDÉSZETI										
1.	NKE-RTK	368,9	65,8%	13,5%	39,5%	0,0	0,0%	111	n. a.	315

Az alábbi karokon, illetve intézményekben meghirdetett szakokra 10 főnél kevesebb nappali munkarendű hallgatót vettek fel, így ezeket a rangsorolásnál nem vettük figyelembe: NKE-RTK – büntetés-végrehajtási, NKE-RTK – bünyügyi igazgatási, NKE-HHK – katonai logisztika.

nyelv-tudás, valamint az összetett fizikai és pszichikai alkalmassági vizsgálatok teljesítése.

Az induló bruttó átlagjövedelem itt a legmagasabb, meghaladja az egymillió forintot, amelynek a pontos összetételét jogszabályok rögzítik. A diplomások a Magyar Honvédség tisztjeiként helyezkednek el. A képzésre tavaly 98-an nyertek felvételt.

PÉNZÜGYI RENDÉSZETI ALAPSZAK

Meghirdető kar: NKE-RTK (Rendé-

sztettudományi Kar). A hallgatók 368,9 pontos átlaggal kerültek be a képzésre, 65,8 százalékuknak volt jeles emelt szintű érettségije. Nappali tagozaton a felvétel alapfeltétele a meghatározott tárgyakból tett emelt szintű vizsga és az egészségügyi/fizikai alkalmasság.

A kezdő fizetésekről nem áll rendelkezésre pontos statisztikai adat, a végzettek elsősorban a rendőrség állományában találhatnak munkát.

A szakra 111 főt vettek fel. ■

HIRDETÉS

Több mint diploma:
tudás, közösség, lehetőség

**JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ:
2026. JÚNIUS 28. 23:59**

Csatlakozz az Egyetemi Programhoz!
ep.mcc.hu

A TÁRGYALÓASZTALNÁL A NŐKKEL EGYÜTT ÜLNEK A HOZOTT MINTÁK ÉS ELVÁRÁSOK

A mai üzleti világban még mindig kevés figyelem jut arra a belső működésre, amely meghatározza, hogy ki meddig jut el a vezetői térben. Egy nő nem üres kézzel érkezik a tárgyalóasztalhoz vagy a pozíciójába, hanem hozott mintákkal, hiedelmekkel és kimondatlan elvárásokkal. Ezek formálják a bátorságát, a döntéseit, és a hatását és végső soron azt is, mennyire meri elfoglalni a helyét. Erre hívja fel a figyelmet Sulciová Silvia vezetői tanácsadó és executive coach, a vezetők alkimistája.

■ **Honnan indul egy nő a vezetői székbe, a siker felé?**
Sosem csak a tehetségéből, a szorgalmából vagy a diplomáiból. Egy nő mindig viszi magával a láthatatlan belső világát, amit a neveltetése, a korán belé íródott női szerepek és a társadalmi elvárások formálnak, amelyek arra tanítják, mire „szabad” vágyania, lehet-e eltérő véleménye, ambíciói, vállall-

hatja-e a határozottságát és a láthatóságot. Sok nő éppen ezért nem jut el a képességei határáig, hanem csak addig, ameddig a hiedelmei, a saját korlátai engedik. Mikor pedig felnőttként odaér a tárgyalóasztal közelébe, ott ül a vállán a kérdés is, hogy valóban van-e ott helye, lehet-e egyszerre sikeres és szerethető, erős és kedves, jelen tud-e lenni a család-
lájában odafigyelő társként, anyaként, miközben hiteles marad a karrierjében. El meri-e egyáltalán képzelni, hogy nem kell választania e kettő között, mert képes lesz össze-
rendezni őket.

Mik a leggyakoribb női vezetői csapdák az érvényesülés útján, amiknek a hozott minták ágyaznak meg?

Sajnos elég hosszú az olyan karrieröngólok, csapdák listája, amelyek a nőkbe belenevelt „jókis lány” attitűdből fakadnak, és amelyek mögött mélyen gyökerező, hozott minták és hiedelmek állnak. Említhető többek között a megfelelési kényszer, a perfekcionizmus, a hibázástól való félelem, a határok tartásának, a nemet mondásnak a nehézsége, a minden feladatot elvállaló túlműködés, az anyáskodás a munkahelyen is. Ezek hosszú tá-

von nemcsak kimerítenek, hanem vissza is tartanak. Ráadásul ezek közül több kifejezetten trükkös, mert egy darabig jutalmazza is őket a rendszer. A túlórák, a hibátlanul elvégzett feladatok, az állandó bizonyítás ugyanis hozhatnak korai sikereket, de egy ponton túl már nem előrevisznek, hanem megakasztják a nő karrierjét.

A tökéletesen elvégzett munka mikor lehet a siker, az előmenetel gátja?

Akkor, ha a minőség mögött egy szorongásvezérelt működés áll. Ilyenkor aránytalanul sok idő és figyelem megy el a finomhangolásra, az újraellenőrzésre, miközben romlik a hatékonyság, és a vezető egyre inkább beleragad azokba a részletekbe, amelyeket már nem neki kellene vinnie, és nincs is üzleti hatásuk. Ebből könnyen lesz mikromenedzsment és túlzott kontroll, ami nemcsak őt meríti ki és veszi el az idejét – például a stratégiai feladatoktól, a kapcsolatteremtéstől, az önfejlesztéstől –, hanem a csapatból is kiöli a kreativitást, a kezdeményezőkészséget és a felelősségvállalást. Ahol ugyanis mindent a vezető tökéletesíti a végén, ott mások előbb-utóbb megtanulják, hogy egyszerűbb ezt kivárni, mint önállóan gondolkodni.

Közben belül ott dolgoznak a jól ismert mondatok is: „nem vagyok elég jó” vagy „nem állok még készen”, és ezekből lesz az, hogy egy nő még 110

százaléknál is kételkedik magában, halogat, míg egy férfi már 70-80 százalékos készületségnél is bátran vág bele valami újba, pályázik meg egy pozícióért vagy indít el egy projektet. Ezt kutatások igazolják. A kritikus belső hang kellemetlen következménye az is, hogy a nők sokszor nem merik elkérni az értékeknek megfelelő árat, amennyit a munkájuk valóban ér.

Ez összefügg az önértékeléssel, a bátor kiállással is?

Abszolút. Az első, amit nagyon tudatosan át kell írni, az az, ahogyan a nők a saját ambíciójukra és karrierjükre gondolnak, mert még mindig túl sokan vélik úgy, hogy ezek férfias jelzők, amiket nőként nem illik vállalni. Pedig amíg egy nő nem meri kimondani, hogy ambíciói vannak, hogy feljebb akar jutni a ranglétrán, nagyobb hatást elérni, vagy képes felelősséget vállalni emberekért és eredményekért, addig hogy várhatnánk, hogy mások őt komolyan vegyék, egyáltalán számoljanak vele? Sok ügyfelemnél látom, hogy engedélyt várnak valakitől, de valójában ők nem adják meg azt saját maguknak.

S közben ott van egy másik nagyon tipikus helyzet, amit szinte minden nő ismer: tesz egy javaslatot, amit egyszerűen nem hallanak meg, majd pár perccel később ugyanazt egy férfi elmondja, és hirtelen mindenki értékeli, támogatja. Ilyenkor szoktam mondani, hogy „a hátad nem mászóka”.

Nem kevés ügyfelem van felső vezetői pozícióban egy szem nőként férfiak közt, ami frusztráló lehet, ha felkészületlen például kommunikációs vagy érdekvédelemzési szempontból. Abban is támogatom őket, hogy felépítsék azt az ént, amely önanonosan helyt tud állni és hangot mer adni az eltérő véleményének is, illetve képes beleállni konstruktív konfliktusokba a célok érdekében.

Beszélgünk azon erősségekről is, amelyekre a női vezetők és rajtuk keresztül a cégek is támaszkodni tudnak.

A nőknek kiemelkedő érzékenységük van a tehetőség gondozás, a mentorálás terén, miközben a kapcsolódásban és a bizalomépítésben is gyakran tu-

NÉVJEGY

- Kkv-s cégvezetőket és tulajdonosokat, multinacionális vállalatok felső és középvezetőit támogatja.
- Fókuszában a vezetői döntések és dilemmák, stratégiai és üzleti kihívások megoldásának támogatása, az emberközpontú céges kultúra megteremtése áll. Ügyfeleit a vezetői képességeik és a tudatos vezetés, az önismeret fejlesztése terén, valamint személyes márkájuk építésében támogatja.
- Huszonhárom évig nemzetközi multinacionális és kkv-felsővezetőként üzleti stratégiák megvalósításáért, több mint 30 országra kiterjedően sok száz kulcsfolyamat és 200 leányvállalat hatékonyabbá és kockázatmentesebbé tételéért volt felelős. Irányított holding szinten jogi területet és a HR-t is (OTP, UniCredit, Mol-csoport).
- Előadásokat tart, edukál, mesterkurzusokat és mastermind csoportokat vezet, egy kortárs galériában rendszeres estjei vannak vezetőik, vállalkozók és jogászok számára.

datosabban működnek, ami elköteleződést hoz magával. Ez kulcsfontosságú képesség, mivel jelenleg nagyon alacsony a lojalitás a céges világban. Magas az érzelmi intelligenciájuk, képesek valódi párbeszédet nyitni, ami a pszichológiai biztonság alapja, és segít megteremteni a hibázás kultúráját, támogatja az innovációkat, a felelősségvállalást. Emellett érzékenyebbek a társadalmi ügyek iránt, a hosszú távú gondolkodás is erősebben jelenik meg náluk, ami üzleti eredményt hoz a mai világban és versenyelőnynek számít a piacon.

Kiemelném azt is, hogy számos nemzetközi kutatás bizonyítja, hogy profitábilisabbak azok a cégek, amelyeknek a vezetése vegyes, azaz női döntéshozók is vannak a legfelső szinten.

Milyen a nők viszonya a kockázatvállaláshoz, ami nélkül nincs sem profit, sem fejlődés?

A nők inkább biztonsági játékosok, alaposabban mérlegelnek, kisebb a kockázatvállalási hajlamuk. Ez egyfelől stabilabb működést jelent, így nem véletlen, hogy ritkábban látunk női vezetés alatt álló csődbe vitt cégeket. Ugyanakkor a mai, gyorsan változó üzleti környezetben a túlzott óvatosság könnyen a fejlődés gátjává válik, mert innováció és növekedés csak ott lesz, ahol van bátorság kilépni a biztosból. Ezért is fontos, hogy a nők merjenek tudatosan kockáztatni, szintet lépni. S ez igaz a saját karrierjükre nézve is: merni kell felvenni egy nagyobb vezetői kabátot, és elhinni, hogy belenőnek. Azt tapasztalom az ügyfeleimnél, hogy kételkednek önmagukban még akkor is, amikor mások egyértelműen bizalmat szavaztak nekik, előléptették őket, mert elhiszik róluk, hogy képesek megbirkózni egy nagyobb falattal is. Ilyenkor szoktam mondani, hogy „kölsönadom a hitemet, míg megjön a sajátjuk”.

Van még olyan terület, amelyre kifejezetten felhívónád a figyelmét azoknak, akik sikeresek szeretnének lenni a karrierjükben vagy a vállalkozásuk, a cégük építésében?

Még mindig vakfolt a vezetők többségénél, hogy nem építenek tudatosan személyes márkát, pedig enélkül a mai zajban könnyű elveszni. Régi tév-

hit, hogy „majd az eredményeim, a teljesítményem beszélnek helyettem”. Nem fognak. A világ megváltozott, meg kell mutatni, kik vagyunk, hogyan gondolkodunk és működünk, mit nyernek azok, akik velünk dolgoznak, ránk bízhatnak stratégiát, üzleti célokat, csapatot. Miben vagyunk kiválók, egyediek. A láthatóság a piacon, az ágazatban, a cégen belül nem öncélú reklám, sem egó vagy magamutogatás kérdése: kommunikálni az értékeinket, a képességeinket és az ambícióinkat egy stratégiai eszköz a kezünkben. Ha ezzel nem élünk, az komoly üzleti kockázatot jelent, hiszen a karrierünk, a cégünk jövője a tét. Vagy mi formáljuk, hogy mit gondoljanak és vegyenek észre mások belőlünk, vagy csak sodródunk. Egyénileg és mastermindcsoportokban is dolgozva olyan vezetői, vállalkozói személyes márkák felépítésében támogatom az ügyfeleimet, amelyek hitelességre, szakértelemre, vezetői skillekre épülnek, és amelyek komoly üzleti vagy karrierelőnyt biztosítanak a piacon: pozicionálást, megfelelő árazást, stratégiai előnyöket.

Végezetül: mit üzennél a nőknek?

Az önismeret, a tudatosság, a mintáink felismerése, átkeretezése, a tanult viselkedésformáink megváltoztatása segítenek abban, hogy egy nő jól legyen a bőrében. Ami fontos, hiszen enélkül nem tud sem önmagához, sem másokhoz jól kapcsolódni. Márpedig a vezetés, az üzleti élet az emberekről szól.

Látom, milyen jelentős átalakuláson mennek keresztül azok, akikkel dolgozom. Mennyi fölöslegesen gátló, önkorlátozó réteg hull le egy folyamat során, mennyit tesznek a felismerések, és hogyan, milyen eszközökkel lehet szintet lépni. Végigmen-tem ezen az úton negyedszázadnyi nemzetközi felső vezetés alatt és vállalkozóként, így ma hittel és sok tapasztalattal holisztikusan, több módszert kombinálva adom át mindazt, aminek valóban van eredménye, működik a gyakorlatban.

Hiszem, hogy az erős, határozott, ugyanakkor bevonó, odafigyelő női vezetőknek, vállalkozóknak több tér jár az üzleti, vállalati életben. Azért dolgozom, hogy ezek a nők elfoglalják a helyüket a tárgyalóasztalnál. ■

„A FEJLŐDÉS NEM PUSZTÁN EGYÉNI FELADAT, HANEM KÖZÖS ÜGY”

„A program olyan teret ad, ahol a teljesítmény és az együttműködés nem ellentéte egymásnak, hanem egymást kiegészítő érték”
– mondta el Vigassyné dr. Asztalos Anikó, az MCC Középiskolás Programjának vezetője.

Mi vezette önt a tehetséggondozás és az oktatási programok világa felé, és ez idáig hogyan alakult a pályája?

Elsősorban tanár vagyok, egész életemet a diákokkal való foglalkozás – tanítás, tanárképzés, verseny-szervezés és -felkészítés, szakkörök vezetése – töltötte meg. Tanítottam általános, középiskolában és az egyetemen is, így minden korosztályban van oktatási tapasztaltom. Az alkalmazott nyelvészethez úgy jutottam el, hogy mindig is szerettem foglalkozni azzal, hogy ki, mikor, mit és mennyit beszél, valamint hogy ezt milyen tényezők befolyásolják. A kutatásaim az osztálytermi kommunikációhoz kapcsolódnak, ezen belül is ahhoz, hogy a diákok és a tanár beszéde milyen arányú, foglalkoztam továbbá azzal is, hogy a tanulók milyen típusú megnyilatkozásokat tesznek az osztályteremben, ezek milyen gondolkodási folyamatokat tükröznek, és hogy milyen tényezők (pl. az órán alkalmazott munkaforma) vannak hatással rájuk. Mindez a munkámban többféle módon jelenik meg. Az egyik például, hogy a tanulók a Középiskolás Programban (KP) olyan formátumokban tanulhatnak, ahol lehetőségük van elmondani a véleményüket, megfogalmazni a gondolataikat, okosan kérdezni, konstruktívan vitatkozni egymással.

Vigassyné dr. Asztalos Anikó

Hogyan mutatná be röviden a Középiskolás Programot?

A programban való részvétel segít megtalálni a Kárpát-medence minden szegletéből érkező diákok saját útját, egyfajta beavatás a felnőtt életben várható kihívásokba. Ugyanakkor ez a közösség nem csak a lehetőségek tere, egy értékrendbe való belépés is: a résztvevők megismerkednek a magyar és az európai műveltség alapjaival, a hagyomány tiszteletével, a személyes felelősség és a szolgálat jelentőségével. A programban a diákok felisme-

rik a helyüket és a mozgásterüket egy náluk nagyobb közösségben, a családban, a nemzetben, a kultúrában.

A Középiskolás Program célja, hogy olyan fiatalokat neveljen, akik képesek önállóan gondolkodni, világosan és felelősen megszólalni, miközben szilárd erkölcsi és kulturális alapokra építik a döntéseiket. Itt a fejlődés nem pusztán egyéni feladat, hanem közös ügy: egymásra figyelő, egymást formáló, egymás sikereinek örülő közösségben történik.

NÉVJEGY

- Az MCC Középiskolás Programjának vezetője.
- Doktori fokozatát alkalmazott nyelvészetből szerezte, disszertációja középpontjában a diákok tanórai beszédtevékenységének elemzése állt.
- Tagja a Szemere Gyula anyanyelv-pedagógia kutatócsoportnak.
- Tapasztalata van az általános, a középiskolai és az egyetemi oktatásban, a tudományszervezésben és a közösségépítésben.
- Szabadidejében szívesen olvas, horgol, fut, kirándul, tájképeket fest, legózik és főz.

Milyen diákok jelentkeznek leginkább a programba, és mit tapasztal, mi motiválja őket?

Azok, akik kíváncsiak, folyamatosan keresik a lehetőségeket arra, hogy fejlődjenek. Olyan fiatalok, akik a középiskolai tanulmányok mellett vállallják azt a pluszterhelést, ami kiszélesítheti számukra a tudományos és kulturális horizontot, igyekeznek megérteni a világ mélyebb összefüggéseit és készek munkát fektetni a saját képességeik kibontakoztatásába. Tapasztalatom szerint leginkább a közösségben való tanulás vonzza őket: az a közeg, ahol a közös célok, a kihívások és akár a versenyhelyzetek nem egymás legyőzéséről, hanem egymás erősítéséről szólnak.

Milyen konkrét lehetőségeket kapnak a résztvevők akár szakmai, akár közösségi szempontból?

A tanulók iskolai időn túli foglalkozásokon vehetnek részt hétköznapiakon és hétvégén. Workshopok, plenáris előadások, tudományos konferenciához hasonló napok, nemzetközi tanulmányutak, nyári és téli táborok és ösztöndíj színesítik a KP-s diákok hét-

köznapijait. Megtanulnak kérdezni, érvelni és felelősen gondolkodni, miközben a komolyabb, elmélyült munka iránti igény is megerősödik bennük. A közösségi alkalmak pedig olyan tapasztalatokat adnak, amelyek túlmutatnak az iskolai kereteken: barátságok, példaképek és közös élmények formálják a résztvevőket. A nemzetközi tapasztalatok különösen fontosak, mert segítenek elhelyezni a saját kultúránkat a világban, miközben megerősítik az identitást, a határokon átvélő összetartozás tudatát. A program egészének az egyik legnagyobb értéke, hogy a diákok nem elszigetelt lehetőségeket kapnak, hanem egy olyan összefüggő utat, amelyben a tudás, a közösség és a személyes felelősségvállalás egymást erősíti.

Miben fejlődnek leginkább a program résztvevői?

Egyéni mentorálásban részesülnek, ezáltal a pályaválasztási döntésüket tudatosabban hozhatják meg, miközben folyamatosan reflektálnak a saját fejlődésükre. A program legnagyobb hozzáadott értéke abban rejlik, hogy nem csupán információt ad, hanem iránytűt is: segíti a fiatalokat abban, hogy a képességeiket, az érdeklődésüket és a lehetőségeiket egy tágabb életrendbe illesszék.

Jelentős fejlődés tapasztalható az önálló gondolkodásban, a megszólalás bátorságában és minőségében, valamint a kitartásban. A diákok megtanulják, hogy a valódi teljesítmény időt, fegyelmet és következetességet igényel, és hogy a kudarc nem kerülendő, hanem a fejlődés része. Itt jellemet is formálnak, megtapasztalják, mit jelent felelősen élni a tehetséggel, és hogyan lehet azt mások javára fordítani. (x)

„SOKFÉLE EMBERREL KELL EGYÜTT DOLGOZNI”

Diákinterjú Szombaty Benedekkel, Miskolc diákpolgármesterével, a Mathias Corvinus Collegium tanulójával.

Középiskolásként nem sokan vállalnak nagy felelősséggel járó plusztevékenységet. Szombaty Benedek, a Diósgyőri Gimnázium tanulója azonban mégis ezt teszi, sőt már most komolyan tervezi a jövőjét is. „Úgy érzem, hogy elsősorban a közéletben, a politikában szeretnék elhelyezkedni, és még komolyabban részt venni az állam vezetésében” – mondta el az UNIside-nak Miskolc diákpolgármestere.

Hogyan kerültél kapcsolatba az MCC-vel? Miben támogatnak a tanulmányaid és a közéleti érdeklődésed kapcsán?

Kilencedik osztályosként értesültem a Mathias Corvinus Collegium Középiskolás Programjáról, és még abban az évben jelentkeztem is rá. A részvétel segítette a kommunikációs és vitakészségeim fejlesztésében, részben az MCC Vitázz! Kárpát-medencei középiskolás vitaversenynek köszönhetően, valamint rengeteg olyan előadást szerveznek, amelyeken mi lehetünk a közéleti szereplők, ilyenek például az államvezetési szimulációk és versenyek. Ezeken túl, mint a programok összes résztvevőjének, félévente egy kurzust is el kell végeznem, amely négy-nyolc hétig tart.

Hogyan kell elképzelni egy városi diákönkormányzat működését?

A Miskolc Városi Diákönkormányzat (MiDÖK) az összes iskolai diákönkormányzatot összefogja. Február végén tartottuk a MiDÖK legnagyobb közgyűlését, amin mintegy hatvan diákképviselő vett részt. Ezen többek között megszavaztuk a tevékenységünk alapjául szolgáló szervezeti és

működési szabályzatot. A mindennapokban pedig péntekenként összeülünk az elnökségi tagokkal, és megtárgyaljuk a következő heti teendőinket. Diákpolgármesterként a feladatomban koordinálni az összes elnökségi tag munkáját, köztük a programszervezést, a PR-t és a megjelenéseinket. Emellett a városvezetőkkel is elsősorban én tartom a kapcsolatot.

Milyen kompetenciákra, készségekre van szükség a tevékenységeid során? Mit gondolsz, ezek kamatoztathatók lesznek a munkaerőpiacon is?

Szerintem a tevékenységeim során szükséges kompetencia a türelem és a megértés,

NÉVJEGY

- Miskolc Megyei Jogú Város diákpolgármestere.
- Foglalkoztatja a jog világa, a politika és az aktív közéleti részvétel.
- Fő célkitűzése egy pezsgő, eseménydús és valódi közösségi élményeket nyújtó aktív diákélet megteremtése Miskolcon.
- Mottója Kapu Tibor után szabadon: per aspera ad astra, azaz „göröngyös úton a csillagokig”.

mert sokféle emberrel kell együtt dolgoznom. Fontos az is, hogy meg tudjam hallgatni mások véleményét és nyitott legyek a különböző nézőpontokra. Emellett lényeges, hogy ki tudjak állni az emberek elé, és magabiztosan, egyértelműen el tudjam mondani a gondolataimat. Úgy gondolom, ezek a képességek a munkaerőpiacon is jól kamatoztathatók, mert a kommunikáció és az együttműködés minden területen fontos. Tisztában vagyok azzal, hogy ezek az erősségeim közé tartoznak, ugyanakkor abban még szeretnék fejlődni, hogy az engem és a tevékenységemet, a diákönkormányzat működését érő kritikákat még inkább építő visszajelzésként tudjam kezelni, és ne vegyem őket személyesnek.

Mik a terveid? Hol szeretnél továbbtanulni? Milyen munkahelyet képzelsz el magadnak?

Jelenleg úgy érzem, hogy elsősorban a közéletben, a politikában szeretnék elhelyezkedni, és még komolyabban részt venni az állam vezetésében. Továbbtanulás szempontjából felmerült bennem a Nemzeti Községi Egyetem államvezetői képzése, amely a fiktív listám élén van. Másodsorban pedig a Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán dolgozom. Igazából mind a kettő szorosan kapcsolódik a politikához, valamint a jogalkotáshoz, és olyan ismereteket, tudást, gyakorlatot ad, amely kulcsfontosságú a jövőbeli karrierutamhoz.

Mennyire jut időd magadra, szórakozásra a gimnázium, az MCC-s tevékenység és a diákpolgármesteri munka mellett? Mivel szeretesz foglalkozni a szabad óráidban, napjaidon?

Az iskola, az MCC és a diákpolgármesteri tisztségem betöltése mellett nem igazán jut időm magamra. Maximum a hétvégeimet tudhatnám szabadnak, de az iskola miatt általában mindkét nap tanulnom kell. Viszont amikor tényleg szeretnék kikapcsolódni, akkor a barátaimmal találkozom a városban és együtt csinálunk programokat, vagy némelyik hétvégén ki szoktam menni vidékre, ahol szintén kiszakadhatok a mindennapi életből.

Hogyan juthat el egy tanuló a diákpolgármesteri pozícióig? Mit tanácsolnál azoknak, akiknek ez a célja?

Fontos, hogy ha valaki diákpolgármester szeretne lenni, akkor nagyon aktívan kell részt venni az iskolai diákönkormányzat életében. Sőt, még jobb, ha minél előbb csatlakozik a városi diákönkormányzathoz, és így első kézből tapasztalhatja meg a diák- városvezetői életet, annak szépségeit és nehézségeit. Elengedhetetlen, hogy legyen kitartó, erre a képességre száz százalék, hogy szüksége lesz. Emellett fontos, hogy tudjon empátikusan kommunikálni másokkal, a diáktársaival, és legyen mindig nyitott mások észrevételeire. Hiszen lehet, hogy valakinek egy-egy témában nagyon szűk a látóköre, nem jártas benne, viszont mások kinyithatják a szemét, ezért érdemes meghallgatni mindenkinek a véleményét, aki hozzájárulhat a sikerhez. Fontos, hogy merjen kiállni az emberek elé és elmondani a véleményét. Ha valaki komolyan veszi a feladatot és dolgozik a közösségért, akkor jó eséllyel elnyerheti a diákok bizalmát – ez pedig az, ami végképp elengedhetetlen a pozíció betöltéséhez. (x)

BÖLCSESZETTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET

BÖLCSESZETTUDOMÁNY

A BÖLCSESZETTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAI

A bölcsészeti képzések fókuszában a nyelvek, az irodalom, az emberi kultúra, a történelem, a művészetek és a filozófia tudományos igényű vizsgálata áll. Az itt végzetek kiváló kommunikációs, szövegértelmezési és kritikai gondolkodási képességekkel vértetik fel magukat. Ezzel a tudással széles körben el tudnak helyezkedni: a médiában, az oktatásban, a kutatási szektorban, a HR területén, a kulturális ágazatban

vagy akár a nemzetközi kapcsolatok világában.

PSZICHOLÓGIA

Ide jellemzően a legkiválóbb tanulmányi eredményekkel büszkélkedő középiskolások jutnak be. A szakos ranglistát az ELTE-PPK vezeti 86,8 ponttal. Mögötte hármas holtverseny alakult ki 86,1 ponttal a KRE-BTK, a DE-BTK és az SZTE-BTK között. Az átlagos bejutási pontszám az ELTE-PPK (464,9 pont) és a KRE-BTK (460,4) esetén a két legmaga-

sabb, de szinte mindenhol jócskán 400 pont felett húzták meg a határt. A jeles emelt szintű érettségit elérők aránya az ELTE-PPK-n (97,6 száza-

lék) és a PPKE-BTK-n (96,2) a legmagasabb, gyakorlatilag elmondható, hogy kiváló emelt szintű vizsga nélkül szinte lehetetlen bekerülni erre

BÖLCSESZETTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAINAK SZAKOS RANGSORAI

			Felvett hallgatók kiválósága			Tudományos fokozattal rendelkezők aránya	Nemzetközi kutatói produktívitas (oktatói-kutatói teljesítmény)	Külföldi hallgatók aránya (nemzetközi közeg)	Tájékoztató indikátorok		
Ranghely	Intézmény neve	Összpontszám	Felvett hallgatók pontátlaga	Legalább egy tárgyból jeles értékelésű emelt szintű érettségivel bejutottak aránya	Tanulmányi vagy sport-versenyen eredményt igazolók aránya				Felvettek száma	Végzettk bruttó átlagjövedelme a 2023-as DPR-adatok alapján	Átlagos felvételi ponthatár
PSZICHOLÓGIA											
1.	ELTE-PPK	86,8	464,9	97,6%	11,6%	40,9%	0,5	24,3%	415	593 058 Ft	424
2.	KRE-BTK	86,1	460,4	90,0%	9,5%	50,3%	0,0	8,5%	200	583 572 Ft	438
3.	SZTE-BTK	86,1	454,0	95,8%	4,9%	65,7%	0,2	7,8%	143	628 583 Ft	434
4.	DE-BTK	86,1	460,1	92,0%	9,1%	68,1%	0,1	17,3%	88	735 764 Ft	440
5.	PPKE-BTK	85,9	451,5	96,2%	10,3%	38,2%	0,1	1,2%	185	565 728 Ft	448
6.	PE-HK	85,9	435,2	71,0%	13,6%	57,1%	0,2	1,1%	162	n. a.	412
7.	PTE-BTK	85,7	437,9	89,2%	6,0%	62,1%	0,2	26,1%	166	622 587 Ft	418
8.	IBS	83,6	379,1	79,1%	11,6%	32,1%	n. a.	21,1%	43	n. a.	274
ANGLISZTIKA											
1.	ME-BTK	88,0	399,5	85,2%	18,5%	69,2%	0,1	15,3%	27	615 550 Ft	365
2.	SZTE-BTK	87,9	389,6	98,7%	5,3%	65,7%	0,2	16,2%	75	631 571 Ft	296
3.	ELTE-BTK	87,7	404,4	96,4%	4,6%	69,7%	0,3	17,3%	280	636 158 Ft	326
4.	DE-BTK	87,5	398,8	97,2%	1,4%	68,1%	0,1	12,0%	72	683 543 Ft	351
5.	PE-HK	87,4	369,4	89,2%	13,5%	57,1%	0,2	1,3%	37	590 263 Ft	311
6.	PPKE-BTK	87,3	385,5	98,9%	2,2%	38,2%	0,1	2,6%	90	572 179 Ft	327
7.	KRE-BTK	87,2	373,5	92,5%	5,7%	50,3%	0,0	4,6%	106	593 408 Ft	307
8.	EKKE-BMK	87,2	392,3	90,6%	3,1%	49,2%	n. a.	1,1%	32	632 582 Ft	340
9.	PTE-BTK	87,0	375,4	96,8%	1,6%	62,1%	0,2	9,7%	62	625 053 Ft	314
10.	ELTE-BDPK	86,7	344,8	97,2%	0,0%	30,8%	1,3	1,0%	36	636 158 Ft	291
11.	NYE	86,2	367,9	65,5%	0,0%	48,1%	n. a.	26,0%	29	658 868 Ft	296
KELETI NYELVEK ÉS KULTÚRÁK											
1.	KRE-BTK	89,8	371,8	83,7%	4,7%	50,3%	0,0	1,0%	172	541 086 Ft	300
2.	PPKE-BTK	89,7	385,5	73,1%	3,8%	38,2%	0,1	0,0%	26	501 004 Ft	318
3.	ELTE-BTK	89,6	361,4	87,8%	2,4%	69,7%	0,3	4,1%	370	603 301 Ft	291

Az alábbi karon, illetve intézményben meghirdetett szakokra 10 főnél kevesebb nappali munkarendű hallgatót vettek fel, így ezt a rangsoroláskor nem vettük figyelembe: SZTE-BTK – keleti nyelvek és kultúrák

”

Az itt végzetek kiváló kommunikációs, szövegértelmezési és kritikai gondolkodási képességekkel vértetik fel magukat.

”

a szakra. A minősített oktatók tekintetében a DE-BTK (68,1 százalék) és az SZTE-BTK (65,7) teljesít a legjobban. A külföldiek aránya több intézményben is 20 százalék feletti (például az ELTE-PPK-n és a PTE-BTK-n), ami bizonyítja a képzés nemzetközi presztízsét. Pénzügyi szempontból a DE-BTK diplomásai remélhetik a legjobb kezdő átlagbért (bruttó 735 764 forintot), de a diákok jelentős része mesterképzésre megy, és nem azonnal lép a munkaerőpiacra.

ANGLISZTIKA

Erre a szakra némileg könnyebb bejutni, mint a pszichológiára. A szakos rangsort minimális különbséggel az ME-BTK (88 pont) vezeti, majd az SZTE-BTK (87,9) és az ELTE-BTK (87,5) következik. A bekerülési átlagpontoszám kizárólag az ELTE-BTK-n lépte át a 400-as határt (404,4 pont),

amit a DE-BTK (398,8) és az SZTE-BTK (389,6) eredménye követ. A jeles emelt szintű érettségivel felvettek aránya szinte mindenhol 90 százalék körül mozog, de az SZTE-BTK (98,7 százalék) és a PPKE-BTK (98,9) értékei a legkiemelkedőbbek. A legjobb karokon a tudományos fokozatot szerzett tanárok arányában az ME-BTK (69,2 százalék) és az ELTE-BTK (69,7) a listavezető. A rangsor élén álló intézményeknél a külföldi diákok aránya mindenhol stabilan 15 százalék felett van. A munkaerőpiacon a legkedvezőbb bruttó átlagkeresetre a DE-BTK végzettjei számíthatnak pályakezdőként, méghozzá 683 543 forintra.

KELETI NYELVEK ÉS KULTÚRÁK

Ezen a képzésen csupán három kar statisztikáit emeltük ki, és fontos tudni, hogy ezeken belül is eltérő

szakirányok választhatók. A mutatók azonos színvonalú oktatást jeleznek, ám a felvettek létszámában hatalmas eltérések mutatkoznak. A rangsorolt három intézmény a KRE-BTK (89,8 pont), a PPKE-BTK (89,7) és az ELTE-BTK (89,6). A legmagasabb felvételi átlagpontoszámmal a PPKE-BTK (385,5 pont) büszkélkedhet, ugyanakkor a jeles emelt szintű érettségivel érkezők aránya a KRE-BTK-n (87,8 százalék) és az ELTE-BTK-n (89,6) meghaladja a PPKE-BTK-n tapasztalható arányt. Az ELTE-BTK (69,7 százalék) tudhatja magáénak a legtöbb minő-

„A LÉLEK ÚTJÁN PRÓBÁLOK SEGÍTENI”

A legtöbb konfliktusban az a baj, hogy az emberek nehezen mondják ki, hogy miért is dühösek – mondta el Gábor-Vígh Vanda kommunikációs szakember, televíziós és rádiós újságíró, általános és családügyi mediátor, akivel többek közt a pályaválasztásról is beszélgettünk.

Már hosszú évek óta a médiában voltál, amikor úgy döntöttél, hogy mediátor leszel. Hogy jött az ötlet?

A pályám elején a Magyar Televízió regionális stúdiójában dolgoztam Debrecenben, ahol híradóztam és magazinműsorokat készítettem. Hét évig voltam ott, és egyszer „megörökölttem” a Támasz című havonta jelentkező magazint.

Ez egy szociális irányultságú műsor volt: egészségügyi intézményeket és olyan szervezeteket mutattunk be, amelyekről fontosnak tartottuk, hogy minél többen tudjanak. Ez a fajta szellemiség, hogy valamihez „támaszt” adjunk, tulajdonképpen velem maradt.

Aztán 2016-ban a Debreceni Egyetemen elvégeztem az általános és családügyi mediátor szakirányú továbbképzést, majd le is diplomáztam. Ez a pálya azért is vonzott, mert igazából mindig az emberi lélek érdekelt.

A Campus Rádióban már hetedik éve megy a Lélektér című műsorod. Ennek kapcsán mire vagy a legbüszkébb?

A műsor egyik része portréjellegű beszélgetés. Nagyon sok ismert embernek vannak olyan tapasztalatai, hogy már pusztán az is segíthet má-

Gábor-Vígh Vanda

soknak, ha ezekről hallanak. Megismerhetik, hogy a sikeres emberek milyen életeseményekkel hogyan küzdöttek meg, vagy miként élnek meg mindennapi, esetleg nem éppen hétköznapi helyzeteket. Engem mindig az érdekelt, hogyan lehet a

”

Engem mindig az érdekelt, hogyan lehet a nehézségekből erőt meríteni, mit lehet továbbvinni belőlük, fel tudjuk-e ismerni, hogy milyen mélyebb értelme van az életünk történéseinek, és mit tudunk azokból tanulni.

”

nehézségekből erőt meríteni, mit lehet továbbvinni belőlük, fel tudjuk-e ismerni, hogy milyen mélyebb értelme van az életünk történéseinek, és mit tudunk azokból tanulni.

A Lélektér magazinban emellett sokakat érintő témákkal foglalkozunk, aminek a testi-lelki egészség megőrzése a célja. Volt már szó gyászfeldolgozásról, alkoholizmusról, családon belüli bántalmazásról, válásról, nárcizmusról, örökbefogadásról, mediációról, de beszélgetünk már hasznos időbeosztásról, kapcsolati tanácsokról vagy akár demenciáról is. Sokfélék a témák, mert az életben is sokféle helyzettel és megoldandó feladattal állunk szemben. Én azt szeretném, hogy tudjunk segíteni, kapaszkodót nyújtani azoknak, akik az adott problémában érintettek.

Azt szoktam mondani, hogy a nővérem orvos, a bátyám építész, a húgom vegyész, és én vagyok az, aki nem bírja a vért, de én is segíteni akartam. Úgyhogy én a lélek útján próbálok segíteni, és nagyon hálás vagyok a Jóistennek, hogy erre az útra terelt.

A vendégeimmel is szerencsés vagyok. Csodálatos emberekkel ülhetek le hétről hétre beszélgetni. A hét év alatt mintegy háromszázan fordultak meg a stúdiókban. Nagyon hálás vagyok nekik, hogy rám szánták az idejüket, de még inkább azért, hogy megnyíltak. Bepillantást engedtek olyan mély megélésekbe, amihez nagy bátorságra van szükség, és még akkor is, ha valaki ismert ez sosem könnyű. Ilyenkor elfelejtődik, hogy mindez egy rádiófelvétel, egyszerűen csak két ember beszélget az élet

nagy kérdéseiről. És ennek fantasztikus hangulata van.

Épp ezen beszélgetések miatt lehet mondani, hogy mediátorként is kicsit más vagy, mint a többiek?

Ha van párhuzam, az az, hogy legyenek akár a rádióstúdióban vagy a mediátori üléseken, az én munkám akkor ér valamit, ha az, aki velem szemben ül, úgy érzi, őszintén beszélhet az érzéseiről, mert biztonságos és megtartó közegben van. Ezt az érzést nekem kell közvetíteni. És én ezt igyekszem megadni, hiszen akkor tudjuk a konfliktusokat feloldani, ha kibeszéljük őket. Lehet ez családi, iskolai, esetleg gazdasági vita is. A mediátor nem mondja meg a két konfliktusban álló félnek, hogy mit kell csinálni, és azt sem, hogy kinek van igaza. Nem tanácsadó, nem döntőbíró, de még csak nem is „igazságtevő”. Abban segít, hogy az egyén – vagy a két fél – maga ássa ki a saját megoldását. Addig kérdez, amíg a felek saját lehetőségei láthatóvá nem válnak, ez pedig nagyon nehéz számukra. Mert benne lenni a problémában és egy teljesen más szemszögből ránézni ugyanarra a helyzetre, ráadásul érzelmekkel, fájdalommal, sértettséggel, az nagyon lelket próbáló helyzet. Ezért jó, ha valaki külső szemmel pártatlanul, elfogulatlanul segít a béke útján haladni. És ha egyszer jól megtanuljuk, hogyan lehet a békét kialakítani, azt egy egész életen át alkalmazhatjuk. Persze családügyi mediátorként sem gondolom, hogy minden kapcsolat megmenthető. De azt igen, hogy érdemes törekedni arra, hogy úgy

bánjunk mindig a másikkal, ahogy nekünk is jólesne. Ha csak ennyit magukkal visznek a haragban állók egymással, akkor már ért valamit a munkám.

Mediátorként számomra különösen fontos a gyerekek szempontja. Ha egy konfliktusban azt el tudom érni – kérve, beszélgetve, partneriséget keresve a szülőkkel –, hogy egy kisgyerek békében, szeretetben, biztonságban legyen, akkor úgy állok fel egy sokszor háromórás beszélgetésből, hogy volt értelme.

És vannak nagyon szép visszajelzések is. Olyan is előfordul, hogy valaki úgy jön be mediációra, hogy azt mondja: „ennek semmi értelme”. Először, mivel tíz éve harcol a másikkal, és már csak hallgatnak egymás mellett. Aztán abban a biztonságos térben egyszer csak ki tud mondani olyan sérelmeket, amiket addig talán soha, és ez már önmagában óriási lépés.

Mediátorként miként látod: az emberek életében mik a legjellemzőbb problémák?

Az alaphelyzet sokszor az, hogy nem tudunk jól kommunikálni és nem tudjuk jól kifejezni az érzéseinket. Azt még elmondjuk, hogy dühösek vagyunk, de legtöbbször ezt is bántón, viszont azt már kevésbé, hogy miért. Azt meg pláne ritkán mondjuk el párbeszédalapon, hogy mit szeretnénk változtatni, mit kérünk a másiktól és mit vállalunk mi, hogy az adott helyzet működőképes legyen és mindenkinek megfeleljen. Sokszor látom, hogy hiányzik az alapvető tisztelet a kapcsolatokból, mindenféle emberi kapcsolat-

ból, pedig enélkül semmi nem képes működni. Bántják egymást az emberek sokszor mindenféle indok vagy alap nélkül, sok az agresszió, csak meg kell nézni, hogy mi történik az utakon. És itt ugyanazt tudom mondani, hogy úgy kellene kezelni a többi embert, ahogy nekünk is jólesne.

Abban is nagyon hiszek, hogy a gyermekkori sérüléseket fontos kezelni, mert az emberek továbbviszik őket. Nagyon sok párkapcsolati vagy házassági probléma abból fakad, hogy régi lelki sebek aktiválódnak újra. Volt olyan mediációs esetem, ahol a jelenlegi konfliktus gyökere egészen odáig vezetett vissza, hogy valakinek traumatikus gyermekkori élményei voltak az édesapjával kapcsolatban, és valójában nem is a férjére volt dühös.

Volt olyan is, hogy egy 16 éves fiú kérte a mediációt, mert az édesapjával való konfliktusát szeretne volna rendezni. Végtelenül büszke voltam rá. Azt mondta, hogy „valami nem jól működik, és van segítség”. Aztán azt is kérte, hogy az édesapjával is üljenek le beszélni, pedig a szülők már évek óta külön éltek.

Ha egy pályaválasztás előtt álló fiatal abban gondolkodik, hogy ebbe az irányba nyisson, mit tanácsolnál neki?

Sok más szakmabelihez hasonlóan én is azt vallom, hogy ezen az úton alapos önismeret nélkül nem érdemes elindulni. Mindannyiunknak vannak sérülései, hozott mintái és terhei, ezeket először ki kell ismerni és helyre kell tenni, utána lehet igazán hatékonyan segíteni másoknak.

NÉVJEGY

- A debreceni Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskolán tanító-kommunikáció szakon végzett.
- Első munkahelye a Magyar Televízió Debreceni Regionális Stúdiója, ahol híradós riporterként, majd magazinszerkesztőként és műsorvezetőként dolgozott.
- Később sajtóreferensként, valamint kommunikációs és PR-menedzserként dolgozott a DMJV Polgármesteri Hivatal, a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat és a Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamara kötelékében.
- A mediátori munkája mellett jelenleg a debreceni FM90 Campus Rádió három különböző, a Városi Élet című közéleti, az Elixír nevű egészségügyi és a Lélekter Vég Vándával című mentálhigiénés témájú magazin szerkesztő-műsorvezetőjeként dolgozik. Utóbbi adása Budapesten, a Trend FM rádió műsorán is hallható.

”

Abban is nagyon hiszek, hogy a gyerekkori sérüléseket fontos kezelni, mert az emberek továbbviszik őket.

”

A Támasz műsorral már elindult ennek az útja bennem: megérintett, hogy ezzel akarok foglalkozni.

Nem vagyok biztos benne, hogy ezt nagyon fiatalon jól tudtam volna csinálni. A mediáció nem véletlenül szakirányú képzés: kell hozzá előképzettség, azaz egy már meglévő diploma, ami nem baj, ha közel áll a témához. Leginkább pszichológus-, pedagógus- vagy kommunikációs végzettségűeknek ajánlanám. És bár mindenki „mediált” már valamilyen értelemben – kibékített testvéreket, barátokat, szomszédokat –, profi szinten a nehéz benne az, hogy nem adhatok igazat még akkor sem, ha belül látom, hogy valahol „kibilient” a helyzet. Lehet, hogy szakmailag érzékelem, hogy hol vannak hiányok, hol kéne fejlődni, de nem az én dolgom kimondani a megoldást, nekik kell meglátniuk. Ez a legnehezebb és egyben a legszebb része.

Milyen készségek kellenek ehhez a munkához?

Empátia és jó emberismeret, még ha ez kicsit közhelyesen hangzik. Ami még fontos, az az értő figyelem. Nagyon kell tudni hallgatni és figyelni arra, amit mondanak, és arra is, hogy mi az, amiről inkább hallgatnak.

Amikor valaki olyan nehézségeket, sérelmeket sorol, amikről talán soha nem beszélt korábban, akkor óriási felelősség, hogy meddig megyek vele, hová vezetem, hol fogom meg a folyamatot. Jól és megfelelő ritmusban kell kérdezni.

És persze kell hozzá tanulás is: pszichológiai, családrendszeri, kommunikációs, sokszor jogi alapismeretek.

Szerinted a mai fiatalok mennyire nyitottak arra, hogy szakemberhez forduljanak, ha lelki problémáik vannak?

Azt látom, hogy egyre nyitottabbak, és ez nagyon jó. Ma már egyre kevésbé ciki segítséget kérni. Sőt, sokan kifejezetten természetesen beszélnek arról, hogy pszichológushoz, coachhoz, kineziológushoz járnak vagy másféle támogatást vesznek igénybe. Szerintem sokat számít, hogy közismert emberek is nyíltan felvállalják, nekik is szükségük volt segítségre.

Persze a kérdés mindig az, hogy mit hoz valaki otthonról. Ha egy fiatal azt látja, hogy a szülőknek természetes, hogy a test mellett a lélekkel is foglalkozni kell, akkor neki is az lesz.

A szülők felelőssége azért is nagy, mert nem azzal tanítjuk a gyereket, amit mondunk, hanem azzal, amit mutatunk. Ha apa és anya folyamatosan veszekszik, hiába mondjuk a gyerekeknek, hogy „ne bántsd a másikat”.

A gyerek azt viszi tovább, amit lát. Közben viszont bízom a fiatalokban. Nagyon sokan tudatosak, ügyesek, jól használják az eszközöket – akár a mesterséges intelligenciát is – arra, hogy kapaszkodót találjanak.

A pályaválasztásról mit üzennél nekik? Mi a legnagyobb kihívás szerinted?

Az, hogy olyan szakmát válasszanak, ami valahogy elkíséri őket, miközben ma már sokkal kevésbé jellemző, hogy valaki egyetlen pályán marad egész a nyugdíjig. A váltás ma könnyebben megy, és ez sokszor segítség is.

Nehéz megtalálni, hogy ki miben jó igazán. Ezért nagyon fontos len-

ne, hogy a gyereket kicsi korától figyeljék, hogy mihez van érzéke, mi érdekli, mihez nyúl szívesen. Ne a szülő be nem teljesült álmait vigye tovább, hanem azt, ami neki való. A szülő szerintem akkor segít jól, ha támogat.

Hiszek abban, hogy az élet valahogy mindig visszatereli az embert arra a sínre, amin mennie kell. Nincs azzal semmi baj, ha valaki elvégez egy szakot, aztán rájön, hogy másfelé menne, hiszen attól még több lett. Lehet, hogy azt a tudást később egy egész váratlan helyzetben fogja használni, vagy majd egyszer továbbadja valakinek. Semmi nincs véletlenül.

Most is új területen próbálsz ki magad, igaz?

Igen, megint hoztam egy kis váltást az életembe: írtam egy regényt. Jelen-

leg még kézirat formájában van, de az elmúlt egy évben elkészült, és már több könyvtétel is van a fejemben.

Ez egy régi álmom volt. Kamaszkorom óta végigkísért az írás, aztán valahogy a beszéd, a kamera, a rádiózás került előtérbe, és most tértem vissza hozzá. Ez a regény is az emberi lélek rejtelseit, az emberi kapcsolódásokat kutatja – nyilván nem véletlenül.

Ha röviden kellene megfogalmaznod, mi a legfontosabb üzeneted az emberek felé?

Talán az, hogy nincsenek egyedül, és hogy a nehézségeikkel nem kell magukra maradniuk. Lehet segítséget kérni. Lehet beszélni. Lehet változni. Lehet jóvátenni dolgokat. És a békeesség – önmagunkkal és egymással – mindig egy lehetséges irány. ■

TÉRHEZ KÖTÖTT EMLÉKEK A MÚLTBÓL

„Fontos, hogy a helynévkutatás ne csupán tudományos tevékenység legyen, hanem hozzájáruljon ahhoz is, hogy az emberek tudatosabban viszonyuljanak a saját környezetük történeti örökségéhez” – hangsúlyozta Hoffmann István nyelvész, nyelvtörténész, a Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének kutatóprofesszora, a Magyar Nemzeti Helynévtár Program vezetője.

”

A helynevek nem véletlenszerűek: minden elnevezés egy tudatos vagy ösztönös névadás eredménye.

”

Miért fontosak a helynevek a nyelvtudományon túl a történelem, a néprajz vagy akár a társadalomtudományok számára?

A helynevek nem véletlenszerűek: minden elnevezés egy tudatos vagy ösztönös névadás eredménye. Nem feltétlenül olyan, mint egy gyerek névadása, ami ünnepi körülmények között megy végbe. Vannak ilyen helynévadások is, de általában ez egy ösztönös emberi folyamat: aki a helyet elnevezi, gyakran nem is tudja róla, hogy nevet adott neki. De mégis, nem véletlenszerű, hanem befolyásolja azt a mindenkori körülmények. Gyakran az adott hely jellemző tulaj-

donságát tükrözik, de előfordul, hogy az ahhoz való emberi viszonyt, például a birtoklást jelölik. Különösen az Árpád-korban a települések nevei gyakran a birtokosokra utaltak, azaz a helynévadás mindig a természeti, kulturális és társadalmi környezet által formált folyamat volt.

A helynevek időben tagoltak: vannak frissek, de sok több évszázados vagy évezredes múltra tekint vissza. Az elemzésük, a felfejtésük nyelvészeti eszközökkel lehetővé teszi, hogy a korábbi természeti környezetről, kulturális helyzetről és társadalmi viszonyokról olyan ismereteket szerezzünk, amelyeket más forrásokból gyakran

Hoffmann István

nem kaphatunk meg. Például a honfoglalás utáni Magyarországra, majd a középkori Magyar Királyságra vonatkozóan kevés írásos vagy építészeti emlék maradt, a helynevek viszont megőrizték a korabeli nyelvi és földrajzi információkat.

A középkori társadalomban nem rögzítették az etnikai vagy nyelvi hovatartozást, a helynevek azonban az adott területen élők nyelvéről adhatnak adatot. Ezek az információk bár szűkösek, rendkívül értékesek a település- és a népességtörténet számára. Bár a helynevek vizsgálatát általában nyelvészek végzik, mert ők tudják feltárni a bennük rejlő nyelvi tartalmakat, ezek az adatok a történettudományt és számos más tudományágat is gazdagítanak. Szerintem a legértékesebb tudományok azok, amelyek önmagukon túl más területek ismeretanyagát szolgálják, és a helynevek kutatása épp ezt teszi.

Hogyan változott a helynevekhez való tudományos viszonya a pályája kezdetétől? Volt-e fordulópont a gondolkodásában?

A helynevekkel való foglalkozásom már középiskolás koromban elkezdődött a honismereti szakkörökben, ahol a 20. század végi helynevekkel ismerkedtem. Több tucat településen gyűjtöttem anyagot, amit közreadtam, de az egyetemen a figyelmem a helynevek történetisége felé fordult. Bárczi Géza egyik írása különösen megragadott, amely a történeti földrajz és a helynevek kapcsolatáról szólt. Ezt Györfly György munkájával, Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza sorozattal kapcsolatban írta, ami akkor még csak előkészületben

volt. Bárczi Géza előrevetítette, hogy ez gyökeresen forradalmasítja majd a magyar történeti nyelvészetet, főleg a hangtörténetet.

A kutatásom során az érdeklődésem a régi és mai helynevek közötti ívre terjedt ki: hogyan kapcsolhatók össze és miként értelmezhetők egységesen. Jelentős fordulatot hozott egy tíz hónapos ösztöndíj Finnországban, ahol a skandináv névkutatás mellett a strukturális nyelvészet módszereivel is megismerkedtem. Rájöttem, hogy a helynevek leírásában a szerkezeti megközelítés lehetővé teszi a régi és a mai, különböző nyelvű nevek egységes vizsgálatát. Ebből alakítottam ki azt a modellt, amelyet a Helynevek nyelvi elemzése című 1993-as könyvemben publikáltam, és amely azóta a magyar névkutatásban széles körben alkalmazott eszköz a helynévrendszerek leírására.

A pályám harmadik jelentős fordulata mennyiségi és minőségi lépcsőt jelentett: beláttam, hogy a helynévállomány olyan hatalmas, hogy egyetlen ember nem tudja feldolgozni. Ezért bevontam a tanítványaimat, és összehangolt csoportmunkában dolgoztunk a különböző névtípusokon – nem mindig együtt, de egyazon gondolkörben mozogva. Így vált lehetővé az a nagyszabású, rendszerszerű feldolgozás, amely új szintre emelte a régóta zajló helynévkutatókat. És megtanultam, hogy a tudomány nem csupán elméleti tudást, hanem emberi együttműködést is jelent.

Mit tart a legfontosabb felismerésnek vagy eredménynek?

Azt, hogy a helyneveket rendszerszerűen kell vizsgálni. Nem elegendő egy-

NÉVJEGY

- 1953-ban született Pápán, itt is tanult érettségijig.
- A debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen diplomázott magyar-orosz- finnugor szakon.
- 1979-ben Finnországban, Helsinkiben kutatott tudományos ösztöndíjjal, 1995-ben pedig vendég-tanár volt a Jyväskyläi Egyetemen.
- Jelenleg a Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékének kutatóprofesszora, az MTA rendes tagja.
- A nevéhez fűződik az egyetem magyar nyelvészeti doktori programjának elindítása 1995-ben, majd 2013-ban megalapította a Magyar Nyelv- és Névtörténeti Kutatócsoportot.
- 2022-ben indította el a Magyar Nemzeti Helynévtár Programot (MNHP) az MTA támogatásával.

”

A tudományos megismerés soha nem tekinthető lezártnak: egy-egy kérdés megválaszolása mindig újabb problémákat vet fel.

”

egy nevet önmagában magyarázni, azokat az egymáshoz való viszonyukban, valamint a névhasználókhoz fűződő kapcsolatukban érdemes értelmezni. Egy-egy helynév – például Tapolca – eredete és szerepe sokkal világosabban megérthető, ha a többi helynévvel együtt, a teljes névrendszer részeként vizsgáljuk.

Ez természetesen nehéz feladat, mert rendkívül nagy elemkészletről van szó, amiben sok az ismeretlen tényező. A kutatás során ezért fokozatosan kell kialakítani azokat a biztos viszonyítási pontokat, amelyekhez a többi jelenséget kapcsolhatjuk. A tudományos megismerés ráadásul soha nem tekinthető lezártnak: egy-egy kérdés megválaszolása mindig újabb problémákat vet fel. A világ megismerhető, de ez a folyamat nem fejezhető be véglegesen.

A másik fontos felismerésem a kutatás szervezéséhez kapcsolódik. Meggyőződésemmé vált, hogy a bölcsészettudományokban is óriási lehetőségek rejlenek a csapatmunkában. A helynevek hatalmas anyagát egyetlen kutató nem tudja feldolgozni, ezért igazán nagy kérdéseket csak közös munkával lehet feltenni és megválaszolni. A tudomány így nemcsak elméleti tevékenység, hanem együttműködés: a kutatók közössége maga is a tudományos munka szerves része.

Van-e olyan magyarországi helynévtípus vagy régió, amely különösen sok meglepetést tartogatott a kutatásai során?

Általában azok a területek, amelyeket még alig ismerünk. Ezt jól mutatja a Magyar Nemzeti Helynévtár Program is, hiszen a legizgalmasabb eredmé-

nyek sokszor épp olyan régiókból származnak, amelyeket korábban alig tártak fel. Ilyen térség például a Duna-Tisza köze, különösen a Duna menti területek, illetve a Hortobágy környéke. Mindkettő esetén sajátos településtörténeti helyzetet látunk: a történelem során sok település pusztult el, különösen az Alföldön, ahol a török megszállás is erősen formálta a településszerkezetet. Emiatt kevés írásos vagy építészeti emlék maradt fenn, épp ezért nő meg a helynevek jelentősége. Előfordul például, hogy egyetlen mai település határában húsz-huszonöt középkori település nyomait lehet kimutatni – mint ahogy például Duskonkon tették az MNHP kutatói. A történészek ezekről gyakran tudnak, de a nyelvi adatok, a helynevek rendszerű vizsgálata sokszor pontosabb képet ad a korábbi viszonyokról.

A meglepetések nemcsak régiókhoz, hanem bizonyos névtípusokhoz is kapcsolódnak, ilyenek például a személynévből keletkezett településnevek. A korábbi kutatás ezeket sokáig különleges, szinte misztikus jelenségnek tekintette, és az ősi, nomád életformához kötötte. A részletes vizsgálatok azonban – például Tóth Valéria monográfiája – azt mutatták meg, hogy ezek a nevek jól illeszkednek a magyar névadás általános rendszerébe. A mögöttük álló metonimikus névadás – amikor egy helyet valamely jellemzője, például egy személy, épület, növény vagy állat alapján nevezünk el – a magyar helynévadás egyik alapvető mintája.

Gyakran az derül ki a kutatás során, hogy ami korábban rejtélyesnek tűnt, az valójában szervesen beleillik a magyar helynévrendszer egészébe.

És talán éppen ez adja ennek az igazi izgalmát.

Mi hívta életre a Magyar Nemzeti Helynévtár Programot, és milyen tudományos vagy társadalmi hiányt szeretett volna vele pótolni?

A magyar helynevek átfogó összegyűjtésének és feldolgozásának az igénye nem új keletű, a magyar tudományosságban mintegy kétszáz éve megfogalmazódott. Már a 19. század elején felismerték, hogy a helynevek rendkívül fontos forrásai a magyar múlt megismerésének. Akkoriban úgy fogalmaztak, hogy azok a magyar nyelv és a magyar nemzet „múzeumát” alkotják, mert a történeti emlékezet számos rétegét őrzik meg.

Ugyanakkor ezek nemcsak történeti szempontból fontosak, hiszen a mindennapi kommunikáció és a térbeli gondolkodás alapvető elemei is. A tér az emberi gondolkodás egyik alapvető kerete: még az időről is gyakran térbeli metaforák segítségével beszélünk. A helynevek pedig a tér egyedi azonosítására szolgálnak, ezért az emberi identitás és a közösségi emlékezet szempontjából is különös a jelentőségük. Nem véletlen, hogy az emberek sokszor kíváncsiak arra, miért éppen úgy hívnak egy települést vagy tájat, ahogy.

A helynevek tudományos feldolgozásában azonban mindig akadályt jelentett az adatok hatalmas mennyisége. Már a 19. században volt egy nagyszabású gyűjtési kísérlet: Pesty Frigyes országos felhívására a helyi jegyzők és bírók összegyűjtötték a települések határneveit. Az eredmény 63 kötetnyi anyag lett, ami ma is az Országos Széchényi Könyvtárban található.

A gyűjtemény azonban olyan hatalmas volt, hogy a feldolgozása végül nem valósult meg teljeskörűen. A 20. században is több kezdeményezés indult, de ezek sem tudták lefedni a teljes magyar nyelvterületet. A helynévanyag mennyisége és a politikai-történeti körülmények egyaránt akadályozták az átfogó feldolgozást.

Az utóbbi évtizedekben azonban a névtan önálló tudományterületté vált, egyre több kutató kezdett foglalkozni ezzel a témával, így alakult ki az a szakmai közösség, amely képes lehetett egy ilyen nagyszabású vállalkozás elindítására. Körülbelül másfél évtizeddel ezelőtt vált világossá számunkra, hogy

Ismeretterjesztő előadás a veszprémi Vetési Albert Gimnáziumban, 2023 februárjában

elegendő szakember áll rendelkezésre ahhoz, hogy ismét nekifogjunk egy országos programnak.

Hosszú ideig kerestük a lehetőséget, végül a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával indulhatott el a Magyar Nemzeti Helynévtár Program. A kezdeményezéshez a Kárpát-medence számos intézménye csatlakozott, és bár a munka még a kezdeti szakaszában jár, abban bízunk, hogy

”

Egy-egy település helyneveit épp a helyiek ismerik a legjobban, és ha több ember tudását összevetjük, kirajzolódik a helyi névhasználat teljesebb képe.

”

ezúttal sikerül végigvinni azt a vállalkozást, amelyet a magyar tudomány már évszázadok óta szükségesnek tart.

Mik a program eddigi legnagyobb eredményeit?

Az első négy évben nem a gyors eredményeket tartottuk a legfontosabbnak, hanem az alapok megteremtését, a kutatási hálózat kiépítését. A Kárpát-medence jó néhány intézményét és kutatóját vontuk be, különösen a határon túli területeken, ahol a magyar nyelv visszaszorulása miatt a helynevek gyűjtése igencsak sürgető feladat. Emellett egységes módszertant és szemléletet kellett kialakítani, hogy a különböző helyszíneken dolgozó kutatók azonos elvek alapján végezzék a munkát. Ennek eredményeként az első szakasz végére többkötetnyi anyag állt össze, és most kezdődik ezek feldolgozása és kiadása.

A program azonban nem csak tudományos vállalkozás, a helynévi adatok ugyanis két fő forrásból származnak, egyrészt a történeti dokumentumból, másrészt a ma élő emberek tudásából. Egy-egy település helyneveit épp a helyiek ismerik a legjobban, és ha több ember tudását összevetjük, kirajzolódik a helyi névhasználat teljesebb képe. A tudomány feladata, hogy ezt az anyagot feldolgozza, de ugyanilyen fontos az is, hogy az így létrejövő tudást visszajuttassuk a közösségekhez.

Az MNHP egyik célja ezért az is, hogy a gyűjtött és feldolgozott tudást közvetlenül megosszuk a helyiekkel. A nagy tudományos kötetek mellett az egyes települések anyagát kisebb füzetekben is közzétesszük, amelyeket a helyi iskolákba, könyvtárakba vagy

közösségi intézményekbe viszünk el. Ezekhez a terveink szerint beszélgetések, előadások, közösségi programok is kapcsolódnak, amelyek lehetőséget adnak arra, hogy a helyiek megismerjék a saját településük névtörténetét.

Az embert érdekli a múltja, családok, közösségek és nemzetek is keresik a történeti gyökereiket. Ebben a folyamatban a helynevek kiemelt szerepet játszanak, mert a térhez kötődve őrzik a múlt emlékeit. Ezért fontos, hogy a helynévkutatás ne csupán tudományos tevékenység legyen, hanem hozzájáruljon ahhoz is, hogy az emberek tudatosabban viszonyuljanak a saját környezetük történeti örökségéhez.

Hogyan változtatja meg a digitalizáció a klasszikus névtani munkát? Milyen hatással van rá a mesterséges intelligencia?

A digitális kultúra óriási előnyt jelent a korábbi korszakokhoz képest. A kutatómunka egyik alapfeltétele az összehangolt együttműködés, ami korábban rendkívül nehézkes volt. Ha különböző városokban dolgozó kutatók egy módszertani útmutató alapján akartak közösen dolgozni, azt postán kellett elküldeni, majd a felmerülő kérdéseket hosszadalmas levelezésben tisztázni. Ma ezek a problémák percek alatt megvitathatók, a közös dokumentumokon pedig több kutató is azonnal dolgozhat. A tudományos kommunikáció gyorsasága így közvetlenül növeli a kutatás hatékonyságát.

A digitalizáció az adatokhoz való hozzáférést is alapvetően megváltoztatta, hiszen sok olyan forrás, amelyhez korábban levéltárakba kellett utazni, ma digitálisan elérhető. Ez jelentősen

megkönnyíti a történeti adatok feldolgozását. Ugyanakkor a helynévkutatás egyik legfontosabb forrása továbbra is az emberek tudása, hiszen a helyi lakosok emlékezete őrzi azokat a neveket, amelyek gyakran évszázadok óta élnek a közösségben. Ezt a tudást a kutatóknak kell összegyűjteniük és digitális formában rögzíteniük, hogy az egyéni emlékezet közösségi, hozzáférhető tudássá válhasson, és akár más tudományterületek is bekapcsolódhassanak a vizsgálatokba.

A digitális környezet abban is segíthet, hogy a gyűjtött helynevek ne merüljenek feledésbe. Ha például a digitális vagy a turisták számára készülő térképek tartalmazzák az elfeledettnek hitt neveket, akkor van esély arra, hogy ezek ismét bekerüljenek a használatba. A modern technológia így a helynévi örökség megőrzésének és továbbadásának a fontos eszközévé válhat.

A mesterséges intelligencia ebben a folyamatban egyelőre inkább a jövő lehetősége, mivel az ilyen rendszerek csak akkor tudnak érdemben segíteni, ha nagy mennyiségű digitalizált adat áll rendelkezésre. A helynévkutatás egyik sajátossága éppen az, hogy rendkívül nagy adatállománnyal dolgozik, amit egyetlen kutató már nem képes teljes egészében áttekinteni. Ebben nyújthat segítséget a mesterséges intelligencia, amely olyan összefüggéseket és mintázatokat is képes lehet felismerni, amelyek az ember számára rejtve maradnak.

Van olyan félreértés vagy közhely a nyelvészettel kapcsolatban, amit szívesen eloszlatna?

Nagyon sok van. Az egyik leggyakoribb, hogy az emberek a nyelvésze-

tet szinte teljes egészében a nyelvtannal azonosítják. Ha meghallják, hogy valaki nyelvész, rögtön az iskolai nyelvtanórák jutnak eszükbe: szabályok, rangozási típusok, helyesírási kérdések. Pedig a nyelv ennél sokkal több. A nyelv elsősorban az, amit nap mint nap használunk, az a gazdag és változatos kommunikációs rendszer, amelyen keresztül kapcsolatba lépünk egymással.

Ebben a félreértésben az anyanyelvoktatásnak is szerepe van. Azt nem látjuk jól az anyanyelvoktatásban, hogy mi a célja. Az iskolai nyelvtanítás gyakran úgy jelenik meg a diákok számára, mintha öncélú fogalomtanulás lenne, pedig inkább arra kellene törekedni, hogy mindenki jobban, tudatosabban használja az anyanyelvét. Ehhez kell tanítani nyelvtant, a szövegalkotást, a szövegformálást is, valamint meg kell ismertetni a nyelv külső körülményeivel a beszélőket, hogy rádöbbenjenek: nem baj, ha egy meccsen teljesen más nyelvet használnak, mint egy vizsgán, hiszen természetes, hogy ennek a két nyelvnek jóformán semmi köze nincs egymáshoz.

A nyelvészet egyik fontos feladata épp az lehetne, hogy felhívja a figyelmet a nyelv sokszínűségére és kreativitására. Ha sikerülne a nyelvről úgy beszélni az embereknek – különösen a fiataloknak –, mint egy izgalmas, folyamatosan változó és rendkívül gazdag jelenségről, akkor talán az a kép is megváltozna, ami a nyelvészetről él bennük. A nyelv változatossága, ami a nyelvhasználók révén létrejön, egyedi, felülmúlhatatlan és kimeríthetetlen. Egyáltalán nem száraz és unalmas dolog, valójában mi magunk vagyunk benne, minden változatosságunkkal együtt. ■

”

A nyelvészet egyik fontos feladata épp az lehetne, hogy felhívja a figyelmet a nyelv sokszínűségére és kreativitására.

”

„MINDEN MESÉNEK VAN ÜZENETE”

„Ha beszélgetünk a gyerekekkel, sokszor nehezen tudják megfogalmazni a félelmeiket. Amikor azonban mesélünk nekik, és felismerik, hogy más is hasonló félelmeikkel vagy mássággal küzd, sokkal könnyebben megnyílnak, és szabadabban beszélnek az érzéseikről” – mondta el Tóth Anita, a Szamóca konyhája című, ételérzékeny gyerekeknek szóló mesekönyv írója.

A végzettségedet tekintve pénzügyes vagy. Hogy jött emellé a meseírás?

Mikor kezdted el foglalkozni vele?

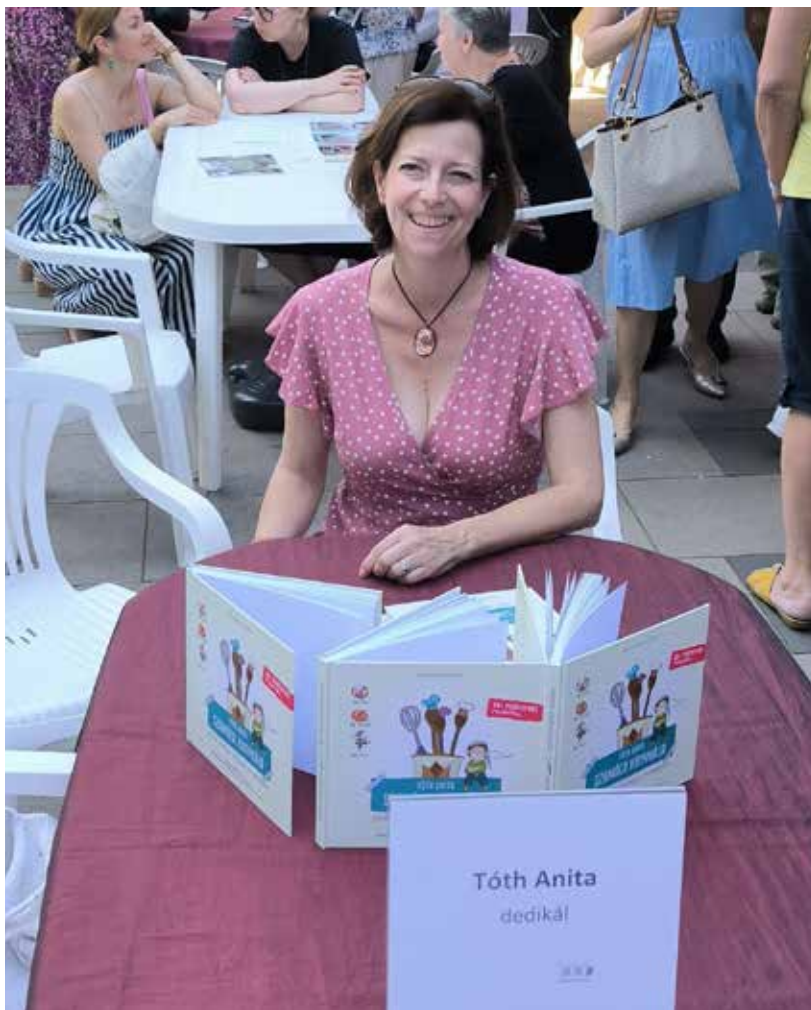
Nem mondhatnám, hogy ezek rokonterületek, de nagyon érdekesnek tartom, hogy minden egyes ember-

ben olyan sokféle érdeklődési kör megfér egyszerre, akár egymásnak teljesen ellentmondók, mint az én esetemben. Azt tudom, hogy nekem a meseírás és a pénzügy, a számok világa egyaránt nagyon fontos. A pénz-

”

A mesék világa iránti érdeklődésem nagyon régre vezethető vissza.

”

FOTÓK: TÓTH ANITA

ügy adja a stabilitást és a kereteket, amikor pedig elfáradok a számok világában és a határidőkben, de a fantáziám szabadon szárnyal, akkor különösen jó mesét írni vagy mesélni. Amikor viszont sok időt töltök a mesék világában, néha hiányzik, hogy újra valami rendszerezett és strukturált legyen körülöttem. A kettő legtöbbször nem egyszerre van jelen, néha az egyik kerül előtérbe, máskor a másik foglalkoztat jobban.

A mesék világa iránti érdeklődésem nagyon régre vezethető vissza. Először csak hallgattam őket az anyukámtól és a testvéremtől, majd a fiam születése után a mesemondói képességem is elkezdett kibontakozni. Gyakran fejből meséltem neki, és akkor jöttem rá, hogy ez nekem megy, és mennyire élvezem. A mesélés mindig változó intenzitással volt jelen az életemben. Vannak időszakok, amikor egyik gondolat jön a másik után, képek peregnek a szemem előtt és igazából csak le kell írni a történeteket. Máskor viszont inkább a realista gondolkodás kerül előtérbe, és hiába próbálkozom, egyszerűen nem jönnek a mesék. Idővel megtanultam elfogadni, hogy amikor jön az ihlet, írok, amikor nem, akkor pedig nem erőltetem.

Miért pont ételérzékeny gyerekeknek szóló receptekkel írtál történetet?

Sokan gondolják, hogy a fiam adta az ötlet alapját, de valójában én vagyok tojásfehérje- és tejérzékeny. Gyerekkorom óta voltak tüneteim, de akkoriban nem voltak ilyen jellegű kivizsgálások, és csak felnőtt fejjel kaptam diagnózist. Az elején nagyon kemény volt, egy bevásárlás sokkal nehezebb-

nek bizonyult, és el kellett fogadni a tartós életmódváltást. Azt is látom a környezetemben, hogy egyre több kisgyerek ételérzékeny, és ez rengeteg családban jelent kihívást. Így született meg a gondolat, hogy ha már tudom, milyen ezzel együtt élni, talán segíthetek a kisgyermekes családoknak is. Az én eszközöm a mesélés, amin keresztül hitelesen tudok kapcsolódni a gyerekekhez. Így találkozott össze a tudatos táplálkozás gondolata a mesék varázslatos világával, és ebből lett a Szamóca konyhája.

Nem tartom magam a téma szakértőjének, ezért a hitelesség érdekében

”

Azt is látom a környezetemben, hogy egyre több kisgyerek ételérzékeny, és ez rengeteg családban jelent kihívást.

”

NÉVJEGY

- 1971-ben született Debrecenben.
- Budapesten közgazdász-tanári szakon szerzett diplomát.
- Pénzügyi területen dolgozik, a szabadidejében pedig meséket ír.
- Történeteiben a szeretet, az elfogadás és az összefogás erejét helyezi a középpontba.
- Meseolvasásokat és interaktív mesefoglalkozásokat tart, ahol a gyerekek aktívan bekapcsolódhatnak a történetek alakításába.
- Több önálló mesekönyv szerzője: Tündérföldön (2015), Tündérföldön álomporral (2021) és Szamóca konyhája (2025).
- Egy fia van, Dániel, aki már önálló életet él.

úgy éreztem, hogy a receptek összeállítását szakemberre kell bíznom. Körbekérdeztem ismeretségi körben, és szinte azonnal érkezett a megoldás Németh-Hindi Fatima személyében, aki azért is csodálatos választás volt, mert nemcsak hogy ebben a szemléletben főz, hanem kisgyerekes édesanya is, ezért sokkal könnyebben tudott azonosulni a könyv céljával. Én megadtam az irányvonalakat, ő pedig a szakértelmével lefordította mindezt a gyakorlat nyelvére: melyik étel pontosan hogyan készül, milyen hozzávalók szükségesek, és hogyan lehet a recepteket a lehető legerőteljesebb módon megírni. A közös munkánk során arra törekedtünk, hogy valamennyi recept tej- és tojásfehérje-mentes legyen, de közben finom ízvilágú, könnyen elkészíthető, hogy sikerélményt adjon. Csodálatos volt vele dolgozni, és nagyon sok tanulsággal is jár egy ilyen együttműködés. Megtanultam, hogy egy könyv akkor válik igazán hitelessé, ha minden területen a megfelelő szakértelem kapcsolódik hozzá. Igaz ez nemcsak a receptek írására, hanem a könyvkiadás teljes folyamatára.

Hogyan találtál rá Szamóca figurájára, miért pont egy manó lett a főszereplő?

Az az érdekes, hogy nem kellett rátalálni. Ami engem igazán érdekel, az a tündérek és a manók világa. Van már tündéres mesekönyveim, és úgy látszik, hogy azt a területet most átmenetileg kiélttem magamból. Ám egyszer csak jött egy ihlet egy manó személyében, aki Szamóca és kész, tehát nem kellett nevet sem keresni neki. Valójában ő talált rám.

A manók játékosak, csintalanok, mint Szamóca is. A gyerekek sokkal könnyebben azonosulnak egy ilyen szereplővel, aki nem tökéletes, maga is elhibáz dolgokat, ettől embe-ribb, ezáltal jobban bevonódnak a mesébe is. A legfontosabb célom az volt, hogy a gyerekek számára szerethető legyen, mert ha megszere-rik a szereplőt, nyitottabbá válnak az üzenetre is, ami segít abban, hogy a komolyabb témák, mint az ételérzékenység is megjelenhessenek a történetben. Emellé pedig a humor mindig egy nagyon jó társ. Írás közben én is olyan jókat mosolygok, nevetgélek, és bízom benne, hogy ennek legalább egy része a gyerekekhez is eljut, mert a humoron keresztül az üzenet is könnyebben érthetőbb és elfogadhatóbb.

Nemrég volt egy interaktív mesedélélőtt Gödöllőn, ahol a kézmosásról szóló mesét dolgoztuk fel. Ez nem egy bonyolult dolog, mindenki mosott már kezet, és amikor a gyerekek elmondták, hogyan kell, akkor csak automatikusan elmondták a lépéseket. De abban a pillanatban, hogy nézőpontot váltottunk, és Szamócának, egy kismanónak kellett elmesélni az egész folyamatot, akitől nagyon távol áll a kézmosás, kinyíltak, és sokkal részletgazdagabban mesélték el. Nagyon szerették, hogy ők az okosak, és nekik kell továbbadni a tudásukat.

Mit gondolsz, a gyerekek számára mi a legnehezebb az ételérzékenységben?

Egyszerre kell sok dologgal szembenéznük, ami lelkiileg megterhelő. Az első és legfontosabb a diéta betartása: nemcsak otthon, hanem az óvo-

dai, iskolai közösségben, a táborokban, sőt még a születési napokon is. Ezekben a helyzetekben realizálódik számukra a legjobban, hogy ők más lehetnek, mint a többiek, és ilyenkor nagyon izgalmas kérdés, hogy ők ezt hogyan élik meg.

A kirekesztettség érzésének csökkentésében óriási szerepe van a családnak, a barátoknak, a pedagógusoknak: miként tudják elmondani, hogy ezek a gyerekek nem rosszak, nem velük van a probléma, egyszerűen csak máshogy étkeznek. Itt viszont a mesékre, mert azokban igazi varázserő van. Például ha Szamóccal azonosulni tudnak, és látják, hogy ő is ételérzékeny, és ő sem túlságosan örül annak, hogy nem eheti a kedvenc finomságait, akkor nagyon könnyen kapcsolódhatnak hozzá. Ha pedig Szamóca feloldja ezt a helyzetet, és köszöni szépen, jól van, akkor a gyerekek is megtanulhatják ugyanezt.

Mindenkinek más félelmei vannak az ételérzékenységgel kapcsolatban, az összeset nem lehet beszűriteni egyetlen mesekönyvbe, de nem is ez volt a cél. Szamóca számára az volt a legnagyobb aggodalom, hogy mostantól nem ehet meg mindent, pedig neki a pocakja volt a világon a legfontosabb. Ezt úgy oldjuk fel a mesekönyvben, hogy rengeteg finom ételt tanul meg elkészíteni, és közben rájön, hogy egyáltalán nem marad éhen. A gyerekek azokkal tudnak a legjobban azonosulni, akik hasonló nehézségekkel küzdenek. Ha a mesehős megtalálja a megoldást, az mindig erőt ad, az erő pedig önbizalmat. Amikor a gyerekek felismerik, hogy nincs velük semmi baj, sokkal

könnyebben találják meg a helyüket a közösségben is.

Tervezel Szamóccának további történeteket, esetleg más, hasonló gyermeki küzdelmekkel?

Szamócáról már nagyon sok új mesét megírtam, és fejben még több történet formálódik, ám közben egy másik is foglalkoztat. Ennek egy manólánny lesz a főszereplője, Zselyke, akinek az a küldetése, hogy segítse az erdőben azokat a kis élőlényeket – növényeket és állatokat –, akik valamiért különböznek a többiektől. A másság kérdése egy nagyon izgalmas téma, mert a mai világban úgy gondolom, hogy szinte mindenkire mondhatjuk azt, hogy „más”. Olyan sokszínűek vagyunk, hogy szinte bárki megtapasztalhatja a kívülállóság érzését. Ebben a mesekönyvben valaki mindig segítségre szorul, vagy a mássága, vagy az attól való félelme miatt. Ezekből a helyzetekből születnek különböző kis történetek, és Zselyke mindig segít a bajbajutottakon.

Ha beszélgetünk a gyerekekkel, sokszor nehezen tudják megfogalmazni a félelmeiket. Amikor azonban mesélünk nekik, és felismerik, hogy más is hasonló félelmekkel vagy mássággal küzd, sokkal könnyebben megnyílnak, és szabadabban beszélnek az érzéseikről. És abban is segít, hogy elfogadóbbak legyenek mind magukkal, mind másokkal szemben. Ez a szenzációs a mesékben.

Van olyan recept vagy történet, ami kifejezetten közel áll a szívedhez?

Mindig az a kedvencem, amelyikkel éppen foglalkozom, de amit ki-

”

A másság kérdése egy nagyon izgalmas téma, mert a mai világban úgy gondolom, hogy szinte mindenkire mondhatjuk azt, hogy „más”. Olyan sokszínűek vagyunk, hogy szinte bárki megtapasztalhatja a kívülállóság érzését.

”

”

Minden mesének van üzenete, akkor is, ha nem tudatosan tervezzük. Mindegyik tanít valamire.

”

emelnék, az a higiénia témaköre, mert ez mindig aktuális, és a gyerekeket nagyon fontos megtanítani ennek a fontosságára. A kézműsárról szóló mesét azért is szeretem, mert ebben Szamóca kölesgombócokat készít, ami az egyik kedvenc finomságom. Emlékszem, amikor a fiam kicsi volt, és együtt formáztuk a gombócokat, azok között volt mindenféle, kicsi, nagy, formátlan. Ez annyira kedves emlék, hogy mindenképp szerettem volna visszahozni a mesében. Amikor a gyerekekkel játszottunk ezen az interaktív mesedéllel, mindenki boldogan készítette a golyókat, és mindegyiket

meg kellett kóstolni, mert mindegyik máshogy volt gyönyörű. Ebben is benne van, ha nem is tudatosan, a másság kérdése: kell-e mindennek mindig egyformának lenni? Mert fontosnak tarthatjuk, hogy szép gombócokat készítsünk, de valójában nem teljesen mindegy? Sokkal nagyobb szabadságot adhatunk magunknak íz- és formavilágban, ha ezt elfogadjuk, és ugyanez igaz az élet bármely területén.

Mi a fő célad a meséssel? Milyen tanulságot tudnál megfogalmazni az eddigi tapasztalataid alapján?

Én csak örömet szeretnék okozni, és segíteni is a gyerekeknek. Minden mesének van üzenete, akkor is, ha nem tudatosan tervezzük. Mindegyik tanít valamire. Nagyon jó úgy mesélni, hogy nem végigszaladunk a mesén, hanem együtt éljük meg a gyerekekkel. Figyelünk az észrevételeikre, hogy ne legyen egyoldalú a meseolvasás. Szeretnek részt venni benne, és ha elég nyitottak vagyunk, akkor nagyon jó kis kérdéseik vannak. Szenzációsan jók az alkotó folyamatokban, ha valaki kíváncsi a véleményükre és az észrevételeikre.

Egyszer egy felolvasáson voltam, és az egyik tündéres mesében nagyon szomorú volt KisBobó, a katica, mert senki nem akart vele játszani. Ezt mindenki átéli egyszer. A végén oda-jött mellém egy kislány, megsimogatta a kezem, és azt mondta: „Ne félj, én majd játszom veled!” A gyerekek együtt élnek a mesével, és mesélés során a hozzáállásukból, a rácsodálkozásukból mi is tanulunk. Ez egy kölcsönös folyamat: mi tőlük tanulunk, ők tőlünk, és ez így van jól. ■

„KILÉPTEM A KOMFORTZÓNÁMBÓL ÉS FEJLŐDTEM”

Diákinterjú Eötvös Zoé Beátával, a PTE BTK pszichológushallgatójával, a Mathias Corvinus Collegium tanulóival.

Mi alapján döntöttél az érettségi előtt, hogy merre tanulj tovább?

Számomra fontos volt, hogy angolul tanuljak, ugyanis a Görögországból való visszaköltözés után nehezebben ment a magyarul írás és olvasás. Korábban egy teljesen átlagos görög iskolába jártam, ahol nem volt lehetőségem magyarul tanulni. Ezért is jelentkeztem később angol két tannyelvű gimnáziumba Magyarországon. Végül Pécsre mentem angol nyelvű pszichológia képzésre. A nemzetközi diploma sok ajtót nyit meg – ugyanis nem gondolom, hogy véget ért volna számomra a világ felfedezése.

Milyen kompetenciákra van szükség a képzésen, és ezek hogyan kamatoztathatók a tanulmányokban, majd a munkaerőpiacon?

Már viszonylag korán tudtam, hogy a pszichológia irányába szeretnék menni. Úgy nevelkedtem, hogy mindig legyen egy cél előttem, és egy hosszú reflektálást követően rájöttem, hogy kifejezetten szeretem kívülről, minél objektívebben megvizsgálni az emberek viselkedését. Továbbá szeretek segíteni másoknak.

Kifejezetten fontosnak tartom még az önbiizalmat, a céltudatosságot és az önismeretet, amelyek talán nem olyan könnyen megtanulhatók. Pszichológusként bár sokak szerint „csak hallgatunk”, kell lenniük önálló gondolatainknak, amik mellett nem félünk kiállni. Ebből kifolyólag a határok felállítása és az azokhoz való ragaszkodás is fontos. Én szerencsére már gimnázium végén elsajátítottam ezeket a kompetenciákat, de ez is, mint a legtöbb dolog az életben, egy olyan út, amely-

Eötvös Zoé Beáta

nek vannak emelkedői és lejtői. Meg kell tanulni leküzdeni őket, és soha nem feladni.

Mikor, hogyan kerültél kapcsolatba az MCC-vel? Milyen tevékenységeid és lehetőségeid vannak a programban?

Nyáron, egy standolásnál találkoztam velük, amikor elmesélték nekem, hogy mi mindent kínál a program. Hihetetlenül hálás vagyok, hogy azon a napon láttak bennem valamit, ami miatt azt gondolták, hogy jó helyem lesz a kollégiumban.

Nagyon megszerettem és közel tartom a szívemhez az MCC-s közösséget Pécsen és

NÉVJEGY

- Emberközpontú, segítőkész és nyitott, valamint kitartó a céljai elérésében.
- Extrovertált emberként számára a legnagyobb feltöltődést a barátaival töltött idő jelenti.
- Az MCC-ben lehetősége nyílik a kedvelt sportjait, például a táncot és a teniszt is űzni.
- Szünetekben gyakran megy táborokba szervezőként vagy csapatvezetőként középiskolásokkal és egyetemistákkal.
- Gyakran látogatja meg a családját Cipruson.

országosan egyaránt, és már a kezdetektől nagyon aktív voltam a programban. Ezért bízták rám a nevelőtanári pozíciót is, aminek nagyon örültem, hiszen így még mélyebben tudok részt venni a közösség formálásában. A Hollóba ugyan egy picit később csatlakoztam, de itt is ki tudtam venni a részem a közösségépítésben, legfőképpen programok és táborok szervezésében, koordinálásában.

Külföldi tanulmányutakon is részt vettem, Brüsszelben, Bécsben és Székelyföldön is jártam, de sok más lehetőség is van a programban, Koreától Amerikáig. Sok új helyzettel találkoztam, kiléptem a komfortzónámból és fejlődtem. Rengeteg embert ismertem meg, legyenek azok előadók, oktatók vagy hallgatók, akikkel a mai napig tartom a kapcsolatot határon belül és kívül is. A kedvenc emlékeim közé tartozik, amikor egy ausztrál előadóval tudtam görögül beszélgetni egy balatoni vacsoránál.

Nem egyszerű mindezt egyensúlyba tartani a tanulmányaimmal, de úgy érzem, sokkal többet fejlődöm mind szakmailag, mind emberileg. Úgy érzem, hogy mindez meghatározza, milyen vagyok és milyenné válok akár a szakmámban is. Remélem, hogy olyan szakemberré válhatok, aki nemcsak meghallgatja, de meg is hallja a pácienseit.

Mik a terveid? Milyen munkahelyet képzelsz el magadnak?

Amikor elkezdtem a tanulmányaimat, kifejezetten érdekelt a bűnügyi irány, és ez to-

vábbra is megmaradt, azonban az egészségpszichológia, illetve a táncterápia is közel áll hozzám. A kutatást sem zárom ki, bár inkább az esettanulmányok érdekelnek, nem a sok adat feldolgozása.

Annak is nagyon örülnék, ha használhatnám a görögöt a szakmámban. Mindig jó érzés, ha véletlenül elcsúsznak egy görög beszédetést a közelemben, így bízom benne, hogy egyszer talán én is tudok ugyanolyan komfortot adni valakinek, akinek az anyanyelvén segíthetek.

A pszichológusi munka lelkiileg megterhelő lehet, sokan emiatt hezitálnak, hogy elkezdjék-e a szakot. Mit tanácsolsz nekik? Te hogyan „vértized fel magad”?

Szerintem a leggyakoribb ok, amiért elhagyják a szakot, az a tájékozatlanság akár a szakmáról, akár arról, hogy mennyi lelki erőfeszítés kell, hogy valakiből (jó) pszichológus legyen. Ezért gondolom, hogy elengedhetetlen a céltudatosság és a határozottság a szak megjelölésekor.

Azt is sokszor hallom, hogy aki nagyon empatikus, az jó pszichológus is lesz. Bár az empátia nem jön rosszul, a racionalitás is ugyanolyan fontos. Úgy gondolom, fontos tisztában lennünk a határainkkal, legyen az másokkal vagy magunkkal szemben.

Mint minden szaknak, ennek is megvan a szépségei, illetve nehézségei, ennek ellenére nem bántam meg, hogy ide jelentkeztem, és hatalmas érdeklődéssel ülök be mindegyik órára. Az alapbölcsességeim közé tartozik, hogy „soha ne félj nagyot álmodni” és „olyan nincs, hogy sehogy”. Nem szabad megijedni egy nagy céltől, csak mert azt hisszük, hogy nem vagyunk képesek rá: sokszor meg tudjuk lepni saját magunkat a megoldásokkal. És ha mégse jön össze, akkor meg lesz más út, ami végül jobbnak is bizonyulhat, mint az eredeti. Én ezek alapján élelem az életemet. (x)

GAZDASÁGTUDOMÁNYOK KÉPZÉSI TERÜLET

GAZDASÁGTUDOMÁNYOK KÉPZÉSI TERÜLET

”

Ez a képzési ág a modern piacok, a pénzügyi rendszerek, valamint a vállalati mechanizmusok elméleti háttérének és gyakorlati alkalmazásának mestersége.

”

A GAZDASÁGTUDOMÁNYOK KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAI

Ez a képzési ág a modern piacok, a pénzügyi rendszerek, valamint a vállalati mechanizmusok elméleti háttérének és gyakorlati alkalmazásának a mestersége. A hallgatók olyan üzleti és vezetői eszköztárat sajátítanak el, amellyel magabiztosan mozognak a tanácsadói szférában, a bankszektorban, a közigazgatási pozíciókban vagy akár a saját startupjuk élén.

GAZDÁLKODÁS ÉS MENEDZSMENT

A szak ranglistáját a CORVINUS (79,2 pont) vezeti, ezt követi az ELTE-GTK (78,9) és a DE-GTK (78,5). A bejutáshoz szükséges átlagpontok a CORVINUS-on a legmagasabbak (458,6), majd az ELTE (430,3) és a Debrecen (418,5) következik, de 400 pont feletti átlagot produkált a győri SZE-GK és a BME-GTK is. A CORVINUS-ra és az ELTE-re bejutók több mint 98 százaléka jeles emelt érettségivel büszkélkedhet. Az oktatói gárda minősítése a PTE-KTK-n a legmagasabb (77,2 százalék). A nemzetközi közeg a debreceni (34,5 százalék) és a MATE (35) képzéseinek a legerősebb. A fizetési listát a CORVINUS vezeti, bruttó 866 638 forinttal.

KERESKEDELEM ÉS MARKETING

Ezen a területen az ELTE-GTK (78,2 pont) áll az első helyen, majd a

DE-GTK (76,4), a MATE (76,3) és az SZE-GK (76,3) található az élmezőnyben. A legnagyobb tömegeket a BGE-KKK és az ELTE-GTK mozgatta meg. Az ELTE-GTK itt is dominál: 429,2 pontos átlaggal és 98,5 százalékos emelt érettségi aránnyal emelkedik ki. A 400 pontos átlomhatárt az SZE-GK és a BGE-KVIK felvettjei is átlépték. A minősített oktatók aránya Pécsen (PTE-KTK, 77,2 százalék) a legmagasabb. Külföldi diákokból a DE-GTK-n tanul a legtöbb (16,8 százalék). A kezdő fizetések tekintetében meglepő módon az ME-GTK (Miskolc) végzősei aratnak, bruttó 776 778 forinttal.

NEMZETKÖZI GAZDÁLKODÁS

A nemzetközi piacokra felkészítő szak rangsorát a CORVINUS (83 pont) és az ELTE-GTK (82,5) uralja, harmadik helyen a DE-GTK áll (82). Rendkívül magas bekerülési pontszámok jellemzik ezt a szakot: CORVINUS (459,7), ELTE-GTK (444,6) és DE-GTK (437,1). A jeles emelt szintű érettségi itt már-már kötelező: mindhárom vezető intézménynél 97 százalék feletti ez az arány. A CORVINUS (17,2 százalék) a legnépszerűbb a külföldiek körében, míg a pénztárca vastagsága szerint az ME-GTK (bruttó 1 millió forint fölött – kevesebb végzős alapján) és a CORVINUS (bruttó 925 633 forint) diplomásai járnak a legjobban. ■

GAZDASÁGTUDOMÁNYOK KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAINAK SZAKOS RANGSORAI

			Felvett hallgatók kiválósága			Tudományos fokozattal rendelkezők aránya	Nemzetközi kutatói produktívitas (oktatási-kutatási teljesítmény)	Külföldi hallgatók aránya (nemzetközi közeg)	Tájékoztató indikátorok		
Ranghely	Intézmény neve	Összpontszám	Felvett hallgatók pontátlaga	Legalább egy tárgyból jeles értékelésű emelt szintű érettségivel bejutottak aránya	Tanulmányi vagy sport-versenyen eredményt igazolók aránya				Felvettek száma	Végzettség bruttó átlagjövedelme a 2023-as DPR-adatok alapján	Átlagos felvételi ponthatár
GAZDÁLKODÁSI ÉS MENEDZSMENT											
1.	CORVINUS	79,2	458,6	98,5%	12,6%	41,1%	0,2	9,7%	585	866 638 Ft	424
2.	ELTE-GTK	78,9	430,5	98,1%	12,5%	67,1%	0,7	1,5%	432	639 691 Ft	377
3.	DE-GTK	78,5	418,4	77,1%	14,5%	72,6%	0,2	34,5%	166	810 153 Ft	370
4.	PE-GKZ	77,8	370,5	57,7%	30,8%	41,7%	0,8	0,0%	26	730 055 Ft	310
5.	PTE-KTK	77,5	377,4	84,7%	4,0%	77,2%	0,6	16,8%	176	840 213 Ft	308
6.	MATE	77,2	396,0	61,9%	7,9%	66,7%	0,1	35,0%	63	693 016 Ft	348
7.	SZE-GK	77,2	413,8	71,8%	9,0%	54,1%	0,3	11,1%	188	763 791 Ft	356
8.	SOE-LKK	77,1	399,0	48,6%	16,2%	61,3%	0,1	1,9%	37	733 351 Ft	349
9.	SZTE-GTK	77,1	398,9	85,1%	13,7%	51,7%	0,3	20,9%	175	788 487 Ft	353
10.	BME-GTK	76,7	408,4	89,9%	9,4%	48,2%	0,2	2,3%	308	732 530 Ft	355
11.	ELTE-TÁTK	76,6	394,8	54,2%	16,7%	59,4%	0,3	0,0%	24	639 691 Ft	342
12.	ME-GTK	76,0	378,7	53,4%	9,6%	70,4%	0,3	1,1%	73	794 956 Ft	340
13.	PE-GTK	76,0	376,5	62,5%	8,3%	66,0%	0,2	16,7%	48	730 055 Ft	340
14.	MILTON	75,6	384,5	68,2%	6,8%	49,7%	n. a.	0,0%	44	772 321 Ft	342
15.	THE	75,6	346,8	36,4%	0,0%	52,6%	n. a.	0,0%	22	n. a.	379
16.	OE-AMK	75,5	373,6	64,3%	17,9%	38,2%	0,3	1,7%	28	693 402 Ft	297
17.	OE-KGK	75,4	372,6	61,5%	7,5%	62,3%	0,4	4,4%	161	693 402 Ft	307
18.	BGE-PSZK	75,2	391,6	83,0%	9,7%	51,4%	n. a.	10,8%	782	768 665 Ft	310
19.	EKKE-GTK	75,0	395,5	67,4%	8,7%	40,6%	n. a.	7,2%	46	743 088 Ft	322
20.	IBS	74,9	356,0	88,2%	17,6%	32,1%	n. a.	31,0%	17	726 454 Ft	254
21.	KRE-GESZK	74,8	387,8	67,3%	9,1%	41,8%	0,0	1,6%	55	n. a.	360
22.	NJE-GTK	74,1	349,9	48,9%	7,8%	70,8%	n. a.	9,0%	90	676 517 Ft	292
23.	NYE	73,7	383,0	36,2%	4,3%	48,1%	n. a.	14,9%	69	739 672 Ft	313
24.	DUE	73,7	353,9	23,8%	4,8%	58,7%	n. a.	38,7%	42	703 564 Ft	313
25.	GFE-GK	72,8	354,5	46,9%	6,2%	35,5%	n. a.	0,0%	32	n. a.	230
26.	EJF	72,3	344,5	40,8%	4,1%	31,0%	n. a.	0,0%	49	n. a.	245
27.	METU-ÜKT	71,3	327,8	44,0%	8,8%	24,5%	n. a.	33,8%	91	628 329 Ft	241
28.	EDUTUS	71,3	294,0	30,0%	7,1%	30,4%	n. a.	32,7%	70	724 104 Ft	259
29.	WSUF	70,5	250,2	10,0%	0,0%	43,1%	n. a.	68,4%	10	n. a.	116
30.	GDE	68,6	297,2	37,4%	7,3%	36,7%	n. a.	0,0%	123	537 176 Ft	182

			Felvett hallgatók kiválósága			Tudományos fokozattal rendelkezők aránya	Nemzetközi kutatói produktivitás (oktatási-kutatási teljesítmény)	Külföldi hallgatók aránya (nemzetközi közeg)	Tájékoztató indikátorok		
Rang hely	Intézmény neve	Összpontszám	Felvett hallgatók pontátlaga	Legalább egy tárgyból jeles szintű érettségivel bejutottak aránya	Tanulmányi vagy sport-versenyen eredményt igazolók aránya				Felvettek száma	Végzettek bruttó átlagjövedelme a 2023-as DPR-adatok alapján	Átlagos felvételi ponthatár
KERESKEDELEM ÉS MARKETING											
1.	ELTE-GTK	78,2	429,7	98,1%	12,6%	67,1%	0,7	2,1%	270	631 586 Ft	386
2.	DE-GTK	76,4	395,4	72,3%	8,4%	72,6%	0,2	16,8%	191	695 303 Ft	321
3.	MATE	76,3	368,8	59,3%	17,3%	66,7%	0,1	9,3%	81	654 485 Ft	308
4.	SZE-GK	76,3	409,3	59,2%	9,6%	54,1%	0,3	2,5%	125	687 835 Ft	366
5.	PTE-KTK	75,7	362,7	81,4%	1,0%	77,2%	0,6	0,0%	102	745 238 Ft	296
6.	ME-GTK	75,7	379,9	63,6%	10,9%	70,4%	0,3	0,0%	55	776 778 Ft	310
7.	SOE-LKK	75,6	397,1	48,4%	6,5%	61,3%	0,1	0,0%	31	764 046 Ft	340
8.	PE-GTK	75,5	362,6	62,0%	18,0%	66,0%	0,2	1,0%	50	657 630 Ft	296
9.	OE-KGK	75,3	373,0	67,8%	11,6%	62,3%	0,4	5,4%	146	646 311 Ft	330
10.	BGE-KVIK	75,1	401,4	94,3%	5,7%	56,6%	n. a.	8,9%	123	696 982 Ft	340
11.	BGE-KKK	74,2	388,6	80,3%	6,5%	54,3%	n. a.	1,3%	750	696 982 Ft	307
12.	SZTE-GTK	73,8	365,8	76,8%	5,6%	51,7%	0,3	4,7%	142	688 391 Ft	323
13.	ELTE-TÁTK	73,4	363,6	61,9%	0,0%	59,4%	0,3	0,0%	21	631 586 Ft	320
14.	NJE-GTK	72,3	339,2	39,7%	8,2%	70,8%	n. a.	0,0%	73	n. a.	271
15.	EKKE-GTK	71,8	362,8	35,3%	5,9%	40,6%	n. a.	0,0%	34	n. a.	297
16.	IBS	71,5	338,0	54,5%	0,0%	32,1%	n. a.	58,8%	11	n. a.	186
17.	WSUF	71,5	231,0	7,1%	21,4%	43,1%	n. a.	21,4%	14	n. a.	210
18.	EDUTUS	70,5	302,1	37,1%	5,2%	30,4%	n. a.	1,9%	97	620 174 Ft	235
19.	METU-ÜKT	68,7	307,6	33,3%	7,1%	24,5%	n. a.	14,8%	141	611 010 Ft	242
NEMZETKÖZI GAZDÁLKODÁS											
1.	CORVINUS	83,0	459,7	97,0%	18,4%	41,1%	0,2	17,2%	234	925 633 Ft	439
2.	ELTE-GTK	82,5	444,6	98,8%	13,9%	67,1%	0,7	8,8%	646	n. a.	388
3.	DE-GTK	82,0	437,1	97,2%	8,3%	72,6%	0,2	4,7%	144	848 053 Ft	388
4.	SOE-LKK	81,7	405,7	85,7%	0,0%	61,3%	0,1	38,3%	14	n. a.	364
5.	PE-GTK	81,6	393,6	86,4%	22,7%	66,0%	0,2	29,7%	22	913 494 Ft	313
6.	ME-GTK	81,5	411,2	90,5%	14,3%	70,4%	0,3	0,0%	21	1 002 233 Ft	330
7.	SZE-GK	81,3	407,9	95,3%	14,1%	54,1%	0,3	9,4%	64	n. a.	343
8.	NJE-GTK	81,0	412,5	68,4%	23,7%	70,8%	n. a.	9,9%	38	n. a.	334
9.	BME-GTK	80,8	413,5	90,0%	11,3%	48,2%	0,2	2,1%	150	783 558 Ft	363
10.	BGE-KKK	80,3	408,4	92,9%	12,3%	54,3%	n. a.	9,5%	732	809 223 Ft	311
11.	IBS	78,7	340,0	75,0%	18,8%	32,1%	n. a.	50,0%	16	n. a.	201
12.	METU-ÜKT	76,8	367,3	53,3%	0,0%	24,5%	n. a.	4,5%	15	705 531 Ft	292

Az alábbi karon, illetve intézményben meghirdetett szakokra 10 főnél kevesebb nappali munkarendű hallgatót vettek fel, így ezt a rangsorolásnál nem vettük figyelembe: TPF – gazdálkodási és menedzsment

„MA MÁR NEM ELÉG ÁLLÁST KÍNÁLNI, ÉLMÉNYT ÉS PERSPEKTÍVÁT IS KELL ADNI”

A munkaerőpiac gyorsan változik, vele együtt pedig a pályakezdők elvárásai is. Ma már nemcsak az számít, milyen állást kínál egy cég, hanem az is, milyen fejlődési utat, rugalmasságot és jövőképet tud felmutatni. Erdélyi Zomborral, a Gránit Alapkezelő vezérigazgató-helyettesével arról is beszéltünk, mi kell ahhoz, hogy egy első munkahelyből valódi karrierindulás legyen.

Önöknél hogyan működik az után-pótlás? Hány hallgató dolgozik a társaságánál?

Nálunk egyidejűleg általában 10-15 diák dolgozik, és szinte minden szakterületünkön kínálunk gyakornoki helyeket.

Személyes tapasztalatom, hogy a nagyvállalati szférában előfordulnak olyan gyakornoki pozíciók, ahol a hallgatónak nincs lehetőségük érdemi fejlődésre a feladatok hiánya miatt. Úgy gondolom, a valódi szak-

mai kihívások hiánya egyik fél számára sem kifizetődő, ezért mi tudatosan törekszünk ennek elkerülésére. Nálunk a diákok a kezdetektől szakmai és komplex feladatokat kapnak, mert hiszünk abban, hogy az érdemi munka a fejlődés alapja. Aki pedig hosszabb távon mellettünk dönt, az fokozatosan egyre mélyebb betekintést nyerhet a legösszetettebb folyamatainkba is.

Összességében az mondható, hogy nálunk ez egy kölcsönös előnyökön alapuló együttműködés: a fiatalok re-

”

Úgy gondolom, a valódi szakmai kihívások hiánya egyik fél számára sem kifizetődő.

”

Erdélyi Zombor

NÉVJEGY

- 2010-ben szerzett gazdaságmatematikai elemző közgazdászdiplomát a Budapesti Corvinus Egyetemen, majd az ACI Dealing Diploma és a CFA-képzés teljesítésével bővítette pénzügyi ismereteit.
- Tizenhat év munkatapasztalata van. Pályafutását tőzsdei kereskedőként kezdte, majd magyar bankoknál dolgozott először kontrollingspecialistaként, utána a Treasury Mid-Office vezetőjeként. Később a piaci és likviditási kockázatkezelés vezetője lett.
- 2022-től a Gránit Alapkezelőnél vállalta a kockázatkezelés és a kontrolling vezetését. 2023 júliusától a vezérigazgató-helyettesi pozíciót tölti be a cégnél.
- Volt versenysakkozóként és FIDE-mesterként továbbra is elkötelezett a szellemi sport iránt, és vallja, hogy a befektetésialap-kezelésben folyamatosan sikeresen tudja alkalmazni a sakkban elsajátított stratégiai gondolkodást.

leváns piaci tapasztalatot szereznek, a cég pedig profitál a friss energiákból és az új generáció innovatív megközelítéseiből. A kollégáink elkötelezett mentorok, a diákok lelkesedése pedig az egész csapatot inspirálja. A program sikerét a megtartó erőnk igazolja leginkább: minden évben van olyan tehetséges gyakornokunk, aki junior pozícióban immár főállású munkatársként folytatja nálunk a karrierjét.

Mitől lesz valaki jó egy junior vagy pályakezdő pozícióban?

Az elvárásaink munkakör- és szakterületfüggők. Vannak szakirány-specifikus területeink – mint például az értékpapír-üzletág –, ahol az elméleti alapok miatt elengedhetetlenek a pénzügyi tanulmányok.

Ugyanakkor számos területünk nyitott a változatosabb háttérrel érkezők számára is, mivel a speciális munkafolyamatok és a szükséges szaktudás házon belül, gyakorlati úton is elsajátítható. A junior pozíciók esetén sem a kész, lexikális tudás a legfőbb mérce, hanem a tanulási hajlandóság és a megfelelő attitűd. Úgy gondolom, hogy a szakmai ismeretek felépítésében a cég az első években minden támogatást megad, a hozott készségek viszont meghatározzák a fejlődés ütemét.

Erre kiváló példa, amikor egy banki területre matematikus végzettségű gyakornokot vettem fel közgazdasági tapasztalat nélkül. Az ő esetében a logikus gondolkodásmód és a proaktív hozzáállás volt a kulcs: a szorgalmának köszönhetően gyorsan adaptálódott, és kiválóan megállta a helyét a pénzügyi szektorban is.

Éppen ezért az alapvető kompetenciák, amiket minden pályázónál keresünk, inkább az emberi oldalról közelíthetők meg: a felelősségvállalás, a kezdeményezőkétség, a precizitás, valamint a hatékony prioritáskezelés nálunk meghatározóbb, mint egy tökéletesen illeszkedő diploma.

Mik a tapasztalatok, a mesterséges intelligencia mennyire lett a pályakezdők mindennapi munkaeszköze?

A mesterséges intelligencia nálunk a mindennapi munka szerves eszköze, olyan időoptimalizáló és hatékonyságnövelő erőforrásként tekintünk rá, amellyel nem a szakembereink kiváltása a célunk, hanem az ismétlődő folyamatok automatizálása. Az ilyen jellegű feladatok kiváltása ugyanis értékes időt szabadít fel, amit a valódi értéktéremelésre fordíthatunk – ez pedig hosszú távon a kollégák munka-magánélet egyensúlyára is kedvező hatással lehet.

Napi szinten alkalmazzuk különféle feladatokhoz, és kifejezetten jó látni, ahogy a fiatalabb kollégák egymást segítve osztják meg a mesterséges intelligencia használatával kapcsolatos tapasztalataikat és a legjobban bevált módszereiket.

Sokan már a hagyományos keresők helyett is ezeket a megoldásokat hívják segítségül, ugyanakkor hangsúlyozzuk, hogy a mesterséges intelligencia által generált információk ellenőrzéséhez elengedhetetlen a biztos szakmai tudás, amely a pályakezdők esetén még sokszor csak a fejlődési szakaszban tart. Éppen ezért fontos üzenet a fiatal munkavállalók számára, hogy az MI válaszait körültekintően kell kezelni: pályakezdőként különösen fontos a tudatos és kritikus

Erdélyi Zombor

”

A fiatalabb kollégák egymást segítve osztják meg a mesterséges intelligencia használatával kapcsolatos tapasztalataikat és a legjobban bevált módszereiket.

”

szemlélet, hiszen a szakmai felelősség továbbra is a mi kezünkben van.

Mit keres ma egy fiatal egy munkahelyben?

Számukra a legfőbb mozgatórugó a szakmai fejlődés lehetősége: olyan munkahelyet keresnek, ahol olyan tudást és stabil alapokat kapnak, amelyekre hosszú távon építhetnek. A választásnál leginkább a piaci elismertség, a támogató munkahelyi légkör, a komplex szakmai kihívások, valamint a rugalmas munkaszervezés – például a hibrid munkarend – a leg-

meghatározóbb szempont. HR-tapasztalataink alapján a fenntarthatóság náluk egyelőre háttérbe szorul a gyakorlatorientáltság és a karrierépítés lehetősége mellett. Úgy látjuk, hogy a fenntarthatóbb megoldásokra törekvő szemléletmód még formálódik a pályakezdőkben, mi viszont fontosnak tartjuk, hogy nálunk ezzel a gondolkodásmóddal is gazdagodjanak.

Kik tudnak igazán sikeresek lenni ezen a területen?

A sikerprofilunkat a szakmai háttér és a személyes kompetenciák egyen-

”
A mostani fiatalok jóval tudatosabban a munka-magánélet egyensúlyát illetően, ami hosszú távon egy egészségesebb és fenntarthatóbb munkakultúrát eredményezhet.
 ”

súlya határozza meg. Míg a gazdasági és pénzügyi végzettség sok pozíciókhoz alapfeltétel, a hosszú távú fejlődést nálunk a hozzáállás dönti el.

Olyan fiatalokat keresünk, akikben megvan a törekvés a folyamatos tanulásra, nem riadnak vissza a felelősségtől és hatékonyan tudnak együttműködni a csapattal. Elengedhetetlen a proaktivitás, a nagy munkakedv, valamint az új feladatok és lehetőségek iránti lelkesedés. Fontos, hogy egy gyakornok ne csak végrehajtsa a feladatokat, hanem értse is azok összefüggéseit, és bátran jelezzon, ha szakmai támogatásra vagy útmutatásra van szüksége.

Milyen karrierút nyílik azok előtt, akik ebbe az irányba indulnak el?

Alapkezelőnk egyedülállóan komplex: az értékpapír-, az ingatlan- és a magántőkealapok kezelése mellett diszkrecionális vagyongazdálkodással is foglalkozunk. Ez rendkívül sokszínű karrierutat kínál a fiataloknak, a sales és a portfóliómenedzsment területétől kezdve egészen a back office-ig vagy a HR-ig.

A munkakörök nálunk az átlagosnál változatosabbak, ami meredek tanulási görbét és magas felelősségvállalást igényel, de szakmailag épp ez jelenti a legnagyobb fejlődési lehetőséget. Vállalatunk nagy előnye a méretünkből adódik: elég nagyok vagyunk a modern, piacvezető megoldások alkalmazásához, a mintegy 170 fős létszámunknak köszönhetően viszont megmaradt a családi hangulat. Ez a környezet lehetővé teszi, hogy a munka eredménye mindenki számára látható legyen, a munkára

adott visszacsatolás pedig közvetlen és azonnali maradjon.

Hogyan látják a mai pályakezdő generációkat munkaadói szemmel?

A mostani fiatalok jóval tudatosabban a munka-magánélet egyensúlyát illetően, ami hosszú távon egy egészségesebb és fenntarthatóbb munkakultúrát eredményezhet. Nagy munkabírásiuk, ugyanakkor igényük van a folyamatos visszacsatolásra és a gyors szakmai előmenetelre; sokkal hamarabb szeretnének kézzelfogható eredményeket látni, mint a korábbi generációk. Ez gyakran szül piaci feszültségeket, például a junior és a senior bérsávok látványos közeledése miatt.

Érdekes kettősség figyelhető meg a karrierépítésükben: miközben gyors eredményeket várnak, a tudatos tervezésben sokszor még a szervezet iránymutatására támaszkodnak, ezért nálunk a mentorálás egyfajta önreflexió támogatást is.

Szintén komoly szakmai dilemmát jelent a piacon egyre jellemzőbb sűrű munkahelyváltási trend. Míg pályakezdőként a váltás még a tapasztalatszerzés természetes része, senior szinten már kérdéseket vethet fel a lojalitás vagy a beilleszkedési képesség kapcsán, ha valaki túl sűrűn cserél munkahelyet. A szakmai hitelességhez egy ponton túl szükség van a stabilitásra és az elmélyülésre. A megtartás ma minden cég számára kihívás: míg régebben egy alapos betanítás után 3-5 év stabil munkatársi jelenlétre számíthattunk, ma ez az időtartam gyakran fél-másfél évre rövidült le, ami folyamatos alkalmazkodást igényel a vállalatoktól. ■

OKOSABBNAK KELL LENNÜNK, MINT A GÉPEKNEK

A Budapesti Gazdaságtudományi Egyetem egy több nagy múltú felsőoktatási intézmény integrációjából létrejött, közel 20 ezer hallgatót képző egyetem, amely mára Magyarország legnagyobb gazdaságtudományi képzőhelyévé és a hazai felsőoktatás egyik meghatározó szereplőjévé vált. Az intézmény az elmúlt években jelentős fejlődésen ment keresztül, megújult képzési rendszerével és gyakorlatorientált szemléletével erősítve pozícióját. A BGE rektorával, Andor Györggyel beszélgettünk.

Andor György

Miket tart a BGE legfontosabb jellemzőinek? Mik a legnagyobb erősségei, miben emelkednek ki az itteni képzések?

A Budapesti Gazdaságtudományi Egyetem Magyarország legnagyobb gazdaságtudományi egyeteme, közel húszezer hallgatóval. A többi vezető hazai intézménnyel összevetve a személyes hallgatói részvé-

tel, az erős közösség, a sokkal több tanórai aktivitás, a gyakorlatiasabb képzési stílus a leginkább kiemelhető jellegzetesség – ezek a BGE fő erősségei is. Meg kell említenem továbbá az egyetem vállalati partnerségi rendszerét: céges partnereink aktívan részt vesznek az oktatásban, a szemeszterenként két Intenzív Héten több tucat vállalati kurzus ér-

NÉVJEGY

- 1968-ban született.
- Diplomáit a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen szerezte mérnöki, valamint a mai Budapesti Corvinus Egyetemen közgazdasági területen. Mindkét intézményben egyetemi doktori címet, majd 1999-ben PhD-fokozatot szerzett.
- 2018-ban a Pécsi Tudományegyetemen habilitált, 2019-től egyetemi professzor.
- Szakmai pályája a közgazdaság-tudomány területéhez kapcsolódik, harminc éve egyetemi oktató, elsősorban a pénzügyi, üzleti és közösségi gazdaságtani területeken.
- Két rektori ciklusban a BME általános rektorhelyettese volt, majd a BME Gazdaság- és Társadalomtudományi Karának dékánja. Az ELTE-n a Gazdaságtudományi Kar alapító dékánja.
- 2024 júliusa óta a Budapesti Gazdaságtudományi Egyetem rektora.

hető el a tanulóink számára. Emellett évente mentorként támogatják több száz hallgatónk, valamint szakmai gyakorlatot és karrierlehetőségeket kínálnak számukra.

Milyen változtatások, fejlesztések valósultak meg a közelmúltban az intézményben?

Az elmúlt években kiemelt szerepet kapott az oktatástechnológia fejlesztése. Ennek az egyik eredménye, hogy levelező képzéseinken professzionális videós szolgáltatással tesszük elérhetővé valamenyny órát a hallgatók számára. Fontos előrelépés a vizsgaközpontok kialakítása, amelyek révén a tudásfelmérés a tanulóink számára is kiszámítható és igazságos.

Ennél is fontosabb, hogy a három korábbi intézmény összeolvadásának végső lezárásaként ki kellett alakítani a BGE mint egységes egyetem működési alapjait és stílusát. Meghagytuk a szakmai mozgásteret, ugyanakkor – főként az oktatásszervezés és a számonkérési rendszer tekintetében – erőteljesebb az egyetemi egységesítés, ami egyszerűbb, átláthatóbb rendszere való törekvést is jelent. Erre többek között a mesterséges intelligencia térnyerése miatt is szükség van.

Miért és mennyiben teremt új helyzetet a mesterséges intelligencia?

Általánosságban azt lehet látni, hogy a felsőoktatást sokkhatásként éri a berobbanása, különösen azokon a szakterületeken, amelyeket a BGE is képvisel. Kettős a hatása, és bizonyos szempontból ezek pont egymás ellen hatnak.

Egyrészt a munkaerőpiac radikális átalakulásának lehetünk a tanúi: az egyszerű, felületes, rutinszerű emberi tudás elértéktelenődését láthatjuk, emellett egyre inkább szűkülni látszik a frissen végzettek elhelyezkedési tere. Korábban még meg lehetett élni abból, hogy valaki egy egyszerűbb rendszert, folyamatot képes volt átlátni, a lényegét kiemelni, annak keretein belül döntéseket hozni. Ma ezt már az embernél jobban, de legalábbis közel úgy meg tudja csinálni egy olcsóbb MI-szoftver is. Emellett felfelé toldott a szellemi munka színvonal-elvárása: embert egyre inkább csak a gép ellenőrzésére, illetve olyan összetettséggű ügyek átgondolására alkalmazznak, amelyekre az MI nem képes. Ilyen képességű embereket azonban nehezebb képezni, más-hogy is kell hozzáállni, és bizony a hallgatóknak is más készségeiket kell erősíteniük. Felértékelődött a bonyolultabb összefüggések átlátásának, ehhez az egyes ügyekben való elmélyülésnek a képessége.

Mindeközben az egyetemi képzés önálló feladatmegoldásokon, „elgondolkodáson” alapuló változata a diákok oldaláról jórészt megke-rülhető az MI használatával. Ez nagy kísértés. Legyünk őszinték, nincs igazán olyan hallgatói feladat, amit jórészt vagy teljes egészében nem lehet percek alatt mesterséges intelligenciával megoldani, és alig létezik olyan egyetemi számonkérés, amit egy MI-eszköz ne lenne képes viszonylag jó jegyre teljesíteni.

Egy ilyen helyzetben nem az lenne egyetem feladata, hogy még inkább

önálló gondolkodásra, nagyobb átlátóképességre neveljen?

Hajlamosak vagyunk a csodákban reménykedni, azt gondolni, hogy a gondolkodásunk, a lényeglátásunk, úgy általában a tudásunk vagy az „agyunk” fejlesztése átugorhat szinteket extra befektetett energia nélkül. Úgy mondanám, hogy egy „szellemi gépet” csak úgy tudunk felülmúlni, ha előbb olyanokat is meg tudunk oldani nélküle, amit egyébként géppel is meg lehetne. Ilyen a tanulási folyamat. Ha egy egyetem MI-vel helyettesíthetetlen munkatársakat szeretne képezni, akkor ahhoz a géppel is megoldható feladatok, problémák gépek nélküli leküzdésén keresztül vezet az út.

A diákok mellé nem lehet mindig felügyelőket, mentorokat állítani, és a rövid távú érdekeik – egy tárgy teljesítése, egy jobb jegy megszerzése stb. – gyakran felülírják az amúgy általuk is belátott távlati elképzeléseket. Ezért egyetemi oldalról – hangsúlyozom, hogy kifejezetten az elemi hallgatói érdekeket figyelembe véve – kénytelenek vagyunk a géphasználatot kiiktató számonkéréseket, hallgatói feladatmegoldásokat beépíteni az oktatási rendszereinkbe. Ez nem könnyű, és nehezen megy azok esetében, akik egy másfajta hallgatói egyetemi tanulási kultúrában szocializálódtak, más tárgy-teljesítési formákat szoktak meg.

Ezzel együtt az MI használata nem tiltható, és egyébként értelme sem lenne, hiszen nyilván arra kell képezni a jövő munkaerőit, hogy MI-vel együtt legyenek képesek magas hatékonyságú munkára. Ennek ér-

dekében tanulóink számára biztosítunk rövid képzéseket és e-learning anyagokat is a mesterséges intelligencia használatához kapcsolódóan, változatos témákban: a hatékony promptolástól az MI munkaerőpiacra gyakorolt hatásáig.

Mennyire fontos ma a nemzetközi tapasztalat a gazdaságtudományi pályákon? Milyen lehetőségeket kínál erre a BGE?

A gazdasági folyamatok értelmezése, a piaci összefüggések meglátása és a versenyképesség megőrzése megköveteli azt a képességet, hogy valaki többféle kulturális és gazdasági környezetben is eligazodjon. A nemzetközi lehetőségek kihasználásának alapja a biztos nyelvtudás, ezért a BGE-n számos lehetőséget kínálunk ennek fejlesztésére. Bármely diákunk – nem csak az eleve angol nyelvű szakon tanulók – szabadon dönthet úgy, hogy valamely szaktárgyait angolul végzi el, így egyszerre fejlődhet a nyelvi és szakmai tudása. Számos szakunk teljesen angol nyelvű képzésben is elérhető, de közel kétezer külföldi hallgatónkkal azok számára is adott a nemzetközi közeg, akik magyar nyelvű képzést választanak. A külföldi tapasztalatszerzésre mobilitási programokon túl az egyetem tucatnyi kettősdiploma-partnerintézménye is lehetőséget biztosít.

Hogyan építik be a munkaerőpiaci elvárásokat a képzésekbe? Milyen jövőkép nyílik meg a hallgatók előtt?

A BGE-n hiszünk abban, hogy a gazdaság- vagy társadalomtudo-

”

A nemzetközi lehetőségek kihasználásának alapja a biztos nyelvtudás, ezért a BGE-n számos lehetőséget kínálunk ennek fejlesztésére.

”

”

Partnereink amellett, hogy saját kurzusokat tartanak, esettanulmányokkal, projektfeladatokkal is bekapcsolódnak az oktatásba.

”

mányi tudás az elméleti ismeretek mellett ezek valós helyzetekben való alkalmazásában rejlik. Hallgatóink számára a szükséges és észszerű mennyiségű szakmai háttér elsajátítása mellett lehetőséget teremtünk, hogy már a képzés alatt kipróbálják magukat gyakorlati feladatokban is. Ebben is kulcsszerpet játszik az egyetem kiterjedt vállalati kapcsolatrendszere. Partnereink amellett, hogy saját kurzusokat tartanak, esettanulmányokkal, projektfeladatokkal is bekapcsolódnak az oktatásba, így egyes kurzusokon valódi cégek valódi eseteinek megoldásával dolgoznak a hallgatók. A kiterjedt vállalati partnerseggeknek köszönhetően pedig könnyebb jó szakmai gyakorlatot vagy akár az egyetem saját fejlesztésű állásportálján, a BGE Job&Future-ön keresztül pályakezdő szakmai pozíciót találni.

A gazdaságtudományi képzések egyik sajátossága, hogy széles körben alkalmazható tudást adnak, amely különböző iparágakban és munkakörökben hasznosítható. A BGE-s diploma ismert és elismert a munkaerőpiacon, így remek indulást jelent. Ezt mutatják a végzettjeink elhelyezkedési adatai is: a Diplomás Pályakövetési Rendszer szerint a nálunk végzettek több mint kilencven százaléka rövid időn belül elhelyezkedik.

Hogyan jellemezné a hallgatói közösségi életet?

Fontosnak tartjuk, hogy az egyetem valódi közösség is legyen, amihez a sportprogramok, a közösségi események, a szakmai rendezvé-

nyek és a hallgatói szervezetek aktivitásai mind hozzájárulnak. Vannak már olyan, hagyománynak tekinthető programok, mint az éjszakai túrák vagy a Glide Night, amikor évente egyszer a hallgatóink és a kollégáink birtokba veszik városligeti Műjégpályát. De rendszeresen szervezünk a külföldi és magyar diákok közösségét erősítő interkulturális eseményeket, fenntarthatósági programokat is. Ráadásul az idén a BGE lesz a házigazdája az 50. jubileumi EFOTT-fesztiválnak.

Ugyanakkor az egyetemi közösséget nem kizárólag a jelenlegi hallgatók alkotják. A BGE számára kiemelten fontos az alumni közösség, ami jelentős méretű, hiszen itt végzett a ma aktív gazdasági szakemberek többsége. Az öregdiákok tapasztalata és kapcsolatrendszere rendszeresen összefonódik az egyetem életével. Tudatosan erősítjük és bővítjük ezt a közösséget, és törekszünk rá, hogy alumni tagjaink aktív szerepet vállaljanak a hallgatók támogatásában.

Milyen fejlesztési lépések állnak a BGE előtt?

A legfontosabb az intézmény új campusrendszerének kialakítása. A következő években belépő hallgatóink már az új campusokon, Budapest két ikonikus épületében, az Andrassy úton és a Váci úton fejezhetik be a tanulmányaikat. Ezek a helyszínek a BGE hagyományaihoz illően őrzik a múlt értékeit, ugyanakkor a teljes átalakításnak köszönhetően valódi 21. századi környezetet biztosítanak majd az egyetem közösségének. ■

„HÉTFŐTŐL SZOMBATIG, REGGELTŐL ESTIG MINDIG VAN MIT CSINÁLNOM”

Diákinterjú Akaró Raffaelle, a PTE harmadéves gazdálkodási és menedzsment szakos hallgatójával, a Mathias Corvinus Collegium tanulóival.

Mi alapján döntöttél az érettségi előtt, hogy merre tanulj tovább? Hogyan kerültél kapcsolatba az MCC-vel?

Azt tudtam, hogy Pécsen szeretnék továbbtanulni, hiszen a városnak országosan is elismert egyeteme van rengeteg karral és szakkal, de nem tudtam, hogy mire adjam be a jelentkezésemet. Próbáltam az alapján választani, hogy melyik az a tantárgy, amelyiket szeretem, és minimális erőbefektetéssel és tanulással is jó jegyeket érek el benne. Ez volt a gazdasági ismeretek, így az érettségi félévében elkezdtem komolyabban venni a tárgyat, és a szabadidőmből is egyre többet áldoztam rá. Végül fel is vettek a Közgazdaságtudományi Karra. Az MCC-be 2015-ben jelentkeztem, ötödikes koromban a FIT-programra. Akkoriban minden második szombaton volt egy egész napos képzés valamelyik iskolai tárgyhoz kapcsolódóan, ami extra tudást adott. Később a Középiskolás Programban folytattam, ahol nem tudtam annyi időt befektetni, mivel versenyszinten kosárlabdáztam napi több edzéssel, de sosem vesztettem el a kapcsolatot az MCC-vel. Amikor tizenegyedikben abbahagytam az aktív sportolást, elhatároztam, hogy tovább fogok jelentkezni az Egyetemi Programba, hiszen itt kapjuk a legtöbb lehetőséget.

Mi az oka, hogy angolul kezdted bele a képzésbe? Miben nyújt támogatást az MCC?

Az egyik oka a sokszínű környezet, amiben lehetőségem van tanulni, a másik pedig, hogy az angol képzés egy EFMD (European Foundation for Management Development) akkreditált diplomát ad, ami nemzetközileg elismert, így sokkal versenyképesebb a piacon.

Az MCC is nagyon nagy támogatást nyújt, számos külföldi tapasztalattal. Volt lehetőségem három hetet Oxfordban tanulni a világ első számú egyetemén és egy hónapot Szöulban, a Korea Universityn, ami szintén az első ötven között van. Eljuthattam még egy-egy hetes tanulmányút keretében az USA-ba, Izraelbe és Belgiumba is. Az egyetemet és az MCC-t kombinálva olyan lehetőségekhez jutok, amelyekhez csak nagyon kevesen, és az így szerzett tudásom a versenyszférában igazán kifizetődő lesz.

Mik a terveid, milyen munkahelyet képzelsz el magadnak?

Már a második szemeszter után elkezdtem dolgozni egy munkaerő-közvetítéssel foglalkozó cégnél. A feladatköröm szorosan

NÉVJEGY

- 21 éves.
- A világ 23 országában járt és több neves egyetemen tanult.
- Országos kosárlabdabajnok az U16-os és az U18-as korosztályban, emellett megyei szinten focizik és kosarazik a tanulmányai, valamint a munkája mellett.

kapcsolódnak a tanulmányaimhoz, amit kifejezetten fontosnak találok, hiszen így az egyetemen tanultakat egyből kamatoztathatom a versenyszférában.

A jövőben viszont mindenképpen létre akarom hozni a saját vállalkozásomat, amit a lehető legmagasabb szintre, vagyis multinationálissá szeretnék emelni. Ehhez nagy löketet adott egy tavalyi óránk. Itt ki kellett dolgoznunk egy tervezetet, ami akár rendes vállalkozásként is megvalósulhatna. Három barátommal megnyertük az iExpót – ez egy PTE-s verseny, ahol több mint nyolcvan csapat elképzeléseit értékeli vállalatvezetők. Fel is kértek bennünket, hogy prezentáljuk a már továbbfejlesztett ötletünket egy cég külsős helyszínén.

Milyen kompetenciákra van szükség a képzésen, és ezek hogyan kamatoztathatók a tanulmányokban, majd a munkaerőpiacon?

A PTE KTK nagyon erősen gyakorlatorientált képzéseket nyújt. A tantárgyaim túlnyomó többségén csoportmunkákban dolgozunk, ezáltal fejlődik a nyelvtudásom: rengeteg külföldi társam van a világ minden tájáról. Velük együtt dolgozni teljesen más, mint csak magyarokkal keresni a problémák megoldását.

A legfontosabb kompetencia emiatt a nyitottság, hiszen a különböző kultúrákból érkező emberek más megoldásokkal rukkolnak elő. Emellett nagy szükség van arra, hogy tudjon csapatban dolgozni az ember, illetve képes legyen önmagát elhelyezni a csoporton belül. Az extrovertáltság előny, de ha valaki inkább visszahúzódóbb, az sem jelent problémát.

Ezek mind olyan tulajdonságok, amik a munkaerőpiacon is nagyon jól jönnek. Aki ezt a képzést elvégzi, az nagy eséllyel emberekkel fog foglalkozni, így kifejezetten hasznos, ha sokakkal megtalálja a közös nevezőt. Az egyetem segít abban, hogy tisztában legyünk a meglévő tulajdonságainkkal, és fejleszteni tudjuk azokat is, amelyekből van egy kis hiányosságunk.

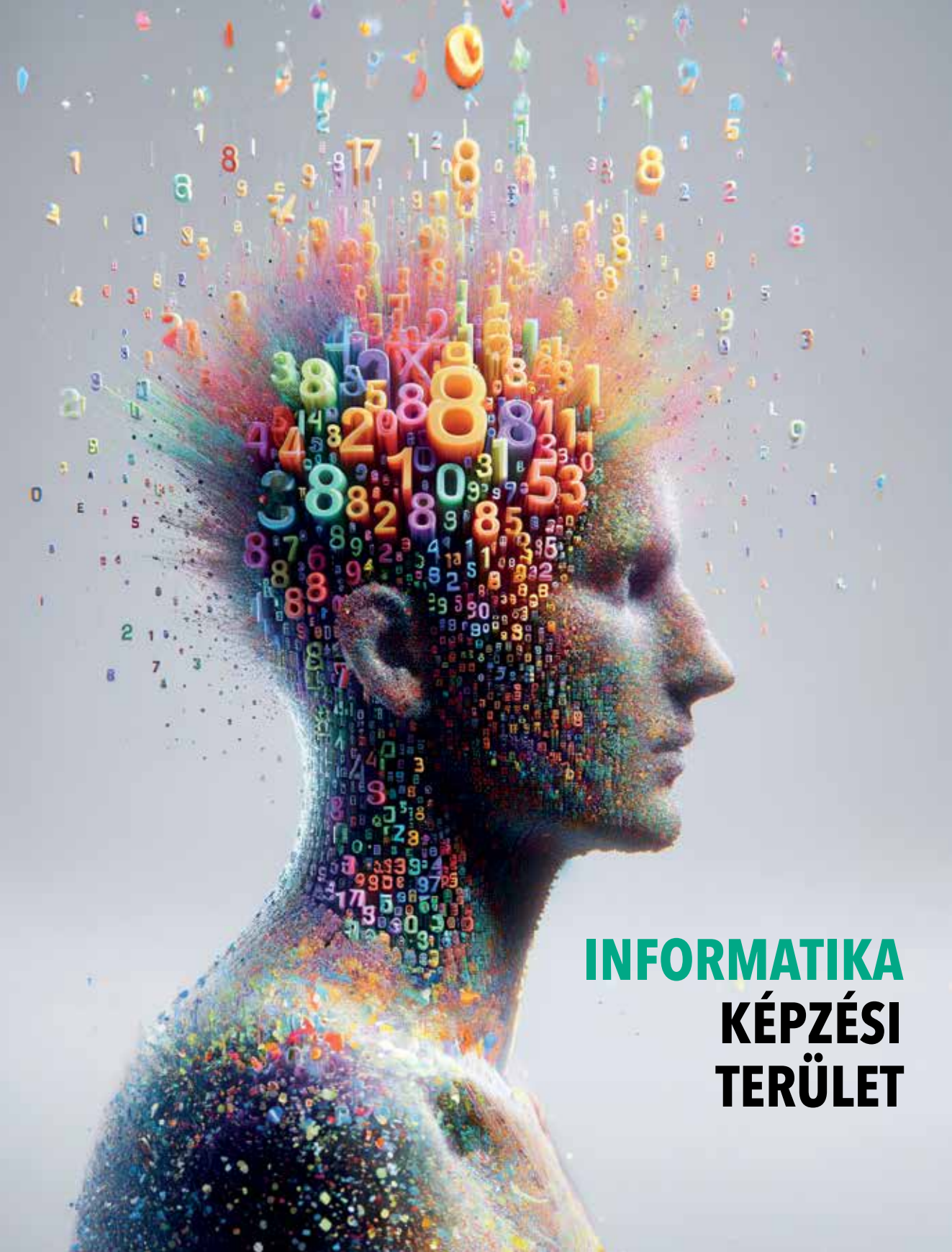
Mennyire jut időd magadra, szórakozásra az egyetem mellett? Mivel szeretsz foglalkozni a szabad óráidban, napjaidon?

Hétfőtől szombatig reggeltől estig mindig van mit csinálnom. Ezért fontos a lelki feltöltődés, amit a hitemben találok meg, hetente többször is járok istentiszteletre. Továbbá nagyon szeretek a külföldi barátaimmal időt tölteni, és igyekszem megtalálni a szórakozást a mindennapi elfoglaltságaimban is. Ez a legtöbbször sikerül, mert szeretem, amikkel foglalkozom, és nagyon hálás vagyok az életemért és a lehetőségeimért.

Mit tanácsolsz azoknak, akik még bizonytalanok a gazdálkodási és menedzsment képzés melletti döntésben? Mit üzennél azoknak, akiket frissen vettek fel ide a PTE-re?

Akik csak azért választják a szakot, hogy legyen egy diplomájuk, azok igazolják a sztereotípiákat, és nem feltétlenül fognak kitűnni a munkaerőpiacon. Viszont akik konkrét céllal állnak neki, és ennek érdekében extra energiát fektetnek bele a fejlődésbe – legyen az szakkollégium, munka, vállalkozás, külföldi tanulmányok –, azok jelentős előnyökkel indulnak, és kapkodni fognak utánuk a munkáltatók.

Akit pedig frissen vettek fel PTE KTK gazdálkodási és menedzsment szakára, az mindenképp keressen meg engem: nagyon szívesen beszélgetek másokkal. És élvezze ki, hogy itt van, tegyen bele sok energiát és vállalon pluszdogákat egyetem mellett, mert mindez kifizetődő lesz. (x)

INFORMATIKA
KÉPZÉSI
TERÜLET

INFORMATIKA

”

A globális digitális átalakulás garantálja, hogy a magasan képzett szakemberek iránti igény a jövőben is növekszik.

”

AZ INFORMATIKA KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAI

Az informatika képzési terület a digitális korszak alapja: a szoftver- és hardverfejlesztés, az algoritmusok világa, a bonyolult rendszerek tervezése és az adatkezelés tudománya találkozik itt. Legyen szó mérnök-informatikus, programtervező informatikus vagy gazdaságinformatikus szakról, a cél közös: a digitális világ működtetéséhez szükséges tudás átadása. A munkaerőpiac tárt karokkal várja a végzetteneket; szoftverfejlesztőként, IT-tanácsadóként, adatbázis-szakértőként vagy rendszergazdaként az egyik legkeresettebb és legjobban fizetett szegmensben helyezkedhetnek el.

Tavaly több mint 6600-an nyertek felvételt informatikai alap- és osztaltan képzésekre. A terület népszerűsége töretlen, a globális digitális át-

alakulás pedig garantálja, hogy a magasan képzett szakemberek iránti igény a jövőben is növekszik.

MÉRNÖKINFORMATIKUS

A szakos rangsort holtversenyben a BME-VIK (82,3 pont) és az OE-NIK (82,3) vezeti, utánuk az SZTE-TTIK (81,7) következik. A bekerülési átlagpontszámok tekintetében az OE-NIK (452,5 pont) és a BME-VIK (423,5) teljesített a legjobban. A jeles emelt szintű érettségivel bejutók aránya is itt a legmagasabb: OE-NIK (91,8 százalék) és BME-VIK (89,5). A minősített oktatók arányában az SZTE-TTIK (83,1 százalék) és a DE-IK (81,6) áll az első két helyen. A külföldi hallgatók jelenléte Debrecenben a legmeghatározóbb. A bruttó bérlistát a BME-VIK (1 180 792 forint) és az ME-GÉIK (1 164 180 forint) végzettjei vezetik.

PROGRAMTERVEZŐ INFORMATIKUS

A rangsor első két helyén a DE-IK (78,6 pont) és a PE-MIK (77,4) áll, a harmadikon az SZTE-TTIK és az ELTE-IK (77) osztozik. A legmagasabb átlagos bejutási pontszámokat az ELTE-IK (433,3 pont) és az SZE-GIVK (423,9) regisztrálta, és az ELTE-IK ki-

emelkedik a jeles emelt érettségik arányában is (90,4 százalék). Az oktatói gárda Szegeden (SZTE-TTIK, 83,1 százalék) a legképzettebb tudományos szempontból. A DE-IK ese-

tén a hallgatók 48,6 százaléka külföldi. A legmagasabb bruttó kezdő bért a debreceni (1 116 430 forint) és a szegedi (1 115 736 forint) végzettek vihetik haza.

INFORMATIKA KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAINAK SZAKOS RANGSORAI

			Felvett hallgatók kiválósága			Tudományos fokozattal rendelkezők aránya	Nemzetközi kutatói produktívitas (oktatói kutatási teljesítmény)	Külföldi hallgatók aránya (nemzetközi körög)	Tájékoztató indikátorok		
Ranghely	Intézmény neve	Összpontszám	Felvett hallgatók pontátlaga	Legalább egy tárgyból jeles értékelésű emelt szintű érettségivel bejutottak aránya	Tanulmányi vagy sport-versenyen eredményt igazolók aránya				Felvettek száma	Végzettek bruttó átlagjövedelme a 2023-as DPR-adatok alapján	Átlagos felvételi ponthatár
MÉRNÖKINFORMATIKUS											
1.	BME-VIK	82,3	423,5	89,5%	11,2%	61,9%	0,9	12,1%	713	1 180 792 Ft	369
2.	OE-NIK	82,3	452,5	91,8%	9,9%	45,1%	2,4	7,1%	415	1 043 784 Ft	391
3.	SZTE-TTIK	81,7	417,9	57,3%	7,8%	83,1%	0,2	6,5%	103	1 086 233 Ft	344
4.	DE-IK	81,5	404,9	71,1%	3,9%	81,6%	1,8	35,9%	128	1 095 970 Ft	314
5.	PPKE-ITK	81,1	384,8	81,2%	1,2%	58,3%	0,1	0,5%	80	996 995 Ft	322
6.	OE-AMK	80,9	393,0	70,0%	4,3%	38,2%	5,2	0,8%	70	1 043 784 Ft	282
7.	PTE-MIK	80,6	410,5	86,4%	1,8%	52,7%	0,1	25,9%	110	1 058 374 Ft	347
8.	ME-GÉIK	80,1	396,0	60,0%	1,1%	66,3%	0,3	3,0%	95	1 164 180 Ft	288
9.	SZE-GIVK	79,9	408,3	75,0%	3,6%	47,0%	0,3	4,0%	192	1 124 812 Ft	330
10.	PE-MIK	79,8	376,4	56,2%	5,0%	73,6%	1,0	0,0%	80	1 133 317 Ft	293
11.	NYE	79,4	394,1	31,2%	6,2%	48,1%	n. a.	0,0%	32	n. a.	341
12.	NJE-GAMF	79,0	378,0	48,9%	6,0%	46,1%	n. a.	15,9%	182	1 024 179 Ft	251
13.	DUE	78,6	349,5	47,6%	0,0%	58,7%	n. a.	31,3%	42	958 684 Ft	352
14.	GDE	75,2	329,1	43,0%	1,7%	36,7%	n. a.	2,0%	179	835 862 Ft	222
PROGRAMTERVEZŐ INFORMATIKUS											
1.	DE-IK	78,6	404,2	71,8%	8,0%	81,6%	1,8	48,6%	188	1 116 430 Ft	306
2.	PE-MIK	77,4	385,8	72,1%	18,6%	73,6%	1,0	0,9%	140	1 041 082 Ft	258
3.	SZTE-TTIK	77,0	412,4	77,3%	5,2%	83,1%	0,2	9,9%	233	1 115 736 Ft	341
4.	ELTE-IK	77,0	433,3	90,4%	8,6%	45,7%	0,8	28,8%	615	1 018 695 Ft	347
5.	SZE-GIVK	76,1	423,9	87,0%	6,5%	47,0%	0,3	0,0%	46	n. a.	380
6.	PTE-TTK	75,4	369,1	80,6%	4,5%	69,0%	0,1	28,3%	67	996 950 Ft	274
7.	ME-GÉIK	75,4	395,2	66,7%	5,3%	66,3%	0,3	0,0%	75	1 037 554 Ft	312
8.	EKKE-IK	73,1	384,5	57,9%	2,1%	48,4%	n. a.	11,5%	95	959 416 Ft	289
9.	NYE	72,1	367,1	31,2%	0,0%	48,1%	n. a.	34,4%	64	955 267 Ft	297
10.	THE	71,2	280,0	14,3%	0,0%	52,6%	n. a.	3,2%	14	n. a.	225

			Felvett hallgatók kiválósága			Tudományos fokozattal rendelkezők aránya	Nemzetközi kutatói produktivitás (oktatói-kutatási teljesítmény)	Külföldi hallgatók aránya (nemzetközi közeg)	Tájékoztató indikátorok		
Ranghely	Intézmény neve	Összpontszám	Felvett hallgatók pontátlaga	Legalább egy tárgyból jeles értékelésű emelt szintű érettségivel bejutottak aránya	Tanulmányi vagy sport-versenyen eredményt igazolók aránya				Felvettek száma	Végzettek bruttó átlagjövedelme a 2023-as DPR-adatok alapján	Átlagos felvételi ponthatár
GAZDASÁGINFORMATIKUS											
1.	CORVINUS	81,8	460,8	97,8%	11,9%	41,1%	0,1	1,1%	134	1 009 715 Ft	424
2.	OE-KGK	81,0	428,8	92,6%	3,7%	62,3%	6,7	2,3%	108	n. a.	394
3.	SZTE-TTIK	80,4	407,5	72,1%	4,7%	83,1%	0,2	10,3%	86	1 092 860 Ft	347
4.	MILTON	79,6	374,6	72,4%	6,9%	49,7%	n. a.	1,0%	29	942 750 Ft	312
5.	DE-IK	79,3	370,3	67,9%	0,9%	81,6%	1,8	27,8%	109	902 272 Ft	299
6.	PE-MIK	78,8	363,2	66,0%	8,0%	73,6%	1,0	0,8%	50	934 450 Ft	269
7.	PTE-TTK	78,7	363,4	79,7%	4,3%	69,0%	0,1	2,9%	69	951 385 Ft	249
8.	SOE-FMK	78,4	368,6	60,0%	0,0%	70,5%	0,1	3,9%	20	998 777 Ft	294
9.	MATE	77,8	362,2	50,0%	0,0%	66,7%	0,0	0,0%	14	916 814 Ft	314
10.	SZE-GIVK	77,3	378,1	59,4%	5,7%	47,0%	0,3	1,5%	106	926 909 Ft	316
11.	DUE	77,2	337,3	45,8%	8,3%	58,7%	n. a.	1,4%	24	880 979 Ft	246
12.	BGE-PSZK	77,1	367,2	68,2%	6,6%	51,4%	n. a.	2,3%	377	877 208 Ft	273
13.	ME-GÉIK	76,7	349,3	44,4%	0,0%	66,3%	0,3	0,0%	36	1 107 964 Ft	264
14.	EKKE-IK	76,4	355,7	32,4%	2,9%	48,4%	n. a.	0,0%	34	863 801 Ft	303
15.	GDE	73,2	322,8	51,2%	0,0%	36,7%	n. a.	1,8%	80	n. a.	239

Az alábbi karon, illetve intézményben meghirdetett szakokra 10 főnél kevesebb nappali munkarendű hallgatót vettek fel, így ezt a rangsoroláskor nem vettük figyelembe: WSUF – gazdaságinformatikus.

HIRDETÉS

GAZDASÁGINFORMATIKUS

A rangsort a CORVINUS (81,8 pont) vezeti, második az OE-KGK (81), a harmadik az SZTE-TTIK (80,4). A legmagasabb bejutási átlag a CORVINUS-on volt (460,8 pont), de az OE-KGK és az SZTE-TTIK is 400 pont feletti átlagot produkált. A jeles emelt érettségivel felvettek aránya a CORVINUS (97,8 százalék) és az OE-KGK (92,6) esetén kiemelkedő. A tudományos fokozatot szerzett oktatók aránya az SZTE-TTIK-n (83,1 százalék) és a DE-IK-n (81,6) a legmagasabb. A DE-IK büszkélkedhet a legtöbb külföldi hallgatóval (27,8 százalék). A kezdő fizetések terén az ME-GÉIK (1 107 964 forint) és az SZTE-TTIK (1 092 860 forint) diplomásai számíthatnak a legmagasabb bruttó bérre. ■

LÁTOGASS EL WEBOLDALUKRA!

uniside.hu

Aktuális ★ Képzések ★ HR-témák
KFI ★ Tudomány ★ Pályázatok

UNI in&out digitális és print kiadványok

EGYETEMEK RANGSORAI AZ OKTATÁSI HIVATAL ADATAI ALAPJÁN

Megvásárolható a hírlapárusoknál vagy
megrendelhető online.

WEBSHOP:
shop.uniside.hu

„AZ IT-BIZTONSÁGBAN NINCSEN MINDENRE KÉSZ RECEPT”

Az IT-biztonság területe azoknak lehet igazán izgalmas, akik szeretnek összefüggésekben gondolkodni és valódi problémákon dolgozni. Ez egy olyan szegmens, ahol nincs két egyforma helyzet, a tanulás sosem ér véget és a döntéseknek valódi súlya van. Decsi Tamás Vilmossal, az OTP Bank IT-biztonsági irányítási vezető tanácsadójával arról beszélgettünk, milyen út vezethet az IT-biztonság világába, mit várnak ma a pályakezdőktől és miért lehet ez a szakma hivatás azoknak, akiket nem a kész válaszok, hanem a jó kérdések érdekelnek.

IT-biztonsági szakemberként számos projektben vesz részt. Kiemelne ezek közül párat, ami különösen érdekes volt?

Az elmúlt években nemcsak a kihívások száma nőtt, hanem az összetettségük és a tétjük is. Ebben benne van az IT-biztonság folyamatosan változó, dinamikus természete, valamint az OTP Csoport fejlődése is: a vállalat mára egy budapesti központú multinacionális szereplővé, Kelet-Közép-Európa egyik meghatározó bankcsoportjává vált. A pénzügyi termékek széles palettája, a tizenegy országban való jelenlét, a több mint 44 ezer munkavállaló és a modern eszközökkel kiszolgált több mint 17,5 millió ügyfél mellett a feladatok súlya is egész más dimenzióba kerül.

Az elmúlt időszakból az Európai Unió digitális működési rezilienciájáról szóló rendeletét, a DORA-t emelném ki. Ennek kapcsán többek között a bank Információbiztonsági szabályzatának megújításáért, illetve a fenyegetésalapú behatolástesztelés, vagyis a TLPT kereteinek kialakításáért is feleltem. Emellett az EU mesterségesintelligencia-rendeletének IT-biztonsági vonatkozásai is izgalmas feladatokat hoztak.

Kik lehetnek sikeresek ezen a területen? Milyen az ideális jelentkező?

Az IT-biztonságban dolgozók háttere meglepően sokféle. Informatikusok mellett közgazdászok, jogászok, sőt bölcsészvégzettségűek is megtalálhatók ezen a pályán. Ami közös bennük, hogy hivatásszerűen akartak ezzel foglalkozni, és ennek

NÉVJEGY

- 43 éves, a Budapest Metropolitan Egyetemen 2006-ban, majd a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen 2011-ben végzett, jelenleg az Eötvös Loránd Tudományegyetem hallgatója.
- Pályája elején klasszikus jogi területen szerzett tapasztalatot. Ezután termékfejlesztési, megfelelőségbiztosítási és szervezettefejlesztési területeken is dolgozott, jelenleg az OTP Banknál vezető tanácsadóként támogatja az információbiztonsági működést.
- Kiemelt szakterületei közé tartozik az információbiztonsági keretrendszer és szabályozás, a fenyegetésalapú behatolási tesztelések, a digitális működési reziliencia, valamint az MI-hez kapcsolódó biztonsági kérdések.

megfelelően képezték tovább magukat az IT-biztonság terén.

Ez a terület nem kínál egyetlen, jól kijelölt karriertutat. Jellemzően technológiai és szabályozási oldalról is el lehet indulni, de a témakört mélyebben megvizsgálva gyorsan kiderül, hogy ez egy jóval ösz-

szetettebb világ. Nemcsak a rendszerek védelméről szól, hanem arról is, hogy érteni kell, milyen támadások érhetik őket, és azok hogyan működnek a mindennapokban. Emellett bizonyos előírásoknak is meg kell felelni, miközben a kockázatokat is kézben kell tartani.

Ezen a pályán az angol nyelv ismerete a szakirodalom miatt alapkövetelmény, és előnyt jelenthet, ha egy hallgató IT-területen gyakorlati tapasztalatot szerzett. Ami pedig minden háttérnél fontosabb, a logikus, összefüggésekben gondolkodó szemlélet.

Amikor pályakezdőt vesznek fel erre a területre, feléjük mik a legfőbb elvárások?

Az alapvető IT-biztonsági ismeretek nélkülözhetetlenek, de önmagukban nem elegendők. Legalább ennyit számít a megbízhatóság, a nyitottság az új ismeretekre és az önismeret. Jó jel, ha valaki megoldásorientált, és mindig törekszik arra, hogy magas színvonalú munkát végezzen. Nálunk szinte azonnal gyakorlati feladatokkal találkozhatnak a pályakezdők, amelyekben folyamatosan támogatjuk őket.

Mi a legnagyobb tévhit, amivel az egyetemisták körében találkozunk az IT-biztonság kapcsán?

Talán az, hogy mindenre létezik egy tankönyvszerű megoldás, ám az IT-biztonság ritkán működik így. Erre a területre rá kell hangolódni: a megfélemlítés nem csak egyféleképpen biztosítható, és nincs minden helyzetre előre megírt, kipróbált recept.

Milyen szerepet kap ma a mesterséges intelligencia az IT-biztonságban és a pályakezdők munkájában?

Az MI hasznos eszköz a mindennapokban, azonban az IT-biztonság feladata az is, hogy az MI-rendszerek IT-biztonsági megfelelőségét biztosítsa. Ez a kettősség valószínűleg velünk marad, a mesterséges intelligencia egyre több területen jelenik meg, de a használata mellett érteni kell azt is, hogyan működik és milyen kockázatokat hordoz a használata.

Véleményem szerint nem jó irány azt várni az MI-től, hogy helyettünk dolgozzon, meg kell tanulni úgy használni, hogy hatékony eszközzé válhasson a munkánkban.

Az MI mind a támadók, mind a védekezők kezébe új eszközöket adott. Ön szerint ez melyiküknek kedvez inkább?

Ezt ma még nehéz lenne egyértelműen kijelenteni. Az MI egyszerre erősíti a támadókat és a védekezőket, de rövid távon inkább a támadóknak kedvez azért, mert olcsóbbá, gyorsabbá és skálázhatóbbá teszi a támadásokat. Közben a védekezés lassabban alkalmazkodik és több erőforrást igényel, ugyanakkor hosszú távon profitálhat belőle, mert az MI képes hatékonyabban felismerni és megelőzni a fenyegetéseket, így kiegyenlítheti az erőviszonyokat.

Mit keresnek ma a fiatalok egy munkahelyben?

Számukra fontos, hogy látható és elérhető célok mentén haladhassanak, és az is, hogy jó példákat lássanak maguk előtt. Egy ilyen közeg kialakítása külön felelősség ott, ahol a letehetségesebb fiatalok közül lehet válogatni. Nem elég felvenni őket, meg is kell teremteni azt a környezetet, amelyben valóban fejlődni tudnak.

Milyen életpályára készülhetnek azok, akik az IT-biztonság terén tanulnak tovább?

Ahogy maga az informatika, úgy az IT-biztonság sem egységes terület. Vannak technológiai, irányítási, kockázatkezelési és megfelelőség-biztosítási irányok. Mindegyik másféle feladatokat és működésmódot hoz magával, de van valami, ami közös bennük: a pontosság és a precizitás mindenhol alapelvárás.

A nehézségek is másként jelennek meg. Vannak területek, ahol a stratégiai gondolkodás kerül előtérbe, máshol az azonnali reakciókészség számít többet. Az incidenskezelés például olyan terület, ahol akár éjszaka is reagálni kell, és ez önmagában is speciális terhelést jelent.

”

Informatikusok mellett közgazdászok, jogászok, sőt bölcsészvégzett-ségűek is megtalálhatók ezen a pályán.

”

■ *Meséljen a saját pályájáról!*

Én más irányból indultam, üzleti, majd jogi területen szereztem diplomát. Kipróbáltam a klasszikus jogi pályát is, később azonban a termékfejlesztés felé fordultam. Innen vezetett tovább az utam az adatvédelemhez, majd az IT-biztonsághoz.

Később közvetlenül a CISO (kiberbiztonsági vezető) alá kerültem, ahol jelenleg is vezető tanácsadóként dolgozom.

A kollégák támogatása és mentorálása mellett ma már szervezeti szintű feladatokért is felelek, például az Információbiztonsági szabályzatért vagy a Digitális működési rezilienciastratégia kialakításáért, nemrég pedig elnyertük a Mastercard Az év kiberbiztonsági programja díját.

A karrierem során folyamatosan képezem és fejlesztem magam, jelenleg az MI van fókuszban nálam, az MI-auditori végzettség megszerzése után mesterségesintelligencia-szakirányon újra egyetemre padba ültem.

Hogy mit hoz a jövő, azt nem tudom, de abban bízom, hogy mindig lesz olyan terület, ahol a csapattal együtt valami hasznosat tudunk létrehozni.

■ *Mit gondol a mai pályakezdekről? Mennyire jellemző a fluktuáció, és hogyan lehet megtartani a tehetségeket?*

A tehetségek megtartásához először meg kell ismerni őket, és nekik is meg kell ismerniük a szervezetet. Nyitottság és őszinteség nélkül nehéz olyan kapcsolatot kialakítani, amelyben a kölcsönös igényekre valóban lehet reagálni.

A tehetséget össze kell kapcsolni a kihívásokkal, és teret kell adni annak is, hogy a fiatalok megmutathassák magukat a munkájukban. Nálunk az üres pozíciók inkább a feladatok bővülése miatt jelennek meg, a fluktuáció a fiatalok körében nem jellemző.

Az IT-biztonságban a bérek jellemzően már junior szinten is magasabbak lehetnek, mint sok más területen. Úgy gondolom, hogy aki tisztában van önmagával és a képességeivel, az nagyjából meg tudja

határozni, hogy mit ér a tudása, és azt is, hová juthat el további fejlődéssel.

■ *Hogyan látja ma az IT-biztonsági fenyegetések alakulását? Milyen trendek rajzolódnak ki?*

Mostanában sokat hallani különféle csalástípusokról, amelyeknek valóban lehet ilyen vetülete is, de az IT-biztonságot célzottan érintő fenyegetések ettől elkülönülten kezelendők. Konkrét belső információkat természetesen nem oszthatok meg, de általánosságban jól látszik, hogy a negatív események mögött mindig van valamilyen cél. A támadók adatot akarnak megszerezni, módosítani, elérhetetlenné tenni vagy egyszerűen csak be akarnak jutni egy rendszerbe.

Közben a védelmi technológiák fejlődnek, de velük együtt fejlődnek a támadói eszközök és módszerek is. Ez a dinamika az IT-biztonság egyik alapvető sajátossága. Nem arról van szó, hogy az egyik oldal megáll, miközben a másik erősödik, mindkét fél folyamatosan alkalmazkodik.

■ *Mit üzen a területük iránt érdeklődő hallgatóknak?*

Azt, hogy ez a pálya hivatástudatot is kíván. Nem egyetlen diploma vagy végzettség tesz alkalmassá erre a pályára, hanem az a gondolkodásmód, amit közben el lehet sajátítani. Az IT-biztonságban – különösen magasabb szinten, stratégiai döntéseknél vagy keretrendszer kialakításánál – kritikus gondolkodásra, problémamegoldó készségre és együttműködésre is szükség van.

A gyakorlatban nem elég kimondani, hogy valami nem jó. Az igazi érték ott kezdődik, amikor valaki azt is hozzáteszi, hogy miért nem jó, valóban az-e a probléma, aminek elsőre látszik, és hogyan lehet azt jól megoldani. Ezt a szemléletet várjuk.

Az interjúztatások során nekem az mindig intő jel, ha valaki azt mondja, hogy már mindent tud a témáról. Ez ugyanis nem ilyen pálya. Itt folyamatosan tanulni, fejlődni kell, és talán épp ettől marad igazán izgalmas. ■

”

Jó jel, ha valaki megoldásorientált, és mindig törekszik arra, hogy magas színvonalú munkát végezzen.

”

ÁLLÍTSD A JÖVŐD

BME

VILAMOSMÉRNÖKI
ÉS INFORMATIKAI
KAR

KOZMIKUS PÁLYÁRA!

BME VILAMOSMÉRNÖKI
ÉS INFORMATIKAI KAR

TELJESÍTSD A KÜLDETÉSED, ÉS LEGYÉL AKÁR
AZ ŰRKUTATÁS MESTERE

A BME VIK UNIVERZUM VÁLASZTHATÓ KÜLDETÉSEI

> ALAPKÉPZÉS <

Villamosmérnöki szak
Mérnökinformatikus szak
Gazdaságinformatikus szak (ÚJ)
Üzemmérnök-informatikus szak

> MESTERKÉPZÉS <

Villamosmérnöki szak
Mérnökinformatikus szak
Egészségügyi mérnök szak
Gazdaságinformatikus szak
Űrmérnöki szak
Mesterséges intelligencia
(előkészületben)

TOVÁBBI
RÉSZLETEK:
FELVI.VIK.BME.HU

„NAPJAINKBAN AZ INFORMATIKAI KÉSZSÉGEK ÖSSZETETT RENDSZERE SZÁMÍT IGAZÁN ÉRTÉKESNEK”

„A jövő informatikusának nem csupán a fejlesztés és az elemzés képessége lesz fontos, tudnia kell együttműködni más szakterületek képviselőivel, meg kell értenie a felhasználói és üzleti igényeket, emellett felelősen kell alkalmaznia a technológiát” – mondta el Hajdu András, a Debreceni Egyetem Informatikai Karának dékánja.

Hajdu András

Miket tart a DE Informatikai Kar legfontosabb jellemzőinek? Hol, hogyan használhatóak az itt tanult ismeretek?

A nálunk megszerzett tudás és diploma ma már szinte minden gazdasági és társadalmi területen használható. Az informatika ugyanis nem csupán önálló szakterület, hanem alapvetően interdiszciplináris tudó-

mányág: jelen van az egészségügyben, a közlekedésben, az üzleti életben, az iparban, a közigazgatásban, a környezetvédelemben és a kutatás-fejlesztésben. Az itt végzett szakemberek ezért nemcsak technológiai problémák megoldására képesek, hanem a komplex rendszerek működését is átlátják és aktív szerepet vállalhatnak a jövő alakításában.

A mai világban különösen felértékelődik az informatikai tudás, hiszen a mesterséges intelligencia, a gépi tanulás, az adattudomány, a robotika és a kibervédelem alapjaiban formálja át a munkaerőpiacot és a társadalom működését. Erre az átalakulásra a kar tudatosan készül: miközben megőrzi az absztrakt és logikus gondolkodás elsajátításának erős módszertani alapjait, egyre nagyobb hangsúlyt helyez a multidiszciplináris szemléletre mind a meglévő szakok fejlesztésével, mind új, dedikált képzések indításával. A kar célja, hogy hallgatói ne pusztán eszközhasználók legyenek, hanem olyan szakemberek, akik képesek új technológiákértő alkalmazására, fejlesztésre és más szakterületekkel való összekapcsolására.

A mesterséges intelligencia használata milyen mértékben és formában van jelen a karon?

Az MI lényegében alapszolgáltatásként jelenik meg az oktatásban, a kutatás-fejlesztésben, az innovációban és az üzleti együttműködésekben. A karon kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a tananyagok naprakészek legyenek, tükrözzék a legfrissebb technológiai irányokat, különösen a mesterséges intelligencia, az adattudomány, a nagy nyelvi modellek és a kapcsolódó alkalmazási területek vonatkozásában. Az MI térnyerése miatt az is fontos, hogy a hallgatók és az oktatók helyben hozzáférjenek a legkorszerűbb infrastruktúrához és szolgáltatásokhoz. Ennek érdekében az Informatikai Kar jelentős erőfeszítéseket tesz a modern hardveres és szoftveres környezet biztosításá-

ra, hogy a képzésben és kutatásban részt vevők korszerű eszközökkel dolgozhassanak.

A kar az elmúlt években tudatosan bővítette az MI-hez kapcsolódó képzési kínálatát, ennek részeként indult el 2023-ban az adattudomány mesterképzési szak, amely multidiszciplináris szemléletben közelíti meg az MI világot, valamint új lehetőségeként megjelenik a mesterséges intelligencia mesterképzés, amely az informatika és az MI kapcsolatának egy mélyebb, specializáltabb megismerését teszi lehetővé. Emellett rövidebb, célzott képzések is támogatják az MI-hez kapcsolódó kompetenciák fejlesztését.

A szabályozás területén a kar aktív szerepet vállal az egyetemi szintű MI-használati keretek kialakításában és folyamatos frissítésében. Fontos hangsúlyozni, hogy határozottan támogatjuk az MI-rendszerek tudatos és korszerű használatát, hiszen ezek a technológiák ma már a szakmai mindennapok természetes részét jelentik. Ezzel párhuzamosan folyamatosan felhívjuk a diákok figyelmét az etikus, felelős és átlátható használat jelentőségére, és ennek szempontjait az oktatásban is tudatosan közvetítjük. Alapelvünk, hogy az önálló hallgatói munka bemutatása változatlanul elvárás, ugyanakkor a formai és módszertani követelmények az MI-eszközök megjelenésével átalakulnak: minden esetben világosan be kell mutatni, hogy a tanuló milyen mesterségesintelligencia-eszközt, milyen célra és milyen módon használt a feladat elkészítése során. Ez egyszerre szolgálja a szakmai tisztaságot, az átláthatóságot és

”

A mesterséges intelligencia, a gépi tanulás, az adattudomány, a robotika és a kibervédelem alapjaiban formálják át a munkaerőpiacot és a társadalmi működést.

”

NÉVJEGY

- 1973-ban született Karcagon.
- Nős, egy fiú és két lány édesapja.
- 2003-ban szerzett summa cum laude PhD-fokozatot a Debreceni Egyetemen matematika és számítógéptudomány területén, öt évvel később ugyanitt habilitált.
- Kutatási területe a mesterséges intelligencia, a digitális képfeldolgozás, a big data és a bioinformatika.
- Számos hazai és nemzetközi kutatás résztvevője, publikációi vannak magyar és angol nyelven, díjak és kitüntetések birtokosa.
- 2017 óta az MTA doktora.

azt hogy az MI ne az önálló teljesítmény helyettesítője, hanem annak tudatosan alkalmazott támogató eszköze legyen. Célunk, hogy a szabályozás összhangban legyen a hazai és az európai uniós előírásokkal, valamint megfelelő válaszokat adjon azokra a kihívásokra, amelyeket a generatív MI és a nagy nyelvi modellek megjelenése jelent a felsőoktatás számára. A Debreceni Egyetem ezen a területen is a gyorsan reagáló intézmények közé tartozik.

A munkaerőpiaci elvárásokat hogyan építik be a képzéseikbe?

A Debreceni Egyetem Informatikai Karának képzéseit tudatosan a munkaerőpiaci igényekhez igazítjuk. Ennek egyik legfontosabb alapja a kar kiterjedt vállalati kapcsolatrendszere: szoros együttműködésben dolgozunk helyi, országos és nemzetközi cégekkel, amelyek tevékenységében meghatározó szerepet játszik az infokommunikáció, az adatkezelés, a mesterséges intelligencia vagy a kibervédelem. Ezek a partnerek nemcsak szakmai gyakorlatot kínálnak a hallgatóinknak, hanem közvetlenül részt vesznek az oktatásban is: céges szakemberek tartanak órákat, előadásokat, valamint projektfeladatokat, így a diákok első kézből találkozhatnak a legaktualisabb technológiákkal és piaci elvárásokkal. A piacképes tudás kialakítását erősítik a karon működő kihelyezett tanszékek is, amelyeket a Deutsche Telekom IT Solutions, az EPAM és az Emerson NI támogat. Ezek a kapcsolatok lehetővé teszik, hogy a hallgatók a tanulmányaik során valódi iparági környezethez kap-

csolódó tudást és tapasztalatot szerezzenek.

A diákok a legalább hathetes szakmai gyakorlatuk során olyan vállalatoknál dolgozhatnak, ahol később akár munkalehetőség is nyílhat számukra. Emellett a munkaerőpiaci igények érvényesítését segíti az évente kétszer megrendezett Informatikai Szakmai Nap, amelyen debreceni, vidéki és fővárosi cégek mutatják be a technológiai újdonságaikat, a projektjeiket, valamint a gyakorlati életben használt módszereiket, eszközeiket.

Fontos elem az ipari tanúsítványok és vizsgák megszerzésének lehetősége is a karon. Ezek nemcsak az erős szakmai tartalmat egészítik ki, hanem olyan, a munkaerőpiacon különösen értékes kompetenciákat is fejlesztenek, mint a gyakorlati problémamegoldás, az önálló felkészülés, a célorientált munkavégzés és a nemzetközi sztenderdek ismerete. Az ilyen minősítések markánsan tükrözik a piaci elvárásokat, ezért különösen értékesek a hallgatók számára. A kar ezek mellett rövid ciklusú részismereti és szakirányú továbbképzéseket is indít, különösen a mesterséges intelligencia, a kibervédelem, valamint az MI más szakterületeken való alkalmazása témájában. Ezek a programok nemcsak a tanulók, hanem a már dolgozó szakemberek és munkahelyi közösségek MI-átállását is támogatják.

Az utóbbi időszakban több, a kar üzleti és innovációs tevékenységeihez közvetlenül kapcsolódó cég is létrejött az olyan területeken, mint az egészséginformatika, a kibervé-

”

Alapelvünk, hogy az önálló hallgatói munka bemutatása változatlanul elvárás, ugyanakkor a formai és módszertani követelmények az MI-eszközök megjelenésével átalakulnak.

”

delem vagy az MI-alapú rendszerek fejlesztése. Ezekben a kezdeményezésekben az oktatói és hallgatói részvételt közvetlenül támogatja az IK FIRCC szervezeti egysége, amelynek keretében projektjellegű szakdolgozatok, szakmai gyakorlatok, valamint oktatási és K+F-tevékenységekhez kapcsolódó feladatok is teljesíthetők. Ez a modell különösen jól szolgálja azt, hogy a diákok már a képzésük során valós fejlesztési és innovációs környezetben szerezhessenek tapasztalatot.

Mennyire fontos ma a nemzetközi tapasztalat az informatikai pályán? Milyen lehetőségeket kínál erre az egyetem?

Ezen a területen a nemzetközi tapasztalat ma már kiemelt jelentőségű. A technológiai fejlődés a globális térben zajlik, a korszerű megoldások, fejlesztési módszerek, kutatási eredmények és iparági trendek nemzetközi együttműködésekben formálódnak. Éppen ezért a Debreceni Egyetem Informatikai Kara különösen fontosnak tartja, hogy diákjai és tanárai ne csupán hazai, hanem nemzetközi közegben is tapasztalatot szerezhessenek. Ezt a célt szolgálja többek között a Pannónia Program, amely támogatja a hallgatói és oktatói mobilitást, emellett lehetőséget biztosít külföldi részképzésre, szakmai tapasztalatszerzésre, kapcsolatépítésre. A kar emellett kiterjedt nemzetközi kutatás-fejlesztési együttműködésekkel büszkélkedhet: a mesterséges intelligenciához kapcsolódó pályázatokban és projektekben az európai partnereken túl elismert távol-keleti, valamint ameri-

kai egyetemekkel, kutatóhelyekkel is együtt dolgozunk.

A nemzetközi jelenlét nemcsak az oktatásban és a kutatásban, hanem szolgáltatási és innovációs tevékenységeinkben is megjelenik. Hallgatóink és oktatóink olyan környezetben dolgozhatnak, ahol a nemzetközi kapcsolatok természetes részét képezik a szakmai fejlődésnek. Ezt erősíti az is, hogy a kar nemzetközi nyári iskolákat szervez, valamint IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers) konferenciasorozatok szervezésében is szerepet vállal, így a résztvevők közvetlenül bekapcsolódhatnak a nemzetközi tudományos és szakmai közösség munkájába. Az egyetem emellett világszinten meghatározó technológiai vállalatokkal is együttműködik, többek között a Microsofttal, az Nvidiával és a Ciscóval, ami a legmodernebb technológiákhoz való hozzáférést és nemzetközileg elismert ipari tanúsítványok megszerzésének lehetőségét is biztosítja. Ezek a tapasztalatok és minősítések hatalmas előnyt jelentenek mind a hazai, mind a nemzetközi munkaerőpiacon.

Mely készségek a legfontosabbak az informatikai területen?

Napjainkban az informatikai készségek összetett rendszere számít igazán értékesnek. Továbbra is alapvető a programozási tudás, az algoritmikus gondolkodás és az analitikus problémamegoldás, ugyanakkor a hagyományos informatikai tudás szerkezete átalakulóban van. A lexikális tudás önmagában egyre kevésbé jelent versenyelőnyt, ezzel párhuzamosan felértékelődik a rendszerszintű gondolkodás, az ösz-

”

A technológiai fejlődés globális térben zajlik, a korszerű megoldások, fejlesztési módszerek, kutatási eredmények és iparági trendek nemzetközi együttműködésekben formálódnak.

”

”

Az oktatók nemcsak az elméleti és gyakorlati tudás átadására törekednek, hanem aktívan segítik a hallgatók szakmai fejlődését, egyéni előrehaladását és pályaeorientációját.

”

szefüggések felismerése és az a képesség, hogy valaki különböző technológiákat, szakterületeket tudjon egységben kezelni. Kiemelten fontossá vált az adattudomány, a mesterséges intelligencia és a nagy nyelvi modellek gyakorlati ismerete, valamint a kiberbiztonsági szemlélet, hiszen a digitális rendszerek biztonsága minden ágazatban meghatározó. Ugyanakkor a technológiai fejlődés gyorsasága miatt ma már nem csupán egy-egy konkrét eszköz vagy programnyelv ismerete számít, sokkal inkább az alkalmazkodás és az új rendszerek gyors elsajátításának képessége.

A technikai kompetenciák mellett egyre nagyobb jelentősége van azoknak a készségeknek is, amelyek az MI térnyerése nyomán átalakuló munkakörnyezetben különösen felértékelődnek: ilyen a projektszemlélet, a kommunikáció, a csapatmunka, az önálló tanulási képesség, a kritikus gondolkodás és az aktív, kezdeményező hozzáállás. A jövő informatikusának nem csupán a fejlesztés és az elemzés képessége lesz a fontos, tudnia kell együttműködni más szakterületek képviselőivel, meg kell értenie a felhasználói és üzleti igényeket, emellett felelősen kell alkalmaznia a technológiát. A Debreceni Egyetem Informatikai Karán ezért olyan kompetenciaegyüttest igyekszünk fejleszteni, amely egyszerre biztosít erős szakmai alapokat és korszerű, jövőálló készségeket a diákok számára.

Hogyan jellemezné az egyetemi közösségi életet és a hallgatók kapcsolatát az oktatókkal?

Nálunk az oktató–hallgató kapcsolatot alapvetően a támogató, együttműködésre épülő szemlélet jellemzi. A tanárok nem csak az elméleti és gyakorlati tudás átadására törekednek, aktívan segítik a tanulók szakmai fejlődését, egyéni előrehaladását és pályaeorientációját is. A kisebb csoportos foglalkozások, a projektalapú feladatok és a közvetlenebb szakmai együttműködések lehetőséget teremtenek a személyesebb kapcsolatok kialakítására.

A hallgatói közösségi élet egyik fontos pillére a kari mentorprogram, amelynek keretében az első évesek szakonként, azon belül tankörönként kapnak egy-egy felsőbb éves mentort az első két szemeszter során, akik segítik őket a tanévkezdéssel, az ösztöndíjakkal, a pályázati lehetőségekkel, a kurzusfelvétellel, valamint a tanulmányi és vizsgaszabállyal kapcsolatos kérdésekben. Havi rendszerességgel személyes vagy online alkalmakon találkoznak, ahol kérdezhetnek, tapasztalatot cserélhetnek és egy támogató közösség részévé válhatnak.

A kar kiváló kapcsolatot ápol a hallgatói önkormányzattal, és számos rendezvény, szakmai, illetve közösségi program megvalósítását támogatja. Ez a közeg hozzájárul ahhoz, hogy a diákok bátran kérdezzenek, együttműködjenek, kapcsolatokat építsenek és aktívan alakítsák a saját tanulási folyamatukat. A közösségi élmény és a szakmai támogatás együtt teremti meg azt a közeget, amelyben a hallgatók nemcsak tudást szereznek, hanem egy hosszú távon is működő szakmai közösség részévé válhatnak. ■

**JOGI
KÉPZÉSI TERÜLET**

JOGI KÉPZÉSI TERÜLET

A JOGI KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAI

A jogi képzés a jogrendszer működé-
sének, a jogi szabályozás elméle-
ti kereteinek és az igazságszolgáltatás
alapjainak mélyreható elsajátítását
kínálja. Ez a terület magában foglalja
a jogtudományi, az igazságügyi igaz-
gatási, valamint a személyügyi, mun-
kaügyi és szociális igazgatási sza-

kokat. A képzések elsődleges célja
olyan szakemberek felkészítése, akik
magabiztosan mozognak a jogalkal-
mazás, a jogalkotás, a jogi tanácsadás
és az érdekképviselet területén. A
végzettség előtt széles karrierút áll: bí-
róságokon, ügyészségeken, ügyvédi
irodákban, a közigazgatásban, vállala-
lati jogászként vagy nemzetközi szer-
vezetekenél is elhelyezkedhetnek.

JOGI KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAINAK SZAKOS RANGSORAI

			Felvett hallgatók kiválósága			Tudományos fokozattal rendelkezők aránya	Nemzetközi kutatói produktivitás (oktatási-kutatási teljesítmény)	Külföldi hallgatók aránya (nemzetközi közeg)	Tájékoztató indikátorok		
Ranghely	Intézmény neve	Összpontszám	Felvett hallgatók pontátlaga	Legalább egy tárgyból jeles értékelésű emelt szintű érettségivel bejutottak aránya	Tanulmányi vagy sport-versenyen eredményt igazolók aránya				Felvettek száma	Végzettek bruttó átlagjövedelme a 2023-as DPR-adatok alapján	Átlagos felvételi ponthatár
JOGÁSZ											
1.	ELTE-ÁJK	88,0	450,8	97,6%	11,6%	60,6%	0,1	1,5%	533	n. a.	442
2.	PPKE-JÁK	87,9	454,4	99,2%	10,1%	48,0%	0,1	1,1%	368	n. a.	440
3.	KRE-ÁJK	87,6	441,0	95,4%	6,1%	52,2%	0,0	1,4%	196	n. a.	424
4.	SZE-DFK	87,5	427,7	93,3%	14,2%	42,8%	0,0	0,9%	120	n. a.	398
5.	ME-ÁJK	87,4	413,5	83,8%	14,0%	83,9%	0,1	0,4%	136	n. a.	345
6.	DE-ÁJK	87,4	407,5	88,5%	7,0%	87,7%	0,1	1,5%	244	n. a.	343
7.	PTE-ÁJK	87,2	398,9	91,0%	10,0%	70,0%	0,1	3,6%	210	n. a.	341
8.	SZTE-ÁJK	87,1	403,5	85,9%	11,0%	45,8%	0,1	3,5%	283	n. a.	351
IGAZSÁGÜGYI IGAZGATÁSI											
1.	PPKE-JÁK	80,4	400,2	84,4%	3,1%	48,0%	0,1	1,0%	64	521 541 Ft	365
2.	ME-ÁJK	80,1	370,2	37,5%	9,4%	83,9%	0,1	0,9%	32	644 587 Ft	318
3.	DE-ÁJK	80,0	352,1	51,8%	4,4%	87,7%	0,1	1,4%	114	547 194 Ft	264
4.	SZE-DFK	78,9	330,1	52,3%	10,8%	42,8%	0,0	0,9%	65	487 262 Ft	271
SZEMÉLYÜGYI, MUNKAÜGYI ÉS SZOCIÁLIS IGAZGATÁSI											
1.	SZTE-ÁJK	89,8	371,1	74,5%	2,1%	45,8%	0,1	2,0%	47	662 202 Ft	324
2.	SZE-DFK	89,2	345,3	55,9%	8,8%	42,8%	0,0	1,3%	34	544 348 Ft	278

Az alábbi karon, illetve intézményben meghirdetett szakokra 10 főnél kevesebb nappali munkarendű hallgatót vettek fel, így ezt a rangsorolásnál nem vettük figyelembe: ME-ÁJK – személyügyi, munkaügyi és szociális igazgatási.

Tavaly jogi osztatlan és alapszakokra országsszerte több mint 4000 jelentkező nyert felvételt. A képzési terület presztízse továbbra is kiemelkedő, amit a jelentkezőkkel szemben támasztott magas felvételi követelmények is hűen tükröznek.

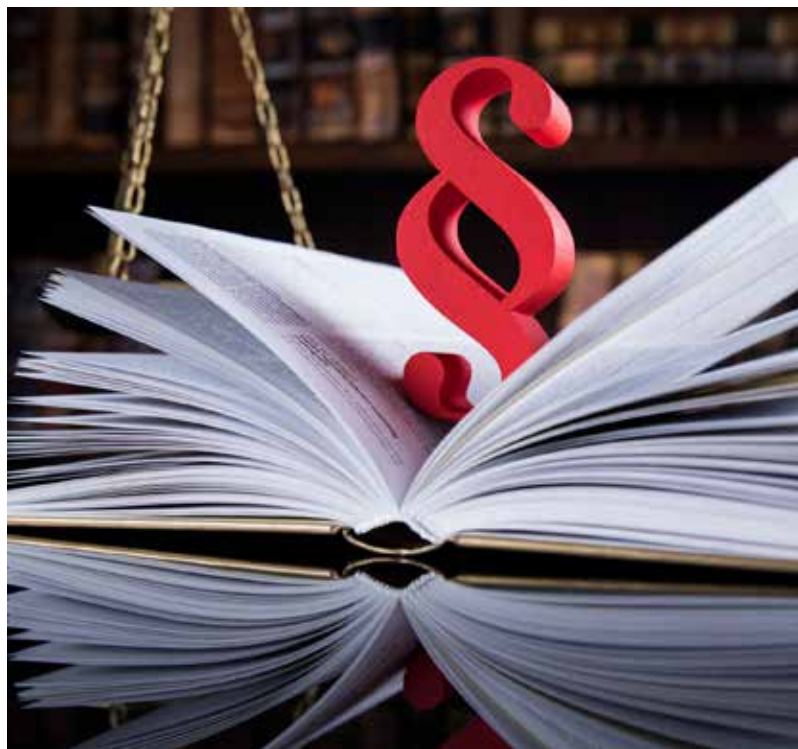
A képzési terület legnépszerűbb szakja az osztatlan jogászképzés, és jelentős az érdeklődés az igazságügyi igazgatás, valamint a személyügyi, munkaügyi és szociális igazgatás alapszakok iránt is.

JOGÁSZ

A szakos rangsort a budapesti karo uralják: az ELTE-ÁJK (88 pont), a PPKE-JÁK (87,9) és a KRE-ÁJK (87,6) áll az első három helyen, ezeket a győri SZE-DFK (87,5) követi. A bekerülési átlagpontoszám a PPKE-JÁK (454,4 pont) és az ELTE-ÁJK (450,8) esetén volt a legmagasabb. A jeles emelt szintű érettségi szinte alapfeltétel ahhoz, hogy a jogászképzésre bekerülhessen a felvételiző, a PPKE-JÁK-n az ilyen eredménnyel felvettek aránya 99,2 százalék volt. A győri (SZE-DFK) képzésen kiemelkedő a versenyeredményekkel érkezők aránya is. A tudományos fokozatot szerzett oktatók aránya a DE-ÁJK-n volt a legmagasabb (87,7%), de az ME-ÁJK-n is meghaladja a 83 százalékot.

IGAZSÁGÜGYI IGAZGATÁSI

Ennél a szakrangsornál a PPKE-JÁK (80,4 pont) az első, az ME-ÁJK (80,1) a második, a harmadik helyen a DE-ÁJK (80) áll. A PPKE-JÁK átlagpontoszáma (400,2) és a jeles emelt szintű érettséggel bejutók aránya (84,4 százalék) is messze a legmagasabb a mezőnyben. A minősített okta-

tók arányában a debreceni DE-ÁJK (87,7 százalék) és a miskolci ME-ÁJK (83,9) mutatja a két legjobb mutatót. A bruttó átlagos kezdő bér az ME-ÁJK végzettjei esetében a legmagasabb ezen a szakon, eléri a 644 587 forintot.

SZEMÉLYÜGYI, MUNKAÜGYI ÉS SZOCIÁLIS IGAZGATÁS

Ebben a kategóriában a rangsor élén az SZTE-ÁJK áll (89,8 pont), második az SZE-DFK (89,2). Az SZTE-ÁJK magasabb bekerülési átlagpontoszámmal (371,1 pont) és magasabb jeles emelt szintű érettségi aránnyal (74,5 százalék) büszkélkedhet. A várható bruttó kezdő jövedelem szintén az SZTE-ÁJK végzettjei körében a legmagasabb, átlagosan 662 202 forint. ■

”

A képzések elsődleges célja olyan szakemberek felkészítése, akik magabiztosan mozognak a jogalkalmazás, a jogalkotás, a jogi tanácsadás és az érdekképviselet területén.

”

„A JÓ ÜGYVÉD ISMÉRVE AZ ALAPOS GONDOLKODÁS, A VÁLLALKOZÓ SZELLEM ÉS AZ EMBERISMERET”

Egy jól működő ügyvédi iroda nemcsak szakmai tudásra, hanem erős belső kultúrára is épül. Olyan közösségre, ahol a kollégák ismerik és megértik egymást, megbíznak egymásban, hosszú távon is képesek együtt dolgozni és fejlődni a közösen kitűzött célok eléréseért – fogalmazott Rippel-Szabó Péter, a LeitnerLaw vezető ügyvédje, akivel a fiatal jogászokról, a mesterséges intelligencia szerepéről és a szakmai elhivatottságról is beszélgettünk.

”

Igazán eredményesek és elégedettek csak abban lehetünk, amit szívesen csinálunk és ha ezt belül, a szívünkben is érezzük.

”

Rippel-Szabó Péter

Mi teszi különlegessé az irodát, ahol dolgozol?

A bő két éve alapított, gazdasági jogra szakosodott irodánkban számunkra fontos, hogy nem pusztán egy

ügyvédi irodát, hanem egy belülről kifelé épülő közösséget hozunk létre: legyen egyértelmű vízióink, stratégiánk, ennek alapján céljaink, és ezeket a gyakorlatba is ültessük át.

Ennek keretei között egy olyan kulturális fundációt teremtettünk, ahol valóban összhangban és eredményesen tudunk együtt dolgozni. Ezt a belső stabilitást egy olyan kompetitív és komplex szakmában, mint az ügyvédi tevékenység, különösen fontosnak tartom.

Szakmai szempontból egyrészt vannak kiemelt területeink. Ilyen a private clients üzletág, a munka világa, valamint a sport – ez utóbbi számomra személyesen is fontos terület. Másrészt kereskedelmi, társasági és tranzakciós, ingatlan-, finanszírozási, restrukturálási és versenyjogi ügyekkel is foglalkozunk. Különösen szeretünk krízis- és jogvitás helyzetekben tanácsot nyújtani, ahol a jogi tudás mellett komoly ítélőképességre is szükség van az ügy eredményes megoldásához.

Az irodánk jelenlegi, 14 fős létszáma ideális abból a szempontból, hogy személyesen is jól ismerjük egymást. Munkánk során együtt dolgozunk a LeitnerLaw kelet-közép-európai, valamint a LeitnerLeitner első-sorban adó-, pénzügyi tanácsadói, könyvvizsgálói és bérszámfejtési szolgáltatásokat nyújtó budapesti és kelet-közép-európai irodáival.

Mennyit változott az ügyvédi szakma az elmúlt másfél évtizedben?

Az ügyvédi hivatás alapvető attribútumai szerintem nem változtak. Az, hogy milyen értékek és elvek mentén érdemes ügyvédként tevékenykedni, ugyanaz maradt.

Ami változott, az a környezet. Egyrészt jóval szerteágzóbbá vált a jogi szabályozás magyar és nemzetközi szinten egyaránt, másrészt a gazda-

sági folyamatok még inkább összetettebbé és globálisabbá váltak. Ezért egy ügyvédnek még több időt kell fordítania a jogszabályi és a minket körülvevő gazdasági környezet változásainak követésével és megértésével. Ezek a körülmények még inkább a specializáció irányába is terelik a szakmát.

Nagy változás a mesterséges intelligencia térnyerése, és az, ahogy alakítja az ügyvédi tevékenységet. Alapvetően a mesterséges intelligenciát hasznos eszköznek tartom, hiszen a tapasztalt ügyvédek munkáját támogathatja, viszont veszélyt is látok benne. A fiatalabbaknál, akik a mesterséges intelligenciát a szakmai tapasztalat relatív hiányával nem feltétlenül jól tudják használni, az alapvető jogászai készségeik elsajátítását is nehezítheti. A technológia segít és fontos, de nem helyettesíti a jogi gondolkodást, az ítélőképességet és a humán interakciót.

Mit vártok el egy pályakezdő jogásztól vagy ügyvédjelölttől?

Van néhány alapvető attribútum, amelynek a megléte szerintem megkerülhetetlen. Az egyik a logikus és dogmatikus jogi gondolkodás, a másik a precizitás – ez a „belépőszint” ahhoz, hogy valaki jó ügyvéddé válhasson. Emellett nagyon fontos a kíváncsiság, a tanulási vágy, az alkalmazkodóképesség és a strukturált életvitel. Az ügyvédi egy hosszú pályafutás, sok munkát, folyamatos fejlődést és világos önismeretet igényel.

Fontos az angolnyelv-tudás is, hiszen ez a nemzetközi környezetben alapelvárás. Nálunk az osztrák háttér

NÉVJEGY

- 42 éves, nő, egy kislány édesapja
- 2008-ban szerzett jogi diplomát a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán.
- 2006 és 2007 között a Trieri, 2008 és 2009 között az Erlangen-nürnbergi egyetemen tanult.
- 2009 óta dolgozik nemzetközi ügyvédi környezetben, 2013 óta ügyvéd.
- 2024 óta a LeitnerLaw Szabó és Társai Ügyvédi Iroda vezető ügyvédje.

”

Egy jó ügyvédnek nemcsak a jogot kell értenie, hanem az embereket – ideértve például az ügyfelet, a kollégákat, az ellenérdekű felet és képviselőit vagy az eljáró bírót – és a motivációjukat is.

”

miatt a német nyelv ismerete külön előny. A külföldi tanulmányokat szintén értékes tapasztalatnak tartom, bár nem gondolom, hogy ez feltétlenül elvárás lenne. Sok kiváló jogászt ismerek, aki nem tanult külföldön, mégis kiemelkedő szakemberré vált.

■ *Te miért választottad ezt a pályát?*

Egyszerűen indult: középiskolában a történelem és a magyar állt hozzám közel, és felvettek a jogi egyetemre. Jogász nem volt a családban, tehát nem egy kész minta alapján indultam el. Az viszont már az első egyetemi évben világossá vált számomra, hogy a jogászai pályák közül az ügyvédség vonz a leginkább.

Érdekes módon nem úgy éltem meg ezt, mint egy végletekig tudatos döntést, inkább fokozatos felismerés volt. Ma viszont már nem is tudnám magam más szakmában elképzelni. Számomra ez lett az a pálya, ahol a helyemen vagyok. És szerintem ez nagyon fontos: igazán eredményesek és elégedettek csak abban lehetünk, amit szívesen csinálunk, és ha ezt belül, a szívünkben is érezzük.

■ *Kinek való igazán a jogi pálya?*

Biztosan nem elég hozzá az, hogy valaki jó volt történelemből és magyarból. Ennél jóval többről van szó, kell hozzá önismeret, ítélőképesség, jogérzék, strukturáltság, magas szintű nyelvtudás, és szerintem kifejezetten fontos a vállalkozói szemlélet is. Az ügyvéd nemcsak jogi szolgáltatást nyújt, hanem vállalkozást épít, döntéseket hoz és támogat, mindezek során pedig emberekkel és szintén vállalkozó ügyfelekkel foglalkozik – mindez felelősséggel jár.

Éppen ezért az empátiát is kulcsfontosságúnak tartom. Egy jó ügyvédnek nemcsak a jogot kell értenie, hanem az embereket – ideértve az ügyfelet, a kollégákat, az ellenérdekű felet és képviselőit vagy az eljáró bírót – és a motivációjukat is.

Ráadásul az ügyvédi egy hosszú távú pálya: kezdésként öt év egyetem, három év gyakorlat, majd a szakvizsga. Elhivatottság nélkül ezt nehéz jól csinálni. Ugyanakkor ahhoz, hogy jó ügyvédek lehessünk – a fizikai és mentális fittség mellett – kifejezetten fontosak a feltöltődést biztosító tevékenységek, mint a családdal és a barátokkal, utazással vagy olvasással töltött idő.

■ *Gyakran beszélsz fiatalokkal és pályakezdőkkel. Mit látsz rajtuk?*

A fiatalokkal való kapcsolattartás és a támogatásuk számomra kiemelten fontos. Az őket foglalkoztató kérdések megválaszolásában megpróbálok segíteni – ráadásul közben én is tanulok, és jobban értem a fiatalok gondolkodásmódját és a világ fejlődését. Sok megkeresést kapok szakdolgozat, pályaválasztás vagy szakmai iránymutatás kapcsán, és igyekszem ezekre mindig időt szánni. Hiszek abban, hogy az emberiség csak így jut előrébb, ráadásul ha adhatok valamit másoknak, azt az élet visszaadja nekem is.

Az irodán belül is fontosnak tartom ezt a szemléletet. Rendszeresen vannak olyan beszélgetések, ahol a fiatal kollégákkal ügyfélkezelésről, kommunikációról, konferenciákról, számlázásról vagy egyszerűen az ügyvédi tevékenységről beszélgetünk.

Azt mondd, hogy aki jó jogász, az már az egyetemen is látszik. Ez azt jelenti, hogy ezen már nem lehet változtatni?

Nem, inkább azt, hogy vannak kollégák, akiknél nagyon hamar megmutatkozik a jogi gondolkodás kitűnő minősége, de ebből nem következik az, hogy más ne fejlődhetne nagyon sokat. Azt gondolom, hogy minden képesség fejleszthető, ha valaki akar dolgozni magán, jó közegben van és jó emberektől tanul.

A fontos az, hogy valaki jó helyen van-e. A jogász szakma is nagyon sokféle pályát kínál: ügyvédség, közigazgatás, bíróság, ügyészség, in-house jogi munka. Szerintem az a legfontosabb, hogy valaki megtalálja azt a típusú jogi munkát, amit szeret, és amiben hosszú távon is tud fejlődni.

Mit gondolsz a mai fiatalokról a munka világában?

A generációk között szerintem valóban vannak különbségek, hiszen mindegyik más szociális közegben nő fel, a fiatalokat más impulzusok érik, más tempóban és mértékben kapják az információt. De az alapvető emberi igények szerintem nem változtak. A fiatalok ma is szakmai és érzelmi biztonságra, fejlődési lehetőségekre, világos elvárásokra és megbecsülésre vágyanak.

Nem hiszek abban, hogy egy munkahelyet felszínes elemekkel lehet vonzóvá tenni, nem a csocsóasztal vagy a látványelemek döntik el, hogy valahol jó-e dolgozni. Az számít, hogy valóban figyelnek-e az emberre, szának-e rá időt, kap-e valódi visszajelzést és érzi-e, hogy fontos része a közösségnek. Amennyiben ezekre egy

közösség figyel, úgy ez az a befektetés, ami igazán megtérül.

Mennyire fogja átírni a digitalizáció és a mesterséges intelligencia?

Biztos vagyok benne, hogy erősen átalakítja. Azt viszont ma még szerintem senki nem látja teljes bizonyossággal, hogy milyen lesz a jogászképzés vagy a gyakorló jogász munka tíz év múlva. Az látszik, hogy a fiatalok sokkal tájékozottabbak, több impulzus éri őket és több lehetőségük van, mint korábban. Bízom abban, hogy a személyes figyelem, az emberi interakció és a valódi párbeszéd továbbra is megmarad, ezeket pedig nem lehet technológiával helyettesíteni – a jogi tanácsadás ugyanis végső soron rólunk, emberekről szól.

Ha ma jelentkezne hozzátok egy friss diplomás, mit mondanál neki?

Azt, hogy hosszú távon gondolkodjon. Az ügyvédi pálya maraton, nem sprint. Rövid távú rohammal nem lehet eredményt elérni, csak következetes munkával, fegyelemmel és kitartással.

Mi az egyik legfontosabb tanács, amit a fiatal jogászoknak adnál?

A fentiekén kívül talán az, hogy mindig gondolkodjanak, legyenek alaposak és ne akarjanak mindent azonnal megoldani. A kitűnő ügyvédi tanács és ügyfélélmény nem kapkodásból születik. Lehet, hogy valami sürgősnek tűnik, de sokszor az segít a legtöbbet, ha visszalépünk kettőt, átgondoljuk a helyzetet és hagyunk időt magunknak a legjobb döntésre. A legtöbbször tényleg igaz, hogy egy jó alvás nagyon sokat segít egy bonyolult kérdés megoldásában. ■

”

Minden képesség fejleszthető, ha valaki akar dolgozni magán, jó közegben van és jó emberektől tanul.

”

TÖBB PERSPEKTÍVÁBÓL ÉPÍTKEZVE

Diákinterjú Illés Borbálával, a Széchenyi István Egyetem harmadéves jogáshallgatójával, a Mathias Corvinus Collegium tanulójával.

Hogyan döntöttél, merre tovább?

Hirtelen jött: a Schulek Frigyes Építőipari Technikumban tanultam, és építészmérnöknek készültem. Egy beszélgetésben került szóba, hogy remek-jogász lenne belőlem, és egy győri nyílt nap alkalmával tett rám mély benyomást a jogász-képzés.

Illés Borbála

Milyen kompetenciákra van szükség az osztatlan jogásképzésen?

Szerintem a legfontosabb az alázat és az elkötelezettség. Ha az ember szereti, amit tanul, akkor nem érzi tehernek a befektetett munkát és elvesztegetett időnek ezt az öt évet. Tévhit, hogy itt éjjel-nappal magolni kell. Ha az ember elsajátítja a rendszerben gondolkodás képességét, akkor már csak a jogi terminológiát kell megtanulni helyesen használni.

Milyen lehetőségekhez jutsz az MCC-n keresztül?

Fantasztikus embereket ismerhettem meg, igazi mentorokat, remek barátokat. Itt egy olyan, intellektuálisan felemelő közegbe kerültem, ahol mindennap érzem a vágyat a fejlődésre, az új információkra, kihívásokra. A tanulmányutak jelentik számomra a legna-

gyobb lehetőséget. A hallgatóknak pedig több a publikációs és a kapcsolat-építési lehetősége.

Miből áll a nevelőtanári munkád?

A nevelőtanárság számomra egyszerre jelent felelősséget és elismerést. Azért kerültem ebbe a helyzetbe, mert az első évemben mindenek elé helyeztem az

MCC-s közösséget, és ez a mai napig nem változott. Úgy érzem, a munkám részét képezi az is, hogy jó hírért vigyem az intézménynek, valamint a belső közösséget is megerősítem, amikor sok a tanulnivaló, és feszültségek vannak. A feladataim között szerepel az új évfolyam integrálása a helyi közösségbe, az egyetemi életbe, mindezt mentorálással, egyéni konzultációkkal, azaz bármikor fordulhatnak hozzám problémákkal.

Mik a terveid?

Nincs pontos elképzelésem. Leginkább a közjog felé hajlok, azon belül is az alkotmányjog érdekel. Hiszek abban, hogy közvetlenséggel, odaadással és sok munkával oda fogok kerülni, ahová kell.

Mit tanácsolsz azoknak, akik bizonytalanok a jogásképzés melletti döntésben, és mit azoknak, akiket frissen vettek fel a szakra?

A bizonytalankodóknak azt tanácsolom, hogy jól nézzenek utána a különféle jogász hivatásrendek munkájának, olvassanak tudományos folyóiratokat és tájékozódjanak. A frissen felvettek pedig ne kérdőjelezzék meg magukat minden akadálynál és kudarcnál. (x)

NÉVJEGY

- A Széchenyi István Egyetem harmadéves joghallgatója, az MCC Jogi Iskola diákja, nevelőtanár.
- Önkéntesként részt vett az Európai Szolidaritási Testület által támogatott A szabadság hangjai: fiatalok a Páneurópai Piknik emlékének megőrzéséért című projektben.
- Kutatási területe az alkotmányjog.
- Digitális műszaki rajzoló végzettséget is szerzett.

A teljes interjú a *Diplomát szerzek!* oldalon olvasható.

**MŰSZAKI
KÉPZÉSI TERÜLET**

MŰSZAKI KÉPZÉSI TERÜLET

”

A végzett szakemberek előtt nyitva állnak az autó-, az energia-, az építőipar és a telekommunikáció kapui, biztosítva a stabil és innovatív karrierutat.

”

A MŰSZAKI KÉPZÉSI TERÜLET

LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAI

A műszaki képzés a technológiai fejlődés motorja, amely a matematikai és természettudományos elvek gyakorlati alkalmazására készíti fel a hallgatókat. A végzett szakemberek előtt nyitva állnak az autó-, az energia-, az építőipar és a telekommunikáció kapui, biztosítva a stabil és innovatív karrierutat. A műszaki képzési terület továbbra is népszerű: alap- és osztatlan képzésekre 2025-ben több mint 11 ezer főt vettek fel az ország magas színvonalú képzőhelyeire.

GÉPÉSZMÉRNÖKI

A szakos rangsort a BME-GPK (85,4 pont) vezeti, ezt a PE-MK (84,7) és az ÓE-BGK (84,5) követi. A BME-GPK vezet a felvételi pontok (410,6) és az emelt szintű érettségik (79 százalék) terén, de az ÓE-BGK is hasonlóan erős

mutatókkal büszkélkedhet (411,7 pont, 70,2 százalék). A legtöbb minősített oktató a PE-MK-n (74,7 százalék) és a BME-GPK-n (69,9) tanít. A legmagasabb bruttó kezdő béreket vidéki intézményeknél mérték: az SZE-GIVK (1 005 613 forint) és az ME-GÉIK (993 873 forint) végzettjei keresnek a legjobban.

ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI

A képzési rangsor első helyén a BME-ÉPK (85,5 pont) áll, majd az ÓE-YBL (84,8) és a SZE-ÉÉK (84,8) következik. Míg az BME-ÉPK-ra kellett a legmagasabb pontszám (440,3), az OE-YBL-re bejutók 95,9 százaléka jeles emelt érettségivel érkezett. A külföldi hallgatók aránya a PTE-MIK-n volt a legmagasabb, a hallgatók 34 százaléka, ahogy a várható bruttó kezdő bért is, ami 755 558 forint.

VILLAMOSMÉRNÖKI

A szak rangsorának az élére az ÓE-KVK (83,5 pont) került, szorosan mögötte a BME-VIK (83,1) és az SZTE-TTIK (82,5) végzett. Az ÓE-KVK (423,1) és a BME-VIK (422,9) bekerülési pontszámai szinte azonosak voltak, de a jeles emelt érettségik aránya a Műegyetemen magasabb (87,9 százalék). A tudományos fokozatot szerzett oktatók aránya a DE-TTK-n (85 százalék) és az SZTE-TTIK-n (83,1) a két legmagasabb. A nemzetközi hallgatók aránya Debrecenben és Pécsen kiemelkedő (20 százalék feletti). A bruttó bérstatisztikák első két helyén a miskolci ME-GÉIK (1 164 260 forint) és a BME-VIK (1 056 798 forint) található. ■

MŰSZAKI KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAINAK SZAKOS RANGSORAI

			Felvett hallgatók kiválósága			Tudományos fokozattal rendelkezők aránya	Nemzetközi kutatói produktivitas (oktatási-kutatási teljesítmény)	Külföldi hallgatók aránya (nemzetközi közeg)	Tájékoztató indikátorok		
Ranghely	Intézmény neve	Összpontszám	Felvett hallgatók pontátlaga	Legalább egy tárgyból jeles értékelésű emelt szintű érettségivel bejutottak aránya	Tanulmányi vagy sport-versenyen eredményt igazolók aránya				Felvettek száma	Végzettk bruttó átlagjövedelme a 2023-as DPR-adatok alapján	Átlagos felvételi ponthatár
GÉPÉSZMÉRNÖKI											
1.	BME-GPK	85,4	410,6	79,0%	15,7%	69,9%	3,8	10,7%	396	868 366 Ft	360
2.	PE-MK	84,7	353,9	33,9%	32,2%	74,7%	0,8	0,0%	59	973 656 Ft	262
3.	OE-BGK	84,5	411,7	70,2%	10,6%	48,5%	2,6	1,2%	198	910 180 Ft	354
4.	MATE	84,1	368,1	41,0%	9,8%	66,7%	0,2	13,3%	122	914 399 Ft	297
5.	ME-GÉIK	83,6	380,7	36,1%	4,1%	66,3%	1,2	1,2%	97	993 873 Ft	286
6.	ELTE-IK	83,5	403,2	47,7%	4,5%	45,7%	1,1	27,8%	44	871 648 Ft	328
7.	PTE-MIK	83,5	395,6	79,4%	4,8%	52,7%	0,4	0,0%	63	913 629 Ft	332
8.	SZE-GIVK	83,5	405,1	55,1%	7,7%	47,0%	0,8	0,4%	156	1 005 613 Ft	334
9.	NYE	83,0	368,1	21,6%	13,7%	48,1%	n. a.	20,5%	51	837 553 Ft	288
10.	DE-MK	82,8	372,5	47,3%	9,3%	42,1%	1,1	37,3%	129	890 752 Ft	324
11.	OE-AMK	82,7	355,6	25,8%	6,5%	38,2%	4,8	0,0%	31	910 180 Ft	244
12.	DUE	82,4	356,5	11,1%	2,8%	58,7%	n. a.	21,7%	36	958 609 Ft	357
13.	SZTE-MK	82,3	350,3	38,6%	5,7%	50,5%	2,3	5,9%	70	850 103 Ft	240
14.	NJE-GAMF	81,5	358,6	33,1%	7,7%	46,1%	n. a.	2,2%	130	960 363 Ft	261
ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI											
1.	BME-ÉPK	85,5	440,3	91,9%	12,6%	44,0%	4,3	10,4%	382	730 445 Ft	396
2.	OE-YBL	84,8	427,2	95,9%	14,7%	34,6%	3,3	1,5%	197	719 634 Ft	391
3.	SZE-ÉÉKK	84,8	418,6	80,4%	28,6%	37,0%	1,0	0,4%	56	638 116 Ft	389
4.	PTE-MIK	84,1	404,0	76,7%	4,8%	52,7%	0,4	34,5%	146	755 558 Ft	347
5.	DE-MK	82,3	372,0	55,8%	14,0%	42,1%	1,1	7,9%	43	729 174 Ft	310
VILLAMOSMÉRNÖKI											
1.	OE-KVK	83,5	422,9	80,1%	17,8%	43,4%	3,0	5,1%	286	968 534 Ft	336
2.	BME-VIK	83,1	423,1	87,9%	12,6%	61,9%	2,5	9,3%	380	1 056 798 Ft	353
3.	SZTE-TTIK	82,5	408,6	63,2%	10,5%	83,1%	0,5	2,7%	38	n. a.	348
4.	PTE-MIK	82,0	410,8	72,5%	9,8%	52,7%	0,4	23,1%	51	1 022 516 Ft	367
5.	OE-AMK	81,9	376,0	43,5%	13,0%	38,2%	4,8	0,0%	23	968 534 Ft	282
6.	DE-TTK	81,5	343,4	43,0%	8,9%	85,0%	0,8	27,8%	79	1 005 921 Ft	254
7.	PE-MIK	81,3	354,2	56,8%	18,9%	73,6%	2,0	0,0%	37	1 106 588 Ft	284
8.	ME-GÉIK	81,2	380,1	49,2%	4,9%	66,3%	1,2	0,0%	61	1 164 260 Ft	266
9.	SZE-GIVK	81,0	416,4	43,1%	14,7%	47,0%	0,8	2,1%	116	1 044 924 Ft	353

CÉGALAPÍTÁS AZ ISKOLAPADBÓL

Még nem is volt diploma a kezében, amikor Hegyi Benjamin, az AutoConnect tártulajdonosa már a saját vállalkozását vezette. Elmondása szerint az otthonról hozott mintát vitte tovább.

”

Az egyik első komolyabb megbízásom egy bisztró tulajdonosától jött. Az én képeimmel építették fel a Facebook-jelenlétüket.

”

Honnan jött az az ötlet, hogy saját céget alapíts?

Hasonló úton indultam el, mint édesapám, aki eredetileg mint mérnök alkalmazottként dolgozott, és nem is készült vállalkozónak. Aztán jöttünk mi, született három gyerek, és azt láttam, hogy a fizetésből nem jönnek ki a hónap végén. Ekkor alapította meg a saját cégét, amely tűzvédelmi tervezéssel foglalkozott. Mérnökként megvoltak a kapcsolatai, sokan tudták róla, hogy megbízható, így organikusán kezdte felépíteni a cégét. Első projektje a Corvinus egyik épületének teljes tűzvédelmi tervezése volt,

később a kivitelezés irányába is elmozdult. Ami nagyon fontos volt, hogy mindig megbízható szolgáltatást adott: ami a papíron szerepelt, az a valóságban is úgy valósult meg. Erre építette fel a cég hírnevét.

Hogy élte meg a 2008-as válságot? Gyerekként ebből mit érzékelte?

Akkor még nem fogtam fel mindent, de láttam az egészet közelről. Ott voltam a tárgyalásokon, hallottam a telefonhívásokat, láttam, hogyan épül fel egy vállalkozás gyakorlatilag a nulláról. Az indulótőke konkrétan egy nyomtató volt, amin a faxokat fogadni tudta.

Ezek szerint korán elkezdett érdekelni az üzlet világa?

Igen, bár először nem az építőiparon keresztül. Volt egy fotóskorszakom, 13 évesen már volt fizető ügyfelem. Fényképészszolgáltatást nyújtottam, és így tanultam bele abba, hogyan működik az üzlet, hogyan lesznek partnereid, hogyan adsz el egy szolgáltatást.

Az egyik első komolyabb megbízásom egy bisztró tulajdonosától jött. Az én képeimmel építették fel a Facebook-jelenlétüket, és utána nyitottak több helyet is. Ez ennyire fiatalon nagy élmény volt.

Hogyan kapcsolódtál be végül az édesapád cégébe?

Ez volt a következő lépés. Először tar-

talmat készítettem apa vállalatának, aztán az érettségi után rögtön beültem az irodába azzal, hogy meg akarom ismerni a céget belülről, és érteni akarom, hogy miként működik. A kollégák nyilván úgy néztek rám, hogy itt van a tulajdonos fia, most érettségizett, nincs tapasztalata, mit kezdjünk vele.

Apukám szólt is előre, hogy lehet, hogy „megesznek reggelire”, de végül nem ez történt. Nem protezsált, nem szólt külön a kollégáknak, hogy segítsenek. Egyszerűen elkezdtem oda-menni mindenkihez, figyeltem, kérdeztem, és ahol tudtam, levettem a vállukról a munkát. Például ha valaki Excelben pakolgatott adatokat, azt mondtam, ezt meg tudom csinálni, hadd segítsék. Így szereztem magamnak munkát, és így ismertem meg a teljes folyamatot, az ajánlatkészítéstől a szerződéskötésen át a projektátadásig.

■ **Közben folytattad a tanulmányaidat?**

Igen, a Budapesti Gazdasági Egyetemre mentem kereskedelem és marketing szakra. Már az elején tudtam, hogy Erasmusra szeretnék menni, ezért nagyon ráfeküdtem az első évre, hogy jók legyenek a jegyeim. Így jutottam ki Párizsba egy évre, ahol is üzleti fókuszú tárgyakat tanultam egy remek intézményben, angol nyelven.

■ **Itt jött a vállalkozói fordulat?**

Igen. Párizsban találkoztam egy hozzám hasonló gondolkodású magyar sráccal, aki azóta is nagyon jó barátom. Leültünk azzal, hogy írjunk össze üzleti ötleteket, és csináljunk valamit a nulláról. Ez 2023 környékén volt, amikor a ChatGPT kezdett berobbanni.

Az első ötletünk az volt, hogy készítsünk egy üzleti megoldást irodáknak, ahol a dolgozók még nem tudják jól használni az MI-t. Olyasmire gondoltunk, mint az e-mail-írás támogatása vagy az MI bevezetése a napi működésbe. Csináltunk is hozzá egy szoftvert, de fél évig tartott, mire eljutottunk odáig, hogy ezt bevezessük. Addigra viszont a Google, az OpenAI és a többi nagy szereplő már annyira előreszaladt, hogy bedarálták ezt a piacot. Ez nem érintett minket túl jól, hiszen befektettük az összes megtakarított pénzünket – nagyjából hárommillió forintot –, fejlesztőket fizettünk, és mire elkészült a termék, a piac már egész máshol tartott. Indiából dolgoztunk fejlesztőcsapatokkal, ami önmagában is nehéz volt: sok volt az ígélet és kevés a valódi teljesítés. Végül ott álltunk azazal, hogy az összes pénzünk és rengeteg időnk benne van, de érdemi termékünk nincs.

■ **Hogyan tudtatok ebből felállni?**

Ezt kudarcként is meg lehetett volna élni, de nem így álltunk hozzá. Nem mondtuk azt, hogy megbuktunk, hanem azt, hogy rendben, ez most nem lett sikeres, menjünk tovább. Olyan szolgáltatásalapú üzletet kerestem, ami már az első naptól kezdve pozitív cash flow-t termel. Először még ezt is tovább akartuk fejleszteni, de végül jobbat találtunk ki.

■ **Így jött az AutoConnect?**

Pontosan. Az ötlet egy nagyon egyszerű helyzetből jött: az én autómban nem volt CarPlay, ezért elkezdtem keresni erre szolgáltatót, és rájöttem, hogy nincs itthon igazán erre specia-

”

Indiából dolgoztunk fejlesztőcsapatokkal, ami önmagában is nehéz volt: sok volt az ígélet és kevés a valódi teljesítés.

”

Hegyi Benjamin

NÉVJEGY

- Tanulmányait 2021 és 2025 között a Budapesti Gazdasági Egyetemen végezte, egy évig a párizsi European Business Schoolban tanult.
- A vállalkozását, amely az AutoConnectet üzemelteti, 2023-ban alapította. A társaságnak azóta is ő az ügyvezető igazgatója.
- A Flamstop Építőipari Kft. vezetését 2025-ben vette át.

lizálódott jól működő szakkég. Innen jött az alapgondolat: ha van egy probléma a saját környezetünkben, amire nincs jó megoldás, akkor csináljunk rá egyet.

■ Mivel foglalkozik a cég?

Az AutoConnect autómodernizációs szolgáltatásokat nyújt. Az alaptevékenységünk a CarPlay- és Android Auto-kijelzők telepítése régebbi vagy olyan autókba, amelyeknek gyárilag nincsenek ilyen funkciói. Az alapgondolat egyszerű volt: okostelefonja ma már szinte mindenkinek van, az autók viszont nincsenek ezen a szinten. A magyar autók átlagéletkora körülbelül 16 év, és jellemzően nincs bennük modern fedélzeti kapcsolat, miközben az autó értékéhez képest viszonylag kis költséggel be lehet építeni ezeket a ma már alapvetőnek

számító kényelmi funkciókat.

A szoftvereket tehát nem mi készítjük, hisz maga a CarPlay az Apple fejlesztése, az Android Auto pedig a Google-é. Mi azt csináljuk, hogy biztosítjuk a megfelelő hardvert és a szoftverkörnyezetet, majd beépítjük az autókba úgy, hogy a rendszer megbízhatóan működjön.

Ehhez hogyan találta műszaki embert és indulatok el céként?

Egy gimnáziumi barátom az Óbudai Egyetemen tanult mechatronikai mérnöknek. Felhívtam, megmutattam neki az üzleti modelletemet, és megkérdeztem, tudná-e vinni az operációt, amire rá is bólintott. Az első tesztprojekt az én autóm volt, és egy héten belül láttuk, hogy ez működőképes. Csináltam egy honlapot, kiraktam néhány ingyenes hirdetést Facebook-csoportokba, és elkezdtek jönni az érdeklődők. Már az első naptól rendszerszintű működést akartam adni neki, és eleinte főleg lakossági ügyfeleink voltak.

Nagyságrendileg mennyibe kerül egy ilyen beépítés?

Nagyjából 150–200 ezer forintos ársávban mozog.

Miért fizet ezért valaki, ha maga is rendelkezhetne ilyet Kínából?

Mert ebben nem az a legnagyobb kihívás, hogy lehet-e rendelni egy kijelzőt, a probléma az, hogy 40 beszállítóból jó, ha 4-5 olyan van, amelynek a terméke tényleg megérkezik, jó minőségű, kompatibilis az autóval, és azt tudja, amit ígér. Emellett ott van a kábelezés, a szoftveres beállítás, a beszerelés, és az is, hogy ha valami nem működik, Kínába gyakorlatilag nem tudsz

visszaküldeni semmit. Mi ezt a teljes kockázatot és terhet levesszük az ügyfél válláról.

A profilunk pedig bővül, hisz az ügyfelek folyamatosan új igényeket hoztak: tolatókamera, tolatóradar, menetrögzítő kamera, vezeték nélküli telefontöltő, belső LED-világítás, projektoros világítás, és sok más kényelmi vagy esztétikai megoldás közül választhatnak az ügyfeleink. Így alakult ki egy egyre szélesebb szolgáltatásportfólió.

■ **Hány ügyfélnél tartotok?**

Már több mint 400 beépítésen vagyunk túl. Az első év arról szólt, hogy optimalizáljuk a működést, megtaláljuk a megfelelő beszállítókat, rendszerezük a termékeket és felépítjük a szolgáltatási struktúrát. Ezalatt rengeteg „tanulóprojektünk” is volt.

Az első év a működés stabilizálásáról szólt, a másodikban pedig már a növekedés előkészítésére fókuszáltunk. Olyan kapacitásproblémánk lett, hogy le kellett állítanunk a hirdetéseket, mert egyszerűen nem győztük, ezért elkezdtünk külső partnerekhez kiszervezni bizonyos beépítéseket. Jelenleg két szerződött partnerünk van, akikhez tudunk munkát irányítani, és ezt a hálózatot szeretnénk országosan kiépíteni.

■ **Ez akkor már egy franchise-modell?**

Részen igen. A szakdolgozatomat is erről írtam. Három szintre bontottuk a partnereket, vannak lazább együttműködők, akik kedvezményes áron kapják a termékeket és tudást is adunk hozzá, de nem használják a márkánkat. Vannak franchise-partnerek, akik elérnek egy bizonyos volumenű

együttműködést, kiteszik a logónkat, mi is megjelenítjük őket a honlapunkon. És vannak a kiemelt, úgynevezett gold partnerek, akikhez a legösszetettebb, legmagasabb szintű ügyfél-igényeket is nyugodtan tovább tudjuk adni.

■ **Mi a következő lépés?**

Az idén duplázást várunk az előző évhez képest. Elindítunk egy webshopot is, ahol saját kezűleg is beszerezhető autós modernizációs termékeket fogunk értékesíteni. Például vannak olyan autók – akár nagyon drága modellek is –, amelyekben gyárilag van CarPlay, de csak vezetékesen működik. Erre létezik nálunk egy egyszerű kis adapter, amit bedug az ember, és máris vezeték nélkül használhatja a rendszert.

■ **Külföldön is akartok terjeszkedni?**

Igen. Ha stabilan felépül a hazai partner- és franchise-hálózat, akkor szeretnénk. Elsősorban olyan piacok érdekelnek bennünket, ahol magasabb az autók átlagéletkora: Románia, Lengyelország, Csehország, Szlovákia, illetve a Balkán országai.

■ **Közben az édesapád cégében is egyre nagyobb szereped lett.**

Igen, ott ügyvezető lettem, és teljesen átvettem az operáció irányítását. Jelenleg ez teszi ki a napjaim nagyobb részét. Édesapám eggyel hátrébb lépett, inkább tulajdonosi szerepkörből vesz részt a cégben, én pedig vezetőként viszem a működést.

■ **Ott mit változtattál?**

Elkezdtuk digitalizálni a működést, vállalatirányítási rendszert vezetünk be,

”

Az első év a működés stabilizálásáról szólt, a másodikban pedig már a növekedés előkészítésére fókuszáltunk.

”

Hegyi Benjamin
édesapjával,
Hegyi Péterrel.

”

Én azt tapasztalom, hogy ha az ember kijelöl magának egy irányt, akkor a tudatalattija is elkezd azon dolgozni.

”

folyamatokat szabályozunk, rendszer-szintű működést építünk. Korábban sok minden édesapámhoz volt bekötve, inkább egy kézi irányítású modell működött. Van egy 30-40 fős fizikai átlományunk és nagyjából ugyanekkora fix alvállalkozói körünk. Ahhoz, hogy ez bővíthető legyen, folyamatokra és digitális működésre van szükség.

■ Erre a területre jönnek fiatalok?

Az építőipar nem feltétlenül a legvonzóbb terület számukra, főleg a kivitelezési oldala. Ugyanakkor jól lehet keresni, és azt látom, hogy egyre több fiatal vállalkozó szellemű szakember jelenik meg. Különösen alvállalkozói oldalon látok ügyes, megbízható fiatalokat.

■ Itt milyen tudásra van ma szükség?

Szerintem a lexikális tudás szerepe csökkent, mert ma már gyakorlatilag bármi másodpercek alatt elérhető. Sokkal fontosabb lett az, hogy valaki átlássa a nagy képet, jól tudja feldol-

gozni az információkat és hatékonyan használja az eszközöket – beleértve az MI-t is. Én például nem vagyok annak a híve, hogy tiltsuk a mesterséges intelligenciát a munkában vagy akár a képzésben. Ma egy mérnök vagy bármelyik irodai szakember egyszerűen nem tud hatékonyan dolgozni digitális eszközök nélkül.

■ Mit üzennél a fiataloknak?

Azt, hogy ne céltalanul várják a lehetőségeket, fontos, hogy legyenek terveik. Én azt tapasztalom, hogy ha az ember kijelöl magának egy irányt, akkor a tudatalattija is elkezd azon dolgozni. Olyan cikkeket olvas, olyan emberekkel találkozik, olyan helyzetekbe kerül – sőt keresi azokat –, amelyek közelebb viszik a céljához. Ez nem pusztán szerencse, hanem tudatosság, felkészültség. Én nem a szerencsében hiszek, hanem az előkészített lehetőségekben. A lehetőségek megtalálának, de csak akkor tudsz élni velük, ha fel vagy készítve rájuk. ■

„AZ ÁTLAGOS TELJESÍTMÉNY MA JELLEMZŐEN ÁTLAGOS MUNKAERŐPIACI MEGÍTÉLÉST IS EREDMÉNYEZ”

„Ugyanazt a képzést el lehet végezni úgy, hogy valaki éppen csak megszerzi a diplomát, és úgy is, hogy közben számos plusztapasztalatot, elismerést, szakmai kapcsolatot szerez. Ezek jelentik a valódi különbséget két, egyébként azonos diplomát szerzett pályakezdő között” – mondta el Siménfalvi Zoltán, a Miskolci Egyetem Gépészmérnöki és Informatikai Karának dékánja.

Hogyan alakult a pályája a dékáni megbízatásig, milyen tapasztalatokat szerzett?

A Miskolci Egyetemen végeztem 1995-ben gépészmérnökként, még a tíz éves osztatlan képzésben, vegyipari gépészeti specializáción. A diploma után felvettek a doktori képzésre, majd 2001-ben szereztem meg a fokozatot. A pályám elején ugyanazon a tanszéken, ahol korábban tanultam, egy kifejezetten nehéz helyzetben találtam magam. Az oktatói állomány létszáma nem volt alacsony, de a minősítettség aránya kedvezőtlen volt, kevés fiatal kolléga dolgozott a tanszéken, és a tapasztaltabb oktatók közül többen a nyugdíj felé közeledtek. A hallgatói létszám is alacsony volt, így egy kritikus működési környezetben, viszonylag rövid időn belül, 2007-ben rám bízta a tanszék vezetését. Az ezt követő évtizedben sikerült stabilizálni és megerősíteni a tanszéket. Jelentős előrelépést értünk el az oktatás megújításában, a kutatás-fejlesztési tevékenységben, a bevételszerzésben és a publikációs aktivitásban. Kiemelt figyelmet fordítottunk a fiatal oktatók bevonására és a doktori képzés erősítésére, így a korábban lemaradó egységből a kar élvonalába került a csapat.

Siménfalvi Zoltán

”

A kar egyik legfontosabb sajátossága, hogy Magyarországon egyedülálló módon egy szervezeti egységben belül jelenik meg a műszaki és az informatikai terület.

”

Talán ennek is köszönhetően 2013-ban felkérést kaptam dékánhelyettesi feladatok ellátására, és elsősorban gazdasági és humán területtel foglalkoztam. Egy cikluson keresztül dolgoztam ebben a szerepben, amely egy jól körülhatárolt területre koncentrált, de vezetői szempontból fontos tanulási folyamatot jelentett, hiszen ekkor szereztem rálátást a kar és az egyetem működésének további területeire is. Amikor a dékán megbízatása megszűnt, az akkori rektor felkért a dékáni feladatok ellátására. Először egyéves, határozott idejű megbízást kaptam, majd pályázati úton nyertem el a pozíciót. Jelenleg a második dékáni ciklusomat töltöm, amely 2027 nyarán zárul.

Mik a Gépészmérnöki és Informatikai Kar legfontosabb jellemzői?

A kar egyik legfontosabb sajátossága, hogy Magyarországon egyedülálló módon egy szervezeti egységben belül jelenik meg a műszaki és az informatikai terület, csakhogy a legnépszerűbb villamos-, gépészmérnöki, programtervező és mérnökinformatikus, jármű- és logisztikai mérnöki képzési programokat említsem, amelyek valójában egy komplex „mérnöki termék” alkotórészeinek megalkotóit ruházza fel tudással, szakértelemmel. Ez különösen nagy előny, hiszen ezek a területek ma már szorosan összetartoznak, miközben más egyetemeken gyakran karokon átvélő együttműködésekre van szükség ahhoz, hogy ezeket integráltan lehessen oktatni és kutatni. Nálunk ez a kapcsolat egy helyen valósul meg. A kar mérete és képzési portfóliója is meghatározó: számos szakon nagy hallgatói létszámmal dolgozunk, ami az egyetemen belül is kiemelkedő

pozíciót jelent. A tizenkét alap- és hat mesterszak mellett két doktori iskola is működik, így a teljes képzési spektrumot lefedjük.

Külön erősségünk, hogy a természettudományos alapozó ismeretek – elsősorban a matematika és a fizika – oktatását is a kar koordinálja, nemcsak a saját hallgatóink, hanem más karok számára is. Ezzel ezek a tárgyak szerkesztésen illeszkednek a mérnöki és informatikai képzéshez. A természettudományi alapozásban részt vevő oktatóink szép eredményeket érnek el a tudományos területeiken, ugyanakkor az oktatásban képesek mérnökszemléletű, problémamegoldást előtérbe helyező tudás átadására.

Mit tesznek meg a karon azért, hogy a hallgatók minél több gyakorlati tapasztalattal lépjenek a munkaerőpiacra?

A gyakorlatorientáltságot én nem abban mérem, hogy egy intézmény mennyire hangsúlyozza ezt kommunikációs szinten, hanem abban, hogy a képzései mögött milyen valós ipari és kutatás-fejlesztési kapcsolatok állnak. Ha nincsenek ipari partnerek, közös projektek, duális együttműködések, és a hallgatók számára nem biztosított a piaci környezetben való tapasztalatszerzés, akkor nehéz azt állítani, hogy a képzés valóban a munkaerőpiaci igényekhez igazodik. Ennek erősítésére néhány éve egy átfogó, vállalati alapú tanterv-felülvizsgálatot indítottunk. Minden szakon kiválasztottuk a három legfontosabb ipari partnerünket, és a tanterveinket egészen a heti tematika szintjéig átadtuk számukra véleményezésre. Azt kértük, mondják meg, mit érdemes elhagyni, mit kellene beépí-

teni és mit szükséges másképp tanítani. Ezt egy versenytárslemzés is kiegészítette: a szakfelelősöket arra kértük, hogy hasonlítsák össze a képzéseinket más hazai intézmények hasonló programjaival. Így a vállalati visszajelzések és a piaci összehasonlítás együtt határozta meg az átalakítás irányát, amely immár több éve működik.

Ezzel párhuzamosan racionalizáltuk a képzési programot, korábban ugyanis jelentős különbségek voltak az egyes szakok óraszámában, a tantárgyak számában. Átláthatóbb, koncentráltabb struktúrát alakítottunk ki, kevesebb, de nagyobb súlyú tantárggyal. Ez nemcsak a tanulás hatékonyságát javítja, hanem teret is ad más, gyakorlati jellegű tevékenységeknek. A nappali képzésben a heti órákat hétfőtől csütörtökig sűrítjük, a pénteki napot (felsőbb éveseknek már a csütörtököt is) kifejezetten vállalati együttműködésekre, a dualis képzésre és a gyakornoki munkára tartjuk fenn.

Az elmúlt években tudatosan építettük fel a szakirányú továbbképzéseinket (szakmérnök képzéseinket). Az alapgondolat egyszerű volt: ha valódi, ipar által is értékelt tudást tudunk átadni hallgatóinknak, akkor érdemes közvetlenül megkérdezni a partnereinket, mire van szükségük. Szeretnék-e, hogy mérnökeik tudását speciális, sokszor több szakterületet összekapcsoló ismeretekkel bővítsük? A válasz meglepően egyértelmű volt: igen, és minél hamarabb. Több mint harminc esetben indult el közös gondolkodás, ahol a vállalatok nemcsak igényt fogalmaztak meg, hanem aktívan részt is vállaltak a képzések kialakításában és megvalósításában. Egy-egy képzési ötlet akár néhány hét alatt működő programmá vált.

Az egyik legtanulságosabb visszajelzés a vegyipari és energetikai szektorból érkezett. Azt mondták, hogy a nagy volumenű beruházások során gyakran nem értik egymást a különböző szakterületek képviselői, és a „közös nyelv” hiánya komoly hatékonysági problémákat okoz. Erre reagálva egy olyan képzést hoztunk létre, amely egyszerre ad műszaki és projektalapú szemléletet, és kiegészül a digitalizációhoz kapcsolódó ismeretekkel is. A cél az volt, hogy a résztvevők ne csak a saját szakterületükön legyenek erősek, hanem képesek legyenek átlátni és összekapcsolni a teljes beruházási folyamatot.

Talán ennél is fontosabb, hogy ez a kezdeményezés túlmutatott egy sikeres képzésen. Ugyanezen ipari visszajelzések hatására teljesen újragondoltuk a műszaki menedzser alapszakunkat is, és egy ipari beruházásokra fókuszáló programot alakítottunk ki. Az új képzés már harmadik éve lényegesen több hallgatót vonz.

Egy másik irányvonalon az egyetem vezetésével dolgozunk a választható tantárgyak rendszerének átalakításán. Jelenleg ez meglehetősen széttagolt és esetenként formális, több esetben nem is kínál valódi választási lehetőséget, ráadásul erősen szakhoz kötött. Ezt egy átláthatóbb, koncentráltabb rendszerrel szeretnénk felváltani, hogy az összegyűjtött, nagy számú kurzusból egy szűkebb, jól szervezett kínálatot alakítunk ki. Három fő területet különítünk el: egy vállalati és soft skill jellegű tárgycsoportot, egy tágabb szakterületi blokkot, valamint egy szűkebb, mélyebb szakmai specializációt nyújtó kínálatot. A cél az, hogy a hallgatók felhasználható, egymásra épülő tudást kaphassanak, ne sok kis súlyú

NÉVJEGY

- 1971-ben született.
- A Miskolci Egyetem Gépészmérnöki Karán Vegyipari Gépészeti szakirányon 1995-ben szerzett diplomát.
- 2000-ben védte meg a Rugóterhelésű biztonságai szelep működésének elméleti és kísérleti vizsgálata című doktori értekezését, majd 2001-ben summa cum laude minősítéssel PhD-fokozatot szerzett.
- Szakterülete a biztonságtechnika, a por- és gázrobbanás elleni védelem és a nyomástartó rendszerek tervezése.
- 2001-től egyetemi adjunktus, 2003-tól egyetemi docens, 2021-ben habilitált doktori címet szerzett, 2022-től egyetemi tanár. 2007–2024 között tanszékvezető, 2013–2017 között intézetigazgató, 2017-től a Gépészmérnöki és Informatikai Kar dékánja.
- Több szakmai szervezet tagja, vezető tisztségviselője, tudományos és szakmai díjak, ösztöndíjak birtokosa.

”

A nappali képzésben a heti órákat hétfőtől csütörtökig sűrítjük, a pén-teki napot (felsőbb éveseknek már a csütörtököt is) ki-fejezetten vállalati együttműködések-re, duális képzésre és gyakornoki munkára tartjuk fenn.

”

tantárgy közül kelljen választaniuk, hanem kevesebb, de nagyobb kreditértékű kurzusból. Ebben az új struktúrában jelennek majd meg mesterséges intelligenciához kapcsolódó tárgyak is. Ezeket nem kizárólag egy szűk szakmai közegnek szánjuk, hanem úgy tervezzük, hogy szélesebb hallgatói kör számára is elérhetőek legyenek, és gyakorlatban is alkalmazható tudást adjanak a különböző területeken.

Mely készségek elsajátítása a legfontosabb ma a fiataloknak, ha ki szeretnének tenni a munkaerőpiacon?

Ha egyetlen dolgot kellene kiemelnem, akkor az az attitűd lenne. Hadd idézzek egy HR-vezetőt, aki azt mondta, hogy amikor leül egy pályakezdővel, kevésbé érdekli, milyen jegyek vannak a diplomájában vagy hány nyelvvizsgálója van, azt nézi, „csilllog-e a szeme”. Ha ez megvan, a többi tanulható: a gyakorlati tudás, a nyelvhasználat, a szakmai rutin viszonylag rövid idő alatt felépíthető.

Ezzel együtt az átlagos teljesítmény ma jellemzően átlagos munkaerőpiaci megítélést is eredményez. Ezért azt próbáljuk erősíteni a diákokban, hogy keressék azokat a lehetőségeket, amelyek kiemelik őket a többiek közül. Ilyen lehet egy külföldi részképzés, vállalati ösztöndíj, szakmai versenyeken való részvétel, tudományos diákköri munka vagy kutatás-fejlesztési projektekbe való bekapcsolódás. Mindezen azonban csak tudatos és proaktív hozzáállással működik. Az egyetem már nem az a közeg, ahol folyamatosan ösztönzik a teljesítést – itt a hallgatóknak kell keresniük a lehetőségeket és élniük is velük. Ugyanazt a képzést el lehet végezni úgy, hogy valaki ép-

pen csak megszerzi a diplomát, és úgy is, hogy közben számos plusztapasztalatot, elismerést, szakmai kapcsolatot szerez. Ezek jelentik a valódi különbséget két, egyébként azonos diplomát szerzett pályakezdő között.

Az is kihívás, hogy a tanulók egy része ma nehezebben bevonható, zárkózottabb, kevésbé kezdeményező. Ebben az oktatóknak is van felelősségük, hiszen alkalmazkodniuk kell a megváltozott generációs sajátosságokhoz, de a nyitottság, az aktivitás és a motiváció a hallgatók részéről is elengedhetetlen. A munkaerőpiaci környezet ugyanakkor jelenleg torzít: sok területen nagyobb a kereslet, mint a kínálat, így a cégek gyakran kompromisszumokra kényszerülnek. Ez rövid távon elfedi a különbségeket, de hosszabb távon várhatóan erősebben szétválik a kiemelkedő teljesítményt nyújtók és az átlagosak köre.

A mesterséges intelligencia használata mennyire van jelen a képzésben?

A legtöbb intézményhez hasonlóan az alapelvünk az, hogy nem tiltani kell, hanem szabályozni. Ugyanakkor ez egy gyorsan változó terület, így a kapcsolódó szabályozás is folyamatos felülvizsgálatot igényel. A kar sajátossága, hogy az informatikai terület révén nemcsak felhasználói, hanem fejlesztői oldalról is aktívan kapcsolódunk a mesterséges intelligenciához. Kollégáink számos ipari fejlesztésben vesznek részt, amelyek eredményei a közvetlen gyakorlati hasznosítás mellett az oktatásban, tudományos publikációkban és doktori témákban is megjelennek.

Természetesen mind a hallgatók, mind az oktatók élnek a mesterséges intelligencia nyújtotta lehetőségek-

kel. A hallgatói használatot akkor tekintjük elfogadhatónak, ha az átlátható és megfelelően dokumentált; ez a szemlélet egyre inkább a hallgatói kultúra részévé válik. Az egyetemen több olyan szoftvert is alkalmazunk, amely a szövegek eredetiségét vizsgálja, illetve a mesterséges intelligencia használatát is képes jelezni. Amennyiben ezek egy meghatározott arány feletti MI-használatot mutatnak ki, a hallgatóknak korrigálniuk kell a munkájukat.

A kurzusok szintjén az informatikai képzésekben természetesen közvetlenül is megjelenik ez a terület, ugyanakkor célunk, hogy a műszaki képzésekben is hangsúlyosabb szerepet kapjon. Jelenleg egy a közsféra szereplőivel közösen kialakítandó projekt körvonalazódik, amelyben a mesterséges intelligencia műszaki, informatikai és közigazgatási kapcsolódási pontjai egyaránt megjelennek, és ezt a tapasztalatot a képzésbe is szeretnénk beépíteni.

Hogyan jellemezné a hallgatói közösségi életet és az oktatók kapcsolatát a tanulókkal? Hogyan tudják a diákok a tanulás mellett valóban átélni az egyetemi életet?

A hallgatói közösségi életet alapvetően egy nagyon erős történeti és hagyománytiszteelő háttér határozza meg. A gyökereinket egészen 1735-ig, Selmecbányaig vezetjük vissza, és az ott kialakult diákhagyományokat a mai napig megőriztük. Ezek ma is átszövik az egyetemi életet: a gólyatáborról a balek-oktatástól és balekkeresztelőtől kezdve a szakestélyeken, gyűűavatáson, szalagavatáson át egészen a fáklyás felvonulásig. Ez a közös kulturális alap erős közösségformáló erejű, és összeköti a különböző karokat.

Ugyanakkor az elmúlt években komoly kihívásokkal is szembe kellett néznünk. A pandémiás időszak jelentős törést okozott a közösségek életében, és voltak hallgatók, akik úgy szereztek diplomát, hogy alig vagy egyáltalán nem kapcsolódtak a közösséghez. Emellett jelentős részük viszonylag közelről érkezik, gyakran nem költözik be a kollégiumba, hanem bejár vagy városi albérletben lakik. Ez gyengíti azt a klasszikus egyetemvárosi élményt, amely korábban természetes közösségépítő erő volt. Mindezek ellenére úgy látom, hogy a közösség ereje folyamatosan érzékelhető, és sok tekintetben erősebb, mint más intézményekben. Ebben a fizikai környezetnek is szerepe van: az egyetemváros felépítése kedvez a kapcsolatok kialakulásának és fenntartásának.

A tanárok és a diákok viszonyában ugyanakkor változás figyelhető meg. Korábban természetesebb volt az oktatók aktív részvétele a hallgatói közösségi eseményeken, de mára ez visszaszorult. Fontosnak tartom, hogy ezen tudatosan változtassunk: a kiemelt eseményeken – például a szakestélyeken – magam is rendszeresen részt veszek, és erre ösztönzőm az intézetvezetőket is. Ez egyrészt a hagyományok és a hallgatók felé mutatott elköteleződés, másrészt erősíti a személyes kapcsolatokat.

A tanulmányi előrehaladás támogatásában leginkább a mentorálásnak van kulcsszerepe. A teljesítményalapú finanszírozási környezet miatt különösen fontos lett a lemorzsolódás csökkentése és a diákok sikeres előrehaladása. Ennek érdekében több szinten működtetünk mentorprogramokat, oktatói és hallgatói mentorálást egyaránt. A tapasztalatok azt mutatják,

”

Az egyetemen már nem működik az a közeg, ahol folyamatos külső ösztönzésre történik a teljesítés – itt a hallgatónak kell keresnie a lehetőségeket, és élnie is velük.

”

”
**A műszaki terület
 alapvetően
 gyakorlatorientáltak,
 sokszor „olajos lesz a kezük”
 a munkavállalóknak,
 ami nem minden fiatal
 elképzelésével
 találkozik.**
 ”

hogy a hallgatói mentorprogramok különösen hatékonyak, mivel a diákok könnyebben fordulnak a társaikhoz segítségért, mint az oktatóikhoz, és ezek a kapcsolatok sokszor közvetlenebbek, bizalmi alapúak. A programok működését folyamatosan mérjük, és látjuk, hogy elősegítik a sikeres tanulmányokat.

**Hogy látja a munkaerőpiac helyzetét?
 Mire készüljenek a munkáltatók és a pályakezdők?**

Az egyik legnagyobb változásnak azt látom, hogy a klasszikus, erős alapokat adó képzések – például a gépészmérnöki – iránt jelentősen csökkent a kereslet. Ebben a szülőknak és a társadalomnak is nagy szerepe van: a közbeszéd inkább a specializált területeket emeli ki, így sokan eleve szűkebb irányok felé orientálódnak. Pedig egy stabil alapozó képzés hosszabb távon nagyobb mozgásteret ad, és lehetővé teszi, hogy később mesterképzésben specializálódjon a hallgató. A képzési rendszer átalakulása is hozzájárult ehhez. Azok a területek, amelyek korábban egy átfogó alapképzés részei voltak, önálló szakokká váltak, és ezzel gyakorlatilag szeleteket vágunk ki belőle. Amikor a 90-es évek végén a gépészmérnöki szakon tanultam, 300-350-en kezdtük el a képzést, és 180-200-an végeztünk. Ma – immár harmadik éve folyamatosan – 1000 tanulót veszünk fel egy évben, de ebből kevesebb mint száz a gépészmérnök jelentkező. Véleményem szerint ezzel a bolognai rendszer lényege szenvedett csorbát, az ugyanis egy erős alapképzésből egy specializálódott mesterképzés irányába, majd onnan a munkaerőpiacra vezette volna a hallgatókat.

A másik fontos tényező a pályaképek és elvárások változása. A műszaki területek alapvetően gyakorlatorientáltak, sokszor „olajos lesz a kezük” a munkavállalóknak, ami nem minden fiatal elképzelésével találkozik. Sokan inkább egy irodai, kevésbé operatív munkakörben képzelik el a pályakezdésüket, miközben a valóságban gyakran technológiai, üzemeltetési feladatokkal találkozhatnak – részben azért is, mert a középfokú szakemberréteg meggyengült.

Összességében egyfajta egyensúlytalanság jellemzi a rendszert: időről időre felborul a kereslet és kínálat viszonya, a döntések pedig gyakran késleltetve követik a valós piaci igényeket. Emiatt nehéz stabil, kiszámítható pályaképet adni mind a képzés, mind a munkaerőpiac oldaláról. A jövő szempontjából ezért a legfontosabb a tudatosság és a rugalmasság. A fiataloknak érdemes erős alapokra építeniük, nyitottnak maradniuk, és nem kizárólag rövid távú trendek alapján dönteniük. Ugyanígy fontos az is, hogy merjenek kilépni a megszokott földrajzi és intézményi keretekből: nem csak a legnagyobb, legnépszerűbb helyeken lehet jó lehetőségeket találni. A munkáltatók oldalán is szemléletváltásra van szükség: nem elegendő csak várni a jelentkezőket, a klasszikus frontális kommunikáció nem működik, aktívan kell kapcsolatot építeni a hallgatókkal, és olyan lehetőségeket kínálni, amelyek valóban bevonják, motiválják őket. Természetesen erre számos jó példát tudok hozni a karon, elég csak a Mol duális elköteleződését és programjait említenem. Ha ezek a folyamatok közelebb kerülnek egymáshoz, hosszú távon egy kiegyensúlyozottabb, kiszámíthatóbb rendszer alakulhat ki. ■

„A JÖVŐRE VONATKOZÓ TERVEIM TISZTÁK ÉS VILÁGOSAK”

Diákinterjú Horpácsy Márk Donáttal, a Széchenyi István Egyetem harmadéves közlekedésmérnök hallgatójával, a Mathias Corvinus Collegium tanulójával. Horpácsy Márk többek között arról is beszélt az UNIside-nak adott interjújában hogyan kezdheted építeni az egzisztenciádat már az egyetemen, vagy milyen az, amikor a szakterületed a hobbid is egyben. A jelenleg aktívan kutatót, érdekes témáját is megismerhetjük: a Trianon után bezárt, így már határvidéki vasútvonalak újrainvitásának körülményeit és lehetőségeit vizsgálja egy kollégájával.

■ Mi alapján döntöttél az érettségi előtt, merre tanulsz tovább?

Gyerekkorom óta egyértelmű volt, hogy a közlekedés területén szeretnék elhelyezkedni. Érettségi előtt már magabiztosan tudtam, hogy közlekedésmérnökként fogok továbbtanulni, a kérdés csak az volt, hogy a három magyarországi lehetőséget végigtekintve melyik városba menjek: Nyíregyházára, Budapestre vagy Győrbe. Végül utóbbira esett a választásom, hiszen hasonló település, mint a szülővárosom, Szeged, és az egyetemről is sok jót hallottam. Mindezen felül a Kárpát-medence legnagyobb tehetséggondozó intézménye, a Mathias Corvinus Collegium is egy nagy vonzerő volt, oda szintén tudatosan jelentkeztem, hiszen Győrben is kiváló a képzés. Ráadásul a rengeteg szakmai lehetőségen túl az ingyenes kollégium biztosításával a lakhatási problémám is megoldódott.

■ Milyen kompetenciákra van szükség a képzésen, és ezek hogyan kamatoztathatók a tanulmányokban, majd a munkaerőpiacon?

Az első és legfontosabb az előrelátás, és ebből fakad az időbeosztás helyes menedzselése, illetve a mindig megfelelő, empatikus

*Horpácsy
Márk Donát*

kommunikáció, amely együtt jár a tárgyalóképességgel. Az ambiciózus szemléletet folyamatosan fenn kell tartani, nem szabad, hogy eltántorítsanak a kitűzött céltól. A munkaerőpiacon – mint ahogy a tanulmányok során is – a minél szélesebb látókörrrel és minél kifinomultabb kompetenciákkal felvértezettek a legsikeresebbek, akik a leginkább ki tudnak tűnni.

Milyen tevékenységeid vannak az MCC-nél, és hogyan támogatja a tanulmányaidat, a jövődet a program?

Az unokatestvérem sokat mesélt az MCC-ről még gimis koromban, innen jött az ötlet, hogy én is benyújtsam a jelentkezésemet. Számos diákprojektben veszek részt, többek között a Holló győri vezetője vagyok, amely a diákok közösségi életében vállal szerepet, illetve a Szelek Szárnyán projektet is a szívemen viselem: ennek keretében az MCC révfülöpi képviselőtén rendszeresen szervezünk vitorlásedzéseket, amelyekkel hazai és nemzetközi versenyekre készülünk. A tanulmányaimat tökéletesen kiegészítik az MCC közéleti és tudományos kurzusai, valamint a közigazdasági iskola által nyújtott specifikus kurzusok, illetve pénzügyi táborok.

Ezeket túl több közlekedéssel kapcsolatos hazai és nemzetközi konferencián volt lehetőségem részt venni, amit főleg az egyetemi tanáraimmal való jó kapcsolataimnak és kimagasló tanulmányi eredményeimnek köszönhetek. Jelenleg egy májusi bécsi nemzetközi konferenciára készülünk a legjobb barátommal és kollégámmal, még hozzá egy nagyon izgalmas témában: a Trianon után bezárt, így már határvidéki vasútvonalak potenciális újranyitásának körülményeit és lehetőségeit vizsgáljuk meg.

NÉVJEGY

- Harmadéves közlekedésmérnök-hallgató, az MCC Közgazdasági Iskola tanulója.
- Csapatparancsnok-helyettes a Petneházy Dávid Cserkészcsapatnál.
- A Magyar Református Szeretetszolgálat önkéntese.
- Részt vett az ARC nemzetközi vitorlásversenyen Fa Nándorral.
- Egyik kedvenc idézete Vámos Miklós gondolataiból származik: „Magányos amatőr készítette a bárkát és egy halom szakértő a Titanicot.”

Mennyire jut időd magadra, szórakozásra az egyetem és az MCC mellett?

Vannak nehezebb és könnyebb időszakok. Egy bölcs mondás szerint mindig arra van idő, amire számunk, és ezzel így vagyok én is. Mindig vannak prioritások, de a kikapcsolódásnak is teret kell hagyni. Gyerekkorom óta szeretek kertészkedni, ezért hétvégente örömmel megyek ki a kertünkbe metszeni vagy locsolni. Ezenkívül a közlekedés nemcsak szakterületem, de nagy hobbim is. Ha időm engedi, felülök egy vonatra, és csak élvezem a zakatolását.

Hol látod magad a jövőben? Milyen munkahelyet képzelsz el magadnak?

Egyetem mellett még nem dolgozom, az MCC és a közlekedésmérnöki képzés nagyban lekötöti az energiámat. Azonban így is tudom építeni az egzisztenciámat és a függetlenségemet, önállóságomat. Igyeksem folyamatosan továbbcsiszolni az erősségeimet, hogy még precízebb munkákat tudjak kiadni a kezeim közül. Ezt minél tudatosabban, célorientáltan igyekszem tenni, hiszen a jövőre vonatkozó terveim tiszták és világosak: a magyar közlekedés átfogó fejlesztésében szeretnék kardinális szerepet vállalni mint felelős szakember és vezető.

Mit tanácsolsz azoknak, akik bizonytalanok a közlekedésmérnöki képzés melletti döntésben?

Azt üzenem nekik, hogy ne habozzanak. A Széchenyi István Egyetem hallgatójaként állíthatom, hogy itt nagyon jó a közlekedésmérnöki képzés. Tapasztalt és nyitott oktatói gárda állt össze az elmúlt években, nagyon jó kezekben vannak a hallgatók, az ő iránymutatásaiknak köszönhetően. Minden gólyának azt javasolom, hogy keresse a lehetőségeket, hiszen rengeteg lesz belőlük – itt aztán fejest lehet ugrani a nagybetűs életbe. A kapcsolatokat már ajánlott rögtön az elején elkezdni kiépíteni, hogy mindig legyen kihez fordulni, ha segítségre lenne szükség. (x)

MŰVÉSZET ÉS MŰVÉSZETKÖZVETÍTÉS KÉPZÉSI TERÜLET

MŰVÉSZET ÉS MŰVÉSZETKÖZVETÍTÉS

A MŰVÉSZETI ÉS MŰVÉSZETKÖZVETÍTÉSI KÉPZÉSI TERÜLETEK LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAI

A művészeti és művészetközvetítési képzések az alkotótevékenység, a művészetelmélet, a kreatív menedzsment és a kulturális közvetítés met-széspontjában állnak. A terület palettáján az iparművészet, a dizájn, a zene-, a tánc- és a színházművészet, valamint a vizuális művészetek szakjai egyaránt megtalálhatók. A képzés célja olyan szakemberek útjukra in-

dítása, akik a kreatív iparban, a médiában vagy művészeti intézményekben – galériákban, múzeumokban, színházakban és zenekarokban – találják meg a hivatásukat.

A művészeti képzések sajátossága, hogy a felvételi pontszámítás jelentősen eltér a hagyományos szakokétól: itt a gyakorlati vizsga a meghatározó, a legtöbb szakon csak ez számít a döntésnél. Emiatt ezen a területen összesített pontszámok alapján nem állítható fel a klasszikus rangsor.

MŰVÉSZET ÉS MŰVÉSZETKÖZVETÍTÉS KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAINAK SZAKOS RANGSORAI

		Felvett hallgatók kiválósága			Tudományos fokozattal rendelkezők aránya	Nemzetközi kutatói produktivitas (oktatási-kutatási teljesítmény)	Külföldi hallgatók aránya (nemzetközi közeg)	Tájékoztató indikátorok		
Ranghely	Intézmény neve	Felvett hallgatók pontátlaga	Legalább egy tárgyból jeles értékelésű emelt szintű érettségivel bejutottak aránya	Tanulmányi vagy sport-versenyen eredményt igazolók aránya				Felvettek száma	Végzettek bruttó átlagjövedelme a 2023-as DPR-adatok alapján	Átlagos felvételi pont-határ
SZÍNMŰVÉSZ										
1.	SZFE	365,0	69,4%	0,0%	43,3%	n. a.	4,6%	36	n. a.	330
2.	MATE	400,0	64,7%	0,0%	66,7%	0,0	2,7%	17	n. a.	400
TERVEZŐGRAFIKA										
1.	MOME	396,0	72,7%	0,0%	27,6%	n. a.	2,5%	22	800 854 Ft	394
2.	EKKE-BMK	380,1	63,9%	0,0%	49,2%	n. a.	5,2%	61	584 599 Ft	327
3.	SZE-MUK	399,0	35,7%	0,0%	32,5%	n. a.	2,0%	14	n. a.	398
4.	SOE-FMK	392,1	50,0%	0,0%	70,5%	0,0	1,7%	42	485 488 Ft	381
5.	METU-ART	380,7	33,3%	0,0%	23,8%	n. a.	47,9%	21	517 704 Ft	370
ELŐADÓ-MŰVÉSZET										
1.	LFZE	353,7	30,8%	0,0%	46,1%	n. a.	12,4%	65	498 802 Ft	345
2.	SZE-MUK	386,2	15,4%	0,0%	32,5%	n. a.	6,5%	26	372 742 Ft	390
3.	DE-ZK	390,9	11,1%	0,0%	28,3%	0,0	10,4%	27	598 908 Ft	389
4.	SZTE-BBMK	392,8	28,6%	0,0%	33,7%	0,1	34,4%	35	552 484 Ft	392
5.	PTE-MK	393,4	36,8%	0,0%	50,8%	0,0	0,0%	19	580 785 Ft	393
6.	ME-BBZK	392,5	16,7%	0,0%	27,0%	n. a.	0,0%	12	693 801 Ft	391

A művészeti és művészetközvetítési képzési terület legkeresettebb szakjai közül azokat emeltük ki, amelyek több intézmény kínálatában is szerepelnek.

SZÍNМŰVÉSZ

A színművészképzésre a bekerülés rendkívül nehéz, a túljelentkezés minden évben többszörös. A szakot a budapesti SZFE és a kaposvári MATE hirdeti meg. Az érettségi teljesítmény alapján az SZFE (69,4 százalék) és a MATE (64,7) is sok kiváló tanulót vesz fel, de a bejutás kulcsa a többlépcsős gyakorlati vizsga. Bár az SZFE jelentkezési számai jóval magasabbak, a képzés speciális jellege miatt mindkét intézménybe csak kevés hallgatót vesznek fel.

TERVEZŐGRAFIKA

A szakra való bejutást alkalmassági vizsgák, gyakorlati feladatok és felvételi beszélgetések határozzák meg, így az intézmények pontszámai nehezen vethetők össze. A szak Budapest mellett több vidéki karon is elérhető. Bár az emelt szintű érettségi nem számít bele közvetlenül a pontszámításba, a MOME hallgatóinak a 72,7, az EKKE-BMK felvétjeinek pedig a 63,9 százaléka büszkélkedhet jeles minősítéssel. A külföldiek aránya általában alacsony, kivéve a METU-ART-ot, ahol a felvettek 47,9 százalékát teszik ki. A kezdő bérek tekintetében a MOME végzettjei emelkednek ki, a bruttó jövedelmük meghaladja a 800 854 forintot.

ELŐADÓ-MŰVÉSZET

A szak számos szakiránya miatt az összehasonlítás itt is komplex feladat. A felvételi sikere a gyakorlati vizsgán múlik; a legtöbb hallgatót a Liszt Ferenc

Zeneművészeti Egyetem (LFZE) vette fel, és a felvételi átlagpontszámok jellemzően 350 és 400 pont között mozognak. A jeles emelt szintű érettségivel érkezők aránya az LFZE-nél és a PTE-MK-nál a legmagasabb. A nemzetközi jelenlét az SZTE-BBMK-n a legerősebb (a diákok 34,4 százaléka), de az LFZE és a DE-ZK hallgatói állományának is több mint tizede külföldi. A pályakezdő bérek tekintetében az ME-BBZK friss diplomásai vezetnek, bruttó 693 000 forint feletti átlagértékkel. ■

„A MŰVÉSZET ÉS AZ EMBEREK KÖZÉ HIDAKAT KELL ÉPÍTENI”

Műszaki pályája mellett kezdett el a művészet világával foglalkozni: műtárgy- és festménybecsüsként indult, ma pedig már kortárs galériát épít. Jelenleg a tokaji családi vállalkozásukat építi szállodavezetőként, és a borászat munkájában is aktívan részt vesz, mindezt a kortárs művészet szemléletével összekapcsolva. Berger Anna munkájának középpontjában az áll, hogyan lehet a kortárs alkotásokat természetes módon beemelni a hétköznapi életbe.

Mi volt az a pont, amikor a különböző kezdeményezésekből – a galériából, a tokaji jelenlétből, a borászati és kulturális programokból – egy közös gondolat, egy egységes koncepció lett?

A galéria tulajdonképpen a Tokaj Art Wine koncepció egyik eleme, amelyet a párommal közösen dolgoztunk ki. Eredetileg a Tokaj Art Wine nevet a galériának találtuk ki, később azonban úgy döntöttünk, hogy minden tevékenységünket e közös ernyő alá rendezzük. Az V. kerületi galériánk ennek a szemléletnek az egyik központi tere.

Tokajban, Tállyán jelenleg két szálláshelyünk, a Barka Galéria Hotel és a Bohém Borklub is ezt a szemléletet képviseli. Előbbi az ország első kortárs tematikus szállodája, ahol minden szoba egy-egy kortárs képzőművészről kapta a nevét, és a szobákban látható műtárgyak meg is vásárolhatók. A folyosókon és a közösségi terekben a TAW-gyűjtemény darabjai jelennek meg, amely mára több száz kortárs műtárgyat foglal magában.

Emellett működtetjük a budapesti galériát, és több éve szervezünk művésztelepet Tállyán, amely minden évben más tematikára épül. Korábban olyan témák kerültek a középpontba, mint a háború és a béke, valamint a diszkrimináció és a perzekúció, az idén pedig a belső tájak és közös va-

Berger Anna

lóság tematika mentén alkotnak a művészek.

És természetesen ott van a borászat is: a cég mintegy 30 hektáron gazdálkodik, és most nyitjuk a Derű nevű pezsgőházat, ahol workshopok keretében saját pezsgőt lehet készíteni. Nálunk a bor és a művészet összekapcsolódik: a címkéinket és a vizuális arculatot Asztalos Zsolt tervezte, aki a Velencei Biennálén képviselte Magyarországot.

Eredetileg nem a művészeti pályáról érkezett: mivel foglalkoztál korábban, és mikor kezdett a művészet központi szerepet kapni az életedben?

Eredetileg műszaki szakközépiskolában tanultam, majd műszaki egyetemet végeztem. Az alapszakmám erősségem villamosgép- és készülék-szerelő. Ennek elég prózai oka volt: édesapám azt mondta, hogy árammal foglalkozni biztos szakma, ráadásul négy év alatt egyszerre lehet szakmát és érettségit is szerezni.

A képzés során nemcsak elméleti tudást szereztem, hanem a gépipari alapokat is elsajátítottam – esztergálni és hegeszteni is megtanultam. Később már inkább a műszaki menedzseri pályára fordultam, mert éreztem, hogy a klasszikus műszaki területnél jobban vonz a kereskedelmi és az üzleti világ. Kecskeméten, a GAMF-on végeztem – ma ez már a Neumann János Egyetem része –, később pedig a Kodolányi János Egyetemen MSc in Business Development mesterdiplomát szereztem.

Dolgoztál is a szakmádban?

Alkalmazottként csak rövid ideig: a főiskola után a Mars Incorporatednél helyezkedtem el karbantartó mérnök-

ként. Ez az időszak azonban csak néhány hónapig tartott, itt készítettem el a szakdolgozatomat is.

Ezzel párhuzamosan indítottam el a vállalkozásomat, amit azóta is viszek, és az idén már több mint 20 éve működik. Egy olasz céget, a Minimotort képviselem Magyarországon és Szerbiában: ipari hajtóműves motorokkal, szervomotorokkal és speciális hajtástechnikai megoldásokkal foglalkozom.

Hogyan lett ebből a galériás világ és a művészet?

Az üzleti élet, a gyerekek nevelése és a rengeteg feladat egy idő után nagyon kimerített. Elkezdtem keresni, mi az, ami valóban feltölt, és segít visszatérni önmagamhoz.

Mindig is fontos volt számomra a tárgyak szépsége és a környezet minősége, először a porcelánok kezdtek érdekelni, majd jelentkeztem a BÁV műtárgybecsüsi képzésére. Később a KOGART festménybecsüsi képzését is elvégeztem, ami tovább mélyítette a műtárgyakhoz és különösen a festészethez való kapcsolatomat. Régiségkereskedéssel kezdtem foglalkozni, innen vezetett az út a kortárs művészet felé.

A művésztelepek szervezését először Budakalászon kezdtük, majd Tálylán folytattuk, ahol megismerkedtem a párommal, Márton Péterrel. A művésztelep számunkra egyfajta mecénatúra is: az ott alkotó művészek egy-egy munkát hátrahagynak, így alakult ki a több száz darabos gyűjteményünk.

Ezeket a műveket meg lehet vásárolni nálatok?

A TAW-gyűjtemény darabjai nem eladók. Ezeket gyűjtjük, kiállítjuk, és kü-

NÉVJEGY

- Mérnök, művészetközvetítő, vállalkozó.
- Magyar és lengyel állampolgár, három gyermek édesanyja, emellett két nevelt lány életében is meghatározó szerepet tölt be.
- Műszaki menedzseri diplomáját a kecskeméti GAMF-on (Neumann János Egyetem) szerezte, majd a Kodolányi János Egyetemen MSc in Business Development mesterdiplomát szerzett.
- Több mint 20 éve vezeti az ANSA-Motor Kft.-t, amelyen keresztül a Minimotor speciális hajtástechnikai megoldásait képviseli Magyarországon és Szerbiában.
- Korábbi vállalkozásai közé tartozik az Angex országos franchise-üzlethálózat kiépítése és működtetése, emellett saját tulajdonú ingatlanok üzemeltetésével és befektetésekkel is foglalkozik.
- A műtárgyak világa felé műtárgy- és festménybecsüsi tanulmányokon keresztül fordult: elvégezte a BÁV műtárgy-, valamint a KOGART festménybecsüsi képzését. Régiségkereskedéssel, majd kortárs művészet közvetítésével, művésztelepek szervezésével és galériás munkával foglalkozott.
- A Tokaj Art Wine koncepció társalapítója és vezetője. Aktívan részt vesz a tokaji (tályai) művészeti és turisztikai projekteken, valamint a családi vállalkozás fejlesztésében.

”

A tehetség önmagában nem elég, nagy szerepe van az önmenedzsmentnek, a kommunikációnak, a nyelvtudásnak és annak is, hogy a művész tudjon beszélni önmagáról és a munkájáról.

”

lönböző helyszíneken – művészeti intézményekben, galériákban, valamint a saját tereinkben, például a Barka Galéria Hotelben és az étteremben – mutatjuk be. A budapesti helyszínünkön viszont kereskedelmi galériaként működünk, így az ott kiállított művek megvásárolhatók.

Mekkora pénztárcával érdemes készülnie annak, aki kortárs műtárgyat szeretne vásárolni?

Sokan azt gondolják, hogy a kortárs művészet csak a nagyon tehetősek számára elérhető, pedig ez nem így van. Egy fiatal művésztől már akár százezer forint körüli összegért is lehet műtárgyat vásárolni. Egy ilyen döntés nemcsak anyagi támogatás, hanem megerősítés is, visszajelzés a művész számára, hogy amit csinál, annak értéke és közönsége van. A vásárlás ugyanakkor a gyűjtőről is mesél: magánszemélyként egy személyes ízlést és érzékenységet tükröz, céges környezetben pedig azt a benyomást kelti, hogy a vállalat nyitott, innovatív, és figyelemmel kíséri a világ változásait.

Milyen pálya vár ma egy festőművészre? Mire van szüksége ahhoz, hogy érvényesülni tudjon?

Ez egy nagyon összetett kérdés. A tehetség önmagában nem elég, nagy szerepe van az önmenedzsmentnek, a kommunikációnak, a nyelvtudásnak és annak is, hogy a művész tudjon beszélni önmagáról és a munkájáról. Közben ott van a social media, ami nagy lehetőség, hiszen azon keresztül gyorsan ismertséget lehet szerezni. Ugyanakkor az intézményes rendszerbe való bekerülés – diploma, galériás jelenlét, kurátori kapcsolódások, kiál-

lítások – továbbra is nagyon fontos. A kettő együtt működik igazán jól.

Mi a helyzet a művészetközvetítéssel? Milyen készségek kellenek ahhoz, hogy valaki ezen a területen dolgozzon?

A művészetközvetítésnek ma különösen nagy szerepe van, mert a hétköznapi ember és a kortárs művészet között gyakran még mindig van egy távolság. A mi misszióink az, hogy ezt csökkentsük – nem elméleti módon, hanem élményeken keresztül: egy pohár bor mellett, egy szállodai szobában, egy beszélgetésben vagy egy kiállításon. Nemcsak az számít, hogy egy mű gazdára találjon, hanem az is, hogy hová kerül, milyen közegben jelenik meg, és hogyan tudja tovább építeni a művész pályáját.

Mit gondolsz a mesterséges intelligencia művésztre gyakorolt hatásáról?

Szerintem a lényeg nem változik: ha a gondolat az embertől jön, akkor az alkotás magja emberi marad. Az MI lehet eszköz, de nem helyettesíti az alkotói szándékot.

Hogyan látod a saját munkátok és a kortárs művészet jövőjét?

Abban bízom, hogy a kortárs művészet egyre közelebb kerül az emberekhez. Ha valaki akár véletlenül is találkozik egy művésszel vagy egy művel, az már egy első lépés lehet egy nyitottabb, befogadóbb szemlélet felé. Számomra a művészet nem valami távoli, elvont dolog, hanem egy élő kapcsolat az ember és a világ között, és ha ezt a kapcsolatot sikerül minél több ember számára megnyitni, akkor már érdemes volt dolgozni érte. ■

TAVV

KONCEPT

„AKI IGAZÁN SZERETI A TÁNCOT, MEGTALÁLJA BENNE AZ ÚTJÁT”

A Magyar Táncművészeti Egyetem világa kívülről sokak számára zárt és talán kissé misztikus közegnek tűnik. De vajon hogyan működik itt a képzés, milyen élet vár arra, aki ezt az utat választja? Erről beszélgettünk *Fodorné Molnár Mártával*, a Magyar Táncművészeti Egyetem rektorával.

Hogyan épül fel a képzés a Magyar Táncművészeti Egyetemen?

A mi képzési rendszerünkben egyszerűen van jelen a klasszikus művészképzés és a hagyományosabb felsőoktatási struktúra. Az egyetem két nagy egységre tagolódik, a Táncművészképző Intézetre, illetve a Koreográfus- és Táncpedagógusképző Intézetre.

Fodorné Molnár Márta

A klasszikus balett szakirány ebből a szempontból egészen sajátos, hiszen ide már tízéves kortól felveszünk gyerekeket. Az első hat év tulajdonképpen egy előkészítő időszak, majd az utolsó három esztendőben a diákok párhuzamosan vesznek részt a gimnáziumi és az egyetemi képzésben. Ennek köszönhetően tizenkilenc éves korukra már BA-diplomát szerezhhetnek. A modern tánc, a néptánc és a színházi tánc esetén később, jellemzően tizennégy éves korban kapcsolódnak be a tanulók, ott ötéves a képzés.

Miért ennyire fontos, hogy ilyen fiatalon diplomát kapjanak?

Először is, a táncművészet abszolút korszecifikus, másrészt a művészeti együttesek támogatási rendszerében sokat számít, hogy diplomás művészeket foglalkoztassanak, ezért a megszerzett oklevél valódi értéket jelent. Ezt a külföldi hallgatók családjai is pontosan látják: még akkor is ragaszkodnak ahhoz, hogy a gyermekük befejezze a képzést, amikor már szinte készen állna arra, hogy leszerződjön egy társulathoz.

Mennyire átjárható ez a rendszer? Van lehetőség továbblépni más irányokba is?

Igen, és ez az egyetem egyik nagy erőssége. A táncművészeti alap-

képzés után lehet továbbmenni koreográfus mesterszakra vagy tánctanári képzésbe. Úgy épül fel a rendszer, hogy az erős szakmai alapokra később célzott pedagógiai vagy alkotói tudás épüljön rá. Emellett szakirányú továbbképzéseink is vannak, például stresszkezelés és kiégésmegelőzés témában.

Kiket keresnek a felvételin? Milyen adottságok számítanak igazán?

Ez szakonként eltérő. A legkisebbeknél, tehát a tízéves kor körül felvételknél elsősorban a testi adottságokat és a fontosabb alapképességeket nézzük. Későbbi életkorban, például a koreográfusképzésbe való belépésnél viszont már komolyabb szakmai és elméleti háttérre van szükség. Nem elég a tehetség, kell egy táncnyelv ismerete, legyen az klasszikus balett, kortárs vagy néptánc, és egy komoly alapműveltség. Nehéz a nulláról elindítani valakit, ha korábban a kultúra, a művészetek meghatározó alakjaival, alapjaival sem találkozott.

A felvételin ugyanakkor nem a hagyományos iskolai teljesítmény dominál. A mi szakjainkon nem az érettségi eredmény vagy a jegyek a döntők, hanem az, hogy megvan-e az a tudás, az érzékenység, az adottság és a potenciál, amire valóban lehet építeni.

A táncművészképzésről sokan ma is azt gondolják, hogy egy nagyon kemény, lemondásokkal teli pálya.

Mennyire igaz?

Van benne igazság, de szerintem árnyalni kell. Kívülről valóban tűnhet nagyon szigorúnak, de aki ide bekerül, annak ez többnyire nem teher, hanem a világ közepe. Ezek a fiatalok

általában örömforrásként élik meg a munkát, a napi órákat, a közösséget. Sokszor még az is nehéz nekik, ha néhány napra kiesnek ebből a ritmusból, mert hiányzik nekik a mozgás és az a közeg, amiben élnek.

Közben nyilván komoly belső munkát is igényel ez a pálya.

Így van. A fiataloknak idővel szembe kell nézniük a saját lehetőségeikkel és határaikkal. Nem mindenki lesz szólista, és nem is mindenki ugyanabban a társulatban találja meg a helyét. Az egyetemnek ebben is van feladata: segíteni kell abban, hogy a tanulóink reálisan lássák a saját útjukat; a lelki egészségükkel is foglalkoznunk kell.

Milyenek a mindennapok az egyetemen? Hogyan telik egy átlagos napjuk a hallgatóknak?

Elég feszes rendben. A gyakorlati órák általában reggel nyolctól kora délutánig tartanak, utána van egy rövid ebédszünet, majd következnek a gimnáziumi vagy egyetemi elméleti órák, akár estig is. A külföldieknek ez különösen nagy kihívás lehet, mert sok esetben a saját országuk érettségi követelményeinek is meg kell felelniük, miközben már nálunk tanulják az egyetemi tárgyakat.

Az egyetem nemzetközi jelenléte mennyire erős?

Egyértelműen erősödik. Közel száz diákunk van, és majdnem tíz százalékuk külföldről érkezik. A klasszikus balett szakon különösen sok a nemzetközi tanuló, de a táncos- és próbavezető-képzésben is egyre növekszik az arányuk. Japán hagyományosan fontos bázisunk, de mostaná-

”

Az első hat év tulajdonképpen egy előkészítő időszak, majd az utolsó három esztendőben a diákok párhuzamosan vesznek részt a gimnáziumi és az egyetemi képzésben. Ennek köszönhetően tizenkilenc éves korukra már BA-diplomát szerezhettek.

”

NÉVJEGY

- Balettművész, balettpedagógus, koreográfus és egyetemi tanár.
- Művészi pályáját követően a Magyar Táncművészeti Egyetem oktatója, 2011-től a Koreográfus- és Táncpedagógus-képző Intézet igazgatója. 2020-tól rektori kinevezéséig az intézmény rektorhelyettese. 2021 augusztusa óta az egyetem rektora, 2026 januárjától a Művészeti Egyetemek Rektori Székének elnöke.
- Szakmai munkáját több rangos díjjal ismerték el, köztük Harangozó Gyula-díjjal, a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjével és a Magyar Érdemrend Tisztikeresztjével.

”

Úgy épül fel a rendszer, hogy az erős szakmai alapokra később célzott pedagógiai vagy alkotói tudás épüljön rá.

”

ban Kína és Korea felé is nyitunk. Az egyetem külföldi megítélése jó, ezt erősítik a nemzetközi kapcsolataink, a külföldi felvételek, valamint a Budapest Ballet Grand Prix. Erre a versenyre már több tucat országból jelentkezők, ami egyszerre viszi az egyetem és a magyar táncművészet jó hírét szerte a világban.

Gondolom, a külföldi hallgatók jelenléte nemcsak lehetőség, hanem feladat is.

Természetesen. A fogadásuk komoly szervezést igényel: szállásról, beilleszkedésről, nyelvtanulásról is gondoskodni kell, ráadásul sokszor nagyon fiatal gyerekekről van szó. Ez még inkább megmutatja, hogy milyen fontos az összetartó egyetemi közeg.

Mennyire tud közösséggé válni egy ennire különböző háttérű hallgatói kör?

Tudatosan építjük a közösséget, mentorprogramunk is van. Ebben az idősebb tanulók segítik a fiatalabbakat. Ez a kollégiumi életben különösen fontos, és a külföldi diákoknál még inkább. Vannak évfolyamok, amelyek annyira összetartók, hogy a kevés szabadidejüket is együtt töltik, és később, a végzés után is megmarad közöttük ez a kapcsolat.

■ ***Van ma jövője a táncos pályának?***

Igen, hiszen a tánc népszerűsége állandó, és a pályán túl is sokféle út nyílik meg azok előtt, akik ebből a közegből érkeznek. A diplomásaink több mint kilencven százaléka a végzettségének megfelelő területen helyezkedik el, a tanár szakosok esetén pedig gyakorlatilag teljes a foglalkoztatott-

ság. Azonban fontos, hogy az egyetem a tánc határterületei felé is nyisson, például a táncmedicina vagy más kapcsolódó szakterületek irányába.

Meddig tarthat egy aktív táncos pályája?

Ez függ az adott műfajtól és a fizikai adottságoktól is. Általánosságban elmondható, hogy a kiemelt együttesekben körülbelül huszonöt aktív évvel lehet számolni, de modern táncban akár negyvenöt-ötvenéves korig is színpadon maradhat valaki. És ami legalább ilyen fontos: a táncos múltból hozott fegyelem, kitartás és munkabírási más területeken is kamatoztatható.

Mit ad a tánc annak, aki mégsem marad ezen a pályán?

Nagyon sokat, mivel a tánc nemcsak hivatás, hanem személyiségformáló erő is. Fegyelemre, empátiára, együttműködésre tanít. Megtanít felelősséget vállalni a másikkal, és ad egy belső rendet, ami a mai, szétszórt és túlterhelt világban különösen nagy érték. Éppen ezért a tánc nemcsak annak fontos, aki ebből fog élni, hanem annak is, aki „csak” tanulja, mert örömet, tartást és közösségi élményt ad.

■ ***Kinek ajánlanád ezt az utat?***

Annak, aki valóban szereti a táncot. Ez a legfontosabb. Ha ehhez jó adottságok, kitartás és nyitottság társul, akkor a tánc nem pusztán kemény munka lesz, hanem boldogságforrás is. Olyan élmény, amit később a művész a közönségnek is tovább tud adni. És a tánc sokszínű világában mindenki megtalálhatja azt a formát, amely hozzá a legközelebb áll. ■

ORVOS- ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET

ORVOS- ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNY

AZ ORVOS- ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAI

Az orvos- és egészségtudományi
képzés az emberi élet védelmének,

a betegségek megelőzésének és a
gyógyításnak a tudománya. A terület
magában foglalja az általános orvos,
a fogorvos és gyógyszerész osztat-

ORVOS- ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAINAK SZAKOS RANGSORAI

			Felvett hallgatók kiválósága			Tudományos fokozattal rendelkezők aránya	Nemzetközi kutatói produktívitas (oktatási-kutatói teljesítmény)	Külföldi hallgatók aránya (nemzetközi közeg)	Tájékoztató indikátorok		
Ranghely	Intézmény neve	Összpontszám	Felvett hallgatók pontátlaga	Legalább egy tárgyból jeles értékelésű emelt szintű érettségivel bejutottak aránya	Tanulmányi vagy sport-versenyen eredményt igazolók aránya				Felvettek száma	Végzetek bruttó átlagjövedelme a 2023-as DPR-adatok alapján	Átlagos felvételi ponthatár
ÁLTALÁNOS ORVOS											
1.	SE-ÁOK	95,2	461,9	97,3%	36,4%	69,7%	1,1	54,9%	486	n. a.	426
2.	SZTE-SZAOK	95,2	446,8	98,9%	16,6%	78,8%	0,9	46,2%	271	n. a.	410
3.	PTE-ÁOK	95,1	441,6	100,0%	15,9%	69,9%	0,8	58,6%	264	n. a.	406
4.	DE-ÁOK	95,1	430,4	99,2%	22,4%	80,9%	0,9	60,7%	250	n. a.	396
ÁPOLÁS ÉS BETEGELLÁTÁS											
1.	SE-ETK	84,7	387,9	70,1%	17,7%	50,6%	9,6	31,1%	606	588 509 Ft	316
2.	DE-ETK	83,7	394,9	64,1%	11,3%	21,7%	1,5	20,3%	362	774 013 Ft	342
3.	PTE-ETK	83,3	372,2	66,2%	15,9%	33,3%	2,3	19,2%	597	586 138 Ft	301
4.	SZTE-ETSZK	83,0	385,7	65,1%	11,0%	21,3%	4,9	15,9%	272	663 680 Ft	297
5.	ME-ETK	82,3	355,5	42,9%	12,7%	25,4%	0,1	4,7%	126	603 572 Ft	250
6.	SZE-ESK	82,2	338,3	26,9%	9,6%	50,6%	0,2	8,4%	52	668 598 Ft	292
7.	KRE-GESZK	81,9	351,5	52,4%	0,0%	41,8%	0,1	0,0%	42	n. a.	297
FOGORVOS											
1.	SE-FOK	91,0	447,3	95,5%	23,5%	55,6%	11,8	53,1%	132	n. a.	416
2.	PTE-ÁOK	91,0	432,2	94,8%	15,5%	69,9%	0,8	58,5%	58	n. a.	406
3.	DE-FOK	90,9	440,0	100,0%	8,8%	55,9%	9,0	56,8%	68	n. a.	414
4.	SZTE-FOK	90,2	395,7	97,2%	13,9%	37,5%	9,5	45,8%	72	n. a.	374
GYÓGYSZERÉSZ											
1.	SE-GYTK	95,5	400,3	84,7%	19,5%	77,5%	20,0	29,1%	190	n. a.	330
2.	PTE-GYTK	95,4	399,2	80,7%	15,7%	74,7%	8,8	33,1%	83	n. a.	341
3.	DE-GYTK	95,4	387,7	77,9%	25,0%	80,8%	10,2	34,0%	104	n. a.	326
4.	SZTE-GYTK	95,3	398,8	77,0%	6,1%	74,1%	6,2	21,6%	148	n. a.	338

Az alábbi karon, illetve intézményben meghirdetett szakokra 10 főnél kevesebb nappali munkarendű hallgatót vettek fel, így ezt a rangsorolásnál nem vettük figyelembe: GFE-ESZK – ápolás és betegellátás.

lan képzést, valamint az ápolás és betegellátási, illetve az egyéb egészségügyi szakokat. A diplomát szerzők alapvető gyógyító, kutató és egészségfejlesztő tevékenységet végezhetnek kórházakban, kutatóintézetekben vagy a gyógyszeriparban.

Tavaly az általános felvételi eljárásban több mint 6000 hallgató nyert felvételt orvos- és egészségtudományi alap- és osztatlan képzésekre. A terület hagyományosan a legmagasabb presztízsűek közé tartozik, a rendkívül szigorú felvételi követelmények pedig garantálják a hallgatói állomány kiválóságát.

ÁLTALÁNOS ORVOS

A szakos rangsort a SE-ÁOK (95,2 pont) és a SZTE-SZAOK (95,2) holtversenyben vezeti, szorosan mögöttük a PTE-ÁOK (95,1) és a DE-ÁOK (95,1) áll. A felvételi pontok mindennütt 430 és 462 pont között mozognak, a jeles emelt szintű érettségi aránya pedig szinte mindenhol eléri a 100 százalékot. A minősített oktatók aránya a DE-ÁOK-n a legmagasabb (80,9 százalék). A nemzetközi hallgatók aránya mindennütt 50 százalék feletti, Debrecenben eléri a 60 százalékot is.

ÁPOLÁS ÉS BETEGELLÁTÁS

A szakos rangsort a SE-ETK (84,7 pont) vezeti, második a DE-ETK (83,7), harmadik a PTE-ETK (83,3). A legmagasabb átlagpontszámmal a DE-ETK-ra lehetett bejutni (394,9). A jeles emelt szintű érettségik aránya a SE-ETK (70,1 százalék) esetén a legmagasabb, míg a legnagyobb kezdő

bért a DE-ETK végzettjei realizálják, átlagosan bruttó 774 013 forintot.

FOGORVOS

A képzés minősége rendkívül kiegyensúlyozott: a SE-FOK (91 pont), a PTE-ÁOK (91) vezeti a listát, és a DE-FOK (90,9) jön utánuk. A SE-FOK (447,3 pont) és a DE-FOK (440) bejutási pontszámai a legmagasabbak. A DE-FOK esetén a bekerülők közül mindenki jeles emelt szintű érettségivel érkezett. A külföldi hallgatók aránya a PTE-ÁOK fogorvosi képzésén a legmagasabb (58,5 százalék).

GYÓGYSZERÉSZ

A rangsort a SE-GYTK (95,5 pont) vezeti, ezt követi a PTE-GYTK (95,4) és a DE-GYTK (95,4). A bejutási átlagok 388 és 400 pont között alakultak. A jeles emelt érettségik aránya a SE-GYTK-n (84,7 százalék) és a PTE-GYTK-n (80,7) a legkiemelkedőbb. A minősített oktatók aránya a DE-GYTK-n a legmagasabb (80,8 százalék), a nemzetközi diákok aránya ezen a szakon 30 százalék körüli. ■

”

A terület hagyományosan a legmagasabb presztízsűek közé tartozik, a rendkívül szigorú felvételi követelmények pedig garantálják a hallgatói állomány kiválóságát.

”

„A TÁPLÁLKOZÁSI SZEMLÉLET FORMÁLÁSÁT MÁR GYEREKKORBAN EL KELL KEZDENI”

A dietetikusi pálya ma már jóval több utat kínál a művelőinek, azonban egyre nagyobb a szükség az átfogó szemléletre, az elmélyültebb tudásra, a specializációra és a hiteles szakmai jelenlétre. Antal Emese dietetikussal, szociológussal beszélgettünk a szakma jelenéről, lehetőségeiről, jelentőségéről és jövőjéről.

Hogyan lesz valakiből dietetikus?

Mindig is erre a pályára készültél?

Nem, eredetileg orvos szerettem volna lenni. A Pécsi Orvostudományi Egyetemre akartam bekerülni, de nem vettek fel, aztán másodszor már csak egy ponttal maradtam le. Szegedre és Debrecenbe be tudtam volna jutni, de akkor még nem lehetett ilyen simán átjelentkezni. Ezért be mentem Pécsre, és megkérdeztem, mit lehet tanulni itt ezzel az eredménnyel. Azt mondták, két lehetőségem van: vagy biológia szakra megyek tanárnak, vagy dietetikára. Biológiatanár nem akartam lenni, a dietetikáról pedig akkor még azt sem tudtam, mi csoda, de végül ezt választottam.

Mikor szeretted meg a szakmát?

Másodévbén kaptam egy lehetőséget, hogy egy évfolyamtársammal kimenjek Finnországba. Három hétig voltunk ott, és ez az út megváltoztatta az életemet. Ott láttam meg, hogy a dietetikus nemcsak az alagsorban dolgozhat, hanem komoly, érdekes kihívások is akadhatnak a szakmában. Miközben itthon még diétás nővérnek „csúfoltak” minket, Finnországban a dietetikusok presztízse már egész magas volt.

Antal Emese

Ott szembesültem azzal is, hogy többek között a szív-ér rendszeri betegségeknel a megelőzésben is óriási szerepe volt már akkor is a táplálkozástudománynak. Miután hazajöttem, elkezdtem szisztematikusan építgetni a szakma presztízsét, bár akkor még hallgatóként ez nem volt túl látványos. Ha például valahol az újságban úgy írták a dietetikust, hogy diétás nővér, akkor írtam a szerkesztőségnek, hogy ez nem így van, és azt is leírtam, hogy mit kell tudni erről a szakmáról. Persze nyilván a nemzetközi és európai trendek hatottak már itt-hon is, hogy végül eléggé felkapott és egyre elismertebb szakterületté vált a dietetika, ha létszámban egy adott kórházban még mindig alulmaradunk nemzetközi összehasonlításban.

Aztán amikor befejeztem a dietetikát, még mindig szerettem volna tanulni. Két dolog érdekelt, a pszichológia és a szociológia. Végül az utóbbi felé vitt az utam, és ezzel a területtel jól kiegészíthettem azt a tudást, amit a dietetika adott.

A kórházi munkával kapcsolatban milyen élményeid voltak?

Azt láttam, hogy öt nap teniszedzőséggel többet kerestem, mint egy hónap kórházi dietetikusi munkával úgy, hogy hétvégén ügyeleket is kellett tartani. Ez azért elgondolkodtatott. Először nem is akartam vállalni ezt a munkát, aztán mégis elmentem a győri kórházba, hogy tapasztalatot szerezzek és lássam, mi a valóság. Igazi mély víznek bizonyult, és roppant hasznos is volt, nagyon szerettem.

Innen hogyan jött a Szívbarát Program?

Korábban jelentkeztem egy helyre kutatási asszisztensnek, de akkor nem hívtak be, aztán másfél évvel később megkerestek, mert volt egy részleg, ahol épp dietetikust kerestek. Így kerültem be a Szívbarát Programba, ami egy nagy népegészségügyi program volt, komoly szakemberekkel dolgozhattam együtt, és már konferenciákra is jártam, előadásokat is tarthattam. Nagyon szerettem ezt az időszakot, hiszen rengeteg szakmai rendezvényre jutottam el, illetve beléptem a Magyar Dietetikusok Országos Szövetségébe (MDOSZ). Később Németországba vitt az élet, ahol az alultápláltság és a szocioökonomiai faktorok kapcsolatát vizsgáltam. Ebben az időszakban is sok konferenciára eljutottam, mondogatták is, hogy én vagyok az MDOSZ külügyminisztere, mert Kínától Brazíliáig sokfelé vittem a hírért a szakmának.

Ez már át is vezet minket a következő témához, hiszen ettől kezdve egyre fontosabb lett a közreműködésed és a szereped az érdekképviseletekben.

Igen, az MDOSZ elnökeként a kommunikáció és a dietetikusi szakma imázsépítése nagyon fontos volt nekem. Szerettem volna, hogy az emberek ismerjék el a dietetikusokat, tudják, miért és mikor fordulhatnak hozzájuk, és megértsék a téma fontosságát is. Azaz azt, hogy azért dolgozunk, hogy megelőzzük a betegségeket, és hogy a személyre szabott táplálkozás révén a terápia, a rehabilitáció is jobban menjen. Nyilván szerencse, hogy az életmód mint téma az

”

Azért dolgozunk, hogy megelőzzük a betegségeket, és hogy a személyre szabott táplálkozás révén a terápia, a rehabilitáció is jobban menjen.

”

NÉVJEGY

- A Pécsi Orvostudományi Egyetem Egészségügyi Főiskolai Karán szerzett dietetikusi, majd az ELTE Bölcsészettudományi Karán szociológusi diplomát.
- A TÉT Platform szakmai vezetője, az ESSRG kutatója, a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Doktori Iskola doktoranduszhallgatója.
- 2005–2012 között volt a Magyar Dietetikusok Országos Szövetségének elnöke, majd 2012–2015 között főtitkára.
- A Magyar Táplálkozástudományi Társaság jelenlegi és az Európai Táplálkozástudományi Társaság korábbi vezetőségi tagja, számos

tudományos társaság tagja, szakmai folyóiratok szerkesztőbizottsági tagja.

- Publikációival rendszeresen találkozhatunk mind a szakmai mind a népszerű médiában. *A Gyermekek az asztalnál* és a *Nagy gyermek az asztalnál* című könyv szerzője.
- Gyakran szerepel ismeretterjesztő televíziós és rádiós műsorokban, valamint a nyomtatott sajtóban. Hazai és nemzetközi konferenciák rendszeres meghívott vendége, előadója. A Plan'Eat és a WiseFood európai uniós projekt kutatója. Számos itthoni és külföldi kutatásban vett részt.

”

Mindenkinek megvan az ideális étrendje, viszont az is igaz, hogy általában egy konkrét egészségi problémát jobban tud kezelni, ha abban a témában mélyebb a tudása.

”

évek során jobban reflektorfénybe került, de azért ezen dolgozni is kellett.

Azóta a szakma népszerűsége sokat nőtt. Mi úgy húszan végeztünk a főiskolán, napjainkban már három egyetemen van képzés (Budapest, Pécs, Debrecen), és egy-egy helyen több százán indulnak neki. Lemorzsolódás is van, de sokan elvégzik a négyéves alapképzést (BSc). Megsokszorozódott a dietetikusok száma a korábbiakhoz képest.

A végzősök a fekvőbeteg-ellátásban és a szakrendeléseken is el tudnak helyezkedni, de az ő számuk nem nagyon változott az utóbbi években. A magánellátásban viszont komoly kereslet jött létre, ráadásul már az élelmiszeripar és a kutatóintézetek is alkalmaznak dietetikusokat.

Az alapellátásban mennyire elérhető egy dietetikus?

Nem érhető el úgy, ahogy kellene, hiszen a finanszírozás nem megoldott. Huszonöt éve lobbizunk azért, hogy ez változzon. Voltak különböző pályázatok, projektek, praxisközösségi kezdeményezések, de ezek csak ideig-óráig jelentettek megoldást.

Mitől lesz valaki jó dietetikus?

Manapság számos képesség szükséges hozzá, nem csak attól lesz „jó”, hogy tudja a táplálkozástudományt, a dietetikát, az ételtant vagy a belgyógyászatot, az is fontos, hogy miként beszél a pácienssel. A menedzszerszemlélet is elsődleges, mivel egy kórházi dietetikusnak meg kell tudni mutatnia, hogy mit csinál. Szükség van a folyamatos dokumentálásra és annak prezentálására, hogy amit tanácsolt, annak milyen hatása lett vagy lehet.

Mi kell inkább, hogy mindenfélét tudjon a dietetikus, vagy egy-egy problematikát ismerjen jól, azaz specializálódjon?

Mindkettőre, mert egyre több egészséges ember fordul dietetikushoz. Mindenki megvan az ideális étrendje, viszont az is igaz, hogy általában egy konkrét egészségi problémát jobban tud kezelni, ha abban a témában mélyebb a tudása. Mivel egyre többet tudunk a táplálkozásról, ez egyre inkább azt hozza magával, hogy kialakulnak szakterületek, vannak már sportdietetikusai vagy diabéteszhez kapcsolódók.

Emellett a holisztikus szemlélet is kell, tehát legyen valaki speciális tudású, közben viszont tudjon egészben is gondolkodni.

***A dietetika mellé szociológiát is tanul-
tál. Ez mennyire volt fontos?***

Nagyon, hiszen már annak idején is tartottam előadásokat arról, hogy miként jön össze a szociológia és a dietetika. Az utóbbi egy természettudományos terület, az előbbi társadalomtudomány, és sokan hajlamosak azt gondolni, hogy ez a kettő teljesen külön világ. Pedig nem így van.

Az utóbbi négy évben, amióta EU-s projektekben dolgozom szociológusokkal, ezt megint nagyon erősen látom. A szociológus rengeteg adattal dolgozik, nagyon sok számmal, és számos oldalt vizsgál. Nekem ez egy fontos kapcsolódás, az életmód-szociológia, és ez teremti meg számomra azt a szemléletet, hogy a dietetikát társadalmi szinten tudom kezelni.

***A szakmában közben egyre több a fel-
vezető tanács is.***

Ez nagyon nagy probléma, és a „kóklerekkel” meggyűlik a bajunk. Ha azt látom, hogy valaki táplálkozási tanácsadóként hirdeti magát, akkor az már nekem gyanús. Sajnos vannak egy-két napos tanfolyamok, ami után a résztvevők kapnak is egy papírt arról, hogy ők „szakemberek”. Azt gondolom ugyanakkor, hogy a szakmaiság győzedelmeskedik, hiszen a dietetikusképzés négy évig tart, egy-két nap alatt nem lehet megtanulni azt a hatalmas tudást, ami kell a precíz és korrekt munkavégzéshez.

Emellett számos tévhit kering a la-
kosság körében, ezek között van a

nulldiéta, a méregtelenítés, a tisztító-
kúrák, az elsavasodott szervezet elmé-
lete vagy most a proteinőrület – ezek a
trendek folyamatosan jelen vannak.

***Ilyen helyzetben hogyan lehet közért-
hetően jól kommunikálni a táplálko-
zásról?***

Erre van például az Okostányér, ami a hivatalos magyar táplálkozási ajánlás a gyerekeknek és a felnőtteknek, va-
lamint a mibolmennyitegyek.hu, ami
személyre szabottan segít, hogy me-
lyik élelmiszercsoportból mennyit kel-
lene fogyasztani.

***Mennyire használsz a mesterséges in-
telligenciát?***

Nagy segítségnek tartom, például
alapleveleket megíratok vele, de nyil-
ván figyelni kell rá. Az például több-
ször előfordult, hogy nem is létezik az
tudományos anyag, amit hivatkozik.

Mik a tapasztalataid a fiatalokkal?

Nagyon szeretek velük dolgozni, fo-
lyamatosan vannak mentoráltjaim is.
Azt is látom, hogy jobban megtartják
a munka-szabadidő egyensúlyt, mint
mondjuk az én generációm. Ezt tanu-
lom is tőlük... Ami viszont nem annyira
tetszik, hogy az önkéntes, ingyenmun-
kát sokan nem szeretik, pedig befekte-
tés nélkül nincs siker. Én nagyon sokat
dolgoztam „kvázi ingyen” azért, hogy
megszerezsem a szükséges tudást, és
ez szerintem mára más lett.

***Hosszú távon hogyan látod a szak-
ma jövőjét?***

A mesterséges intelligenciát használni
kell, segíthet, de a technológia nem
fogja kiváltani a dietetikust. Nagyon
sokan valószínűleg erre is fognak

”

**A mesterséges
intelligenciát
használni kell,
segíthet, de
a technológia nem
fogja kiváltani
a dietetikust.**

”

”

Mindinkább fontos lesz, hogy valaki társítson más kapcsolódó tudást is a dietetikához, mint a szociológia, a pszichológia vagy a gazdasági területek.

”

majd különböző eszközöket, de ahhoz, hogy korrekt legyen egy tanács, főleg, ha valakinek több problémája is van, akkor ott szükség lesz az emberi szakértelemre.

Szerintem egyre többen fordulnak majd szakemberhez, és egyre mélyebb tudásra lesz szükség. Emellett mindinkább fontos lesz, hogy valaki társítson más kapcsolódó tudást is a dietetikához, mint a szociológia, a pszichológia vagy a gazdasági területek.

Mikor kellene elkezdeni a táplálkozási szemlélet formálását?

Az alapokat már gyerekkorban le kell tenni, mert ekkor alakulnak ki a szokások. A gyerekeket nem az érdekli, hogy ötvenéves korában mi lesz vele. Nekik azt kell mondani, hogy megfelelően kell táplálkozniuk ahhoz, hogy szép legyen a bőrük, okosak legyenek és hogy jól érezzék magukat. Sokféle módon kell mondani, és újra meg újra.

Azért is írtam a *Gyermek az asztalnál* című könyvem, mert szerettem volna bemutatni, hogyan alakul ki a 3–15 évesek viszonya az étkezéshez, a családi szokásokhoz és az együtt töltött időhöz. A kötet közérthető receptekkel, mintaétrendekkel és sok gyakorlati tanáccsal segíti a szülőket abban, hogy örömtelibbé és kiegyensúlyozottabbá tegyék a mindennapi étkezéseket.

A *Nagy gyermek az asztalnál* című könyvben már a kamaszodó, önálló fiatalok kerülnek a középpontba, és az, hogyan változik meg a kapcsolatuk az étkezéssel és a családdal. Itt nagyobb hangsúlyt kapnak a rugalmasan alakítható mintaétrendek, a

gyorsan elkészíthető fogások és azok a gyakorlati útmutatók, amelyek az önálló döntéseiket és a felelősségvállalásukat támogatják.

Amennyiben valaki egészséges, akkor is érdemes dietetikushoz mennie?

Ha valaki egészségesen él, jár szűrővizsgálatokra és minden rendben van, akkor is érdemes megerősítésként felkeresnie egy dietetikust azért, hogy ki derüljön, tényleg jó-e az az étrend, amit követ. Ha minden rendben van, akkor nem kell rendszeresen járnia, de egy ilyen megerősítés hasznos lehet.

Mit szólna az olyan trendekhez, mint az időszakos böjt?

Elméletileg nincs rá szükség. Ha valaki jól érzi magát a bőrében, megfelelő a testsúlya, jó a vérképe, akkor valószínűleg egészségesen él és egészségesen is táplálkozik. Az időszakos böjtöt sokan fogyókúráként próbálják ki, de ez már egy szofisztikáltabb kérdés. A kutatások szerint az időszakos böjt rövid távon segíthet a fogyásban, de nem bizonyult hatékonyabbnak, mint a hagyományos, folyamatos kalóriacsökkentésen alapuló étrendek.

Akárhogy is, az alapokkal kell tisztában lenni, hiszen a szükséges tápanyagmennyiséget be kell vinni. Attól, hogy valaki csak egy időablakban eszik, még nem mindegy, hogy mit.

Mi a helyzet az évészavarakkal? Ott hol van a dietetikus szerepe?

Ez nagyon nehéz terület, ilyen esetben a különböző szakterületek képviselői, a pszichológus, az orvos és a dietetikus közötti nagyon szoros együttműködésre van szükség. ■

MULTIDISZCIPLINÁRIS ISMERETEK AZ ORVOSTUDOMÁNYBAN

*„A különböző kutatóhelyek közötti együttműködések nemcsak új módszerek és technológiák megismerését teszik lehetővé, hanem jelentősen hozzájárulnak a tudományos gondolkodás gazdagításához és a korszerű orvostudomány fejlődéséhez”
– fogalmazott Peták Ferenc, az SZTE Orvosi Fizikai és Orvosi Informatikai Intézetének vezetője.*

Gépészmérnökként végzett, majd orvosi biológiai területen szerezte tudományos fokozatait, jelenleg pedig az SZTE Orvostudományi Karán dolgozik. Mi alakította ezt a pályáit?

Miről szóltak a kutatásai?

Gépészmérnöki tanulmányaim végén Szegeden készítettem el a szakdolgozatomat a JATE Kalmár Laboratóriumában, Hantos Zoltán professzor témavezetésével. A munka a légzésmechanika méréséhez és modellezéséhez kapcsolódott, és ekkor találkoztam először azzal a multidiszciplináris kutatási területtel, ahol a mérnöki módszerek és az élettani kérdések összekapcsolódnak. Ez a találkozás meghatározta a további pályámat. PhD-kutatásaim a légzőrendszer mechanikai tulajdonságainak vizsgálatára irányultak, különösen a légutak és a tüdőszövet működésének mérési és modellezési módszereire. A habilitációs munkámban ezt a szemléletet tovább bővítve a légzés és a keringés közötti kölcsönhatásokat vizsgáltam, különös tekintettel a légzésmechanikai változások keringési következményeire. Az MTA-doktori értekezésem már egy szélesebb élettani keretben tárgyalta a kérdést: kutatásaim középpontjában a légzőrendszer működésének integrált vizsgálata állt, beleértve az új lélegeztetési módszerek fejlesztését és

Peták Ferenc

a különböző szervrendszerek közötti kölcsönhatásokat. Az utóbbi években például az úgynevezett szervtengelyek – például az agy–tüdő vagy a máj–tüdő kapcsolat – élettani és klinikai jelentőségét vizsgáljuk. Összességében a pályámat az a felismerés formálta, hogy a mérnöki gondolkodásmód és a kvantitatív módszerek fontos eszközei lehetnek az élettani és klinikai folyamatok megértésének.

Miként szerveződik az Orvosi Fizikai és Orvosi Informatikai Intézet?
Miket tart a legfontosabb jellemzőinek?

Az intézet működésének egyik legfontosabb sajátossága, hogy három alapvető terület – az orvosi fizika, az

”

A mérnöki gondolkodásmód és a kvantitatív módszerek fontos eszközei lehetnek az élettani és klinikai folyamatok megértésének.

”

orvosi informatika és a biostatisztika – egymásra épülve, egységes szemléletben jelenik meg az oktatásban és a kutatásban. Ez lehetővé teszi, hogy a hallgatók ne elszigetelt tantárgyakként találkozzanak ezekkel a területekkel, hanem átfogó képet kapjanak az orvos- és élettudományokról. Oktatóink munkája egyszerre kapcsolódik a fizikai mérési módszerekhez, az adatfeldolgozáshoz és a statisztikai elemzéshez, így a diákok nemcsak az elméleti alapokat sajátíthatják el, hanem azt az interdiszciplináris gondolkodásmódot is, amely a modern, adatalapú orvoslásban egyre fontosabb. A képzés különlegessége, hogy a hallgatók már az első években megismerkednek az olyan technikákkal, amelyek a klinikai kutatás és a betegellátás számos területén alapvetők. Ez segíti őket abban, hogy a későbbi orvosi vagy kutatói munkájuk során magabiztosan eligazodjanak a technológiai és adatelemzési kérdésekben.

Fontos erősségünk a gyakorlatközpontú oktatás is. Az orvosi fizika laboratóriumi foglalkozásain a tanulók számos diagnosztikus és terápiás eszközzel ismerkedhetnek meg. Hasonló módon, az orvosi statisztika gyakorlatai is klinikai jellegű adatok feldolgozására épülnek. Az orvosi informatika oktatása pedig telemedicina módszerekkel gyűjtött saját adatok rendszerezésén, elemzésén és bemutatásán keresztül teszi kézzelfoghatóvá a digitális egészségügy eszközeit. Így a hallgatók nemcsak elméleti ismereteket kapnak, hanem egy olyan szemléletet is, amely a modern orvoslás technológiai és adatalapú világában különösen értékes.

Mit tapasztal, leginkább hol, hogyan hasznosíthatók az intézetben oktatott multidiszciplináris ismeretek?

A modern orvoslás ma már erősen technológia- és adatvezérelt. Az általunk oktatott tárgyak ezért elsősorban azt segítik, hogy a hallgatók megértsék és tudatosan használják azokat az eszközöket és adatokat, amelyekkel a mindennapi gyakorlatban találkozhatnak. Az orvosi fizika abban segít, hogy a leendő orvosok értsék a diagnosztikai és terápiás eszközök működésének alapjait, legyen szó képalkotó módszerekről vagy sugárterápiáról. A biostatisztika megtanítja őket a klinikai kutatások eredményeinek értelmezésére és az adatalapú döntéshozásra. Az orvosi informatika pedig az egészségügyben mára nélkülözhetetlenné vált digitális műveltséget biztosítja, az adatok kezelésétől az információs rendszerek használatáig. Ezek együtt olyan szemléletet adnak a hallgatóknak, amely által könnyedén eligazodhatnak a modern orvoslás világában.

Hogyan építi be az intézet a képzésekbe a munkaerőpiaci elvárásokat?

Az alapozó tárgyainkat számos olyan választható kurzus egészíti ki, amely kifejezetten a modern egészségügy technológiai és informatikai kihívásaira készíti fel a diákokat. *A mester-séges intelligencia élettudományi alkalmazásai* kurzusunk elsőként került be a hazai graduális orvosképzés tantervébe. A tárgy célja, hogy a diákok megértsék az MI-alapú rendszerek működését és korlátait, amelyek egyre gyakrabban jelennek meg a diagnosztikában és az orvosi döntések

támogatásában. *A kórházi informatika* kurzus során a hallgatók a gyakorlatban is találkozhatnak a Magyarországon széles körben elterjedt MedSol kórházi információs rendszerrel, és láthatják, hogyan működik a digitális betegadat-kezelés a klinikai gyakorlatban. Ezeken túl megismerhetik a 3D-nyomtatás alkalmazásait a sebészeti tervezésben vagy az egyedi implantátumok fejlesztésében, emellett a digitális egészségügy aktuális eszközeit és trendjeit is. Ezekkel a technológiákkal és munkafolyamatokkal később a klinikai gyakorlatban vagy az egészségügyi kutatásban is találkozni fognak, így a képzés nemcsak elméleti alapokat ad, hanem a gyorsan változó egészségügyi munkaerőpiaci elvárásaira is felkészíti a jövő orvosait.

Mennyire fontos ma a nemzetközi tapasztalat az orvosi pályán?

A mai globalizált tudományos környezetben a nemzetközi tapasztalat az orvosi pályán is elengedhetetlen. A különböző kutatóhelyek közötti együttműködések nemcsak új módszerek és technológiák megismerését teszik lehetővé, hanem jelentősen hozzájárulnak a tudományos gondolkodás gazdagításához és a korszerű orvospépzés fejlődéséhez. Az SZTE Orvosi Fizikai és Orvosi Informatikai Intézete is számos európai és tengerentúli intézménnyel ápol gyümölcsöző szakmai kapcsolatot. Kiemelkedő a franciaországi *Paris-Saclay* Egyetemmel folytatott együttműködésünk, amely fibrotikus elváltozásokkal járó betegségek szövettani vizsgálatára irányul, egyedülállóan nagy felbontású mikroszkópos

módszerekkel. Az elmúlt időszakban PhD- és TDK-hallgatóink számára is lehetőség nyílt arra, hogy ebben a rangos kutatóintézetben szerezzenek értékes tapasztalatot. Emellett folytatódnak a Genfi Egyetemmel közösen végzett légzőrendszeri kutatásaink, valamint a Grenoble-i Egyetemmel kialakított tudományos együttműködésünk. Tengerentúli viszonylatban a Harvard Egyetem kutatóival is körvonalazódik közös munka, és az ausztráliai Perth aneszteziológiai intézetével is folyamatosan a légzőrendszeri elváltozásokkal kapcsolatos kutatásaink.

A mesterséges intelligencia használatát mennyire van jelen az intézetben?

Az egyetemi szabályozás támogatja a mesterséges intelligencia átlátható és felelős alkalmazását az oktatásban, amelynek a kereteit külön útmutató rögzíti. A technológia az elmúlt években alapvetően átalakította nálunk az oktatói és kutatói munkát. A nagy nyelvi modellek széles körű elérhetővé válását követően világviszonylatban is az elsők között végeztünk szisztematikus kérdőíves felmérést a magyar és angol nyelven tanuló orvostanhallgatóink körében az MI-eszközök tanulásban való használatáról. Az így szerzett tapasztalatokra építve az MI-t ma már széles körben alkalmazzuk tananyagfejlesztésben, valamint a gyakorlást és számonkérést segítő tesztadatbázisok bővítésében.

A már említett kurzust az MI élet tudományi alkalmazásaival kapcsolatban két éve, az orvospépző intézmények közül elsőként indítottuk el,

NÉVJEGY

- 33 éve házaspár, két lány édesapja.
- Gépipermérnök háttérrel érkezett az élettudományok területére, kutatásai a légzésmechanika, a légzőrendszeri élettan és az orvosi biológiai modellezés vizsgálatára, továbbá a mesterséges intelligencia orvosi alkalmazásaira irányulnak.
- PhD-fokozatot szerzett biológiából, majd habilitációt a légzésmechanika területén. Az MTA orvostudományi osztályának doktora, több hazai és nemzetközi kutatási együttműködés résztvevője.
- A Szegedi Tudományegyetem Orvosi Fizikai és Orvosi Informatikai Intézetének tanszékvezető egyetemi tanára.
- Az EUGLOH konzorcium szakmai vezetője, angol nyelvű beiskolázásért felelős dékán megbízott, az Alumni Bizottság Elnöke, a TDK Tanács alelnöke, a Nemzeti Tudósok Akadémia mentora.

”

A hallgatók nemcsak elméleti ismereteket kapnak, hanem egy olyan szemléletet is, amely a modern orvoslás technológiai és adatalapú világában különösen értékes.

”

és azóta is töretlen népszerűségnek örvend. Létrehoztunk és nyilvánossá tettünk egy chatbotot is az angol nyelvű orvosi informatika kurzushoz kapcsolódó tanulmányi információk gyors elérésére. Az ez által nyújtott információk megbízhatóságát tudományos módszerekkel is igazoltuk, és az eredményeket oktatásmódszertani közleményben publikáltuk.

Intézetünk az MI-hez kapcsolódó kutatásokban is aktív szerepet vállal. A Fodor Gergely kollégánk által elnyert NKFIH-pályázat a tudófunkció és a légzőrendszeri jellemzők mesterséges intelligencián alapuló értékelésére fókuszál, és jelentős lendületet ad ennek a kutatási területnek.

Hogyan jellemezné a hallgatói közösségi életet és az oktatók kapcsolatát a diákokkal?

A szegedi orvosegészség egyik nagy erőssége mindig is az volt, hogy a tanulók és az oktatók között közvetlen, személyes kapcsolat alakul ki. Intézetünkben is arra törekszünk, hogy a diákok olyan szakmai mentorként tekintsenek az oktatókra, akikhez kérdéseikkel és ötleteikkel bátran fordulhatnak.

A hallgatói közösségi élet két fontos színtere a demonstrátori tevékenység és a tudományos diákköri munka. Demonstrátorként jelenleg közel húsz diák hoz friss gondolatokat és új szemléletet a gyakorlati foglalkozásokba, valamint teremt jó hangulatot az órákon. Az intézetben jelentős tehetséggondozó tevékenységet is folytatunk: jelenleg tíz TDK-hallgató dolgozik különböző kutatási témákon, emellett aktívan részt veszünk a Nemzeti Tudós-

képző Akadémia tehetséggondozó programjában. Ezáltal az érdeklődők már az egyetemi évek alatt bekapcsolódhatnak kutatási projektekbe. Ennek részeként péntek délutánonként kötetlen hangulátú tudományos ismeretterjesztő előadásokat tartunk, ahol a diákok és az oktatók együtt tekintik át a legfrissebb tudományos eredményeket. Ezek az alkalmak a hallgatók gyakran a saját olvasmányaikat vagy a kutatási eredményeiket is bemutatják, ami különösen inspiráló közösségi élményt jelent.

Mely készségek elsajátítása a legfontosabb ma a fiataloknak?

A mai, gyorsan változó tudományos és technológiai környezetben talán a legfontosabb a jövő orvosai számára a kritikus gondolkodás és az adatok értelmezésének képessége. A modern orvoslás egyre inkább adatokra és technológiai rendszerekre épül, ezért a jövő szakembereinek nemcsak használniuk kell ezeket az eszközöket, hanem érteniük is kell a működésük alapjait és korlátait. Ugyanilyen fontos az interdiszciplináris szemlélet: ma már egyetlen tudományterület sem működik elszigetelten. Azok a fiatalok tudnak igazán sikeresek lenni, akik képesek összekapcsolni a különböző területek tudását. Az alkalmazkodóképesség és az élethosszig tartó tanulás iránti nyitottság szintén nélkülözhetetlen: a technológia és a tudomány olyan gyorsan fejlődik, hogy az egyetemen megszerzett tudás csak az alapot jelenti. A szakmai fejlődés valójában az egész pályán átívelő tanulási folyamat. ■

PEDAGÓGUSKÉPZÉS KÉPZÉSI TERÜLET

PEDAGÓGUSKÉPZÉS

A PEDAGÓGUSKÉPZÉS KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAI

A pedagógusképzés az oktatás, nevelés és fejlesztés elméleti és gyakorlati ismereteinek átadását foglalja magában. Ide tartozik az óvodapedagógus, tanító, gyógypedagógus és osztatlan tanári képzés is. A képzés célja olyan szakemberek felkészítése, akik képesek a különböző korú és képességű gyermekek és diákok oktatására,

szociális támogatására, személyiségük fejlesztésére és sikeres beilleszkedésük elősegítésére. A végzetek a közoktatás, a szakképzés, a felsőoktatás, a szociális szféra és a közigazgatás területén is elhelyezkedhetnek.

Idén pedagógusképzési területen az általános eljárásban az alapesztatlan képzésben a felvettek száma országsszerte meghaladta a 14 800 főt. A pedagógusképzés

PEDAGÓGUSKÉPZÉS KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAINAK SZAKOS RANGSORAI

			Felvett hallgatók kiválósága			Tudományos fokozattal rendelkezők aránya	Nemzetközi kutatói produktívítás (oktatási-kutatási teljesítmény)	Külföldi hallgatók aránya (nemzetközi közeg)	Tájékoztató indikátorok		
Ranghely	Intézmény neve	Összpontszám	Felvett hallgatók pontatlaga	Legalább egy tárgyból jeles értékelésű emelt szintű érettségivel bejutottak aránya	Tanulmányi vagy sport-versenyen eredményt igazolók aránya				Felvettek száma	Végzettek bruttó átlagjövedelme a 2023-as DPR-adatok alapján	Átlagos felvételi ponthatár
ÓVODAPEDAGÓGUS											
1.	ELTE-TÓK	78,1	378,4	83,0%	4,8%	42,9%	n. a.	6,5%	147	n. a.	318
2.	SZTE-JGYPK	77,9	348,0	44,3%	29,5%	46,2%	n. a.	2,3%	88	n. a.	261
3.	PE-HK	77,9	356,7	45,8%	16,7%	57,1%	n. a.	0,0%	24	n. a.	263
4.	MATE	77,2	342,0	22,9%	11,4%	66,7%	n. a.	1,6%	35	n. a.	263
5.	KRE-PK	77,2	338,0	38,1%	7,1%	48,3%	n. a.	4,0%	84	n. a.	256
6.	EKKE-PK	76,8	350,6	40,7%	14,8%	40,0%	n. a.	2,1%	54	n. a.	267
7.	PTE-KPVK	75,9	314,5	27,0%	8,1%	49,3%	n. a.	9,4%	74	n. a.	234
8.	SOE-BPK	75,3	363,2	28,2%	4,7%	31,7%	n. a.	0,6%	85	n. a.	294
9.	THE	75,1	279,5	13,3%	13,3%	52,6%	n. a.	0,0%	15	n. a.	226
10.	NYE	75,1	358,7	13,9%	2,8%	48,1%	n. a.	0,0%	36	n. a.	247
11.	PPKE-BTK	74,9	327,7	45,5%	9,1%	38,2%	n. a.	0,0%	22	n. a.	307
12.	DE-GYGYK	74,2	306,0	20,9%	9,1%	52,2%	n. a.	0,6%	110	n. a.	255
13.	AVKF	73,7	275,0	15,4%	3,8%	26,8%	n. a.	0,0%	78	n. a.	237
14.	EJF	73,5	331,8	8,3%	8,3%	31,0%	n. a.	0,0%	36	n. a.	276
15.	GFE-PK	72,1	287,3	13,8%	0,0%	31,2%	n. a.	0,0%	29	n. a.	246
16.	ELTE-BDPK	71,0	279,5	20,8%	8,3%	30,8%	n. a.	0,0%	24	n. a.	188

			Felvett hallgatók kiválósága			Tudományos fokozattal rendelkezők aránya	Nemzetközi kutatói produktivitás (oktatási-kutatási teljesítmény)	Külföldi hallgatók aránya (nemzetközi közeg)	Tájékoztató indikátorok		
Ranghely	Intézmény neve	Összpontszám	Felvett hallgatók pontátlaga	Legalább egy tárgyból jeles értékelésű emelt szintű érettségivel bejutottak aránya	Tanulmányi vagy sport-versenyen eredményt igazolók aránya				Felvettek száma	Végzettek bruttó átlagjövedelme a 2023-as DPR-adatok alapján	Átlagos felvételi ponthatár
GYÓGYPEDAGÓGIA											
1.	ELTE-BGGYK	81,8	422,3	88,5%	8,0%	39,7%	n. a.	4,0%	262	n. a.	340
2.	SZE-AK	80,8	359,4	38,8%	14,3%	45,9%	n. a.	7,7%	98	n. a.	242
3.	MATE	80,7	348,1	39,5%	10,5%	66,7%	n. a.	3,0%	38	n. a.	290
4.	SZTE-JGYPK	80,7	371,6	67,0%	6,0%	46,2%	n. a.	10,1%	100	n. a.	312
5.	ME-BTK	80,4	351,2	29,7%	12,5%	69,2%	n. a.	0,0%	64	n. a.	242
6.	EKKE-PK	80,2	356,3	48,6%	8,1%	40,0%	n. a.	0,5%	74	n. a.	296
7.	SOE-BPK	79,9	369,0	35,5%	6,5%	31,7%	n. a.	0,0%	31	n. a.	330
8.	PTE-KPVK	79,7	336,6	42,9%	10,7%	49,3%	n. a.	1,8%	28	n. a.	287
9.	DE-GYGYK	77,7	311,9	34,9%	7,9%	52,2%	n. a.	2,3%	126	n. a.	229
TANÍTÓ											
1.	EKKE-PK	79,5	349,4	56,2%	37,5%	40,0%	n. a.	0,0%	16	n. a.	254
2.	MATE	79,5	358,7	45,9%	8,1%	66,7%	n. a.	1,4%	37	n. a.	329
3.	ELTE-TÓK	79,2	375,5	76,2%	6,7%	42,9%	n. a.	1,0%	105	n. a.	328
4.	SZE-AK	78,6	359,9	46,6%	17,2%	45,9%	n. a.	0,0%	58	n. a.	268
5.	DRHE	78,5	324,6	40,5%	10,8%	39,4%	n. a.	1,1%	37	n. a.	230
6.	NYE	78,3	376,2	29,2%	8,3%	48,1%	n. a.	0,0%	24	n. a.	313
7.	PE-HK	78,1	337,0	41,7%	8,3%	57,1%	n. a.	0,0%	12	n. a.	268
8.	KRE-PK	78,1	317,8	30,4%	13,0%	48,3%	n. a.	19,3%	46	n. a.	261
9.	SZTE-JGYPK	77,7	337,0	47,2%	11,3%	46,2%	n. a.	0,0%	53	n. a.	267
10.	AVKF	76,9	317,2	38,9%	0,0%	26,8%	n. a.	0,0%	18	n. a.	255
11.	EJF	76,1	330,5	35,7%	7,1%	31,0%	n. a.	0,0%	28	n. a.	295
12.	PTE-KPVK	75,5	304,1	25,0%	3,6%	49,3%	n. a.	0,0%	28	n. a.	253
13.	ELTE-BDPK	75,5	313,0	47,8%	8,7%	30,8%	n. a.	0,0%	23	n. a.	196
14.	GFE-PK	74,9	299,8	15,4%	7,7%	31,2%	n. a.	0,0%	26	n. a.	192
15.	THE	74,9	274,4	9,1%	0,0%	52,6%	n. a.	0,0%	11	n. a.	240

iránti érdeklődés növekszik az elmúlt években, és az ország szinte egész területén számos képzőhely biztosítja a leendő szakemberek képzését.

ÓVODAPEDAGÓGUS

A szakrangsor az ELTE-TÓK (78,1 pont) vezeti, majd a SZTE-JGYPK

(77,9) és a PE-HK (77,9) következik. Az ELTE-TÓK hallgatói (378,4 pont) jutottak be a legmagasabb átlagpontszámmal és emelt szintű érettségi aránnyal (83 százalék). Az oktatók minősítettsége a MATE (66,7 százalék) esetén a legmagasabb. A kezdő bért a központilag meghatározott pedagógus-bértábla garan-

tálja, a pedagógusgyakornok illetménye 705 ezer forint 2026-tól, a pedagógus I. kategóriába soroltak minimumbérére 718 ezer forint.

GYÓGYPEDAGÓGUS

A szak rangsorának élén az ELTE-BGGYK áll 81,8 ponttal, ezt követi a SZE-AK (80,8) és az SZTE-JGYPK (80,7). Az ELTE-BGGYK (422,3 pont) bekerülési átlaga és je-

les emelt érettségi aránya (88,5 százalék) is kiemelkedő. Az oktatói minőségben a ME-BTK (69,2 százalék) mutatja a legmagasabb arányt. A bérkilitások a pedagógus-életpálya aktuális bérminimumához kötöttek.

TANÍTÓ

A tanító szak rangsorát az EKKE-PK (79,5 pont) és a MATE (79,5) vezeti az ELTE-TÓK (79,2) előtt. Az ELTE-TÓK (375,5 pont) és a NYE (376,2) bejutási átlagai a legmagasabbak, minősítettségben a MATE (66,7 százalék) vezet. A kezdő bért a központilag meghatározott pedagógus-bértábla garantálja, a pedagógusgyakornok illetménye 705 ezer forint 2026-tól, a Pedagógus I. kategóriába soroltak minimumbérére 718 ezer forint. ■

”

A képzés célja olyan szakemberek felkészítése, akik képesek a különböző korú és képességű gyermekek és diákok oktatására, szociális támogatására, személyiségük fejlesztésére és sikeres beilleszkedésük elősegítésére.

”

ISMÉT MEGHIRDETIK A PÉCSI ESZTER TANÁRI DÍJAT

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem mellett működő Pro Progressio Alapítvány az idén ismét meghirdeti a Pécsi Eszter Tanári Díjat, amit az első magyar mérnöknőről neveztek el. A jelentős pénzjutalommal járó elismerés célja, hogy reflektorfénybe állítsa azokat a középiskolai pedagógusokat, akik kiemelkedő szerepet vállalnak diákjaik pályaválasztásának támogatásában és az egyetemi tanulmányokra való felkészítésben.

A díj együtt arra is ösztönözni kívánja a középiskolás lányokat, hogy bátran válasszanak műszaki és természettudományos pályát, Pécsi Eszter életútját követendő példaként állítva eléjük. A 2022 óta létező elismerés a Pro Progressio Alapítvány 2009-ben létrehozott középiskolai tanári díjának jogutódja, és a megvalósítását olyan meghatározó vállalatok támogatják, mint a B. Braun Medical Kft., a 77 Elektronika Kft., a Morgan Stanley Magyarország Elemző Kft. és a Nokia Solutions and Networks Kft.

Az idei pályázatra gimnáziumok, szakgimnáziumok és technikumok természettudományos tárgyakat oktató pedagógusai jelentkezhetnek: matematika-, fizika-, biológia-, kémia- és informatikatanárok, akik hozzájárulnak diákjaik motiválásához például rendezvények szervezésével, és akiknek a tanítványai közül többen emelt szintű érettségít tettek, illetve sikeresen szerepeltek megyei, országos vagy nemzetközi tanulmányi versenyeken, az Országos Tudományos és Innovációs Olimpián. A feltételek között szerepel az is, hogy a pályázó pedagógusok diákjai közül többen is legyenek, akik 2020 és 2025 között műszaki, informatikai vagy természettudományos felsőoktatási képzésben folytatták a tanulmányaikat. A pályázatra azok jelentkezhetnek, akik az elmúlt öt évben nem részesültek az alapítvány elismerésében, és 1976-ban vagy azt követően születtek.

A díjalap bruttó 10 millió forint, amelyből legfeljebb tíz pedagógus részesülhet. A **jelentkezéshez egy online adatlap kitöltése szükséges a Pro Progressio Alapítvány honlapján**, emellett legfeljebb háromoldalas szakmai anyagot kell benyújtani a pályázó életrajzával és az iskola igazgatójának ajánlásával, valamint egy a tanulmányverseny-eredményeket összegző Excel-táblázatot. A pályázatok beadási ha-

tárideje 2026. június 12., az eredményekről a kuratórium ősszel értesíti a jelentkezőket, a díjakat pedig októberben adják át ünnepélyes keretek között.

A díjazott pedagógusok vállalják, hogy intézményükben lehetőséget biztosítanak a BME oktatóinak és hallgatóinak a mérnöki tudományokat népszerűsítő előadások megtartására, valamint diákjaik számára részvételt szerveznek a BME nyitott laboratóriumok délutánja programján az idén novemberben.

A pályázattal kapcsolatban további információ a Pro Progressio Alapítvány titkárságán kérhető a ppai@proprogressio.hu e-mail-címen, illetve a 463-2600-as és a 463-1258-as telefonszámon.

Adatlap a pályázáshoz

Honlap

„SZÁMOMRA A LEGNAGYOBB ÖRÖMET ELSŐSORBAN A MINDENNAPOK ADJÁK”

„Meggyőződésem, hogy a tehetséggondozás alapja nemcsak a szakmai felkészültség, hanem a diákok iránti figyelem és a személyes kapcsolat. Ha a gyerekek érzik ezt a támogatást, bátrabban bontakoztatják ki a képességeiket és örömmel élnek a lehetőségekkel” – állítja Horváthné Hidegh Anikó, a Százhalombattai Arany János Általános Iskola és Gimnázium főigazgatója.

Horváthné Hidegh Anikó

Mi vezetett a pedagógusi pályára, és mikor döntötted el, hogy intézményvezető szeretnél lenni?

Már kisgyerekkoromban tudtam, hogy pedagógus szeretnék lenni. A húgommal sokat játszottunk iskolásat, és ilyenkor is mindig tanár voltam. Később, általános iskolában és gimnáziumban is olyan meghatározó tanáraim voltak, akik nemcsak a tudásukkal, hanem a személyiségükkel is példát mutattak. Felső tagozatban Balázs

Gézáné volt a biológia-tanárom, és a gimnáziumban is voltak példaképeim, akik az egész lényükkel azt sugározták, hogy ilyennek kell lenni egy pedagógusnak, mint Szerényi Gábor tanár úr vagy az egyetemen Gyenis Gyula, aki antropológiát tanított. Ők erősítették meg bennem végérvényesen, hogy ezt a pályát szeretném választani.

Diploma után egy évet Budapesten, egy két tannyelvű gimnáziumban tanítottam, utána jöttem Százha-

lombattára ebbe az iskolába, és már negyven éve itt vagyok pedagógusként. Először még napközit is kaptam, tanulószobát, és mivel földrajz-biológia szakpárom van, környezetismeretet, természetismeretet, technikát szintén tanítottam. Az orosz-angol átmenetnél, mivel volt nyelvvizsgám, angolt is oktattam, aztán osztályfőnök, munkaközösség-vezető, minőségi körvezető lettem, majd öt éven keresztül igazgatóhelyettesként láttam bele az iskola irányításába. Az utolsó évemben a tantestület biztatására pályáztam meg az igazgatói pozíciót, ez a bizalom és a kihívás lehetősége ösztönzött arra, hogy belevágjak. A pályázatomat elfogadták, és immár húsz éve vezetem az intézményt.

Vezetőként is kiemelten fontos számomra a tanítás. Az igazgatói munka mellett is tartok órákat, és mindig igyekeztem lehetőséget találni arra, hogy a diákokkal foglalkozzak, például emelt szintű felkészítések keretében. A tantermi jelenlét számomra nemcsak kötelezettség, hanem feltöltődés is: ezek a helyzetek segítenek abban, hogy közvetlen kapcsolatban maradjak a diákokkal, és a pedagógusi tapasztalataimat vezetőként is hitelesen tudjam képviselni.

Ha egy új diák érkezne az iskolába, melyik három dolgot emelnéd ki neki és a szüleinek, amitől különleges az intézmény?

Az első a gyermekközpontúság. Bár ez sokszor elhangzó, mondhatni közhelyes kifejezés, nálunk ennek valódi tartalma van: az iskola egész működése erre épül. Ez már a környezetben, valamint a tanárok és a tanulók viselkedésében is megjelenik: ahogy be-

lép egy idegen, látja a dekorációkat, a gyerekrajzokat, a barátságos színeket, beszél a kollégáimmal, a diákokkal, hallja, hogy a gyerekek a folyosón mindenkinek köszönnek. Mi tényleg azért vagyunk, hogy a gyerekek jól érezzék magukat, és biztonságos, támogató közeg vegye körül őket.

A második, ami ezzel párhuzamos, a jó légkör, ami nemcsak az osztályokban, hanem az egész intézményben érezhető. Ez kiterjed a pedagógusokra, az asszisztensekre és minden munkatársra. Tudatosan törekszem arra, hogy egy közel százhusz fős közösségben mindenki megtalálja a helyét, és kiegyensúlyozottan, jó hangulatban tudjon dolgozni. Meggyőződésem, hogy ez a belső harmónia közvetlenül hat a diákokra is, és számít, hogy 850 gyerek milyen környezetben tanulhat.

A harmadik a szakmaiság. Az intézmény számára különösen fontos, hogy minden tantárgyat szakképzett pedagógus tanítson, és ezt még a tanárihiányos időszakokban is sikerült biztosítanunk a kollégák elkötelezettségének köszönhetően. Emellett nagy hangsúlyt fektetünk a folyamatos szakmai megújulásra: rendszeresen szervezünk rendkívüli órákat szakemberek bevonásával, akik új nézőpontokat és mélyebb tudást hoznak be az oktatásba. Sokkal nagyobb motivációt adhat egy külsős ember egy adott témakörben, mint a szaktanár, aki hasonlóan tartja meg a saját óráit, és minden témakörből csak a jéghegy csúcsát tudja megmutatni a gyerekeknek. A pedagógusok nyitottak az új módszerekre, motiváltak a tanulásban, és a megszerzett tapasztalatokat egymással is megosztják, például bel-

”

A tantermi jelenlét számomra nemcsak kötelezettség, hanem feltöltődés is.

”

”

Nagy hangsúlyt fektetünk az olyan komplex, élményszerű programokra, amelyek egyszerre fejlesztik a tudást és a szociális érzékenységet.

”

ső képzések keretében. Ezeken a kollégák, akik *Erasmus-úton* vettek részt, elmondják, hogy mit láttak, mit tanultak, mi a tapasztalatuk, mit csinálnak máshogy máshol, és így tulajdonképpen egy európai kitekintést kapunk. A szakmai együttműködés és a fejlődési igény az intézmény egyik meghatározó erőssége.

Az iskola sokféle programot és lehetőséget kínál nemzetközi szinten is. Melyek azok a területek, amelyekre különösen büszkék vagytok?

A már említett rendkívüli tanórákat mindenképp kiemelném, amelyek során élményekkel és tapasztalt szakemberek bevonásával gazdagítjuk a tanulást. Idetartozik az is, hogy gyakran visszük idegen nyelvi színházi előadásokra a diákokat, angol és francia nyelven egyaránt, ami a nyelvtanulás szempontjából erős motivációt ad nekik.

Különösen fontos terület számunkra az *Erasmus-program*. Évente több mobilitást szervezünk, amelyek során egy-egy alkalommal 12-15 diák juthat el külföldre, miközben mi is fogadunk külföldi partnerintézményekből

érkező csoportokat. Emellett a pedagógusaink rendszeresen részt vesznek nemzetközi továbbképzéseken, évente mintegy húsz kolléga. Ezek között vannak szakmai tanulmányutak, amelyek során tapasztalatokat szereznek más országok oktatási gyakorlatáról, majd ezeket belső képzések keretében megosztják egymással.

Fontosnak tartom, hogy ez a fejlődési lehetőség ne csak a pedagógusok számára legyen elérhető: intézményünkben a technikai és adminisztratív munkatársak is bekapcsolódnak például nyelvi képzésekbe, akár a két titkárnőnk vagy a rendszergazda. Ehhez belső továbbképzést szervezünk, az egyik angoltanárnőnk tantestületi képzést biztosít a kollégáknak, így egyre szélesebb körben válik természetessé az idegen nyelvű kommunikáció. Sőt, már alsós tanítók is mennek *Erasmusra*, és SNI-tagozatról a gyógypedagógusok szintén, ami fontos nemzetközi tapasztalatokat jelent a munkájukhoz.

Az ökoiskola-programjaink szintén meghatározók. A mindennapokban is hangsúlyt kap a környezettudatosság, legyen szó erőforrás-takarékosság-

ról vagy a diákok által szervezett gyűjtésekről. Például kihelyeztünk hatalmas palackgyűjtőket, mindenki abba dobálja a vizesüvegét, és a visszaváltás után kapott összeg a diákönkormányzat pénze lesz. Van egy több évtizedes hagyományunk is: a környezetvédelmi pályázat és az ahhoz kapcsolódó konferencia, amelyre az ország különböző iskoláiból érkeznek pályamunkák. Ezek elbírálásában elismert szakemberek is részt vesznek, és szokott lenni kiállítás, ahol hulladékokból készült ruhákat, dísz tárgyakat, képeket mutatnak be. Ez a rendezvény mára az intézmény egyik kiemelt szakmai eseményévé vált.

Mindezek mellett büszkék vagyunk arra is, hogy a dráma és a képzőművészetek területén is magas színvonalú munkát végzünk az intézményben. Rendszeresen szervezünk kiállítókat és pályázatokat, amelyek nagyon sok diákot mozgatnak meg, és lehetőséget adnak a tehetségek bemutatkozására. Akkreditált tehetségpontként pedig a kulturális és tehetséggondozó programjaink közül különösen fontos az év végi *Arany Gála*, ahol a diákok művészeti teljesítményeit mutatjuk be. Versmondók, zenészek, táncosok, drámacsoportok lépnek színpadra, és az eseményre a szülőket is meghívjuk. Az idén ezt egy öregdiák-találkozóval is kiegészítjük, ahol a korábbi tanítványaink is visszatérnek fellépőként.

Szintén nagy jelentőségű a nyelvi előkészítő osztályok programja. Náluk tizenhat angol nyelvű óra van, illetve három egy második idegen nyelvből, a többi tárgyból pedig szinten tartás zajlik. Az angol nyelven tartott órák között szerepel a dráma, ahol a diákok minden évben egy an-

gol nyelvű művet dolgoznak fel, például a *Rómeó és Júliát*, a *Twist Olivért* vagy *A szépség és a szörnyeteget*. Ezeket saját maguk alakítják át egy harmincperces, színpadra alkalmazható előadássá: ők készítik a díszletet, a jelmezeket és aktívan részt vesznek a szöveg formálásában is. Az elkészült vizsgadarabot közönség előtt adják elő, ami egyszerre fejleszti a nyelvi kompetenciáikat és a kreativitásukat.

Hogyan támogatja az iskola a kiemelkedő, tehetséges diákokat?

Számukra többféle lehetőséget biztosítunk a kibontakozásra. Rendszeresen szervezünk délutáni tehetséggondozó foglalkozásokat, ahol a tanulók elmélyülhetnek az őket érdeklő területeken. Magam is vezetek ilyen csoportot, és különösen büszke vagyok arra a kutató diákok számára meghirdetett tudományos konferenciára, amelynek az országos döntőjét harmadik éve az intézményünk rendezi meg. A diákok itt komoly, önálló munkán alapuló kutatásokat mutatnak be, például az űrhajósok felkészítését, a csillagok életét, a mély tenger világát – gyakran egész fiatal korban is figyelemre méltó színvonalon.

Fontos szerepet kap a versenyeztetés is: tanulóink rendszeresen vesznek részt különböző tanulmányi és művészeti versenyeken, amelyeken szép eredményeket érnek el. Legutóbb a városi vers- és prózamondó versenyeken szerepeltek kiemelkedően mind az alsóbb évfolyamokon, mind a gimnáziumi képzésben, idegen nyelven is.

Hangsúlyos eseményünk az *Aranyasztár* tehetségnap, amely első sorban zenei és előadó-művésze-

”

Az tesz igazán boldoggá, hogy amit teszünk, annak kézzelfogható eredménye van.

”

NÉVJEGY

- Férjezett, két gyermeke (Ádám és Tamás) és egy hatéves unokája (Anna Júlia) van.
- Százhalombattán nevelkedett, majd az ELTE-n végzett biológia-földrajz szakon 1985-ben.
- Egy tanévet oktatott Budapesten, 1986-tól pedig a Százhalombattai Arany János Általános Iskola és Gimnáziumban dolgozik.
- 1996-ban biológiai doktorátust szerzett az ELTE-n.
- 2002-ben tette le az SZTE-n a pedagógiai értékelési szakértői, majd 2010-ben a BME-n a közoktatási vezetői szakvizsgát.
- Érettségi elnök és emelt szintű bizottsági elnök biológia és földrajz tantárgyból, 2015 óta mesterszakértő, 2020 óta pedig kutatótanár.
- Harminc éve rendszeresen úszik, 2017 óta versenyszinten is. Országos döntők győztese, a százhalombattai senior úszóklub (SZVÚK) alapító tagja.
- Szabadidejében szívesen köt, horgol és varr, továbbá szeret olvasni, kertészkedni.

ti jellegű. Itt minden diák lehetőséget kap arra, hogy megmutassa a tudását: énekelhet, zenélhet, verset mondhat vagy akár saját standupprodukcióval léphet színpadra. Az esemény oldott, támogató légkörű, és öröm látni, milyen lelkesedéssel és bátorsággal állnak ki a gyerekek a közönség elé. Az utóbbi években ezt egy kreatív divatbemutatóval is kiegészítettük, ahol a diákok nemcsak előadóként, hanem szervezőként, tervezőként is szerepet vállalhatnak: valaki sminkes, valaki a járást tanítja meg, mindenkinek megvan a feladata.

A hagyományos tanulmányi versenyek mellett levelezős megmérettetések, sportversenyek és diákolimpiai részvételek is színesítik a kínálatot. Emellett nagy hangsúlyt fektetünk az olyan komplex, élményszerű programokra, amelyek egyszerre fejlesztik a tudást és a szociális érzékenységet. Egy ilyen kezdeményezés volt például az a közös olimpia, amit a sajátos nevelési igényű (SNI) és a gimnáziumi tanulók együtt szerveztek. Engem is meghívtak, és azzal köszöntöttek, hogy „hatalmas és rettenthetetlen igazgató-Zeusz, az iskola-Olimposz legfőbb türannosza, a fegyelmi intők rendíthetetlen sztratégosza”. És az egész ténylegesen ókori hangulatban telt, a végén mindenki kapott papírból készített babérkoszorút is. Az volt a lényege, hogy az SNI-s tanulókat és a gimnazistákat összehozzák, érzékenyítsék. Az év eleje óta megy ez különféle programokkal a két osztály között, és jelezték is a kollégák, hogy már ismerik egymást a gyerekek és nagyon elfogadók egymással.

Mindezek hátterében elkötelezett és kreatív pedagógusok állnak, akik

képesek élménnyé formálni a tanulást. Meggyőződésem, hogy a tehetséggondozás alapja nemcsak a szakmai felkészültség, hanem a diákok iránti figyelem és a személyes kapcsolat. Ha a gyerekek érzik ezt a támogatást, bátrabban bontakoztatják ki a képességeiket és örömmel élnek a lehetőségekkel. A mi iskolánkban nagyon jó a kapcsolat a pedagógusok és a gyerekek között, és ez maga után vonja azt is, hogy a szülők és a pedagógusok között is jó lesz a viszony. Mert ha a gyerek örömmel megy haza, hogy ma miket csinált, milyen jó volt az iskolában, akkor a szülő is boldog.

Milyen készségekre lesz a legnagyobb szükségük a diákoknak a jövőben?

Hogyan készíti fel őket az iskola?

Úgy gondolom, hogy a legfontosabbak közé a nyitottság, az elfogadás, az együttműködés, a tolerancia, az alkalmazkodóképesség és az egészséges versenyszellem tartozik. Ezek mind olyan kompetenciák, amelyek nélkül ma már nehéz eligazodni a felnőtt életben, és amelyeket már iskoláskorban el kell kezdenünk megalapozni.

Fontosnak tartom, hogy a diákok képesek legyenek együtt dolgozni, nyitottak legyenek egymásra és a világra, valamint elfogadják a különbözőségeket. A nyitottság nemcsak a másik ember, hanem a folyamatos tanulás iránt is elengedhetetlen: a tanulás nem ér véget az érettségivel vagy az egyetemmel, ez egy egész életen át tartó folyamat.

Az iskolai mindennapokban tudatosan teremtünk olyan helyzeteket, amelyek ezeket a készségeket erősítik. Intézményünkben természetes

módon van jelen az elfogadás és az inklúzió: a sajátos nevelési igényű és autista tanulók is aktív részesei a közösségnek, akár közös programokban, akár kiemelt eseményeken. A diákok így már fiatalon megtapasztalják, hogy nem vagyunk egyformák, ugyanakkor mindenki értékes.

Pedagógusként abban hiszek, hogy minden gyermekben van érték, és a mi feladatunk ennek megtalálása és megerősítése. Ha ezt sikerül közvetítenünk, akkor olyan fiatalokat tudunk útnak indítani, akik nyitottak, képesek alkalmazkodni és felelősen, együttműködve jelen lenni a világban.

Az oktatásban, az iskolai mindennapokban szerepet kap a mesterséges intelligencia? Van szabályozás a használatát illetően?

Használják a pedagógusok, a diákok, és én magam is élek vele bizonyos feladatok során. Ugyanakkor fontosnak tartom, hogy tudatosan és megfelelő keretek között alkalmazzuk. Intézményi szinten egyelőre nincs külön szabályozás, de a pedagógusok tudatosan figyelnek erre a területre. Az írásbeli feladatoknál például felismerik, ha egy szöveg nem a diák saját munkája, így a visszaélések kezelhetők. A tanárok számára ugyanakkor hasznos eszköz is lehet, ötletgyűjtéshez, feladatkészítéshez vagy akár tesztek összeállításához. Jelentős időt takaríthat meg, miközben minden esetben szükséges az ellenőrzés és a szakmai kontroll.

A diákokat is arra ösztönzőm, hogy tudatosan éljenek ezzel a lehetőséggel. Például a kutatómunkájuk során használhatják irodalomkeresésre, de fontos, hogy pontosan dokumen-

tálják, mire vették igénybe, és ellenőrizniük is kell a talált forrásokat. A tapasztalatom az, hogy megfelelő iránymutatás mellett felelősen tudnak élni ezzel az eszközzel.

A projektekhez pedig igyekszem olyan feladatokat adni, amelyek az együttműködésre és az önálló gondolkodásra épülnek. A közelmúltban ezért visszatértem a papíralapú projektekhez: a diákok közösen készítenek gondolatterképeket, ahol mindenkinek megvan a saját szerepe – van, aki tervez, más ír vagy rajzol. Ezek a feladatok nem válthatók ki mesterséges intelligenciával, viszont erősítik az együttműködést és a közös alkotás élményét.

Intézményvezetőként mi jelenti számodra a legnagyobb örömet?

A legnagyobb örömet a mindennapok adják. Az iskola egyfajta otthonmá vált, és az tesz igazán boldoggá, hogy amit teszünk, annak kézzelfogható eredménye van. Ezek sokszor apró, hétköznapi helyzetekben jelennek meg: egy jól sikerült szakmai program, egy megoldott probléma vagy akár egy kisebb javítás, amelynek a közösség azonnal érzí a hatását. Ezek a visszajelzések erősítik meg bennem nap mint nap, hogy érdemes ezt a munkát végezni.

Természetesen vannak ünnepi pillanatok is. A tanévzáró számomra különösen fontos: amikor egy sikeres évet lezárhatok, és egyszerre látom a diákok és a kollégák munkájának eredményét, az valóban a csúcspont. Ilyenkor lehet igazán összegezni mindazt, amit közösen elértünk, és büszkeséggel tölthet el, hogy egy jól működő közösséget vezethetek. ■

”

Fontosnak tartom, hogy a diákok képesek legyenek együtt dolgozni, nyitottak legyenek egymásra és a világra, valamint elfogadják a különbözőségeket.

”

„SZEMEKET SZERETNÉK CSILLOGTATNI EGÉSZ ÉLETEMBEN”

Diákinterjú Hegyi Lili Gerdával, angol nyelv és kultúra, illetve történelemtanár szakos hallgatóival, az MCC tanulóival.

Az érettségi előtt mi alapján döntöttél, hogy merre tanulj tovább?

Nyolcadikos korom óta tudom, hogy tanár szeretnék lenni. Egy nap témazárót írtunk a második világháborúból, és a padtársam elpanaszolta nekem, hogy nem érti az összefüggéseket. A dolgozat előtt pont egy húszperces szünet volt, amiben kimentünk az iskolaudvarra, ő leült eléem egy padra, én pedig elmagyaráztam az egészet. Igazán megmozdított, hogy amikor a végére értem a magyarázatnak, a padtársam szeme felcsillant, és azt mondta: „Lili, én ezt értem!” Az a pillanat egy olyan húzóerő volt, hogy rájöttem: szemeket szeretnék csillogtatni egész életemben. A két szak, amit választottam, közel áll a szívemhez, így könnyen tanulom őket. A szükséges kompetenciáim is megvannak, de ezeket mindig lehet fejleszteni. Úgy gondolom, minél korábban ki kell próbálnunk magunkat több különböző helyzetben, hogy megtudjuk, mik az erősségeink.

Milyen kompetenciákra van szükség a képzésen, és ezek hogyan kamatoztathatók a tanulmányokban, majd a munkaelőpiacon?

Leginkább teherbírási és időmenedzsmentre van szükség. A referátumok tartásához elengedhetetlen a jó előadói képesség, illetve a szemináriumi dolgozatok megírásához a fogalmazóképesség. Mivel szoktunk iskolákba menni hospitálni, fontos a jó megfigyelőképesség is. Továbbá, mivel diákokkal foglalkozunk, így természetesen kötelező az empátia és a türelem. Ezek mind olyan kompetenciák, amiket a munkánkban is napi szinten fogunk alkalmazni.

Mikor kerültél kapcsolatba az MCC-vel, és miben tudtak támogatni a különböző tanulmányi és életszakaszokban?

Ötödikesként, 2015-ben csatlakoztam az MCC-hez, amikor elindult a Fiatal Tehetség Program négy városban, köztük a szülőhelyemen, Veszprémben is. A különböző kurzusok segítettek felfedezni, hogy mi érdekel és miben vagyok jó. Az angol nyelvi kurzus rengeteg segítséget nyújtott abban, hogy felvegyenek a Lovassy László Gimnázium angol tagozatára.

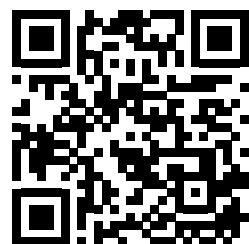
A Középiskolás Programban már volt olyan online kurzusom, amely az egyetemi szemináriumi dolgozatok megírásának világába nyújtott bepillantást, és itt kezdtem el gyakorolni a beszélgetések moderálását is. Azóta lehetőségem volt Kautzky Armand, Huszárik Kata, Böszörményi-Nagy Gergely, valamint Ember Márk beszélgetéseit moderálni.

(Folytatás a 162. oldalon.)

A tudás ajtókat nyit

MISKOLCI
EGYETEM

(Folytatás a 160. oldalról.)

Tavaly az Egyetemi Program Juniorképzésének voltam a hallgatója, ami széles látókört biztosított nekem. Jelenleg az MCC Média Iskolájának vagyok a hallgatója,

NÉVJEGY

- Az ELTE hallgatója angol nyelv és kultúra, valamint történelemtanár szakon.
- Az MCC régóta szerepet játszik az életében: a FIT után a Középiskolás, majd az Egyetemi Program hallgatója.
- Több publikációja jelent meg: egy a Mandinerben és nagyjából negyven a KárPitban.
- Falevelek című novelláját megfilmesítették és színpadra vitték.
- A szabadidejét leginkább családjával, illetve a barátaival és a táncolással szereti tölteni.

ahol elsősorban újságírást tanulok, azonban vannak vállalati kommunikációval, retorikával, illetve podcastkészítéssel foglalkozó kurzusaim is. Nagyon szeretek itt lenni, mert azzal a két dologgal foglalkozhatok, amivel már egész fiatal korom óta akartam: az egyetemen a tanársággal, az MCC-ben az írással.

Emellett az utóbbiban a Tanuláskutató Intézet mentoráltja vagyok, illetve a Mohács 500 projektben én vagyok az egyik mentora egy középiskolás csapatnak, amely a Mohács idején folyó kémkedésről ír tanulmányt. Itt is gyakorlom azt, hogy miként kell

feladatokat beosztani, hatékonyan kommunikálni, illetve segíteni a diákoknak.

Az MCC KárPit folyóiratánál, valamint a nevelőtanárként végzett munkák milyen plusztudást adnak?

Már a Középiskolás Program tanulója voltam, amikor 2022-ben felvettek egy negyedéves irodalmi-művészeti folyóirat, a KárPit szerkesztőségébe. Itt valóra vált egy régi álmom: az írásaimat print és online formátumban is publikálták. A novellák írása közben szárnyalhattam a kreativitásom és az önkifejező készségem is fejlődött. Több interjút is készítettem, amelyek során megtapasztalhattam a műfaj minden aspektusát, a felkészüléstől a szerkesztésig. Rengeteget fejlődtem, ami onnan is látszik, hogy a szerkesztőségi munkám elején sokszor nem értettem egyet a főszerkesztőnkkel, hiszen nem láttam hibának azt, amit ő kri-

tizált. Ám ha most visszaolvasom a három évvel ezelőtti írásaimat, feltűnnek azok a dolgok, amikre régebben „vak” voltam.

Meghatározó volt számomra, hogy a *Falevelek* című novellámból, amellyel felvettek a szerkesztőségbe, a Veszprémi Petőfi Színház forgatott egy kisfilmet, amelyben a főszerepet Szilágyi Tibor játszotta, valamint diákszereplőkkel egy színpadi adaptációt is készítettek. Jelenleg már nem vagyok a KárPit szerkesztőségi tagja, azonban van lehetőségem publikálni.

A nevelőtanárság nekem rendkívül fontos, hiszen itt kamatoztathatom a tanári ambícióimat. Kicsit olyan, mintha osztályfőnök lennék. Öten vagyunk nevelőtanárok, és főként az első éves kollégistársainkat segítjük, de a kollégiumon belül mindenkinek a rendelkezésére állunk. Fel vannak osztva köztünk a feladatok, én leginkább a tanulmányi ügyekért és a mentorprogramért felelek. Az első éveseknek keresek egy felsőbb éves mentort, segítőt, aki lehetőség szerint ugyanazt tanulja, mint a junior, ugyanazon az egyetemen, így tud neki segíteni a beilleszkedésben és a feladataiban.

Mik a terveid a jövőre nézve? Milyen munkahelyet képzelsz el magadnak?

Gimnáziumi tanár szeretnék lenni, és nagy álmom, hogy visszamenjek tanítani a középiskolába, a Lovassy László Gimnáziumba. Oda nagyon jó élmények fűznek, és fontosnak tartom, hogy valamit visszaadjak a községnek. Osztályfőnökséget is szeretnék vállalni: érzek egy belső késztetést arra, hogy legyen egy saját csapatom, amelyet én képviselek, amely hozzám fordul a problémáival, és amelynek a tagjai személyes fejlődését is szorosabban nyomon követhetem. A tanárság mellett nem tervezem abbahagyni a szépirodalmi és az újságírást, szeretném megőrizni ezt a kettősséget, ami évek óta jelen van az életemben. (x)

SPORTTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET

SPORTTUDOMÁNY

A SPORTTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAI

A sporttudományi képzés az emberi teljesítőképesség, az edzésélet-tan és a sportpszichológia tudományos igényű megközelítését ötvözi a sport társadalmi, szervezeti és gazdasági aspektusaival. A végzettek speciális szaktudás birtokában a sportága-

zat számos szegmensében, például sportszervezeteknél, a fitnessiparban, rekreációs központokban, sportesemények menedzsmentjében vagy szakedzőként helyezkedhetnek el. Tavaly a sporttudományi képzések alap- és osztatlan szintjén országszer-te több mint 2000 jelentkezőt vettek fel. A terület népszerűsége stabilnak

SPORTTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAINAK SZAKOS RANGSORAI

			Felvett hallgatók kiválósága			Tudományos fokozattal rendelkezők aránya	Nemzetközi kutatói produktívitas (oktatási-kutatási teljesítmény)	Külföldi hallgatók aránya (nemzetközi közeg)	Tájékoztató indikátorok		
Ranghely	Intézmény neve	Összpontszám	Felvett hallgatók pontatlaga	Legalább egy tárgyból jeles értékelésű emelt szintű érettségivel bejutottak aránya	Tanulmányi vagy sport-versenyen eredményt igazolók aránya				Felvettek száma	Végzettek bruttó átlagjövedelme a 2023-as DPR-adatok alapján	Átlagos felvételi ponthatár
SPORTSZERVEZÉS											
1.	MTSE	78,2	423,3	92,9%	50,0%	34,0%	n. a.	0,5%	56	n. a.	391
2.	ELTE-PPK	77,4	393,8	96,0%	27,0%	40,9%	0,0	0,7%	126	n. a.	336
3.	SOE-BPK	76,5	365,0	28,0%	32,0%	31,7%	n. a.	5,9%	25	n. a.	303
4.	PTE-TTK	76,0	314,8	58,6%	20,7%	69,0%	0,1	1,5%	58	n. a.	218
5.	EKKE-TTK	75,6	345,9	73,9%	17,4%	47,1%	n. a.	0,0%	23	n. a.	268
6.	DE-GTK	74,2	318,3	36,5%	18,3%	72,6%	0,0	2,6%	115	n. a.	247
7.	NYE	74,0	328,6	31,8%	22,7%	48,1%	n. a.	5,1%	22	n. a.	217
8.	ME-GTK	73,6	333,0	42,4%	16,9%	70,4%	n. a.	0,0%	59	n. a.	306
REKREÁCIÓ ÉS ÉLETMÓD											
1.	SZE-ESK	80,6	349,6	40,8%	32,4%	50,6%	0,1	1,1%	71	n. a.	244
2.	MTSE	80,6	393,3	83,6%	42,6%	34,0%	n. a.	1,7%	61	n. a.	359
3.	KRE-GESZK	80,3	393,2	80,0%	28,9%	41,8%	n. a.	0,0%	45	n. a.	346
4.	EKKE-TTK	80,1	358,2	44,0%	32,0%	47,1%	n. a.	3,2%	25	n. a.	333
5.	ELTE-PPK	79,8	359,3	78,7%	26,7%	40,9%	0,0	0,4%	75	n. a.	306
6.	SZTE-JGYPK	78,5	327,3	40,0%	10,0%	46,2%	0,0	7,1%	80	n. a.	271
7.	PTE-ETK	78,2	349,0	60,9%	15,2%	33,3%	0,1	0,8%	46	n. a.	277
8.	DE-GTK	77,6	300,5	33,3%	21,1%	72,6%	0,0	1,0%	57	n. a.	202
9.	SOE-BPK	77,3	324,3	28,6%	14,3%	31,7%	n. a.	0,0%	14	n. a.	300

			Felvett hallgatók kiválósága			Tudományos fokozattal rendelkezők aránya	Nemzetközi kutatói produktivitas (oktatási-kutatási teljesítmény)	Külföldi hallgatók aránya (nemzetközi közeg)	Tájékoztató indikátorok		
Ranghely	Intézmény neve	Összpontszám	Felvett hallgatók pontatlaga	Legalább egy tárgyból jeles értékelésű emelt szintű érettségivel bejutottak aránya	Tanulmányi vagy sport-versenyen eredményt igazolók aránya				Felvettek száma	Végzettek bruttó átlagjövedelme a 2023-as DPR-adatok alapján	Átlagos felvételi ponthatár
EDZŐ											
1.	PTE-TTK	83,4	344,0	45,0%	25,0%	69,0%	0,1	13,0%	40	637 140 Ft	262
2.	MTSE	82,3	350,9	52,9%	18,6%	34,0%	n. a.	13,3%	102	597 517 Ft	323
3.	EKKE-TTK	82,3	353,5	32,1%	11,3%	47,1%	n. a.	0,0%	53	668 061 Ft	343
4.	ELTE-PPK	81,7	362,5	28,6%	7,1%	40,9%	0,0	2,1%	42	694 938 Ft	335
5.	DE-TTK	81,4	306,6	31,2%	22,9%	85,0%	0,0	1,8%	48	n. a.	238
6.	SZTE-JGYPK	80,4	308,0	31,0%	7,1%	46,2%	0,0	7,7%	42	547 215 Ft	276
7.	NYE	79,7	316,6	18,8%	12,5%	48,1%	n. a.	4,1%	32	723 118 Ft	258

mondható, a hallgatók pedig változatos képzési kínálatból és számos elismert képzőhely közül választhatnak országszerte.

SPORTSZERVEZÉS

A szakos rangsort az MTSE (78,2 pont) vezeti, ezt követi az ELTE-PPK (77,4), a SOE-BPK (76,5) és a PTE-TTK (76). A legmagasabb pontatlaggal az MTSE (423,3 pont), majd az ELTE-PPK (393,8) hallgatói kerültek be. Az ELTE-PPK-n a legmagasabb a jeles emelt érettségik aránya (96 százalék), míg az MTSE-n a felvettek fele igazolt sport- vagy tanulmányverseny-eredményt. A minősített oktatók aránya az DE-GTK-n (72,6 százalék) és az ME-GTK-n (70,4) a két legmagasabb. A szak vonatkozásában a kezdő bérekről jelenleg nem áll rendelkezésre elegendő reprezentatív adat.

REKREÁCIÓ ÉS ÉLETMÓD

A szakos rangsort holtversenyben az SZE-ESK (80,6 pont) és az MTSE (80,6) vezeti, a harmadik helyen a KRE-GESZK (80,3) áll. A bekerülési pontatlágok az MTSE (393,3 pont) és

a KRE-GESZK (393,2) esetében a két legkiemelkedőbb, a jeles emelt érettségik aránya is itt a legmagasabb (83,6 és 80 százalék). Az oktatói minősítettség terén a DE-GTK (72,6 százalék) mutatja a legerősebb arányt. A nemzetközi hallgatók aránya Szegeden a legmagasabb, bár ez is elmarad más képzési területek átlagától.

EDZŐ

Az edző szak rangsorán az élén a PTE-TTK (83,4 pont) áll, megelőzve az MTSE-t (82,3) és az EKKE-TTK-t (82,3). A két legmagasabb bejutási pontszámot az ELTE-PPK (362,5) és a PTE-TTK (350,9) regisztrálta. A jeles emelt érettségik aránya az MTSE-n a legmagasabb (52,9 százalék). A tudományos fokozatot szerzett oktatók aránya a DE-TTK-n (85 százalék) a legkiemelkedőbb, figyelembe véve a képzés gyakorlatias jellegét. A legmagasabb bruttó kezdő bérre az ELTE-PPK (694 938 forint), az EKKE-TTK (668 061 forint) és a PTE-TTK (637 140 forint) végzettjei számíthatnak. A legtöbb külföldi hallgatót az MTSE fogadja (13 százalék). ■

”

A terület népszerűsége stabilnak mondható, a hallgatók pedig változatos képzési kínálatból és számos elismert képzőhely közül választhatnak országszerte.

”

EDZETT TESTBEN EDZETT LÉLEK

– beszélgetés Gündel Takács Gáborral

Családi örökségről, szakmai etikáról, a sport nevelő erejéről és a fiatalok pályakereséséről is beszéltünk Gündel Takács Gáborral. A neves médiaszemélyiség azt is elmondta, miért hiszi azt, hogy a boldogság titka az, hogy az ember a helyére kerüljön.

A Gündel név miatt sokan azt feltételezik, hogy a vendéglátás színté eleve ki volt neked jelölve. Feltűnt valaha, hogy ezen a pályán indulj el?

Nem igazán, mivel a családnak a szocializmus idején már nem volt

köze az étteremhez, az államosítás után minden megszakadt jogilag és szakmailag is. Szimbolikus kapcsolat maradt csak: családi találkozók, rendezvények, emlékek, de az én pályámat ez nem alapozta meg. Az az összeg, amit a névhasználatért

később a család kapott, annyifelé oszlott, hogy legfeljebb jelképesnek lehet nevezni. Valójában egészen fiatal felnőttkoromig színész akartam lenni. Már gyerekként versmondó versenyekre jártam, iskolai ünnepeken szerepeltem, amatőr színházakba jártam. Nagyon sokáig próbálkoztam, négyszer futottam neki a színművészetin a felvételinek, de mindig nemleges volt a válasz, és kaptam is visszajelzést, hogy ez nem fog menni. Ezért be kellett látnom, hogy ha valami ennyi ideig nem sikerül, annak oka van.

Azt szokták pedig mondani, hogy a sikeres emberek velejárója, hogy kitartók, és te az voltál. Hogyan értekeled, mi segített, hogy aztán egy másik pályán ilyen sikeres légy?

Fiatalon az ember hajlamos azt hinni, hogy ha elég kitartó, akkor bármit elérhet, és ez valóban sokszor így van. De van, amikor nem az akarral van baj, hanem az iránnyal. Én hiszem, hogy mind az újságíró, mind a színész kíváncsi a világra, meg akarja ismerni a történeteket, és el is akarja mesélni azokat, csak más eszközökkel. Bennem megvolt a történetmesélés vágya, csak nem a színház volt az az eszköz, amelyen keresztül ezt meg kellett valósítanom. A televízió viszont úgy talált meg, hogy eredetileg nem is készültem rá, ám amikor belekerültem, hirtelen minden a helyére került, és a helyemre kerültem. Szerintem ez a boldogság egyik kulcsa, hogy az ember megtalálja azt a helyet, ahol valóban dolgozik. A televíziózás, a sportújságírás a pályám elején eszembe sem jutott, és ami-

kor elkezdtem csinálni, működni kezdett. Ebből értettem meg, hogy nekem ezen a pályán van a helyem.

Mi kell ehhez a karrierhez, milyen készségeid voltak neked a kíváncsiságon és a történetmesélésen kívül?

A legfontosabb valóban a kíváncsiság, a valódi érdeklődés, hogy a másakra vagy arra, hogy mi történik a világban, tényleg kíváncsiak vagyunk. A gimnáziumban tanultam a matematikatanáromtól, hogy egy probléma megoldása egy jó kérdéssel kezdődik. Ez az újságírásban is így van: csak az igazi kíváncsiságból születnek igazi kérdések, és csak az igazi kérdésekre jönnek valódi válaszok. Az emberek, az interjúalanyok nagyon hamar megérzik, ha a kérdés csak formai, és arra többnyire sablonválasz érkezik. De ha a másik látja rajtad, hogy tényleg kíváncsi vagy rá, akkor igazából válaszolni fog. És onnantól történik valami.

Azt talán vita nélkül lehet állítani, hogy a te sportközvetítéseidben művészet van, ha lehet ezzel a fordulattal élni. Mitől ilyen egy közvetítés?

Szerintem mindig a történet az érdekes, nem az, hogy mi van kiírva a képernyőre. Az adatokhoz ma már a néző is hozzáfér, de a történetet nem írja ki senki. Mi zajlik a szereplők fejében? Mi a tét? Ki miért dönt úgy, ahogy? Ugyanez igaz a sportközvetítésekre és egy vetélkedőre is. A nézők később sem a kérdésekre emlékeznek, hanem az emberekre, arra, hogy mi történt, mi volt az ő történetük.

”

Én mindig fontosnak tartottam, hogy felelősséggel legyek azokért, akikről beszélek. Nem lehet emberekkel felmosni a padlót csak azért, mert hibáztak, vagy rossz napjuk volt.

”

Én mindig fontosnak tartottam, hogy felelősséggel legyek azokért, akikről beszélek. Nem lehet emberekkel felmosni a padlót csak azért, mert hibáztak, vagy rossz napjuk volt. Nem tudhatod, mi van a gyengébb teljesítmény mögött: betegség, gyász, családi probléma. Azt észre kell venni, ha valaki rosszul teljesít, de az ítélkezést el kell kerülni, és én ebben nagyon hiszek. Az én ars poeticám az, hogy meg kell mutatni mindent, föl kell tenni a kérdéseket, el kell mesélni a történetet, de a végső minősítést a nézőre, a hallgatóra kell bízni. Részben azért, mert ez a tisztességes a szereplőkkel szemben, részben pedig azért, mert a nézőnek is joga van saját következtetést levonni.

■ **Hogyan indult a televíziós pályád?**
Huszonnégy éves voltam, amikor az utolsó elutasított felvételi után ott-hon ültem, és végleg beláttam, hogy a színészet nem az én utam. Épp egy focimeccset néztem a tévében, amikor rádöbbsentem, hogy a nullán vagyok: nincs szakmám, nincs kialakult egzisztenciám, újra kell gondolnom az egészet, közben pedig már évek óta dolgoztam külsőként a sportosztályon. A szőuli olimpia után átalakult a szerkesztőség, fiatalokat kerestek, én pedig jelentkeztem. Elkezdtem csinálni, és működött. Innen indult el minden.

■ **Aztán végül a TF-re jártál.**
Igen, megkérdeztem az akkori „nagy öregeket”, hogy mit kell ehhez elvégezni, ők mit tanultak, hisz akkor klasszikus sportújságíró-képzés még nem volt, sőt valódi újságíróképzés

sem. Ők mondták, hogy a TF-en a sportszervező szakot kell elvégezni, ők is azt tették. Aztán később még sportjogi szakoklevelet is szereztem, és nagyon sok területen lettem meg azt, amit igazán szeretek csinálni.

Mit tanácsolsz ma egy fiatalnak, aki sportújságíró vagy műsorvezető szeretne lenni?

Először is tanuljon meg angolul és olvasson klasszikus irodalmat. Kell a nyelv, a szókincs, kellenek a történetek. Nem lehet három szóval sportot közvetíteni. A másik, hogy ma sokkal több út van erre a pályára, mint régen, hiszen saját platformokon videókkal, írásokkal is el lehet indulni. Ez egyszerre lehetőség és veszély: könnyebb megszólalni, de nagyon föl is hígult a szakma. Ezért különösen fontos a minőség, az alázat és az önellenőrzés. De így is ki lehet tűnni, ha értékes tartalmaikat alkot valaki.

A mesterséges intelligenciát használod a munkádban?

Igen, de óvatosan, inkább ötletelésre, képek készítésére, előadások vagy kvízek előkészítésére. Inspirációra jó, de kész anyagot nem bízunk rá. A sportban különösen veszélyes lehet, mert magabiztosan tud butaságot mondani, ezért mindent ellenőrizni kell.

Sok olyan közösségért vállalt pozíciód volt, amelyekben a sport mint érték jelent meg, vagy annak a fontosságát hangsúlyozta. Az élsport fontos, de mindenkinek kell a sport. Miért fontos, hogy mindenki sportoljon?

NÉVJEGY

- 61 éves, házas, három felnőtt gyermeke van.
- Táncsics Mihály-díjas újságíró, műsorvezető, sportriporter, kommentátor.
- 1993-ban végzett a Testnevelési Egyetemen. Pályáját 1983-ban a Magyar Televízió sportosztályán kezdte, 1983 és 1995 között a Telesport szerkesztőségében dolgozott.
- 1991 és 1997 között a Rádió Bridge munkatársa volt, majd 1996 és 2000 között az Eurosport magyar adásánál dolgozott. 1999-től a Danubius Rádió műsorvezetője volt, 2000-től a Sport1 képernyőjén szerepelt, 2007-ben pedig visszatért a Magyar Televízióhoz.
- A sportközvetítések mellett több meghatározó televíziós műsor házigazdája volt. 2017-ben távozott az MTVA-tól, és még ugyanabban az évben a TV2-n az Áll az alku műsorvezetője lett, 2019-ben pedig a Legyen Ön is milliomos! című vetélkedőt vezette. 2021. június 1-jétől 2022 márciusáig a Magyar Olimpiai Bizottság kommunikációs igazgatója.
- 2024-ben az RTL-en tért vissza Az ugrás műsorvezetőjeként, 2025-ben az 5 Arany Gyűrű házigazdája lett, emellett az RTL+ Premiumon Bajnokok Ligája-mérkőzéseket is közvetít.

”
**Én hiszem, hogy
mind az újságíró,
mind a színész
kíváncsi a világra,
meg akarja ismer-
ni a történeteket,
és el is akarja me-
séli azokat, csak
más eszközökkel.**

Mindhárom gyerekemnél alap volt, hogy sportoljanak, és zenét, hangszeren játszást is tanuljanak valamilyen szinten. Nem azért, mert azt vártam, hogy ebből éljenek majd meg, hanem mert ezek formálják az embert. Aztán az élet eldönti, kiből mi lesz. A legkisebb fiamból például NB I.-es futballista lett, a másik kettő más utat választott. A lényeg az volt, hogy lehetőséget kapjanak, és ne mi, a szüleik döntsük el helyettük, hogy kik legyenek.

A sport nem csak az élsport lehetősége miatt fontos, nem kell mindenkinek élsportolónak lennie. A sport olyan dolgokra tanít meg, amik az élet minden területén hasznosak: rendszerességre, együttműködésre, alázatra, küzdelemre, a vereség kezelésére, a győzelem helyén való kezelésére. Egy közösségben könnyebben működik az, aki sportolt. És ez nemcsak a sportra igaz: ehhez hasonló egy zenekar, egy kórus vagy akár egy tánc csoport is.

A sport persze alapvetően egészséges, de mindig mondjuk, hogy ép testben ép lélek, ami nem igaz. A parasport révén, de a mindennapokban is megtapasztalhatjuk, hogy lehet valakinek „hibás” a teste valamilyen szempontból, és közben lehet teljesen ép a lelke és fordítva: tökéletes test is rejtethet beteg lelket. A mondás valójában egy rossz fordítás, az ókori eredeti így szól, és nagyon igaz: „Edzett testben edzett lélek”. Az biztos, hogy az edzettség testben és lélekben is összetartozik.

**A gyerekeidet említetted. Mi hi-
szünk abban, hogy a fiatalokat le-**

**het segíteni a saját útjuk, pályá-
juk megtalálásában. Te mit gon-
dolsz erről?**

Szerintem ennek érdekében beszélgetni kell, méghozzá sokat. Figyelni kell, mi érdekli a gyereket, mihez van készítetése, miben kell támogatni és miben kell csak óvatosan terelni. A nagyon nagy butaságokat persze néha le kell vágni, de finoman. Nem szabad ráerőltetni valakire egy pályát, mert abból boldogtalan élet lesz. Hagyni kell, hogy kipróbáljon dolgokat, még olyat is, amiről később kiderül, hogy nem az ő útja. Az is tanít.

**Ahogy említetted, neked is volt
ilyen saját élményed.**

Igen, a vendéglátással. Mindig volt bennem egy késztetés, hogy egyszer jó lenne kipróbálni, de kiderült, hogy nem ott van a helyem. Viszont örülök, hogy megtettem, mert így nem maradt bennem hiányérzet. Most már biztosan tudom: én vendég vagyok a vendéglátásban, nem pedig vendéglátós.

**Mit üzensz azoknak, akik még
mindig keresik a helyüket, és a pél-
dádát szeretnék követni?**

Azt, hogy ne az ismertséget hajszolják, ne híresek akarjanak lenni. A hírnév nem cél, hanem következmény, jól kell csinálni a dolgot, a lehető legjobban. Aztán majd a közösség eldönti, hogy ennek mi lesz a visszhangja.

A másik, hogy merjenek figyelni arra, mi az, ami belülről jön, mert hosszú távon csak ott lehet igazán jól élni, ahol az embernek dolga van. ■

SPORT, FEJLŐDÉS ÉS NEMZETKÖZI TAPASZTALATOK A NAGYERDŐBEN

„A jövő szempontjából az lesz a döntő, hogy a meglévő struktúrákat mennyire tudjuk minőségi tartalommal megtölteni, elsősorban jól képzett, elkötelezett szakembereken keresztül” – mondta el Balogh László, a Debreceni Egyetem Sporttudományi Koordinációs Intézet igazgatója.

Miket tart az intézet legfontosabb jellemzőinek? Mik a legnagyobb erősségei, miben emelkedik ki az intézet képzés?

A Sporttudományi Koordinációs Intézet alapvetően egy közvetlen rektori-kancellári, úgynevezett központi oktatási, kutatási és szolgáltató egység, amely az egyetemi sportélet és a sporttudományi képzések összehangolását végzi. Feladata a sporttal kapcsolatos tevékenységek koordinálása, úgy, mint az egyetemi testnevelés, a verseny- és szabadidősport szervezése, a sporttudományi és testkulturális képzések, a sporttudományi kutatások megvalósítása, a tehetséggondozás, a hazai és nemzetközi sporttudományos együttműködések erősítése, a hálózatépítés. Az egyik legnagyobb erőssége, hogy egyszerre képes integrálni az oktatást, a kutatást és a gyakorlati sportélet tapasztalatait. A hazai sportot illetően a jövő szempontjából az lesz a döntő, hogy a meglévő egyedülálló struktúrákat mennyire tudjuk minőségi tartalommal megtölteni elsősorban jól képzett, elkötelezett szakembereken keresztül. Szükség van tapasztalt edzőkre, vezetőkre, mentorokra, akik nemcsak irányítani tudnak, hanem példát is mutatnak a fiatalabb generációk-

nak. A feltételek adottak, a szürke-állomány, az emberi erőforrás fogja meghatározni a hazai sportszakemberek eredményességét.

A Debreceni Egyetemen az elmúlt évtizedben jelentősen bővítettük a sporttudományi képzési kínálatot: új szakok indultak a testnevelőtanár-, a szakedzőképzéstől a sportmentáltréner-, a rekreáció, a sportszervezőképzésen át a sportanalitikáig. Jelenleg ma Magyarországon mi kínáljuk a legszélesebb sport-oktatási portfóliót. Sikerként egy teljes képzési vertikumot kiépíteni, ma már alapképzéstől a mesterszakokon át a doktori képzésig jelen van a sporttudomány az egyetemen, és a társtudományok – például a gazdasági, műszaki, egészségtudományi vagy jogi területek – bevonásával is egyre szélesebb kínálat áll a hallgatók rendelkezésére. Ennek köszönhetően több mint ezer diák vesz részt valamilyen sporthoz kapcsolódó képzésben. Egy ilyen fejlesztési folyamat azonban jóval több, mint adminisztratív feladat: hosszú távú építkezést, partnerségek kialakítását és sok esetben új szemlélet elfogadtatását igényli. Az intézet fejlődését ezért nemcsak szakmai, hanem személyes szinten is fontosnak érzem. A tudományos háttér is jelen-

”

A hazai sportot illetően a jövő szempontjából az lesz a döntő, hogy a meglévő egyedülálló struktúrákat mennyire tudjuk minőségi tartalommal megtölteni.

”

”

Az elmúlt évek munkája megerősítette bennem, hogy a sporttudomány egyszerre jelent oktatási, kutatási és közösségépítő feladatot.

”

Balogh László

tősen megerősödött. Kiemelt szerepet kap a tehetséggondozás, és ennek részeként jött létre az ország első akkreditált sporttudományi szakkollégiuma, a *Nyirkos István Sporttudományi Szakkollégium*, amely a tanulókat aktívan bevonja kutatási projektekbe és kon-

ferenciákba. Számunkra kiemelten fontos a tudományos utánpótlás nevelése. Az élsportból hozott gyakorlati szemlélet, a sporttudomány inter- és multidiszciplináris jellege lehetővé teszi, hogy komplex módon gondolkodjunk – egyszerre figyelve a teljesítményre az élsport-

ban és az egészségmegőrzésre a rekreációban, de mindenekelőtt a sport személyiségfejlesztő és nevelő szerepére. Ennek jegyében kutatóműhelyeket és szakkollégiumot hoztunk létre, ahol diákok tudatjai kapcsolódhatnak be kutatási projektekbe, hazai és nemzetközi konferenciákba. Az elmúlt években többen nyertek OTDK-t, lettek PhD-hallgatók, szereztek tudományos fokozatot, és jelentős pályázati forrásokat is sikerült bevonni, amelyekből korszerű sporttudományi infrastruktúrát építettünk ki. Emellett saját tudományos folyóiratot indítottunk *Stadium – Hungarian Journal of Sport Sciences* néven.

Az elmúlt évek munkáját idén megkoronázta, hogy a Debreceni Egyetem márciusban elnyerte az Év Sportegyeteme díjat. Ez és a tapasztalatok megerősítették bennem, hogy a sporttudomány egyszerre jelent oktatási, kutatási és közösségépítő feladatot. Intézetigazgatóként ennek a komplex szemléletnek az érvényesítésére törekszem úgy, hogy közben folyamatosan reagáljunk a sport és a tudomány változó kihívásaira.

A képzések során milyen kapcsolódó gyakorlatot tud biztosítani az intézet akár külföldön is? Hogyan építi be az egyetem a hazai és nemzetközi munkaerőpiaci elvárásokat a képzésekbe?

Az intézet egyik fontos erőssége a kiterjedt szakmai kapcsolatrendszer. Szorosan együttműködünk sportszervezetekkel, egyesületekkel és különböző iparági szereplőkkel, így a tanulóink már a képzés során

valós szakmai környezetben szerezhetnek tapasztalatot. Ebben kiemelt szerepet játszik az egyetem sportegyesülete a DEAC, amely több ezer igazolt sportolóval és számos első osztályú szakosztállyal működik. Ez ideális gyakorlóteret biztosít a diákok számára, hogy testközelből megismerhessék a sport működésének mindennapi folyamatait, legyenek akár sportszervezők, akár edzők. A tanárképzésben résztvevők számára emellett az egyetem gyakorlóiskolái biztosítanak strukturált, mentortanárok által támogatott szakmai gyakorlatot.

A tehetséggondozás szintén kapcsolódik a gyakorlati képzéshez. Már a képzés korai szakaszában lehetőség nyílik bekapcsolódni kutatásokba, amelyeket ösztöndíjrendszer is támogat. Külön figyelmet fordítunk azokra a projektekre, amelyeknek innovációs potenciáljuk van, és a későbbiekben piaci hasznosításra is alkalmasak lehetnek.

A nemzetközi beágyazottság szintén meghatározó. Számos külföldi egyetemmel működünk együtt közös kutatások és publikációk révén, így a hallgatók és az oktatók bekapcsolódhatnak nemzetközi szakmai hálózatokba. Ezek az együttműködések nemcsak a tudományos színvonalat erősítik, hanem segítenek abban is, hogy a képzések tartalma folyamatosan igazodjon a nemzetközi trendekhez és a munkaerőpiaci elvárásokhoz.

Jó néhány nagy nemzetközi sportversenyt is szervezünk, legutóbb például Miskolccal közösen az *Európai Egyetemi Játékokat*

NÉVJEGY

- Három sportoló gyermek édesapja, a felesége korábbi élsportoló, NB I.-es kosárlabdázó, testnevelő-gyógytestnevelő, edző.
- Fő kutatási területe a sportteljesítmény háttérében álló pszichoszomatikus összetevők vizsgálata, kiemelten a kognitív képességek, a végrehajtó funkciók, a stressz és a döntés, valamint a tehetségkiválasztás és -gondozás komplex elemzése akadémiákon, sportiskolákban.
- A Magyar Rektori Konferencia Sporttudományi Bizottságának elnöke.
- Hazai és nemzetközi, válogatott, valamint BL-szinten az élsportban sporttudományi szakértő, a Nemzeti Sportfejlesztési és Módszertani Intézet tudományos tanácsadója.
- Alapító főszerkesztője a *Stadium – Hungarian Journal of Sport Science* angol-magyar nyelvű tudományos lapnak, hazai és külföldi doktori témákat vezet.
- Részt vesz hazai és nemzetközi tudományos és szakmai szervezetek munkájában, valamint képzések fejlesztésében.
- A hazai sporttudományi felsőoktatásért és egyetemi sportért végzett munkája elismeréseként Emmi és Hájós Alfréd-díjjal tüntették ki.
- Alapító elnöke az akkreditált Nyirkos István Sporttudományi Szakkollégiumnak.

”

A mesterséges intelligencia egyre nagyobb szerepet kap, és látjuk mind az előnyeit, mind a kihívásait. Fontos, hogy csak azok tudják igazán hasznosítani, akik tisztában vannak azzal, mire akarják használni, és mindig ellenőrzik az eredményt.

”

(EUG2024), amely a legnagyobb multisport- és felsőoktatási kulturális esemény a kontinensen. Európa ötven országából, ötszáz egyeteméről mintegy ötezer diák érkezett, és az önkéntes hallgatóink nélkül nem tudtuk volna megrendezni ezt. Kiváló gyakorlati tapasztalat volt.

Az egyetem korszerű sporttudományi infrastruktúrával büszkélkedhet: különböző laborok és diagnosztikai rendszerek segítik a tanulók és a kutatók munkáját a sportteljesítmény hátterében álló komplex pszichoszomatikus és élettani hatások vizsgálatában. Ez lehetővé teszi, hogy a legmodernebb eszközökkel dolgozzanak, és olyan tudást szerezzenek, amely nemzetközi szinten is versenyképes. Az a célunk, hogy a hallgatók ne csupán elméleti tudást, hanem már a képzés során valós tapasztalatokat szerezzenek, és olyan kompetenciákat fejlesszenek, amelyekkel itthon és nemzetközi környezetben egyaránt megállják a helyüket.

A mesterséges intelligencia használata mennyire van jelen az önök intézetében? Van-e specifikus szabályzat az alkalmazására vonatkozóan?

A mesterséges intelligencia egyre nagyobb szerepet kap, és látjuk mind az előnyeit, mind a kihívásait. Fontos, hogy csak azok tudják igazán hasznosítani, akik tisztában vannak azzal, mire akarják használni, és mindig ellenőrzik az eredményt. Tapasztalataink szerint a hallgatók gyakran alkalmaz-

zák a különböző beadandók, eszközök elkészítésére, de problémát jelent, ha nem ellenőrzik a szakmai vagy tudományos helytállóságát, hiszen a mesterséges intelligencia által generált tartalom nem feltétlenül pontos. Ugyanez igaz a kutatói munkákra is: PhD-projektekben is használjuk, például ábrák és vizualizációk készítésére, de mindig komoly ellenőrzés követi a generált anyagot. Én például a képszerkesztésre veszem igénybe a sportpszichológiai oktatásban komplex ábrák gyors előállítására, amelyeket korábban órákig tartott Photoshopban elkészíteni.

Az intézmény szabályzata szerint a mesterséges intelligencia használata engedélyezett, de minden esetben kötelező feltüntetni és hivatkozni rá mint bármilyen tudományos forrásra. Nem lehet teljes egészében MI által készített anyagot leadni, és a felhasznált részeket egyértelműen jelölni kell, így a diákok és az oktatók is felelősen tudják alkalmazni ezt az eszközt. A részletek és az elvárások karonként vagy doktori iskolánként eltérhetnek, de az alapelv mindenhol ugyanaz: használható, de átlátható módon és ellenőrzött formában.

A sporttudományi és testkulturális képzéseinkben több kurzus is érinti a mesterséges intelligencia alkalmazását. Például kutatómódszertani órákon, az edzéselméleti vagy edzésvezetési kurzuson felmerül, hogy az MI képes edzésterveket készíteni a felhasználó paramétereire alapján – például a cél, a heti edzés mennyiség vagy az egy alkalommal rendelkezésre álló idő

függvényében. Mi teszteltük ezeket a lehetőségeket, és azt látjuk, hogy ezek az automatizált javaslatok nem megbízhatók, ezért mindig szükség van például az edző, a dietetikus vagy a sporttáplálkozási szakember értékelésére, kiegészítésére. Ez a téma nemcsak nálunk jelenik meg, hanem több sporttudományi képzési területen, és az egyetemen szabadon választható kurzusok is foglalkoznak a mesterséges intelligencia használatával. Nemzetközi példákból látjuk, hogy már vannak önálló mesterszakok az MI alkalmazására, például a mesterséges intelligencia szociológiája vagy pszichológiája területén. Az angolszász felsőoktatásban ezek szélesebb körben elérhetőek, és várható, hogy előbb-utóbb hazánkban is megjelennek önálló programként, hiszen az MI használata kikerülhetetlen és hasznos, de ismerni kell a korlátait és a veszélyeit.

Hogyan jellemezné a hallgatói közösségi életet?

A Debreceni Egyetem Hallgatói Önkormányzata fantasztikus légkört teremt azoknak, akik idejönnek. Nagyon sokat számít, hogy a Nagyerdő környezetében minden közel van: a campus, a kollégiumok, a szórakozóhelyek, éttermek, kávézók – mind 10-15 perces sétára. Ez már önmagában egy olyan élmény, ami az amerikai felsőoktatási modellhez hasonlítható.

A hallgatói élet pezsgését erősíti a nagyrendezvényeink: a tanévindító *YoUDay* stadionshow a Nagyerdei Stadionban koncertek-

kel, Charlie-tól Wellhellőig, amely évente több mint 20 ezer egyetemistát vonz. Az esemény nemcsak a magyar, hanem a közel 8 ezer külföldi hallgató számára is közösségteremtő, hiszen a világ szinte minden pontjáról érkeznek hozzánk diákok. Kiemelt esemény a *Campus Fesztivál* nyáron, az ehhez kapcsolódó Campus Sportfesztivál több mint 2500 résztvevővel, valamint a *Buzánszky Jenő* kispályás labdarúgótorna, ahol vegyes csapatok – magyarok és külföldiek – játszanak együtt, ami szociális és konfliktuskezelési készségeket is fejleszt. A Food Day programon három napig főzik a saját országuk ételeit a hallgatók, és minden este tematikus beszélgetések zajlanak. Ez különösen népszerű, hiszen számos ország gasztronómiája jelenik meg, a Közel-Kelettől Észak-Európán át Dél-Amerikáig mindenhol vannak tanulóink.

Az oktatók és a diákok közötti kapcsolatot erősíti a sportösztöndíjrendszer és a mentor-tutor program. Az élsportolókat és a potenciális élsportolókat támogatjuk, hogy a tanulmányaikat és a sportkarrierjüket egyszerre tudják építeni. Mindegyiküknek van egy vezető oktató mentora és egy hallgatói tutora, akik segítik az előrehaladásukat és a napi operatív feladatokban való eligazodásukat.

Szintén egyedülálló kezdeményezés az egyetem *Életmódfejlesztési Klubja*, tagsági rendszerrel. Egy jelképes fél éves összeggel jó néhány sportesemény, létesítmény, szolgáltatás vehető igénybe kedvezményes áron, vagy ingyenesen.

”

Nagyon sokat számít, hogy a Nagyerdő környezetében minden közel van: a campus, a kollégiumok, a szórakozóhelyek, éttermek, kávézók – mind 10-15 perces sétára.

”

”

A fiataloknak nagyon erősnek kell lenniük a kommunikációban, és tudniuk kell önmagukat menedzselni bátor-sággal és helyes önértékeléssel.

”

Összességében a hallgatói élet Debrecenben nemcsak a tanulásról, hanem a közösségről, a kulturális és sportélményekről, a nemzetközi környezettel való kapcsolódásról szól, mindezt egy biztonságos, támogatott, ugyanakkor multikulturális campuson belül. Talán nem véletlen, hogy a hazai egyetemek közül mi nyertük el elsőként a FISU Healthy Campus legmagasabb, platinafokozatát, amely száz szempont alapján értékeli egyetem életmód-, életminőség-, sport- és egészségi hátterét. Ezért mondhatom, hogy itt jó egyetemistának lenni: van elvárás, de a hallgatók szabadon tapasztalhatnak, fejlődhetnek, és teljes életet élhetnek a tanulmányok mellett.

Mely készségek elsajátítása a legfontosabb a fiataloknak, hogy a munkaerőpiacra lépéskor kitűnjenek?

Szerintem a legfontosabb, hogy szeressék, amit csinálnak, legyen belső motivációjuk. Olyan képzést válasszanak, ami érdekli őket, mert 18 évesen már körülbelül érezhető, mi az, ami leköti az embert, még ha a személyiség fejlődése nem is zárul le teljesen. Lehet böngészni statisztikákat, információkat a munkahelyi lehetőségekről, kezdőfizetésekről, home office-ről, de a legfontosabb, hogy végül azt válassza, amit szeret. Ha valaki sporttal szeretne foglalkozni, de még nem tudja pontosan, mi érdekli, a testnevelő vagy gyógytestnevelő tanári képzés a legjobb kiindulópont, mert itt a legszélesebb körű gyakorlati és elméleti ismereteket kapja, és utána eldöntheti, hogy edzői, kutatói, sporttáplálkozási vagy sportpszichológiai irányba megy-e tovább. Ha valaki tudja, hogy edző szeretne lenni, mehet az edző szakra, ha a szabadidősport érdekli, akkor a rekreáció irányába, vagy ha a sport szervezése, akkor a sportszervezésre. Van bőven kínálat.

Ami pedig a készségeket illeti, a fiataloknak nagyon erősnek kell lenniük a kommunikációban, és tudniuk kell önmagukat menedzselni bátor-sággal és helyes önértékeléssel. Találkozni fognak olyan helyzetekkel, ahol hibázni lehet, és ez rendben is van, mert a hibákból tanulunk. Ehhez kapcsolódik a gyakorlatorientált tapasztalatszerzés, hogy a diákok élesben is kipróbálhassák magukat. Fontos a nyitottság az újra, a folyamatos tanulás, hogy mindig jobbak akarjunk lenni, és ha nem találunk választ az előadáson vagy a könyvben, utána nézzünk, kutassunk. A nyelvtudás, különösen az angol szintén alapvető, mert ez a kommunikációhoz és az önmenedzsmenethez is elengedhetetlen a nemzetközi környezetben. Emellett a szociális készségek, a csapatmunka, az érzelmi intelligencia is kiemelten fontos: tudjunk együtt dolgozni másokkal, tiszteljük és támogassuk a társainkat, bízzunk a csapatban, mert így sokkal sikeresebbek lehetünk, mintha egyedül próbálnánk haladni. Ha egy fiatal mindezt megvalósítja, nemcsak a munkaerőpiacon tűnhet ki, hanem hosszú távon sikeres lesz, és valóban élvezheti azt, amit csinál. ■

„NINCS ANNÁL FONTOSABB, MINT HOGY A SZÍVÜNK VÁGYÁT KÖVESSÜK”

Diákinterjú Szmolár Anna Boglárkával, a Dunakeszi Radnóti Miklós Gimnázium és az MCC tanulóival.

Hány évesen kezdted el sportolni? Hogy tudod kezelni az atlétika okozta terhelést?

Már óvodáskoromban nagyon szerettem mozogni, legfőképpen futni. Akkor azt mondták, hogy csak hétéves koromtól kezdhetek el atletizálni, így addig kipróbáltam a balettet, a teniszt, de ahogy betöltöttem a hetet, elkezdtem a vágyott sportomat.

Az atlétika sok időt vesz el az életemből, rengeteg energiába, olykor szenvedésbe kerül. Sokan azt hiszik, a legnehezebb a fizikai része, és figyelmen kívül hagyják a mentális terhelést, pedig az is legalább ugyanolyan fontos. Nem hiába mondják sokszor, hogy „fejben dől el”: az a mozgatója a mindennapoknak, a döntéseknek, hogy aznap is lemegyünk a pályára. Imádom ezt a sportot és azt, akivé formál engem.

Milyen kompetenciákra, készségekre van szükség a sportkarriered, a versenyek és a felkészülés során?

A sportolóvá váláshoz számos készségre van szükségünk. Kétségtelenül fontos a motiváció. Sokan vannak, akik elkezdnek sportolni, és egy akadály megjelenésekor feladják. Igen, rendkívül nehéz egy sérülés vagy válság leküzdése, de az válik igazán kitűnő sportolóvá, aki lehetőségként tekint a nehézségekre. Továbbá szerintem a tudatosság visz igazán előre. Fontos a fejlődés szempontjából, segít kontrollálni a testünket és az elménket, hogy kiváló teljesítményt érjünk el.

Nekem megvannak ezek a tulajdonságaim, és a sportolói énem kihat a minden-

NÉVJEGY

- A Dunakeszi Radnóti Miklós Gimnázium 11. osztályos tanulója.
- Aktívan atletizál.
- Szabadidejében szeret sorozatokat nézni, a barátaival időt tölteni, valamint úszni és szaunázni.
- Az MCC ösztöndíjprogramjának keretei között végzett kutatásának címe: Genetika vagy a kemény munka? Teljesítményformáló tényezők a sportolóknál.

napjaimra is: nagyon tudatosan osztom be az időmet, és igyekszem minden percemet hasznosan eltölteni.

Tisztában vagyok azzal, hogy ezek a tulajdonságaim kivételessé tesznek sok fiatal

között. A tudatosságom és a motivációm hatalmas, és minden egyes nap nő. Persze nekem is szükségem van a fejlődésre, hiszen sokszor elveszítem a kontrollt, és utána nehéz visszaszereznem, de dolgozom azon, hogy egyre jobban kezeljem.

Hogyan kerültél kapcsolatba az MCC-vel?

Milyen lehetőségeid vannak, és miről szól a programban végzett kutatásod?

Két bátyám is MCC-s, de közvetlen kapcsolatba találg, az Ösztöndíjprogramra való jelentkezésemkor kerültem a szervezettel. Sok szuper program van hetente, érdekes, változatos témákról hallgathatunk előadásokat különféle szakemberektől, továbbá lehetőségekünk nyílik kurzusokat elvégezni, amelyek a továbbtanulásban hatalmas előnyt nyújthatnak.

A program óriási segítséget nyújt abban is, hogy megtanuljam, hogyan kell szakdolgozatot írni. Tovább bővíthetem a tudásomat egy általam nagyon kedvelt témában egy mentor segítségével. A kutatási témám kiválasztásában a legfontosabb szempont az volt, hogy engem is érdekeljen és a társadalom számára is értékes legyen. Éppen ezért választottam a genetika vagy kémény munka dilemmáját a sportolók teljesítményével kapcsolatban.

Kutatásom célja választ találni arra, hogyan válhat valaki igazán kiváló sportolóvá, milyen tulajdonságokat örökölhethetünk, min változtathatunk és milyen mértékben, illetve ez vagy az mekkora arányban tesz hozzá a sportolói státuszhoz. Magyarországon nagyon kevesen foglalkoztak ehhez hasonló témával, épp ezért fontosnak tartom,

hogy itthon is megmutassam, hogy mi az igazán fontos a kiváló sportolóvá válásban.

Mennyire jut időd magadra, a szórakozásra a gimnázium, az aktív sport és a kutatómunka mellett?

Sokszor nehéz fenntartani az egyensúlyt: az egyik dominál, a másikat fenntartom, a harmadikat meg elhagyom. Az elmúlt fél évben a szórakozás és az énidő háttérbe szorult az iskolai kötelezettségeim és az edzések mellett. Most viszont év eleje óta dolgozom azon, hogy egységesebb, nyugalmas napjaim is legyenek. Hosszú hetekig megvolt a túlhajtás, mert minden téren maximálisan szerettem volna teljesíteni, de beismertem, hogy ez fizikailag lehetetlen, még ha nagyon kitartó is vagyok.

Így törekedtem arra, hogy az akár rosszabb teljesítményt is elfogadjam, hiszen az is a folyamat, a fejlődés része.

Mik a terveid a jövőre nézve?

Mindenképpen szeretnék továbbtanulni. Nagyon sokat gondolkodom, hogy milyen irányban, de szerencsére a sportom segített a döntéshozásban. Sajnos egy elhúzódó derékfájdalom miatt tavaly fél évig szüneteltetnem kellett az atlétikát, és a regeneráció ideje alatt rengeteget gyógytornáztam. A gyógytornászmó precíz munkája sokat segített a sporthoz való visszatérésemben, és ekkor eldöntöttem, hogy én is erre a pályára szeretnék lépni. Még van egy évem végleges döntést hozni, de ha a szívemre hallgatok, biztosan ezt a szakmát választom. Nincs annál fontosabb, mint hogy a szívünk vágyát kövessük, hiszen akkor válhatunk igazán kiváló szakemberré, ha szeretjük a foglalkozásunkat. (x)

TÁRSADALOMTUDOMÁNY **KÉPZÉSI TERÜLET**

TÁRSADALOMTUDOMÁNY

A társadalomtudományi képzés során a hallgatók olyan elemzői, kritikai és kommunikációs készségeket sajátítanak el, amelyekkel a közigazgatásban, a médiában, a HR-szektorban vagy a piackutatásban is elhelyezkedhetnek.

KOMMUNIKÁCIÓ ÉS MÉDIA

A szakos rangsort a CORVINUS vezeti (81,6 pont) az ELTE-BTK (81,5) előtt, utánuk a KRE-BTK és a PE-HK (79,8) következik. Az ELTE-BTK (455,8 pont) és a CORVINUS (452,8) bejutási átlaga a két legmagasabb, mindkét helyen 95

százalék feletti a jeles emelt érettségik aránya. A tudományos fokozatot szerzett oktatók aránya az SOE-FMK-n (70,5 százalék), az ELTE-BTK-n (69,7) és a PTE-BTK-n (62,1) a legmagasabb. A legmagasabb bruttó kezdő bért a PTE-BTK (658 567 forint) és a CORVINUS (624 985 forint) végzettjei realizálják.

NEMZETKÖZI TANULMÁNYOK

A rangsort a CORVINUS (83 pont) vezeti az ELTE-TÁTK (82,9) előtt, amelyet az ME-BTK (81,8) és a KRE-BTK (81,6) követ. A bekerülési pontszám a CORVINUS (462,6 pont) és az

TÁRSADALOMTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAINAK SZAKOS RANGSORAI

			Felvett hallgatók kiválósága			Tudományos fokozattal rendelkezők aránya	Nemzetközi kutatói produktivitás (oktatási-kutatási teljesítmény)	Külföldi hallgatók aránya (nemzetközi közeg)	Tájékoztató indikátorok		
Ranghely	Intézmény neve	Összpontszám	Felvett hallgatók pontátlaga	Legalább egy tárgyból jeles értékelésű emelt szintű érettségivel bejutottak aránya	Tanulmányi vagy sport-versenyen eredményt igazolók aránya				Felvettek száma	Végzettek bruttó átlagjövedelme a 2023-as DPR-adatok alapján	Átlagos felvételi ponthatár
KOMMUNIKÁCIÓ- ÉS MÉDIATUDOMÁNY											
1.	CORVINUS	81,6	452,8	95,0%	17,5%	41,1%	0,1	43,3%	80	624 985 Ft	416
2.	ELTE-BTK	81,5	455,8	96,6%	10,3%	69,7%	0,4	9,9%	116	570 960 Ft	391
3.	KRE-BTK	79,8	409,8	89,9%	8,9%	50,3%	0,0	2,9%	79	544 203 Ft	390
4.	PE-HK	79,8	360,3	76,5%	17,6%	57,1%	0,1	13,3%	51	n. a.	317
5.	PTE-BTK	79,7	388,8	88,7%	3,8%	62,1%	0,2	34,4%	53	658 567 Ft	328
6.	SOE-FMK	79,2	381,9	70,0%	5,0%	70,5%	0,2	0,0%	20	n. a.	347
7.	DE-BTK	79,1	384,0	64,2%	7,5%	68,1%	0,3	1,0%	53	672 263 Ft	325
8.	ME-BTK	78,9	351,9	54,5%	15,2%	69,2%	0,2	1,4%	33	n. a.	288
9.	SZTE-BTK	78,9	373,3	73,5%	0,0%	65,7%	0,2	8,6%	98	602 917 Ft	304
10.	PPKE-BTK	78,6	408,8	95,3%	4,7%	38,2%	0,0	0,7%	148	562 196 Ft	349
11.	MILTON	78,5	369,4	71,2%	5,1%	49,7%	n. a.	0,7%	59	496 454 Ft	320
12.	BME-GTK	78,1	387,1	91,2%	5,9%	48,2%	0,2	2,8%	102	617 891 Ft	370
13.	EKKE-BMK	77,9	372,3	66,7%	11,1%	49,2%	n. a.	1,5%	45	676 785 Ft	298
14.	BGE-KKK	77,3	386,8	92,6%	8,6%	54,3%	n. a.	23,1%	244	612 213 Ft	338
15.	DUE	74,3	309,8	17,1%	2,4%	58,7%	n. a.	22,9%	41	700 846 Ft	210
16.	METU-ÜKT	74,2	318,8	45,4%	6,2%	24,5%	n. a.	33,0%	97	550 832 Ft	243

			Felvett hallgatók kiválósága			Tudományos fokozattal rendelkezők aránya	Nemzetközi kutatói produktivitás (oktatói-kutatói teljesítmény)	Külföldi hallgatók aránya (nemzetközi körög)	Tájékoztató indikátorok		
Rang hely	Intézmény neve	Összpontszám	Felvett hallgatók pontátlaga	Legalább egy tárgyból jeles értékelésű emelt szintű érettségivel bejutottak aránya	Tanulmányi vagy sport-versenyen eredményt igazolók aránya				Felvettek száma	Végzettek bruttó átlagjövedelme a 2023-as DPR-adatok alapján	Átlagos felvételi ponthatár
NEMZETKÖZI TANULMÁNYOK											
1.	CORVINUS	83,0	462,6	97,4%	17,4%	41,1%	0,1	35,5%	190	760 825 Ft	428
2.	ELTE-TÁTK	82,9	448,8	97,5%	7,5%	59,4%	1,5	25,5%	241	712 400 Ft	422
3.	ME-BTK	81,8	418,8	83,3%	11,1%	69,2%	0,2	0,0%	18	n. a.	410
4.	KRE-BTK	81,6	423,0	97,8%	6,7%	50,3%	0,0	4,9%	45	602 417 Ft	399
5.	SZE-AK	81,4	419,0	91,5%	8,5%	45,9%	0,1	27,1%	47	743 280 Ft	387
6.	PPKE-BTK	81,2	424,3	94,9%	8,1%	38,2%	0,0	2,6%	99	638 595 Ft	380
7.	DE-BTK	81,2	402,5	87,2%	2,6%	68,1%	0,3	4,4%	39	n. a.	374
8.	PTE-BTK	81,1	395,3	86,3%	5,9%	62,1%	0,2	47,9%	51	747 639 Ft	335
9.	SZTE-ÁJK	81,1	410,2	97,3%	6,8%	45,8%	0,6	6,0%	74	732 191 Ft	373
10.	MILTON	80,7	387,5	89,3%	0,0%	49,7%	n. a.	0,0%	28	n. a.	353
11.	BGE-KKK	79,9	395,8	91,3%	11,1%	54,3%	n. a.	1,4%	208	596 054 Ft	312
12.	METU-ÜKT	76,1	322,6	48,3%	3,4%	24,5%	n. a.	52,6%	29	n. a.	243
SZOCIOLÓGIA											
1.	ELTE-TÁTK	87,6	410,8	97,3%	4,4%	59,4%	1,5	14,7%	226	548 080 Ft	341
2.	ME-BTK	87,0	389,8	80,0%	10,0%	69,2%	0,2	2,6%	10	n. a.	351
3.	KRE-BTK	86,8	384,6	87,3%	5,5%	50,3%	0,0	3,3%	55	544 543 Ft	330
4.	SZTE-BTK	86,3	366,7	75,9%	0,0%	65,7%	0,2	6,2%	29	673 318 Ft	314
5.	DE-BTK	86,1	370,9	73,7%	0,0%	68,1%	0,3	2,7%	19	595 786 Ft	278
6.	PTE-BTK	85,9	377,8	77,3%	0,0%	62,1%	0,2	1,4%	22	569 778 Ft	320
7.	PPKE-BTK	85,9	360,8	84,1%	3,2%	38,2%	0,0	2,0%	63	509 263 Ft	324
8.	SZE-AK	85,2	346,8	62,1%	10,3%	45,9%	0,1	6,7%	29	n. a.	309

ELTE-TÁTK (448,8) esetén a két legmagasabb, az emelt szintű érettségik aránya pedig több helyen is eléri a 97 százalékot. A minősített oktatók arányában az ME-BTK (69,2 százalék) és az ELTE-TÁTK (59,4) mutatja a két legjobb mutatót. A CORVINUS a legnépszerűbb a külföldiek körében (35,5 százalék), és itt várható a legmagasabb bruttó kezdő bér is (760 825 forint).

SZOCIOLÓGIA

A szakos rangsor élén az ELTE-TÁTK (87,6

pont) áll, ezt követi az ME-BTK (87) és az KRE-BTK (86,8). Az ELTE-TÁTK (410,8 pont) és a ME-BTK (389,8) bejutási átlaga a két legmagasabb. Az ELTE-TÁTK (97,3 százalék) kiemelkedik a jeles emelt érettségik arányával. A vidéki intézmények dominálnak: az ME-BTK (69,2 százalék) és a DE-BTK (69,1) büszkélkedhet a legtöbb minősített oktatóval. A legmagasabb bruttó kezdő bért az SZTE-BTK (673 318 forint) diplomásai kapják, a legtöbb külföldi hallgató pedig az ELTE-TÁTK-n tanul (14,7 százalék). ■

FIATALON A VEZÉRIGAZGATÓI SZÉKBEN

Az egyetemistáknak azt tanácsolnám, hogy ha megtehetik, a gyors munkába állás előtt inkább mélyedjenek el az elméletben. Olvassanak olyan témákról, amelyek igazán érdeklik őket – javasolja Szabó Balázs, a HOLD Alapkezelő vezérigazgatója.

NÉVJEGY

- 35 éves.
- 2016-ban az ELTE alkalmazott közgazdaságtan alapszak elvégzése után a Corvinus Egyetem pénzügy mesterszakán végzett.
- 2016 óta van a HOLD Alapkezelőnél, ahol először részvényelemzőként, majd 2018-tól portfóliómenedzserként dolgozott.
- 2023-tól a HOLD Alapkezelő vezérigazgatója.

Viszonylag fiatalon, 31 évesen lettél vezérigazgató. Mikor döntöttél arról, hogy a pénzügyi világban keresed az utad?

Már a szüleim is közgazdászok voltak, ráadásul a szakmájukban komoly sikereket értek el. Mivel gyakran hallottam, hogy ha az ember jó matekból és töriből is, akkor közgazdász lesz belőle, valahogy mindig is ezen a pályán képzeltem el az életem. Gyerekként is hamarabb voltam tisztában azzal, hogy mi az a GDP, mint az osztálytársaim. Politikáról, történelemről és a gazdasági folyamatokról is szerettem beszélgetni. Viszont talán egy kicsit túl nagy hőfokon égtem az iskolás éveim alatt. Ha üzenhetnék a fiatal énemnek, azt mondanám, hogy nyugodjon meg.

Tavaly a 2024-es év kitüntetettjeként az Év Fiatal Menedzserének választottak. Hogy teltek az egyetemi évek? Mennyiben segítettek, hogy elindulj azon az úton, ami idevezetett?

Elsőre vonzó volt, amikor a gimnáziumban elmondták úgy 2009 táján, hogy viszonylag hamar meg lehet szerezni egy 500 ezer forintos nettó fizetést, ha az egyetem után elmegyünk aktuáriusként – biztosításmatematikusként – egy biztosítóhoz. Az ígélet igaz volt, viszont azt láttam, hogy túlságosan speciális munkát kellene végezni. Én ennél tágabb keretek között, a széles látókört megtartva kívántam dolgozni.

Eleve szerettem a magam útját járni már az egyetem alatt is. Hiába vettek fel a Corvinusra, elsőre inkább az ELTE-re mentem alkal-

mazott közgazdaságtan szakra. Az akkori ELTE egész más volt, mint a mostani. Eleve nagyon kicsi szak volt, alig ötvenen jártak rá. Picit a gimnázium kultúráját vitte tovább, afféle kiscsoportos egyetemként. Azért jöttem inkább ide, mert a szakon uralkodó kultúra, akárcsak a tanárok, roppant szimpatikusak voltak. Meg is kaptam az erős alapokat, amelyekre a mai napig tudok építeni. Hiszek benne, hogy az elmélet elsajátítása az elején roppant fontos. Később a Rajk László Szakkollégiumot is azért szerettem, mert nem egy konkrét területre specializált. Náluk rengeteg önismeretet tanultam, ahogy a közösségi életre is jól felkészített. A Rajk Szakkollégiumnak egyébként is ez az egyik nagy előnye: a különböző társadalmi osztályokból összehozza az embereket.

Bár az állandó értékelések már volt, hogy túl soknak és unalmasnak bizonyultak, arra jók voltak, hogy az ember találkozhasson a negatív tulajdonságaival. Tükröt tartottak a diákok elé.

Visszatekintve: mekkora szerencse kellett a sikerekhez?

Nyilván nagyon szerencsés vagyok, ugyanakkor álszerénység lenne azt mondani, hogy nem a tehetségem és a szorgalmam vezetett oda, ahol most tartok. Ha nem tettem volna érte, akkor a szerencse sem jött volna.

De voltak pillanatok, amikor szükség volt rá. Az, hogy vezérigazgató lettem, részben annak is köszönhető, hogy szerencsés időzítéssel jöttem a HOLD Alapkezelőhöz, és

amikor az akkori vezér az utódját kereste, jókor voltam jó helyen. Ám ehhez az is kellett, hogy nevet szerezzek magamnak a vállalaton belül.

A HOLD Alapkezelő az első munkahelyed volt. Rögtön az elején megtetszett? Már a belépés idején tudtad, hogy itt fogsz maradni?

Egyszer a Corvinuson kértek, hogy tartsak egy évzáró beszédet, aminek a legfontosabb üzenete az volt, amit most is tudok mondani: lehetőleg mindenki menjen egy olyan helyre, ahol önazonos tud lenni, és ahol őszintén tud örülni a többi munkatárs sikerének is. Egy helyre, ahol nemcsak becsületes munkát kell végezni, de becsületes embereknek is kell dolgozni.

Nyilván ez sehol sem egyszerű feladat. Ha valahol, itt is szerencsém

volt, mert azonnal ráleltem egy társaságra, ahol jó környezetbe csöpentem. Néhány elemében emlékeztetett is a kollégiumra, még a létszám terén is.

Mivel az egyik tulajdonost is Szabónak hívják, sokan hiszik, hogy családi kapcsolatok miatt kerültem a céghez, de senki nem egyengette az utam, a tulajdonos pedig nem rokonom. Lépcsőről lépcsőre jutottam előre: részvényelemzőként kezdtem, majd két év munka után előléptettek portfóliókezelővé.

Az új pozíció nagy szabadsággal járt, és jelezte, hogy mekkora felém a bizalom. Az előléptetéssel azt mondták nekem, hogy tessék, itt van egymilliárd forint. Csinálj vele azt, amit szeretnél, az elvárás annyi, hogy a végén legyen belőle még több pénz.

”

**Ebben a szakmában adaptívna
kell lenni. Egoizmusból nem
szabad kitartani olyasmik
mellett, amik láthatóan
nem válnak be.**

”

Nálam az is segített, hogy konstruktívan mindig jeleztem a meglátásaimat a marketingeseknek éppúgy, mint az akkori menedzsmentnek.

Hogy 26 évesen ekkora feladatot mertek rám bízni, az szerintem még nagyobb szó, mint az, hogy 31 évesen vezérigazgató lettem.

Hogy élted meg, hogy ekkora felelősséget kaptál?

Eleinte roppant stresszes volt, szerintem túl hamar léptettek elő. Jó pár kudarc is ért, és így visszanezve nagy volt a rám aggatott kabát. Ma már utólag a kívülállóknak úgy tűnhet, hogy a karrierem csak sikerek sokaságából állt, mégis öt év után, 2020-ban mélypontra kerültem, mert az alapom épp akkoriban roszszul ment. Ez annyira nyomta a szívet, hogy olykor a bulikon is erről beszéltem még azoknak is, akiket ez talán kevésbé érdekelt.

Komolyan felmerült bennem a kérdés, hogy van-e jövőm ennél a cégnél. Úgy tűnt, hogy kockáztattam, és nem jött be. Az ismerőseim a multiknál ugyan nem tudtak gyorsan előrejutni, de lassan mindig haladtak előre. Az emlegetett aktuáriusok pedig mindig aktuáriusok maradtak, és folyton jól kerestek. Akkor, 2020-ban nem volt egyértelmű, hogy valóban jó irányba indultam-e el.

Végül aztán tudtam fordítani a helyzeten: az alapom, amely hét évig létezett, végül sikeressé fordult. Csak azért kellett megszüntetni, mivel vezérigazgató lettem, és már nem volt időm, hogy foglalkozzak vele.

Hogy sikerült kijutni a gödörből?

A válasz roppant sok tényezőből áll össze. A szakmai részletekbe nem szeretnék belemenni, inkább az emberi oldalát emelném ki a történet-

nek: ami fontos volt, hogy önmagammal szembe tudtam nézni, és egy önreflexión keresztül beláttam, miben vagyok jó és miben kevésbé.

Ebben a szakmában adaptívna kell lenni. Egoizmusból nem szabad kirtartani olyasmik mellett, amik láthatóan nem válnak be.

Azt semmiképp nem mondhatom, hogy a szakmám könnyű lenne: nem állandóan a sikerben fürdőzőm. Mind a mai napig nagyon is átélem a munka nehézségeit.

Tegyük fel, valaki cégvezető szeretne lenni: mit ajánlanál, milyen készségek kellenek hozzá?

Ha egy olyan kisebb vállalatot akar vezetni az ember, mint amilyenek én álltam az élére, ott fontos, hogy kellően jól átlássa az alaptevékenységet. Ezért jó, hogy a szakmai oldalról érkeztem a céghez. Nálam az is segített, hogy konstruktívan mindig jeleztem a meglátásaimat a marketingeseknek éppúgy, mint az akkori menedzsmentnek. Ehhez persze kell egy olyan közeg is, amely nyitott a meglátásokra. A vezérigazgatói pozíciót egyébként nem egyik napról a másikra vettem át. Előtte vezérigazgató-helyettes voltam, viszont akkor már lehetett tudni, hogy ez egy átmeneti időszak, egy év után a vezér visszavonul, és én lépek a helyére.

Az a vágy, hogy céget vezess, mikor született meg?

Egészen fiatalkoromtól szerettem volna idejutni. Az apukám is sokáig volt vezérigazgató, és fiatalon lépett egy vállalat élére, még a kilencvenes években.

(Folytatás a 188. oldalon.)

ELTE NEXT

Próbáld ki magad egyetemistaként!

REGISZTRÁLJ MOST! →

- Középiskolásoknak szóló közösség
- Tanulástámogatás
- Folyamatos kedvezmények, nyereményjátékok
- Exkluzív, zártkörű programok napjaink népszerű hírességeivel
- Az ELTE-s életérzés közvetlen megtapasztalása
- Kulturális, tudományos és ismeretterjesztő tartalmak
- Társaság és kapcsolatok

ELTE EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

(Folytatás a 186. oldalról.)

Van olyan üzenet, amit szívesen átadnál a mai fiatalságnak?

Leginkább azt, hogy ne engedjenek a csordaszellemnek. Nem kell sietetni a munkába állást. Aki megteheti, annak érdemes előbb tanulnia, elmélyednie az elméletekben, és sok olyasmit olvasnia, ami igazán érdekli. Az se baj, ha a hallgatók elmerülnek olyan témákban, amik később nem közvetlenül kapcsolódnak a leendő munkájukhoz.

A fiataloknak azt tudom mondani, hogy nyugodtan tanuljanak akár filozófiát vagy bármi mást, ami nem feltétlenül készpénzre váltható. Gyakran épp ezektől tudunk emberileg többek lenni. Sokszor látni, hogy a multik képviselői bemennek az első vagy a másodévesek tanóráira, és elmondják, hogy milyen utat kell bejárni ahhoz, hogy egy bizonyos összeget meg tudjanak keresni. De úgy vélem, az én példám is mutatja, hogy nem feltétlenül kell elindulni ezeken a kijelölt utakon.

Az egyetemisták merjenek egyetemisták lenni, ne akarjanak rögtön az iskolapadban gyakoronokokká válni. Nyilván a családi háttérnek is köszönhettem ezt, de én nem dolgoztam az egyetem alatt. Az iskola után mégis hamar sokra vittem.

Miben más a Z generáció, mint a korábbiak?

Nehéz általánosítani, hisz annyi különféle ember van minden nemzedékben. Ha valamit ki kéne emelni, az az, hogy a Z generáció tagjai sokkal inkább magukat teszik előtérbe. Teljes emberként tekintenek magukra, ami komoly erény. A munka

és a magánélet egyensúlya jellemzően nekik fontosabb, mint a korábbi nemzedékeknek.

Ebből a szempontból én régibb vágású voltam: már a pályám elején is rengeteget dolgoztam, akár este is. A munkával keltem és sokszor azzal is feküdtem.

Egy alapkezelő vezetőjeként a magyar gazdaság helyzetét hogyan látod?

Az elmúlt hónapokban a magyar gazdaságot leuralták a közelgő választások. Magyarország még az Európai Unión belül is sajátos helyzetben van: itt ugyanis a gazdaság extrém módon függ a politikától. Ez részben annak köszönhető, hogy túl sok az állami támogatás, a külföldi. A politika szerintem itthon túl mélyre hatol. Ha ezen túl tekintünk, és mondjuk a GDP-t vizslatjuk, akkor nagy fordulatokra nem érdemes számítani. Kis növekedés, illetve stagnálás vár a magyar gazdaságra.

Gyakran beszélsz világpolitikáról és társadalmi kérdésekről. A technológiai áttörések milyen változásokat szülnek majd a világban?

Úgy érzem, hogy valamit tenni kell, hogy az a rengeteg pénz, ami a technológiai fejlődés nyomán létrejön, igazságosabban legyen elosztva. Egyáltalán nem törvényszerű, hogy ez a rengeteg tőke a társadalom egy egészen kis szeletéhez jut csak el. Remélem, nem kell hozzá egy forradalom, hogy a nagyvállalatok boszorkánykonyhájában kisüttött áttörések gyümölcseiből jusson az alsóbb rétegeknek is. ■

”

A fiataloknak azt tudom mondani, hogy nyugodtan tanuljanak akár filozófiát vagy bármi mást, ami nem feltétlenül készpénzre váltható.

”

A FIGYELEM MA VAGYON: ŐRIZNÜNK ÉS GYARAPÍTANUNK KELL

A mesterséges intelligenciáról ma egyszerre beszélünk lelkesedéssel és szorongással: egyesek felszabadító technológiát, mások fenyegető jövőt látnak benne. Aczél Petra kommunikáció-, újmédia- és jövőkétség-kutató szerint nem az a legfontosabb kérdés, hogy mit tud majd az MI, hanem az, hogy mi, emberek mit tudunk majd az MI korában.

A pályádat a nyelvészet felől indítottad. Hogyan vezetett innen az utad a kommunikációhoz és a mesterséges intelligencia világához?

Nyelvészből doktoráltam, de már akkor is a retorika volt a fő témám, ami számomra mindig is sokkal több volt mint beszédtechnika: az érdekelt benne, hogyan hatnak egymásra az emberek, hogyan teremtenek kapcsolatokat, miként képviselnek ügyeket, és mindez milyen társadalmi, technológiai és hétköznapi következményekkel jár. A kommunikáció aztán természetes módon lett a terepem: ez az a terület, ahol ezek a kérdések nagyon sűrítetten jelennek meg.

Sok intézményben és sokféle szerepben dolgoztál. Miért volt fontos számodra ez a sokirányú tapasztalat?

Azért, mert meggyőződésesem, hogy kommunikációt ma nem lehet hitelesen tanítani pusztán elméleti megközelítéssel. Hiszen ez nem egy elvont jelenség, hanem a hétköznapiaink aktuális tapasztalata: benne kell lenni az élet sokszintű sodrásában, hogy a fiatalok vagy idősebbek számára is valódi mondanivalónk legyen. Ne-

kem ezért volt mindig fontos, hogy az oktatás és a kutatás mellett a munkapiacra is jelen legyek. Nagyon sokat adott a vállalati mellett az akadémiai közeg, az intézményi kommunikáció, az egyetemeken eltöltött idő és az is, hogy különböző szellemi közegekben próbálhattam ki magam.

Most többek között a Széchenyi István Egyetemen vezeted az MI és Jövőstratégiák Központot. Mit jelent ez a gyakorlatban?

”

Nem az a kérdés, hogy egyetlen jól körülírható jövőre készülünk-e, hanem az, hogyan tudunk rugalmasak és felelősek maradni egy gyorsan változó világban.

”

Azt, hogy megpróbálunk felkészülni valamire, amiről még senki nem tudja pontosan, milyen lesz. Ez talán furcsán hangzik, de ma valóban ez a helyzet. Nem az a kérdés, hogy egyetlen jól körülírható jövőre készülünk-e, hanem az, hogyan tudunk rugalmasak és felelősek maradni egy gyorsan változó világban. A központ feladata éppen ezért az, hogy kereteket, szempontokat, szabályozási és működési lehetőségeket vizsgáljon, és segítsen eligazodni ebben az új helyzetben.

Sokan vagy túl optimistán, vagy túl sötétben beszélnek a mesterséges intelligenciáról. Te hogyan látod ennek a technológiának a jövőjét?

Valóban, legalább háromféle beszédmód létezik. Van egy hurráoptimista, amely szerint jön a bőség kora, minden mindenkinek könnyebb, demokratikusabb, prosperálóbb lesz. Emellett él az az apokaliptikus hozzáállás, amely szerint az MI kiszorítja vagy akár megsemmisíti az embert. Aztán ott a nagy képet kevésbé, inkább a részleteket néző techbeszéd, amely az újításokra, fejlesztésekre koncentrál. Én egyik szélsőséggel sem értek egyet, inkább arra figyelmeztetnék, hogy nagyon óatosan bánjunk a nagy jóslatokkal. A jövővel kapcsolatban szerintem a legfontosabb az, hogy ne veszítsük el a saját ítélőképességünket.

Korábban azt mondtad, hogy nincs olyan, hogy „az MI”, csak különböző modellek és platformok vannak. Miért lényeges ez?

Azért, mert sokan úgy beszélnek az MI-ről, mintha valami homogén egy-

ség lenne, ami körülvesz minket, mint a levegő. Pedig ez nincs így. Különböző rendszerek, modellek, platformok léteznek, és mindegyik másra jó. Az első kérdés tehát mindig az, hogy mit, mire és miért használunk. Ha ezt nem tesszük fel, akkor könnyen összemossuk a lehetőségeket és a célokat, az esetlegest és a tudatost.

Többször hangsúlyozod, hogy a magyar nyelv és kultúra szempontjából is fontos kérdés az MI. Miért?

Mert a gondolkodásunk, a kultúránk, a hétköznapi valóságunk az anyanyelvbe ágyazott, és ez a nyelv számunkra a magyar. Ezért nem mindegy, hogy az MI-rendszerek mennyire értik, mennyire torzítják vagy mennyire képviselik a magyar nyelvi és kulturális valóságot. Nagyon fontosnak tartom azokat a fejlesztéseket, amelyek magyar nyelvű szövegek felismerésével, ellenőrzésével, értelmezésével foglalkoznak. Ez egy kicsi piac, nem feltétlenül fog érte sorban állni a világ, ezért nekünk is van felelősségünk abban, hogy támogassuk ezeket az újításokat, kezdeményezéseket.

Mit tanácsolnál azoknak, akik ma szeretnének tudatosan viszonyulni az MI-hez?

Azt, hogy ne a fejlesztőkre bizzák a saját életüket. Ne csak azt kérdezzék, mit tud egy-egy rendszer, hanem azt is, hogy én mire akarom használni, milyen értékrenddel, milyen következményekkel. Nekem az egyik legfontosabb kérdés ma nem az, hogy milyen lesz a világ tíz év múlva, hanem az, hogy mi kik akarunk lenni benne. Milyen emberré akarunk

válni? Milyen döntéseket akarunk meghozni? Mit akarunk átadni a gyerekeinknek, a hallgatóinknak, a szervezeteinknek?

A mesterséges intelligencia ma már nemcsak technológiai, hanem erkölcsi, etikai sőt jogi értelemben is fontos tényező. Mit látsz, ezek a szempontok hogyan fognak érvényesülni?

Erre nehéz választ adni, viszont vannak már most is rossz vagy ijesztő példák, ha csak a kérdés társadalmi hatásait nézzük. Mit mondhatunk például arra a jelenségre, amikor valaki betanít egy rendszert a saját szakmája belépőszintű feladataira, ezzel feleslegessé téve egy szakterületen tanuló fiatal gyakorlatának megszerzését, hiszen ennek eredményeképp rá azon a ponton már nem lesz szükség. De vajon felkészültünk-e az utánpótlás számára olyan lehetőségeket adni, hogy a következő szinten mégis beléphessenek a munkaerőpiacra? Tehát az MI-eszköz használata nemcsak technológiai, hanem szakmai és erkölcsi értelemben is mindig mérlegelést igényel. Lehet, hogy rövid távon jól járunk, de közben hozzájárulunk ahhoz, hogy a fiatalabb vagy akár képzetlenebb idősebb generáció ne dolgozhasson az adott területen. Minden döntés mögött ott van a felelősség, a szakmai becsület és az utánpótlás kérdése.

Mit gondolsz, milyen készségekre lesz szükség a jövő munkaerőpiacán?

Bátorságra, kíváncsiságra, belátásra és éberségre. Olyan emberekre, akik gyorsan tudnak alkalmazkodni, jó kérdéseket tesznek fel, bátrak, kíváncsiak és képesek összefüggések-

ben gondolkodni. A promptolás sem egyszerűen utasításadás: világlátás, célérzékenység, előrelátás is kell hozzá. És azt hiszem, egyre kevésbé lesz elég a középszerűség. A közepes, rutinszerű munkára egyre több helyen van gépi megoldás. Az emberi többlet ott lesz, ahol valódi felkészültség, meggyőződés, hivatástudat és karakter van. Ezt nevezhetjük szakmai karizmának.

Ez elég keményen hangzik: mintha azt mondanád, hogy a középszerű, úgymond „szokványos munka” vesztélybe kerül.

Igen, és azt hiszem, ezt ki is kell mondani. Nem kellemes mondat, de szerintem igaz. Az MI korában nem lesz elég fél gőzzel jelen lenni egy szakmában, nem lesz elég a rutin, a sematikus teljesítés, az érdektelenség. Az embernek valamit nagyon jól kell tudnia, valamit szenvedéllyel és felelősséggel kell képviselnie, különben könnyen pótolhatóvá válik.

Hol vannak az MI korlátai?

Ott, hogy sokszor nagyon közepes munkát állít elő, és ezt a szervezetekben már most is látni. Sokszor önbecsapás, amikor azt mondjuk: persze, használom az MI-t, de mindent alaposan ellenőrzök. Hiszen épp azért használjuk, hogy ne nekünk kelljen végignézni azt a rengeteg anyagot. Ezért nagyon fontos a mértékletesség és az önismeret: tudni kell, mire használható jól és mire nem.

Az oktatás terén hogy látod, mit kellene másképp csinálni?

Egyszerűt valahogy meg kell őrizni azt, hogy tudni csak nehézség árán lehet.

NÉVJEGY

- 55 éves, egy fiú édesanyja.
- Az Eötvös Loránd Tudományegyetemen végezte a tanulmányait, majd szerezte meg doktori fokozatát 2003-ban, és ugyanitt habilitált 2011-ben a nyelvtudományok területén.
- A felsőoktatásban 1995 óta dolgozik, 2007-től egyetemi docensként. Oktatója volt többek között a Budapesti Corvinus Egyetemnek, az Eötvös Loránd Tudományegyetemnek, a Pázmány Péter Katolikus Egyetemnek és vendégprofesszora a University of Richmond-nak.
- Kutatási területe a retorika, az újmédia-kommunikáció és a jövőkétségek, jelenleg az MI hatásaival foglalkozik. Ezekben a területeken több mint 230 magyar és angol nyelvű tudományos szakmai közleménye jelent meg.
- Pályáján több díjjal jutalmazták, többek között a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjével, a Bonis Bona – A Nemzet Tehetségeiért Életműdíjjal, a European Award for Excellence in Teaching in the Social Sciences and Humanities kitüntetéssel, Kenneth Rice Díjjal és Sebők Tamás-díjjal is.
- A Széchenyi István Egyetem professzora, az MI és Jövőstratégiák Központjának vezetője és 2026 márciusától a HUN-REN Magyar Kutatási Hálózat határtudományokról felelős alelnöke.

”

Nekem az egyik legfontosabb kérdés ma nem az, hogy milyen lesz a világ tíz év múlva, hanem az, hogy mi kik akarunk lenni benne. Milyen emberekké akarunk válni? Milyen döntéseket akarunk meghozni? Mit akarunk átadni a gyerekeinknek, a hallgatóinknak, a szervezeteinknek?

”

A bölcsességet kölcsön lehet venni valakitől, de a sajátunkért meg kell fizetnünk az árat. A digitális világ akadályok nélkül önteltté és tudatlan-ná nevelhet minket, de azt is hiszem, hogy újra kell gondolnunk, mire készít fel az iskola. Ma is nagyon sok mindent megtanulunk, ám közben rengeteg olyan életképesség hiányzik, amire valóban szükség volna. Pénzügyi tudatosság, nyilvános beszéd, csapatmunka, együttműködés, családi életre való készülés, figyelemkezelés, döntési felelősség – ezek mind kulcskompetenciák. Közben látunk olyan modelleket is, ahol a hagyományos tudástartalmakat hatékonyabban, személyre szabottabban adják át, és a felszabaduló időben valóban az emberi készségek megismertetésére koncentrálnak. Nem mondom, hogy van egyetlen modell, ami üdvöztető, és azt kell átvenni, de azt igen, hogy mindig érdemes inspirálódni és vizsgálni a lehetőségeket.

Tehát az oktatás jövője nem az, hogy kevesebb ember kell, hanem hogy másképp kell tanítani?

Pontosan. Nem hiszek abban, hogy az ember egyszerűen kivonható az oktatásból, de abban igen, hogy át kell strukturálnunk, mit tartunk fontosnak. A kérdés nem az, hogy kell-e tudás, hanem az, hogy milyen tudás kell. És ehhez hozzá kell tennünk azokat a készségeket is, amelyek segítenek eligazodni egy bizonytalanabb, gyorsabban változó világban.

Mit értesz a mentális fenntarthatóság alatt?

Azt, hogy ne csak az MI-t figyeljük, hanem azt is, hogy mit tettünk ma-

gunkkal az elmúlt években. Ma az emberek folyamatos megszakítások között élnek, meetingről meeting-re rohannak, pittyegések, üzenetek, e-mailek, értesítések szakítják szét a figyelmüket. Ez nemcsak hatékonyság, hanem mentális állapot kérdése is. Egy egyetemnek, egy munkahelynek, egy szervezetnek felelőssége van abban, hogy ne terhelje túl az embereit, és hogy kialakuljanak a figyelem védelmét szolgáló normák is.

■ ***Mit jelent ez a gyakorlatban?***

Azt, hogy tudatosan kell védenünk a figyelmünket. Ki kell mondani, hogy nem nézek folyamatosan mindent. Hogy lehetnek időszávok az e-mailekre, lehetnek telefonmentes helyzetek, lehet olyan, hogy nem reagálok azonnal minden megszakításra. És ezt nem büntudattal, hanem tudatos, szervezett, tervezett döntésként kellene megélni. A figyelem ma valódi vagyoni érték, és szerintem meg kell tanulnunk megőrizni és gyarapítani.

■ ***Mi az, amit a fiataloknak mondanál a jövőről?***

Azt, hogy ne hagyják, hogy helyettük gondolkodjanak a jövőről. Vegyenek részt benne, ne higgyék el vakon sem a végletes optimizmust, sem a végletes félelmeket, inkább próbálják megérteni, mi történik, és közben maradjanak autonómak. Számomra ez a kulcsszó: autonómia. Hogy a végén mindig meg tudjam mondani, én hogyan döntöttem, miért döntöttem úgy, és milyen ember szeretnék lenni ebben az új világban. És persze legyenek bátrak: a múlt jövője a jelen, kezdjenek el élni benne. ■

TERMÉSZETTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET

TERMÉSZETTUDOMÁNY

A TERMÉSZETTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAI

A természettudományi képzés a természeti jelenségek, valamint a fizikai, kémiai és biológiai törvényszerűségek tudományos vizsgálatára és megértésére fókuszál. A terület magában foglalja a matematikát, a biológiát, a fizikát, a kémiát, a földtudományokat, va-

lamint az ezekre épülő interdiszciplináris szakokat. A hallgatók olyan kutatási, elemzési és problémamegoldási készségeket sajátítanak el, amelyekkel a kutatás-fejlesztésben, az oktatásban, a gyógyszeriparban, az informatikában és a pénzügyi szektorban is sikerrel helyezkedhetnek el. 2025-ben a természettudományi alap- és

TERMÉSZETTUDOMÁNY KÉPZÉSI TERÜLET LEGNÉPSZERŰBB SZAKJAINAK SZAKOS RANGSORAI

			Felvett hallgatók kiválósága			Tudományos fokozattal rendelkezők aránya	Nemzetközi kutatói produktivitas (oktatási kutatási teljesítmény)	Külföldi hallgatók aránya (nemzetközi közeg)	Tájékoztató indikátorok		
Ranghely	Intézmény neve	Összpontszám	Felvett hallgatók pontátlaga	Legalább egy tárgyból jeles értékelésű emelt szintű érettségivel bejutottak aránya	Tanulmányi vagy sport-versenyen eredményt igazolók aránya				Felvettek száma	Végzettek bruttó átlagjövedelme a 2023-as DPR-adatok alapján	Átlagos felvételi ponthatár
BIOLÓGIA											
1.	ELTE-TTK	79,4	432,6	96,6%	8,0%	67,1%	2,6	1,3%	175	580 052 Ft	414
2.	DE-TTK	79,0	352,1	69,5%	13,6%	85,0%	4,0	34,2%	59	614 863 Ft	274
3.	SZTE-TTIK	78,2	390,8	80,6%	10,9%	83,1%	2,1	6,7%	175	613 886 Ft	334
4.	PTE-TTK	76,7	352,5	76,1%	5,7%	69,0%	2,9	22,9%	88	663 394 Ft	249
5.	NYE	75,1	329,4	13,3%	20,0%	48,1%	n. a.	50,0%	15	537 718 Ft	244
6.	EKKE-TTK	74,9	331,5	35,0%	5,0%	47,1%	n. a.	5,3%	20	534 506 Ft	255
MATEMATIKA											
1.	BME-TTK	86,1	430,7	93,8%	10,9%	74,1%	4,6	23,3%	64	929 841 Ft	391
2.	ELTE-TTK	85,5	450,5	95,8%	31,1%	67,1%	2,6	2,6%	119	887 674 Ft	406
3.	DE-TTK	85,3	401,8	80,0%	20,0%	85,0%	4,0	51,2%	10	836 573 Ft	345
4.	SZTE-TTIK	84,6	407,0	87,0%	8,7%	83,1%	2,1	10,0%	46	851 845 Ft	342
5.	PTE-TTK	82,8	364,7	75,0%	0,0%	69,0%	2,9	0,0%	12	n. a.	272
FIZIKA											
1.	BME-TTK	83,6	453,5	98,0%	16,3%	74,1%	4,6	7,3%	49	778 634 Ft	441
2.	ELTE-TTK	82,3	456,9	98,0%	22,2%	67,1%	2,6	5,5%	99	851 575 Ft	411
3.	DE-TTK	81,6	369,4	70,6%	11,8%	85,0%	4,0	68,3%	17	940 404 Ft	352
4.	SZTE-TTIK	80,4	394,7	66,7%	5,6%	83,1%	2,1	8,1%	36	888 866 Ft	325

Az alábbi karon, illetve intézményben meghirdetett szakokra 10 főnél kevesebb nappali munkarendű hallgatót vettek fel, így ezt a rangsorolásnál nem vettük figyelembe: PTE-TTK – fizika

osztatlan képzésekre közel 1600 jelentkezőt vettek fel az általános eljárás során. A terület népszerűsége stabil, az ország egész területén számos patinás képzőhely biztosítja a magas szintű szakmai háttérrel a jövő tudósai számára. A terület legnépszerűbb alapszakjai a biológia, a matematika és a fizika, a szakirányú rangsorokat a budapesti egyetemek uralják.

BIOLÓGIA

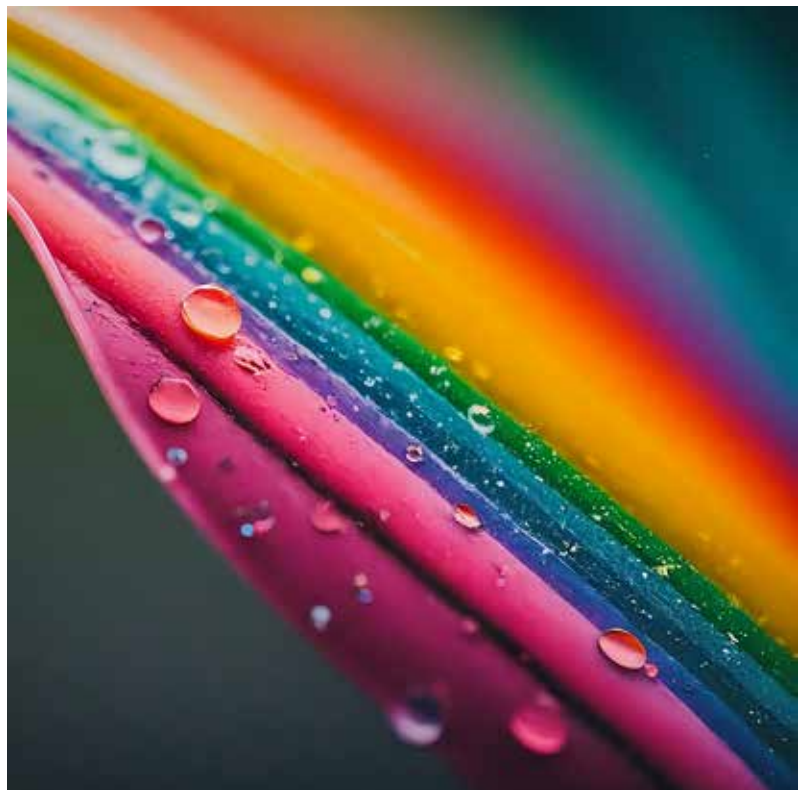
A szakos rangsort az ELTE-TTK (79,4 pont) vezeti, ezt követi a DE-TTK (79), a SZTE-TTIK (78,2) és a PTE-TTK (76,7). Az ELTE-TTK hallgatói jutottak be a legmagasabb pontszámmal (432,6) és a legtöbb jeles emelt érettségivel (96,6 százalék).

A DE-TTK (85 százalék) és a SZTE-TTIK (83,1) büszkélkedhet a legtöbb tudományos fokozatot szerzett oktatóval. A legmagasabb bruttó kezdő bérrel a PTE-TTK végzettjei indulnak (663 394 forint), de a debreceni és a szegedi karokon is 610 ezer forint körüli az átlag.

MATEMATIKA

A szakos rangsort a BME-TTK (86,1 pont) vezeti az ELTE-TTK (85,5) előtt, mögöttük a DE-TTK (85,3) és a SZTE-TTIK (84,6) áll. Az ELTE-TTK-ra bejutók átlagosan 450,5, a BME-TTK-ra felvettek 430,7 pontot értek el. Az emelt érettségik aránya mindkét helyen 93 százalék feletti.

A szak a DE-TTK-n a legvonzóbb a nemzetközi hallgatók számára (51,2 százalék). A legmagasabb bruttó kezdő bérre a BME-TTK (929 841 forint) és az ELTE-TTK (887 674 forint) diplomásai számíthatnak.

FIZIKA

A rangsor élén a BME-TTK (83,6 pont), a második helyen az ELTE-TTK (82,3) áll, utánuk a DE-TTK (81,6) és a SZTE-TTIK (80,4) következik. Az ELTE-TTK és a BME-TTK holtversenyben vezet: mindkét helyen 453,5 a pontátlag és 98 százalék a jeles emelt érettségik aránya.

A DE-TTK és a SZTE-TTIK oktatói minősítettsége 85 százalék körüli. A külföldi hallgatók aránya Debrecenben kiemelkedő (68,3 százalék). A bruttó átlagos kezdő bér a DE-TTK-n végzettség esetén a legmagasabb (940 404 forint), az ELTE-TTK-n pedig 851 575 forint. ■

”

A hallgatók olyan kutatási, elemzési és problémamegoldási készségeket sajátítanak el, amelyekkel az oktatásban, a gyógyszeriparban, az informatikában és a pénzügyi szektorban is sikerrel helyezkedhetnek el.

”

„A LEGKORSZERŰBB MÓDSZEREK MELLETT IS NÉLKÜLÖZHETETLEN MARAD A KUTATÓI GONDOLKODÁS”

„Számomra a legnagyobb élményt az jelentette, hogy azok a jelenségek, amelyeket a Budai Termálkarszton azonosítottunk, a világ számos más területén is hasonló, és a mi felismeréseinket követve összefüggéseikben nyomozhatók” – mondta el Mádlné Szőnyi Judit hidrogeológus, az ELTE általános ügyekért felelős rektorhelyettese.

Mi vezette önt a hidrogeológia és a felszín alatti vízrendszerek kutatása felé?

Az embert nagymértékben formálja a környezete, a családja, az iskolái, valamint azok az emberek, akikkel az élete során találkozunk. A nagyszüleim gazdálkodók voltak, nekünk is volt kertünk, pincénk, ahol tél végén mindig megjelent a belvíz. Gyermekkoromat a szabadban, a természet-

ben tölthettem, ami nagy ajándéknak bizonyult, így a természetszeretetem és az érdeklődésem a körülöttem található világ iránt már általános iskolában kialakult. Középiskolában a matematika és a fizika terén kiváló felkészítést kaptam, és végül ezek, a földrajz szeretete, valamint az OKTV-n elért országos siker vezetett oda, hogy az ELTE-n a földtudomány szakra jelentkeztem.

Mádlné Szőnyi Judit

Az egyetemi éveim elején még kerestem a helyemet. Bár a geológia vonzott, mégis kvantitatívabb területet kerestem. Így jutottam el a negyedik évben a hidrogeológiához, amely azonnal felkeltette az érdeklődésemet, annál is inkább, mert olyan kérdésekkel foglalkozik, amelyek közvetlenül kapcsolódnak az emberek mindennapi életéhez. Visszagondolva, talán nem véletlen, hogy végül kutató lett belőlem. Azt szoktam mondani, hogy mindig jobban vonzott az, amit még nem tudunk, mint az, hogy pusztán a már ismert tényekkel foglalkozzak.

Mégis egy véletlenszerű döntést hozva mentem el az évfolyamtársaimmal a doktori felvételre, ahol eldől a sorsom. Az egyetemen tanult hidrogeológiával nem voltam elégedett, némileg csalódottan úgy találtam, hogy túl leíró, nem áll biztos fizikai alapokon. Nem értettem a talajvíz és a rétegvizek szintjére leegyszerűsített gondolkodást, hiszen a természet folyamatai ennél összetettebbek. Akkoriban Erdélyi Mihály, a Vituki nagy tekintélyű hidrogeológusa felkarolt, ugyanis a szószólója volt a felszín alatti vizek dinamikus szemléletének. A kezembe adott két cikket, amelyek a felszín alatti vizek rendszerszintű áramlási folyamatait tárgyalták, analitikus levezetésekre és áramlási egyenletekre építve. Ezek a Kanadában élő Tóth József professzor – vagy ahogy a nagyvilágban ismerik, Joe Toth – írásai voltak, akivel később, 1994-ben ismerkedtem meg. Attól kezdve közvetlenül a „mestertől” tanulhattam közel egy évtizeden át, ami egyedülálló lehetőséget, tudást és inspirációt adott számomra.

Miért kulcsfontosságú a felszín alatti vizek megismerése a 21. században?

Korunk egyik legnagyobb kihívása, hogy az emberiség növekvő száma és a globális felmelegedés közepette biztosítani tudjuk a vízellátást és az élelmiszer-termelést. A felszín alatti vizek a szemünk előtt rejtve maradnak, ezért még ma is kevés figyelem irányul rájuk, holott a mobilizálható édesvízkészleteink több mint 96 százalékát adják. Még a szakembereknek is nehéz túllépni azon a beidegződésen, hogy elsősorban arra figyeljenek, ami szem előtt van és látható. Emiatt a vízkörforgalom felszín alatti részét nem is tanítják az iskolákban, és ha a téma elő is kerül, akkor is gyakran tévesen, és nem a tudományos eredményekre alapozva értelmezik. Viszont ha a nagy képből egy alapvető elemet kihagyunk, a folyamatok értékelése elhibázott lesz, az eredmény pedig részleges, vagy egyenesen káros döntésekhez is vezethet.

A felszíni és felszín alatti vizek összefüggéseikben való kezelése a mai kihívások mellett elengedhetetlen. Mind az oktatásban, mind a Tóth Józsefről elnevezett hidrogeológiai kutatócsoportunkban ebben a szellemen foglalkozunk a hallgatókkal. A modern hidrogeológiai, rendszer-szemléletű gondolkodást a felszín alatti vizek kapcsán nemcsak elméletben tanítjuk, de terepgyakorlatokon, modellezési feladatokon keresztül is foglalkozunk vele. A diákjaink lelkesen kapcsolódnak be a pályázati keretben zajló kutatómunkába, emellett aktívan részt vesznek a harmadik missziós tevékenységekben is, vagyis a tudás átadásában az

NÉVJEGY

- Az ELTE általános ügyekért felelős rektor-helyettese, az Általános és Alkalmazott Földtani Tanszék és a Földtudományi Központ oktatója.
- Hidrogeológus, a Tóth József és Erzsébet Hidrogeológia Kutatócsoport vezetője. Kutatási területe a felszín alatti áramlási rendszerek és kapcsolódó jelenségek, gyakorlati problémák.
- Hazai és nemzetközi kutatási projektek vezetőjeként is tevékenykedik.
- Elkötelezett a tudományos együttműködés, a kutatói utánpótlás-nevelés iránt és híve a tudományterületek kooperációjának.

iskolák és a helyi közösségek felé. Ez a munka ma szinte ugyanolyan jelentőségű, mint maga a kutatás, hiszen a kihívások már mindennapiak, ezért elengedhetetlen, hogy a tudás és az eredmények eljussanak a döntéshozókhoz és a felhasználókhoz.

Hol találkozik leginkább a kutatás a gyakorlattal? Miben nyilvánul meg ennek a jelentősége?

Egy új paradigmára építve másként látjuk ugyanazt a kérdést, és ez az új látásmód döntő mértékben befolyásolja a válaszainkat. Ezért motivál az, hogy mindazt, amit tudományosan megértettünk, a gyakorlatban is érvényre juttassuk. Erre azonban a környezet nem mindig nyitott. Kutatóként ez fájdalmas, de nem tántorít el attól, hogy folytassuk a munkát.

A geotermikus energia kiaknázása vagy az éghajlatváltozás vizekre gyakorolt hatásainak megértése és kezelése megtörténhet a felszín alatti vizek mellőzésével vagy leegyszerűsített figyelembevételével is, ám az ilyen megközelítés kockázatos. Ennek a következményei utólag súlyos költségekben, továbbá az emberekre nézve kedvezőtlen hatásokban mérhetők, vagyis ennek a tétje messze túlmutat a személyes szakmai meggyőződésen.

Vegyünk egy példát. Már több éve dolgozunk a természetalapú felszín alatti vízpótlás kérdéskörén, ami egy olyan megoldás, amely a természetes felszín alatti vízáramlási rendszerekre építve juttatja vissza a többletvizeket, például a csapadékat vagy az időszakosan rendelkezésre álló felszíni vizeket a vízáradó rétegekbe. A célja tájleptékben a felszín alatti víz-

szint stabilizálása, valamint az ökoszisztémák és a vízhasználat hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása. Nem technokrata beavatkozásról van szó, hanem a természetes folyamatokat kihasználó kockázatsökkentő megközelítésről.

A NaBa-MAR® innovációnk 2024-ben európai védjegytalimat nyert.

Ez a megoldás adta a módszertani alapját ClimEx-PE Water4All projektnek, amelynek keretében négy európai egyetem együttműködésében a hidroklimatikus szélsőségekhez való alkalmazkodás lehetséges megoldásain dolgozunk. Ebben a transzdiszciplináris közegben természettudósok, közgazdászok, jogászok, bölcsészek és oktatási szakemberek működnek együtt annak érdekében, hogy a javasolt megoldások mielőbb eljussanak az emberek szélesebb köréhez.

Mennyire jut el a „tudomány hangja” a döntéshozatalig?

A hidrogeológia elengedhetetlen a vízhez kapcsolódó természeti folyamatok, emberi hatások megértéséhez és kezeléséhez, akár környezeti, akár vízgazdálkodási kérdésekről van szó. Le kell szögeznünk, hogy a tudomány és a politika más dimenzióban működik, eltérő elvárásokkal. A tudományban az egyik legfontosabb hajtóerő a kétely, nincsenek végleges válaszok, míg a döntéshozatal gyors és egyértelmű megoldásokat igényel. A kettő között a gyakorlatban rés tátong, amely az aktuálisan igényelt döntés érdekében könnyen kitölthető – a kérdés csak az, hogy ez hosszú távon hová vezet.

A mai komplex, krízisekkel érintett helyzetben a felmerülő kérdések maguk is gyorsan alakulnak, a változás ma kézzelfoghatóbb, mint valaha. Éppen ezért elengedhetetlen a legfrissebb tudományos eredmények gyors és hatékony eljuttatása a döntéshozatal szintjére, és ebbe a folyamatba a vállalatokat, a civil és államigazgatási szereplőket is be kell

vonni. A politika döntéseket hoz és hajtat végre. Ha van rá igény, a kutatók a felismeréseikkel és az elemzéseikkel segíthetik e döntések megalapozását. Ebben nagy felelősség is van: érthetően, világos üzenetekkel kell kommunikálniuk, bemutatva, hogy a tudomány nem akadály, hanem segítség a hosszú távon fenntartható döntésekhez. Eközben a kutatónak meg kell maradnia a saját szerepében: olyan módon lehet és érdemes támogatnia a döntéshozatalt, amely összeegyeztethető a tudományos értékrenddel.

Melyik kutatási eredményét tartja a legnagyobb hatásúnak?

Nehéz lenne egyetlen irányt kiemelni, hiszen valamennyi izgalmas és közel áll hozzám. A leghosszabb ideje a Budai Termálkarszton folytatunk kutatásokat, és talán itt is jutottunk a legmesszebbre. Felismertük, hogy a dolomitból és mészkőből felépülő Buda és a pesti, üledékkel vastagon elfedett karsztos térség között milyen felszín alatti vízáramlási rendszerek működnek, továbbá azt is, hogy a kapcsolódó oldási és kiválási folyamatokban milyen szerepe van a víz kémiai összetételének. Megértettük emellett a rendszerben zajló hőszállítás folyamatait, hogy hol és miért várható hőfelhalmozódás vagy -hiány. Foglalkoztunk a barlangok és a vízáramlások kapcsolatával, valamint a mikrobák barlangképződésben betöltött szerepével. A kiválásokat kísérletileg is elemeztük, és a megfigyelt folyamatokat a földtörténeti múlt időskáláján is értékeltük. A kutatás során a kútadatok elemzése mellett barlangi kiválások és minták

”

Érthetően, világos üzenetekkel kell kommunikálniuk, bemutatva, hogy a tudomány nem akadály, hanem segítség a hosszú távon fenntartható döntésekhez.

”

”

Értelmes kérdésfeltevés nélkül a kutató a legjobb adatok és módszerek mellett sem tud igazán ütőképes felismerést tenni.

”

elemzését, valamint numerikus modellezést is végeztünk – mindezt immár több mint két évtizede.

A felszín alatti vízáramlások elemzése alapján olyan összefüggéseket és mintázatokat tártunk fel, amelyek gyakorlati következtetésekhez is vezettek: például érthetővé vált, miért nem érdemes a budai hegyek alatt termálkutat fúrni, illetve miért szükséges különös körtekintéssel kezelni az itt található vízkészleteket a geotermikus hasznosítás során. Számomra a legnagyobb élményt az jelentette, hogy azokat a jelenségeket, amelyeket a *Budai Termálkarszton* azonosítottunk, a világ számos más területén is hasonló, és a mi felismeréseinket követve összefüggéseikben nyomozhatók. Vagyis nem pusztán egy helyi sajátosságot írtunk le, hanem a természet működésének egy kis szeletét, egy általános mintázatát sikerült felismernünk.

Milyen új módszerek és technológiák alakítják most a területet?

A hidrogeológia erősen adatvezérelt tudomány, ugyanakkor az adatszerzés nem egyszerű, hiszen alapvetően kutakhoz, forrásokhoz kötött. A nagy felbontású monitoring, a numerikus modellezés és a fejlett adatfeldolgozási módszerek alapvetően formálják a kutatást. Az izotóptechnológia segít a víz útjának felderítésében, de korszerű geomatematikai és gépi tanulási módszerek is használhatók. Ám a legkorszerűbb módszerek mellett is nélkülözhetetlen a kutatói gondolkodás. Értelmes kérdésfeltevés nélkül ugyanis a kutató a legjobb adatok és módszerek mellett sem tud igazán ütőképes felismerést tenni.

A mesterséges intelligencia megjelenése új lehetőségeket nyit, különösen a nagy, akár globális adathalmazok elemzésében, mintázatok felismerésében vagy előrejelzések támogatásában. Számomra az a legizgalmasabb kérdés, hogyan tehető a mesterséges intelligencia révén szélesebb körben elérhetővé az a komplex tudás és módszertan, amelyet a felszín alatti vízáramlási rendszerek azonosításában használunk, és amelynek a művelésével világszerte kevés kutatócsoport foglalkozik.

Hogyan kapcsolódhatnak be a hallgatók már az egyetemi évek alatt a kutatásba?

Az érdeklődésüket már a tanórákon igyekszünk felkelteni. Olyan TDK-témákat kínálunk számukra, amelyek valóban megmozgatják őket, és lehetőséget adnak a kutatói munka első lépéseinek megtételére. Kutatócsoportban dolgozunk, ahol a hallgatók és a doktoranduszok kitüntetett szerepet kapnak: a témák gyakran összefüggenek, így nemcsak tőlünk, hanem egymástól is rengeteget tanulnak.

A doktoranduszaimat mindig magammal vittem a nemzetközi konferenciákra, ahol jelentős sikereket értek el és értékes szakmai kapcsolatokat építettek. A *Tóth József és Erzsébet Hidrogeológia Professzúra* ösztöndíjakkal is támogatja a lelkes hallgatókat, akik terepi mérésekbe, ismeretterjesztő előadásokba és kiállításokba is bekapcsolódnak. Mindez segíti, hogy a kutatói vénával megáldottak rátaláljanak a saját témájukra és lehetőségeikre, míg a többiek számára értékes tapasztalatokat ad. ■

„A MATEMATIKA ALAPSZAK ELVÉGZÉSE SOK AJTÓT NYIT MEG AZ EMBER ELŐTT”

Diákinterjú Milich Zakariással, az ELTE első éves matematika alapszakos hallgatójával. Zeki 2006-ban született Budapesten, török-magyar családba. Középiskolai tanulmányait a Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnáziumban végezte, természettudományi tagozaton, és 2025 tavaszán fejezte be jeles érettségi eredménnyel. Az ELTE matematika alapszakra jelentkezett, és a képzés utáni tervei között szerepel egy külföldi MSc elvégzése, valamint kutatásokban való részvétel is. Széles körű érdeklődése kiterjed a francia irodalmi nagyregényekre is, amelyek eredeti nyelven való elolvasása motiválja arra, hogy a magyar, a török és az angol mellett franciául is tudjon.

Mi alapján döntöttél az érettségi előtt, hogy merre tanulj tovább? Milyen szempontok alakították az egyetemválasztásodat?

A saját érdeklődési köröm alapján választottam a matematika szakot. Egy ideig fontolgattam azt, hogy elmenjek-e mérnökné a BME-re, de végül az ELTE matematika szak mellett döntöttem. Az érettségi előtt a tanáraimmal és több egyetemistával is beszéltem, hogy az adott szakon milyen tárgyak vannak, illetve mit is tanulnak pontosan. Kérdeztem ELTE fizika, BME fizika, ELTE matematika és BME matematika szakos hallgatókat, és a válaszaik is segítettek a döntésben.

Milyen kompetenciákra van szükség a képzésen, és ezek hogyan kamatoztathatók a tanulmányokban, majd a munkaerőpiacon?

A matematika szakon a legfontosabb a feladatmegoldó képesség fejlesztése, a tanulmányok előrehaladása szempontjából ez lenne a legfontosabb. A munkaerőpiacon többek között a bankokban is alkalmaznak matematikusokat és fizikusokat, még hozzá azért, mert máshogy állnak egy problé-

Milich Zakariás

ma megoldásának és máshogyan gondolkodnak.

Az erősségeimmel inkább tisztában vagyok, mint a gyengeségeimmel, habár az utóbbiakat jobban ismerni többet érne, mert könnyebben tudnám korrigálni a hibákat. Amiben biztosan erős vagyok, hogy mélyen és megfontoltan állok hozzá egy problémához, úgy közelítem meg, hogy minden részletét megértsem. Igyekszem minden lehetőséget számításba venni, és amíg ez nem történik meg teljes mértékben, addig nehezen tudok nekiállni az adott feladat megoldásának. Ez elég sok időbe kerül, és gyakran azzal is jár, hogy lassabban haladok, de

NÉVJEGY

- 2006-ban született Budapesten.
- Az ELTE matematika szakának első éves hallgatója.
- Szabadidejében szívesen és érdeklődéssel olvas életrajzokat, irodalmi nagyregényeket és matematikatörténeti könyveket.
- A Kutató Diákok Mozgalmában a Műszaki és Reáltudományi Tagozat tagozatvezető-helyettese
- Matematikai tanulmányai mellett kiemelten érdekli a tudományfilozófia.

a munkám biztosan alapos és átgondolt, az eredmény pedig pontosabb lesz.

Számos versenyen vettél részt, kutatással is foglalkoztál már az egyetem előtt. Mik a terveid a jövőre nézve?

Általános iskolás korom óta vittek versenyekre, csak hogy pár példát említsek: *Medve mateg, Zrínyi, Bolyai, Öveges József, TUDOK, OTIO*. A legjelentősebb eredményeim közé tartozik az OTIO-n elért első helyezés, illetve a TUDOK nagydíj, amelyek felejthetetlen élmények voltak.

Az ELTE Talentum Programban vettem részt II. osztályosként, ahol megismerkedtem a Kutató Diákok Mozgalmával. Az ELTE zárókonferenciáján kriptográfiából tartottam ismeretterjesztő előadást a kutatásomról. A *KutDiák* poszterversenyén pedig matematikából különdíjat nyertem, ennek köszönhetően meghívást kaptam a nyári Országos Konferenciára.

Első éves hallgatóként egyelőre nem foglalkozom kutatással, de a közeljövőben tervezem folytatni ezt az irányt. Rövidebb távú célom becsatlakozni egy kutatócsoportba, dolgozni egyetem mellett és filozófiát is tanulni. Hosszabb távú tervem, hogy elvégezzem az alapképzést, majd továbbmenjek mesterképzésre, de azt már lehetőség szerint külföldön. Az még nehéz kérdés, hogy milyen munkahelyet képzelek el magamnak, ez majd kialakul.

Az biztos, hogy a nyelvtudásomat mind a tanulmányaimban, mind a munkámban szeretném kamatoztatni: édesapukám török,

édesanyukám magyar, és e két nyelv mellett beszélek angolul is. Továbbá az egyetemi éveim alatt tervezek megtanulni franciául, ami-re leginkább a francia nagyregények szeretete motivál.

Mennyire jut időd magadra, szórakozásra az egyetem mellett? Mivel szeretsz foglalkozni a szabad óráidban, napjaidon?

Az egyetem mellett elég kevés időm marad bármi másra, de a vizsgaidőszakom alatt sok időm volt irodalmi nagyregények olvasására, ami számomra feltöltődés. A fakultatívan felvett tudományfilozófia tárggyal az egyetem keretein kívül, szabad óráimban is szívesen foglalkozom, érdekelnek az ez irányú tanulmányok is.

Mit tanácsolsz azoknak, akik még bizonytalanok a matematikaképzés melletti döntésben? És mit azoknak, akiket frissen vettek fel a szakra, akár pont az ELTE-re?

A matematika alapszak elvégzése sok ajtót nyit meg az ember előtt, és számos lehetőséget kínál, amelyek közül bőven lehet választani. Azt tanácsolnám a még bizonytalanokodóknak, hogy kérdezzenek meg olyan hallgatókat, akik már a szakon vannak, vagy esetleg elvégezték azt, hogy mit is tanultak pontosan, milyen tárgyaik voltak, miféle lehetőségeket kapnak, kaptak. A hasonlóságokat és a különbségeket meglátni a szakok és tárgyak között, értelmezni, a magunk preferenciáihoz mérni – úgy gondolom, hogy ezek alapján juthat előrébb mindenki a továbbtanulás irányának eldöntésében.

Akiket frissen vettek fel az ELTE-re matek szakra, azoknak azt tanácsolnám, hogy lehetőleg minél hamarabb ismerjék ki az egyetemi rendszert: hogyan épül fel a képzésük, illetve milyen lehetőségek vannak az intézményben, amelyek felkeltik az érdeklődésüket. Ezeket nagyon fontos megragadni, mert ezáltal lehet hatékonyabban előrébb jutni. ■

*Egy százalék tőled,
száz százalék tehetséggondozás nekik!*

Idén 30 éve, jelenleg 30 helyszínen több mint 8000 diákkal a **Mathias Corvinus Collegium** a Kárpát-medence legjelentősebb tehetséggondozó intézménye.

Célunk, hogy térítésmentes oktatási programjainkkal valódi esélyt adjunk minden korosztály számára tehetsége kibontakoztatására.

**Támogasd adód 1%-ával
a jövő nemzedékének tehetségeit!**

Adószám
18157918-2-43

TOVÁBBTANULSZ?

**NÉZD MEG, MILYEN KÖLTSÉGEKKEL
KELL SZÁMOLNOD!**

DIÁKHITEL

